

Projekt

z dnia 16 listopada 2021 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY WAPNO**

z dnia 23 listopada 2021 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.) Rada Gminy Wapno uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STRATEGIA ROZWOJU WAPNO 2021 - 2030

Załącznik do uchwały Nr .....
Rady Gminy Wapno
z dnia 23 listopada 2021 r.

WAPNO 2021

Zadanie finansowane ze środków Gminy Wapno

SPIS TREŚCI:	2/3
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA I REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU	4
WYKAZ SKRÓTÓW STOSOWANYCH W TREŚCI OPRACOWANIA	4
I. UCHWAŁA RADY GMINY WAPNO NR XXIV/132/2021 Z 23 LUTEGO 2021 R. ORAZ ZARZĄDZENIE WÓJTA GMINY WAPNO NR 0050.30.2021 Z 1 MARCA 2021 R.	5/6
II. WSTĘP	7
1. Omówienie celu sporządzenia strategii rozwoju Gminy Wapno 2021-2030	7
2. Charakterystyka stosowanych narzędzi planowania rozwoju w Polsce w odniesieniu do wspólnotowych, krajowych i regionalnych dokumentów	8
2.1 Omówienie dokumentów wspólnotowych	8
2.2 Przeznaczenie poszczególnych funduszy	8
2.3 Omówienie dokumentów krajowych, szczególnie Strategii Rozwoju Kraju 2030, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020, koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Krajowy Program Reform 2020 oraz Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020, Strategii Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego 2001-2020.	9
2.4 Strategia Rozwoju Gminy Wapno na lata 2001 – 2015	12
3. Metodologia prac nad dokumentem	15
III. DIAGNOZA STANU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY WAPNO	17
1. Syntetyczna charakterystyka gminy	17
2. Gospodarka przestrzenna gminy	20
3. Zasoby i stan środowiska	21
3.1 Klimat	21
3.2 Budowa geologiczna	21
3.3 Gleby	22
3.4 Lasy	23
3.5 Wody powierzchniowe i podziemne	24
3.6 Stan i ochrona środowiska	25
4. Rolnictwo	26
4.1 Struktura wielkości gospodarstw i użytkowania ziemi w gminie	26
4.2 Zasiwy	26
4.3 Hodowla	27
5. Sytuacja demograficzna	27
5.1 Sieć osadnicza, gęstość zaludnienia	27
5.2 Ruch naturalny	28
5.3 Migracja	28
5.4 Struktura ludności	29
5.5 Prognoza demograficzna	30
6. Przedsiębiorczość	31
6.1 Cechy charakterystyczne rynku pracy Gminy Wapno,	31
7. Gospodarka mieszkaniowa	34
7.1 Warunki mieszkaniowe	34
7.2 Aktywność budowlana gminy, dostępność mieszkań w stosunku do zapotrzebowania	35
8. Edukacja	36
9. Ochrona zdrowia, pomoc społeczna i bezpieczeństwo	37
9.1 Ochrona zdrowia	37
9.2 Pomoc społeczna	38
9.3 Bezpieczeństwo	41
10. Infrastruktura komunikacyjno – techniczna	41
10.1 Zaopatrzenie w gaz, energię elektryczną i ciepło	44
10.2 Gospodarka komunalna odpadami w Gminie Wapno	44
11. Kultura i dziedzictwo	45

12. Sport, turystyka i rekreacja	46
13. Partycypacja lokalna oraz potencjał	47
14. Ankieta „Stan istniejący oraz perspektywy rozwoju Gminy Wapno”	49 / 52
15. Wyniki Ankiety „Stan istniejący oraz perspektywy rozwoju Gminy Wapno”	52 / 72
16. Synteza Ankiety „Stan istniejący oraz perspektywy rozwoju Gminy Wapno”	73
IV. Analiza SWOT oraz korelacje SWOT - TOWS	74
4.1 Metodyka.	74
4.2 Mocne strony i Słabe strony	75
4.3 Szanse i Zagrożenia	76
4.4 Ustalenie metodologii ocen oraz korelacji	77
4.5 Wybór modelu strategii na podstawie wyników	90
V. Misja, wizja, strategiczne obszary interwencji, kluczowe wyzwania oraz kierunki Interwencji.	93
5.1 Misja i wizja	93
5.2 Drzewo strategiczne	94
5.3 Strategiczne obszary interwencji, kluczowe wyzwania oraz kierunki interwencji	95
5.3.1 GOSPODARKA I RYNEK PRACY	97
5.3.2 DZIEDZICTWO, TURYSTYKA I OFERTA CZASU WOLNEGO	105
5.3.3 PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	113
5.3.4 KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY	124
VI. Model struktury funkcjonalno przestrzennej Gminy Wapno wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	136
6.1 Model polityki funkcjonalno przestrzennej gminy	136
6.2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	142
VII. Obszary strategicznej interwencji	144
7.1 Obszary strategicznej interwencji określone w strategii województwa wraz z zakresem planowanych działań	144
7.2 Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla Gminy Wapno wraz z zakresem planowanych działań	147
VIII. Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030 z wytycznymi i założeniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu	149
IX. System realizacji Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030	155
9.1 System wdrażania	155
9.2 Mechanizmy i instrumenty realizacji strategii	156
9.3 Monitoring, ewaluacja i aktualizacja dokumentu	164
X. Ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030	168
10.1 Ramy finansowe	168
10.2 Potencjalne źródła finansowania	170
XI. Spis tabel, rysunków i schematów	175

PODSTAWY PRAWNE PRZYSTĄPIENIA I OPRACOWANIA STRATEGII ROZWOJU

Podstawę lokalnego prawa przystąpienia i opracowania dokumentu „Strategia Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021 – 2030” stanowi uchwała Rady Gminy Wapno nr XXIV/132/2021 r. z dnia 23 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do opracowania strategii oraz zarządzenie Wójta Gminy Wapno nr 0050.30.2021 z 1 marca 2021 r. w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021 - 2030.

Uchwałę o przystąpieniu do strategii oraz zarządzenie w sprawie powołania zespołu do spraw jej opracowania uchwalono i wydano na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2020 poz. 713) oraz ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. w związku z art. 4 ust 1 o zmianie Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz innych ustaw – dalej z.u.z.p.p., która obowiązuje od 13 listopada 2020 r..

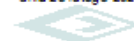
Zmiany związane z ustawą o polityce rozwoju mają trzy cele. Po pierwsze, tworzą grunt prawny pod nowe rozdanie unijnych funduszy. Po drugie, wpisują do ustawy nowe instrumenty polityki regionalnej, które wzmacniają pozycję samorządów lokalnych. Po trzecie, ściśle wiążą planowanie społeczno-gospodarcze z przestrzennym. Nowelizacja ustawy wprowadza nowy system dokumentów strategicznych. Dokumenty, przygotowywane na krajowym, regionalnym i lokalnym poziomie zarządzania, będą ze sobą powiązane i spójne. Ich wzajemna integracja odnosić się będzie zarówno do treści, celów i obszarów strategicznej interwencji.

WYKAZ SKRÓTÓW STOSOWANYCH W STRATEGII ROZWOJU GMINY WAPNO:

CO	-	Cel ogólny
CSz	-	Cel szczegółowy
CT	-	Cel tematyczny
EFRR	-	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	-	Europejski Fundusz Społeczny
FS	-	Fundusz Spójności
GUS	-	Główny Urząd Statystyczny
JST	-	Jednostka Samorządu Terytorialnego
KPR	-	Krajowy Program Reform
KSRR	-	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego
MPZP	-	Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
MSP	-	Małe i Średnie Przedsiębiorstwo
NFOŚiGW	-	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NPPDL	-	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
NSP	-	Narodowy Spis Powszechny
OP	-	Oś priorytetowa
OSI	-	Obszar Strategicznej Interwencji
OZE	-	Odnawialne Źródło Energii
PI	-	Priorytet Inwestycyjny (w WPRO lub PO)
POIiŚ	-	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020
POIR	-	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014 – 2020
POPT	-	Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014 – 2020
POWER	-	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014 – 2020
PR	-	Priorytet
PROW	-	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 – 2020
PRL	-	Program Rozwoju Lokalnego
TIK	-	Technologie Informacyjne i Komunikacyjne
UE	-	Unia Europejska
WRPO	-	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014 - 2020
ZIT	-	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

I. UCHWAŁA RADY GMINY WAPNO NR XXIV/132/2021 Z 23 LUTEGO 2021 R.

Podpisany przez:
Radosław Piechowiak
dnia 23 lutego 2021 r.

UCHWAŁA NR XXIV/132/2021 RADY GMINY WAPNO

z dnia 23 lutego 2021 r.

w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030

Na podstawie art. 10e ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713), w związku z art. 4 ust 1 oraz art. 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 ze zm.) w związku z ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz innych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378) Rada Gminy Wapno uchwała, co następuje:

§ 1. Przystępuje się do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021 – 2030.

§ 2. Upoważnia się Wójta Gminy Wapno do:

1. Powołania Grupy Koordynacyjnej ds. prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Wapno oraz Zespołu Programowego ds. oświaty i kultury, zdrowia, pomocy społecznej, sportu, rekreacji i turystyki, rolnictwa, ekologii, infrastruktury i przedsiębiorczości.

2. Przygotowania diagnozy o stanie Gminy Wapno.

3. Przygotowania procedury prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Wapno zapewniającej określenie strategicznych obszarów interwencji, kluczowych wyzwań, kierunków interwencji, celów, programów strategicznych, operacyjnych oraz działań.

4. Przygotowania procedury formułowania Strategii Rozwoju Gminy Wapno.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wapno.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

1. Opracowanie nowej Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021 – 2030 jest konsekwencją kończących się zapisów dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2001-2020 uchwalonej przez Radę Gminy Wapno w 1999 r. (Uchwała RG Nr X/53/99 z dnia 26 sierpnia 1999 r. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego) w związku ze Strategią Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego 2001-2020).

2. „Strategia rozwoju” zostanie opracowana z uwzględnieniem aktualnych uwarunkowań ekonomicznych, przepisów prawnych oraz zmieniających się potrzeb mieszkańców.

3. Przyjęcie uchwały pozwoli przystąpić do opracowania dokumentu spełniającego wymogi umożliwiające pozyskanie środków zewnętrznych na realizację zadań własnych Gminy Wapno.

4. Strategia jest szansą na stworzenie długofalowej wizji rozwoju gminy oraz koordynację i hierarchizację działań. Dokument ten pozwoli dodatkowo na właściwe i w odpowiedniej kolejności rozwiązywanie i przewidywanie problemów.

5. „Strategia Rozwoju” zwiększy wiarygodność gminy wobec partnerów zewnętrznych oraz przygotuje lokalną społeczność do nadchodzących zmian.

6. Uchwała o przystąpieniu do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wapno nie wymaga przeprowadzenia konsultacji społecznych. Konsultacjom społecznym poddany będzie opracowany projekt Strategii Rozwoju Gminy Wapno.

7. Podjęcie uchwały o przystąpieniu do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021 – 2030 ma neutralny wpływ na budżet gminy.

8. Podstawą prawną opracowania i realizacji dokumentu strategii rozwoju jest przede wszystkim: dziennik ustaw dla ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713), łącznie z ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Podstawę lokalnego prawa opracowania i realizacji „Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030” stanowi uchwała Rady Gminy w sprawie przystąpienia do opracowania strategii oraz zarządzenie Wójta Gminy w sprawie powołania zespołu do opracowania w/w dokumentu.

ZARZĄDZENIE WÓJTA GMINY WAPNO NR 0050.30.2021 Z 1 MARCA 2021 R.

Podpisany przez:
Naczelny Kierownik
dnia 1 marca 2021 r.

ZARZĄDZENIE NR 0050.30.2021 WÓJTA GMINY WAPNO

z dnia 1 marca 2021 r.

w sprawie powołania zespołu do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713), oraz § 2 ust. 1 uchwały Nr XXIV/132/2021 Rady Gminy w Wapno z dnia 23 lutego 2021 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030 zarządzam, co następuje:

§ 1. W związku z przystąpieniem do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030, zwanej dalej Strategią rozwoju, powołuje się:

1. Grupę Koordynacyjną ds. opracowania Strategii Rozwoju w następującym składzie:

- a) Marika Kosmowska;
- b) Wojciech Mačkowiak;
- c) Piotr Smarszcz.

2. Zespół Programowy ds. opracowania Strategii Rozwoju w następującym składzie:

- a) Radosław Piechowiak;
- b) Danuta Kaczmarek;
- c) Anna Wagner;
- d) Anna Popiel;
- e) Elżbieta Kujawa;
- f) Monika Dobroniecka;
- g) Adam Gębiak;
- h) Piotr Bojarski;
- i) Iwona Rozmarynowska;
- j) Sylwia Repczyńska.

§ 2. 1. Zadaniem Grupy Koordynacyjnej oraz Zespołu Programowego ds. opracowania Strategii Rozwoju jest przygotowanie projektu dokumentu Strategii, a w szczególności udział w spotkaniach i warsztatach mających na celu określenie:

- a) problemów rozwoju;
- b) wizji i misji oraz celów strategicznych;
- c) celów operacyjnych, zadań, programów;
- d) systemu realizacji i ram finansowych;
- e) systemu monitorowania realizacji założonych celów.

2. Zadaniem Grupy Koordynacyjnej oraz Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju jest zatwierdzenie opracowanych strategicznych rozstrzygnięć zawartych w dokumencie - Strategia Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030.

§ 3. Zobowiązuje się pracowników Urzędu Gminy w Wapnie oraz kierowników i dyrektorów jednostek podległych do współpracy z Grupą Koordynacyjną oraz Zespołem Programowym ds. opracowania Strategii Rozwoju, a w szczególności do przekazywania niezbędnych do prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju informacji i materiałów.

§ 4. W czasie prac Zespołu ds. opracowania Strategii Rozwoju mogą w nich brać udział niezbędni eksperci i specjaliści oraz osoby spoza składu, w szczególności reprezentujące istotnych dla rozwoju gminy partnerów społeczno-gospodarczych, zaproszeni do współpracy przez Przewodniczącą Grupy Koordynacyjnej.

§ 5. Opracowany projekt Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030 podlegać będzie zatwierdzeniu w drodze odrębnej uchwały, przez Radę Gminy w Wapnie. Z dniem uchwalenia Strategii Rozwoju Grupa Koordynacyjna oraz Zespół ds. opracowania Strategii rozwoju ulega rozwiązaniu.

§ 6. Wykonanie Zarządzenia powierza się Sekretarzowi Gminy Wapno.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

I. WSTĘP

1. OMÓWIENIE CELU SPORZĄDZENIA STRATEGII ROZWOJU GMINY WAPNO

Strategia jest odpowiedzią na stojące przed Gminą Wapno wyzwania, które wiążą się z globalizacją i rewolucją gospodarczo – technologiczną, ponieważ zmieniają one sposób funkcjonowania gospodarki lokalnej i społeczeństwa. Dzięki nowoczesnym technologiom wzrasta wydajność i produktywność gospodarki lokalnej, ale pojawiają się nowe formy wykluczeń lub marginalizacji, takie jak wykluczenia cyfrowe, „bezrobocie technologiczne” i inne. Wyzwaniem jest także podnoszenie jakości i efektywne wykorzystanie kapitału ludzkiego.

Kluczowe staje się również przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznym i dezintegracji społecznej, konieczność wzmacniania tożsamości i dążenie do większej spójności społecznej. Proces starzenia się społeczeństwa lokalnego wpływa na stabilność systemów zabezpieczenia społecznego, popytu i wydatków na świadczenia zdrowotne, których niezaspokojenie nasila napięcia i osłabia spójność społeczną. Potencjalne zagrożenie niedoboru mieszkańców aktywnych zawodowo może przyczynić się do podjęcia przemyślanej polityki migracyjnej. Wyzwaniem jest też poprawa warunków życia mieszkańców oraz warunków dla rozwoju gospodarki lokalnej. Wszystkie te działania muszą przebiegać z poszanowaniem środowiska przyrodniczego.

W uzasadnieniu przystąpienia do opracowania „Strategii rozwoju Gminy Wapno na lata 2021 – 2030” stwierdza się, że jest to dokument nadrzędny, promującym rozwój gminy w długiej perspektywie czasowej, który określa misję, cele, identyfikuje narzędzia realizacji programów i projektów w ramach wyznaczonych kierunków rozwoju. Uwzględnia także aktualne uwarunkowania prawne, ekonomiczne oraz zmieniające się potrzeby mieszkańców oraz ich bezpośredni udział przy tworzeniu tego dokumentu.

Przy opracowywaniu dokumentu „Strategia rozwoju Gminy Wapno na lata 2021 – 2030” wzięto pod uwagę zmiany ustaw: o samorządzie gminnym oraz o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, które wprowadzają obowiązek przygotowania zintegrowanego dokumentu strategicznego, zawierającego zarówno problematykę społeczno-gospodarczą, jak i przestrzenną.

Opracowanie „Strategia rozwoju Gminy Wapno na lata 2021 – 2030” uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy Strategii Wielkopolska 2030, które odnoszą się do projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (SOR), Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) oraz Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK).

Polityka spójności Unii Europejskiej jest najważniejszą płaszczyzną, obok polityk krajowych, regionalnych, do których odnoszą się zapisy Strategii Wielkopolska 2030, w tym także „Strategii rozwoju Gminy Wapno na lata 2021 – 2030”, przy zachowaniu zgodności wertykalnej i horyzontalnej podczas jej tworzenia. Wynika to z faktu, iż jest to najskuteczniejszy instrument zwiększenia globalnej konkurencyjności UE, a jednocześnie podstawowy instrument wyrównywania różnic rozwojowych i uruchamiania potencjałów wewnętrznych na lokalnych obszarach wymagających wsparcia.

W dyskusji nad kształtem polityki spójności po 2020 roku, wskazuje się, że powinna ona koncentrować się na innowacyjności i inteligentnej transformacji gospodarczej (cel polityki spójności UE: „Europa bardziej inteligentna”), promocji czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmian klimatu oraz zapobieganiu ryzyku i zarządzania ryzykiem (cel: „niskoemisyjna Europa bardziej przyjazna dla środowiska”), zwiększeniu mobilności i doskonaleniu regionalnych połączeń teleinformatycznych (cel: „Europa lepiej połączona”), wdrażaniu europejskiego filaru praw socjalnych (cel: „Europa o silnym wymiarze społecznym”) oraz wspieraniu zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych (cel: „Europa bliżej obywateli”).

Realizacja programów i projektów przyszłego dokumentu „Strategia Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021 – 2030” będzie odbywać się w ramach nowej perspektywy finansowej UE 2021 – 2027.

2. CHARAKTERYSTYKA STOSOWANYCH NARZĘDZI PLANOWANIA ROZWOJU W POLSCE W ODNIESIENIU DO WSPÓLNOTOWYCH, KRAJOWYCH I REGIONALNYCH DOKUMENTÓW

2.1 OMÓWIENIE DOKUMENTÓW WSPÓLNOTOWYCH

Unia Europejska od szeregu lat realizuje politykę regionalną, która opiera się na kluczowych dla jej rozwoju dokumentach strategicznych. Wpływ na opracowanie tych dokumentów miały poszczególne kraje wchodzące w strukturę UE oraz postępujące zmiany społeczno-gospodarcze. Celem opracowania Strategii Unii Europejskiej – Europa 2020 była poprawa konkurencyjności Europy pod względem gospodarczym, społecznym i przestrzennym, przy uwzględnieniu poprawy standardów życia jej mieszkańców. Dokument ten skupia się na wzajemnie powiązanych ze sobą trzech priorytetach dotyczących rozwoju:

- ❖ Inteligentnego, czyli rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacji,
- ❖ Zrównoważonego, czyli wspieraniu gospodarki efektywnej korzystającej z zasobów w sposób bardziej przyjazny dla środowiska oraz bardziej konkurencyjny,
- ❖ Sprzyjającego włączeniu społecznemu, poprzez wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Z treści tego dokumentu wynika, że określone w nim kierunki rozwoju preferują wzmocnienie pozycji obywateli poprzez zapewnienie zatrudnienia, inwestowanie w podnoszenie kwalifikacji, modernizację rynku pracy, a wszystko po to, aby tworzyć spójne społeczeństwo obywatelskie, uczestniczące w procesie rozwiązywania różnych problemów.

Komisja Europejska na okres programowa 2014–2020 przyjęła, w stosunku do poprzedniego okresu programowania 2007-2013, szereg nowych założeń, które przyczyniają się do lepszej realizacji polityki spójności Unii Europejskiej.

Zmiany dotyczą między innymi stosowania wielorakich instrumentów finansowych dla skuteczniejszej realizacji projektów, z udziałem wkładu własnego. Unia Europejska wybór instrumentów finansowych, takich jak partnerstwo publiczno – prywatne, czy instrumenty korekcyjne pozostawia do wyboru państwom członkowskim.

Poza tym, wzrost efektywności wykorzystania środków unijnych ma zagwarantować roczna kontrola rozliczeń z państwami członkowskimi, ponieważ w dokumencie określono coroczną 90% wypłatę kwot należnych państwu – członkowi UE, a pozostałą po dokonaniu kontroli i uzyskaniu całkowitej pewności, co do prawidłowości dokonania wydatków zgodnie z założonymi celami rozwojowymi.

2.2 PRZEZNACZENIE POSZCZEGÓLNYCH FUNDUSZY

O wielkości wsparcia z funduszy Unii Europejskiej decyduje wskaźnik poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, który jest obliczany dla każdej jednostki terytorialnej, z reguły, przy użyciu metod taksometrycznych. Dla dokonywania diagnozy regionu w celu określenia granic obszaru wsparcia stosuje się kryteria zawarte w art. 47 Rozporządzenia (WE) 1828/2006. Stosowanie tej metodologii umożliwi obliczenie terytorialnych miar rozwoju (TMR) za pomocą wskaźników syntetycznych dla każdego obszaru, a w przypadku gminy nawet dla jej jednostek pomocniczych, co znacznie ułatwi władzy lokalnej i radnym ich współpracę z mieszkańcami.

Fundusze Unii Europejskiej przeznaczone są dla regionów mniej rozwiniętych w skali UE. Wielkopolska, w tym także Gmina Wapno ma możliwość uzyskania wsparcia finansowego dla wielu projektów inwestycyjnych, których realizacja odpowiada potrzebom społecznym. Zgodnie z zapisami wykorzystania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Wielkopolska 50% funduszy musi przeznaczyć na zapewnienie efektywności energetycznej i inwestycje w odnawialne źródła energii oraz na wdrożenie innowacji i wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).

Z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) około 20% przeznacza się na zwalczanie ubóstwa i budowę partnerstwa społecznego, w tym z udziałem partnerów społecznych i organizacji pozarządowych.

Działania realizowane przez gminę w ramach nowej polityki regionalnej muszą być wzajemnie powiązane z celami powiatu oraz regionu, a więc uwzględniać przede wszystkim:

- ❖ wybór takiej interwencji publicznej, która będzie wzmacniać konkurencyjność lokalną, a docelowo regionu,
- ❖ większe niż dotąd wykorzystanie przewag konkurencyjnych i potencjałów rozwojowych gminy, która przyczyni się do lepszego wykorzystania przewag konkurencyjnych i potencjałów rozwojowych regionu,
- ❖ wspieranie tworzenia wieloletnich, lokalnych polityk rozwojowych gminy odpowiadające potrzebom społecznym, poprzez zdefiniowanie programów strategicznych, planów lokalnego rozwoju, a także w zakresie innych planów sektorowych gminy,
- ❖ wybór skoncentrowanych inwestycji, szczególnie dla lokalnych obszarów wsparcia poprzez odejście od rozproszonych inwestycji, które z reguły nie są w pełni uzasadnione pod względem ekonomicznym i społecznym.

2.3 OMÓWIENIE DOKUMENTÓW KRAJOWYCH, SZCZEGÓLNIIE STRATEGII ROZWOJU KRAJU 2030, KRAJOWEJ STRATEGII ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020, KONCEPCJI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030, KRAJOWY PROGRAM REFORM 2020 ORAZ ŚREDNIOOKRESOWEJ STRATEGII ROZWOJU KRAJU 2020, PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 2014-2020, WIELKOPOLSKIEGO REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO 2020-2030, STRATEGII ROZWOJU POWIATU WĄGROWIECKIEGO

Polska, jako członek Unii Europejskiej jest zobligowana do uczestnictwa w tworzeniu polityki unijnej, głównie poprzez tworzenie polityki na szczeblu krajowym oraz regionalnym, w oparciu o własne opracowania strategiczne i średniookresowe. Jednym z tych dokumentów jest **Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030** – Trzecia fala nowoczesności, która wynika z raportu „Polska 2030 Wyzwania Rozwojowe”.

Głównym celem Strategii Rozwoju Kraju 2030 jest poprawa jakości życia mieszkańców, której wyrazem będzie poprawa wskaźników jakości życia oraz wartości i tempa wzrostu PKB. Strategia ta zakłada wzmocnienie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój. Cele strategiczne tej strategii wskazano w rozdziale IX w tab. 35, a w zakresie realizacji celów szczegółowych zakłada ona w:

Obszarze II – Konkurencyjna gospodarka

- ❖ wzmocnienie stabilności makroekonomicznej,
- ❖ wzrost wydajności gospodarki,
- ❖ zwiększenie innowacyjności gospodarki,
- ❖ rozwój kapitału ludzkiego,
- ❖ zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych,
- ❖ efektywność energetyczną i poprawę stanu środowiska,
- ❖ zwiększenie efektywności transportu.

Obszarze III – Spójność społeczna i przestrzenna

- ❖ integrację społeczną,
- ❖ zapewnienie dostępu oraz standardów usług publicznych,
- ❖ wzmocnienie mechanizmów dyfuzji oraz integracji przestrzennej dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

Nowy dokument **Strategii Rozwoju Kraju 2030** rozwija i modyfikuje model polaryzacyjno-dyfuzyjny równoważenia rozwoju Polski, zastępując go modelem terytorialnego rozwoju (dyfuzji), który ściśle koresponduje z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2010-2020 oraz Średniookresową Strategią Rozwoju Kraju 2020.

Innym ważnym dokumentem jest **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020**: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie w której określono trzy podstawowe cele polityki regionalnej:

- ❖ wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- ❖ budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych,
- ❖ tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

W dokumencie tym jest mowa o tzw. obszarach interwencji (OSI), które są szczególnie ważne dla gmin położonych blisko ośrodków miejskich z punktu widzenia realizacji procesów rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez wzmocnienie potencjałów oraz warunków do wdrażania rozwiązań integrujących przestrzeń funkcjonalną w zakresie zagospodarowania przestrzennego, infrastruktury drogowej, usług komunalnych i rynku pracy.

Krajowe ramy dla zagospodarowania przestrzennego, które są również ważne dla gmin powiatu wągrowieckiego, w tym dla Gminy Wapno określa **Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030**. Koncepcja ta, jako dokument strategiczny największy nacisk kładzie na działania wprowadzające ład przestrzenny. Celem strategicznym jest takie wykorzystanie przestrzeni, aby doprowadziło to do zwiększenia konkurencyjności, zatrudnienia, sprawności państwa oraz spójności społeczno-gospodarczej kraju.

KPZK 2030 wskazuje zalecenia odnoszące się do subregionów w ogólnym zakresie, bez wskazywania konkretnych przypadków. Zakreśla również zasady oraz kierunki działań planistycznych, odnoszących się do obszarów wiejskich, co wyraźnie określono przy realizacji:

- Kierunku 2.1.5. Wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich, gdzie przewiduje się działania mające na celu wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju wsi z jednoczesnym wykorzystaniem ich wewnętrznego potencjału. Dostosowanie do zmian powinno odbywać się w oparciu o lokalną specjalizację, wykorzystanie unikalnych walorów.
- Kierunku 2.2.3. Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich stwarzająca konieczność wzmocnienia procesów dyfuzji rozwojowych z miasta na obszary otaczające, poprzez rozwój sieci komunikacyjnych, zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej terenów wiejskich czy poprawę jakości usług publicznych.

Dokumentem, który zasługuje na szczególną uwagę jest **Umowa Partnerska**, która określa kierunki interwencji w latach 2014-2020 trzech polityk unijnych w Polsce: Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybołówstwa. Została ona wypracowana w oparciu o doświadczenia zdobyte w trakcie wdrażania perspektywy 2004-2006 i 2007-2013. Krajowe programy operacyjne oraz regionalne programy operacyjne na nową perspektywę finansową 2014-2020 to instrumenty realizacji Umowy Partnerskiej.

Dokumentem łączącym polityki krajowe ze wspólnotowymi jest **Krajowy Program Reform 2020** na rzecz realizacji strategii Europa 2020, której cele ukierunkowane są na odrabianie zaległości rozwojowych oraz budowanie nowych przewag konkurencyjnych w następujących trzech obszarach priorytetowych:

- ❖ infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego,
- ❖ innowacyjność dla wzrostu inteligentnego,
- ❖ aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Innym ważnym dokumentem, szczególnie dla gmin, w których głównym źródłem utrzymania mieszkańców stanowi rolnictwo, jest **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020** w zakresie wszystkich celów, które obejmują następujące priorytety:

1. Ułatwienie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich,
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich sektorów rolnictwa i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych,
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie,
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa,
5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym,
6. Zwiększenie włączenia społecznego, ograniczania ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Istotnym dokumentem dla realizacji rozwoju samorządowych jednostek terytorialnych w kolejnych latach jest także **Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2020-2030**, który dotyczy wkładu programu operacyjnego Wielkopolski w realizację unijnej Strategii na rzecz inteligentnego zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz osiągnięciu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

Wspomniana wcześniej Umowa Partnerska wyznacza ramy interwencji WRPO 2020+ w następujących obszarach:

Badania naukowe, rozwój technologiczny i innowacje

- ❖ wzmocnienie infrastruktury badań i innowacji w jednostkach naukowych – w ramach Priorytetu Inwestycyjnego PI 1a,
- ❖ inwestycje przedsiębiorstw w B+R, rozwój powiązań między przedsiębiorstwami, centrami B+R i szkołami wyższymi – w ramach PI 1b,

Technologie informacyjno - komunikacyjne

- ❖ rozwój e-gospodarki – w ramach PI 3c,
- ❖ wzrost zastosowania TIK – w ramach PI 2b.

Konkurencyjność przedsiębiorstw

- ❖ promowanie przedsiębiorczości (m. in. firm w początkowym okresie funkcjonowania) – w ramach PI 3a,
- ❖ internacjonalizacja oraz promocja gospodarcza – w ramach PI 3b,
- ❖ rozwój produktów i usług w MŚP – w ramach PI 3c.

Energia i emisja zanieczyszczeń do atmosfery

- ❖ wzrost OZE oraz modernizacja sieci energetycznych – w ramach PI 4a,
- ❖ wzrost efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach – w ramach PI 3c,
- ❖ wzrost efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym – w ramach PI 4c,
- ❖ zmniejszenie emisyjności, szczególnie na obszarach miejskich – w ramach PI 4e.

Zmiany klimatu i zapobieganie ryzyku

- ❖ wzmocnienie odporności regionu na zjawiska klimatyczne i katastrofalne – w ramach PI 5b.

Ochrona środowiska i efektywność wykorzystania zasobów

- ❖ wsparcie sektora odpadowego – w ramach PI 6a,
- ❖ wsparcie sektora wodno-ściekowego – w ramach PI 6b,
- ❖ ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego – w ramach PI 6c,
- ❖ ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej – w ramach PI 6d

Zrównoważony transport

- ❖ poprawa infrastruktury transportu drogowego, w tym usprawniające połączenia między ośrodkami życia społeczno-gospodarczego, a także połączenia z siecią dróg krajowych i autostrad – w ramach PI 7b,
- ❖ poprawa infrastruktury transportu kolejowego – w ramach PI 7d,
- ❖ rozwój zbiorowego transportu miejskiego, a także ograniczanie ruchu w centrach miast w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń – w ramach PI 4e,
- ❖ poprawa dostępności transportowej do rozwijających się terenów inwestycyjnych i ośrodków / stref aktywności gospodarczej – w ramach PI 3a,
- ❖ wsparcie dróg lokalnych stanowiących element szerszej koncepcji związanej z rewitalizacją – w ramach PI 9b.

Zatrudnienie i zasoby pracy

- ❖ poprawa dostępu do zatrudnienia osób bezrobotnych, biednych zawodowo i poszukujących pracy – w ramach PI 8i,
- ❖ wzrost przedsiębiorczości i samozatrudnienia – w ramach PI 8 iii,
- ❖ tworzenie warunków ułatwiających łączenie funkcji zawodowych z opiekuńczymi – w ramach PI 8iv i 8v,
- ❖ podnoszenie kompetencji oraz kwalifikacji przedsiębiorców i pracowników – w ramach PI 8v,
- ❖ poprawa stanu zdrowia zasobów pracy – w ramach PI 8vi.

Sytuacja społeczna i zdrowotna mieszkańców Wielkopolski

- ❖ inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną – w ramach PI 9a,
- ❖ rewitalizacja fizyczna, gospodarcza i społeczna ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich – w ramach PI 9b,
- ❖ wspieranie przedsiębiorstw i gospodarki społecznej – w ramach PI 3c i 9v,
- ❖ zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych – w ramach PI 9i,
- ❖ zwiększenie dostępu do usług publicznych - w ramach PI 9iv.

Edukacja i uczenie się przez całe życie

- ❖ poprawa dostępu i jakości edukacji przedszkolnej i szkolnej – w ramach PI 10i,
- ❖ dopasowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy – w ramach PI 10iii,
- ❖ poprawa jakości szkolnictwa zawodowego – w ramach PI 10iv,
- ❖ inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową – w ramach PI 10a.

Najbliższym odniesieniem dla „Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021 – 2030” będzie aktualizacja **Strategii Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego 2001-2020**. W ramach tego aktualnego do końca 2020 roku dokumentu zdefiniowano misję oraz cele strategiczne:

Misja – Powiat Wągrowiecki obszarem trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego zgodnego z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego, dostosowanym do wyzwań cywilizacyjnych XXI wieku i wymogów Unii Europejskiej.

Cel 1.

Trwały rozwój lokalnego rynku pracy w sferze produkcji i usług komercyjnych oraz wspieranie działań na rzecz poprawy efektywności i konkurencyjności rolnictwa oraz wielofunkcyjnego rozwoju terenów wiejskich.

Cel 2.

Stąła poprawa poziomu jakości świadczonych usług społecznych w sferze edukacji, opieki medycznej, pomocy socjalnej oraz stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Cel 3.

Zachowanie cennych zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz osiągnięcie europejskich standardów jego stanu.

2.4 STRATEGIA ROZWOJU GMINY WAPNO NA LATA 2001 – 2015

Strategia Rozwoju Gminy Wapno na lata 2001-2015 została opracowana na podstawie Zarządzenia Wójta Nr X./53/99 z dnia 26 sierpnia 1999 r.

W ramach tego dokumentu zdefiniowano wizję, obszary problemowe, cele rozwojowe, priorytety, kierunki działań oraz działania.

Wizją (celem nadrzędnym) Gminy Wapno jest: *Zrównoważony rozwój społeczno – gospodarczy.*

I. SPOŁECZEŃSTWO

ROZWÓJ SPOŁECZNY UKIERUNKOWANY NA POPRAWĘ WARUNKÓW ŻYCIA.

Cel strategiczny: EDUKACJA

Edukacja obejmuje programowe działania szkolne, jak również edukację mieszkańców gminy w celu wykształcenia społeczeństwa informatycznego i przyzwyczajenia proekologicznych.

Zadania:

1. Zachowanie istniejącej bazy przedszkolnej i szkoły w Wapnie.
2. Wyposażenie szkoły w nowoczesne pracownie przedmiotowe i sprzęt informatyczny.
3. Budowa gimnazjum w Wapnie.
4. Budowa sali gimnastycznej wraz z zespołem obiektów sportowych dla potrzeb młodzieży i mieszkańców gminy.
5. Rozwój zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań itp.
6. Umożliwienie podnoszenia kwalifikacji przez kadrę nauczycielską.
7. Organizowanie spotkań kulturalno-oświatowych dla mieszkańców gminy ukierunkowanych na rozwój świadomości ekologicznej.
8. Rozwijanie tożsamości lokalnej – „mój powiat – moja gmina – wieś – dom”.
9. Stworzenie systemu pomocy dla dzieci i młodzieży szkolnej pochodzącej z rodzin ubogich.

Cel strategiczny: RYNEK PRACY

Stworzenie miejsc pracy, lokalnej działalności pozarolniczej oraz aktywności gospodarczej społeczeństwa.

Zadania:

1. Promowanie i popieranie organizacji samorządu rolniczego.
2. Wspomaganie grup producenckich rolników.
3. Prowadzenie doradztwa organizacyjno-prawnego dla mieszkańców podejmujących działalność gospodarczą.
4. Poradnictwo zawodowe dla młodzieży dotyczące wyboru zawodu.
5. Stosowanie ulg podatkowych dla firm tworzących nowe miejsca pracy
6. Stała współpraca z działającymi na terenie gminy firmami, sprzyjająca działalności i rozwoju tych firm.

Cel strategiczny: OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SOCJALNA

Rozszerzenie specjalistycznej opieki zdrowotnej.

Zadania:

1. Rozszerzenie usług w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej,
2. Prowadzenie stałego monitoringu potrzeb mieszkańców w zakresie pomocy socjalnej.
3. Wdrażanie programu zapobiegania patologiom społecznym.
4. Stworzenie lokalnych form pomocy socjalnej – pomocy sąsiedzkiej, wolontariatu, organizacji społecznych.

Cel strategiczny: BEZPIECZNA GMINA

Poprawa warunków życia ludności wymaga gwarancji dla bezpiecznego rozwoju społecznego.

Zadania:

1. Edukacja dzieci i młodzieży w celu przekazania odpowiedniego poziomu wiedzy i wykształcenia prawidłowych zachowań.
2. Prezentacja, poprzez wszelkie możliwe środki komunikacji społecznej, informacji o istniejących zagrożeniach i sposobie postępowania celem minimalizacji ich skutków.
3. Wspieranie instytucji działających na rzecz bezpiecznego rozwoju społecznego tj. straży pożarnej i policji.

II. PRZESTRZEŃ

Rozwój przestrzenny ukierunkowany na kształtowanie ładu przestrzennego.

Cel strategiczny: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I POPRAWA UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

Zadania:

1. Dalsza rozbudowa systemu odbioru ścieków sanitarnych poprzez uzbrojenie wsi: Podolin, Aleksandrowo, Wapno-Północ, Srebrna Góra, Stołężyn, Graboszewo i Komasin.
2. Dalsza rozbudowa systemu odbioru wód opadowych we wsi Wapno.
3. Budowa gminnego składowiska odpadów.
4. Poprawa systemów grzewczych na obszarze wsi Wapno i całej gminy.
5. Opracowanie planu gazyfikacji gminy.
6. Rozbudowa systemów telekomunikacji i zasilania energetycznego.
7. Umocnienie wszystkich dróg gwarantujących sprawny dostęp do sieci osadniczej gminy i powiązań między wsiami.

Cel strategiczny: OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO

Zadania:

1. Rekultywacja terenów zdegradowanych po katastrofie górniczej we wsi Wapno.
2. Uzbrojenie techniczne gminy w celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego.
3. Prowadzenie systemów melioracji nawadniająco - odwadniających w celu utrzymania stabilnego poziomu retencji wody.
4. Budowa zbiornika retencyjnego na kanale Wapno – Laskownica poprawiającego stosunki wodne oraz podnoszącego walory krajobrazowe i turystyczne gminy Wapno.
5. Ochrona krajobrazu komponowanego zieleni przydrożnej oraz realizacja systemów zieleni ochronnej.
6. Wdrażanie zasad prawnej ochrony środowiska przyrodniczego poprzez system edukacji społecznej.
7. Opracowanie programu gospodarki odpadami.
8. Prawna ochrona dziedzictwa kulturowego oraz pomoc w uzyskaniu środków na jego utrzymanie.
9. Wyznaczenie obszarów wyłączonych z zabudowy dla ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego.
10. Promowanie ekologicznych systemów grzewczych.

Cel strategiczny: WIELOFUNKCYJNY ROZWÓJ PRZESTRZENNY SIECI OSADNICZEJ

Zadania:

1. Uzbrojenie obszarów wiejskich oraz wyznaczenie terenów pod rozwój przestrzenny.
2. Wzmocnienie rangi ośrodka gminnego poprzez rozbudowę usług publicznych: oświaty, zdrowia, kultury.

3. Stałe aktywizowanie rozwoju przestrzennego zespołu jednostek osadniczych: Podolin – Wapno – Srebrna Góra.

III. GOSPODARKA

Rozwój przestrzenny ukierunkowany na tworzenie miejsc pracy.

Cel strategiczny: ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI POZAROLNICZEJ

Zadania:

1. Wypromowanie działalności gospodarczej pozarolniczej, mogącej wspomagać rozwój gospodarki rolnej.
2. Wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw poprzez zintegrowane działania gminy i powiatu.

Cel strategiczny: ROZWÓJ WYSPECJALIZOWANYCH GOSPODARSTW ROLNYCH

Zadania:

1. Rozwój systemu szkoleń dla rolników w zakresie upowszechnienia postępu organizacyjnego, technicznego i biologicznego gospodarstw rolnych.
2. Pomoc dla rolników przy ubieganiu się o środki finansowe z funduszy Unii Europejskiej.
3. Wspieranie zespołowych form gospodarowania.
4. Upowszechnianie i wspieranie metod rolnictwa ekologicznego oraz upraw nie występujących w rejonie – dostosowanych do warunków glebowo – klimatycznych gminy.

Cel strategiczny: ROZWÓJ LOKALNEGO PRZETWÓRSTWA ROLNO-SPOŻYWCZEGO

Zadania:

1. Wspieranie działań na rzecz rozwoju przechowalnictwa, konfekcjonowania, sortowania i pakowania płodów rolnych.
2. Stworzenie lobbingu wśród rolników na rzecz budowy lokalnego zakładu przetwórstwa rolno-spożywczego.
3. Wspieranie działań edukacyjnych i nowatorskich, podnoszących efektywność gospodarowania

3. METODOLOGIA PRAC NAD DOKUMENTEM STRATEGII ROZWOJU GMINY WAPNO 2021-2030

W ramach prac nad dokumentem, proces planowania strategicznego i średniookresowego oparto na metodzie ośmiu etapów w ramach czterech faz procesu: przygotowania, diagnozowania, planowania i realizacji Strategii Rozwoju Gminy Wapno 2021-2030. W metodyce prac nad tym dokumentem zostanie uwzględnionych pięć zasadniczych kwestii:

- ❖ rozwój lokalny – to proces, działanie, a nie stan,
- ❖ podmiotem rozwoju lokalnego nie są władze lokalne, ale lokalna wspólnota: mieszkańców gminy (jeśli nawet dokument ten inicjuje władza samorządowa – robi to w interesie wspólnoty),
- ❖ motorem rozwoju są (głównie) siły i czynniki endogenne - wewnętrzne,
- ❖ gospodarka jest wprawdzie kluczem rozwoju lokalnego, ale rozwój lokalny, to coś więcej niż lokalny rozwój gospodarczy,
- ❖ kryterium rozwoju jest zadowolenie mieszkańców, zaspokojenie ich aspiracji, ich odczucie „poprawy warunków” i „podniesienia standardu”.

Diagnozę stanu społeczno-gospodarczego Gminy Wapno postanowiono uzupełnić wnikliwą oceną stopnia realizacji Strategii Rozwoju Gminy Wapno w latach 2001-2015.

Wnioski z szerokiej dyskusji z grupą koordynacyjną oraz z sektorowymi zespołami roboczymi, dotyczące stopnia realizacji poprzedniego dokumentu w odniesieniu do prac nad nowym dokumentem, stanowią bogaty materiał uzupełniający o istotne dane porównawcze na temat stanu Gminy Wapno uzyskane z różnych źródeł.

Dodatkowo, wśród mieszkańców Gminy Wapno przeprowadzono ankietę w celu uzyskania opinii na temat zaspokojenie ich aspiracji, odczuć „poprawy warunków”, „podniesienia standardu życia” oraz ich oczekiwań na przyszłość, w związku z opracowywaniem nowego dokumentu „Strategia rozwoju Gminy Wapno 2021-2030”.

Tego typu diagnoza została przeprowadzona zarówno w ujęciu statystycznym (dotyczyła przeszłości na podstawie danych statystycznych), jak również w ujęciu dynamicznym (prospektywnym), które uwzględnia możliwe do uzyskania zmiany w stanie społeczno-gospodarczym Gminy Wapno, zaprezentowane w dokumentach strategicznych i średniookresowych powiatu wągrowieckiego oraz województwa wielkopolskiego.

Głównym źródłem danych o stanie Gminy Wapno i podstawą ich wykorzystania w syntetycznej części raportu oraz w kolejnej części (bardziej szczegółowej obejmującej lata 2016 – 2019) są:

- ❖ **Bank Danych Lokalnych GUS (BDL),**
- ❖ Strona Internetowa https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Wapno,
- ❖ **GUS, 31 XII 2019, 2018, 2017, 2010** – demografia w pigułce,
- ❖ **Statystyczne Vademecum Samorządowca (SVS, 2019),**
- ❖ **Raport o stanie Gminy Wapno za 2019 r.** (maj 2020),
- ❖ **Raport o stanie Gminy Wapno za 2018 r.** (maj 2019) oraz
- ❖ **Dane z roku 2019 pozyskane z Urzędu Gminy Wapno (03. 2021 r.).**

Dane statystyczne publikowane w okresie od 2017 do 2019 r. przez GUS, czy też Urząd Statystyczny w Poznaniu na temat Województwa Wielkopolskiego z podziałem na Podregiony, Powiaty i Gminy, w tym dotyczące Gminy Wapno oraz powiatu wągrowieckiego odnoszą się odpowiednio do roku 2016, 2017, 2018 oraz w pewnym zakresie pozyskano z Urzędu Gminy Wapno za rok 2019.

Generalnie uzgodniono, iż w przypadku braku danych za rok 2019 (w celu uniknięcia chaosu diagnostycznego) „Diagnoza stanu Gminy Wapno” prezentować będzie dane za rok 2019, bazując głównie na danych GUS, Urzędu Statystycznego w Poznaniu lub innych źródłach z ewentualnym odniesieniem do tendencji z dowolnie przyjętego roku np. 2010 lub innego.

III. DIAGNOZA STANU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO GMINY WAPNO

1. SYNTETYCZNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Wapno pod względem położenia geograficznego i administracyjnego leży w północno-wschodniej części województwa wielkopolskiego, w północno-wschodniej części powiatu wągrowieckiego.

Gmina Wapno graniczy od północnego-zachodu z gminą Gołańcz (powiat wągrowiecki), od południa z Gminą Damasławek (powiat wągrowiecki), od północnego-wschodu z Miastem i Gminą Kcynia (powiat nakielski, województwo kujawsko-pomorskie), od południowo-wschodu z Miastem i Gminą Żnin (powiat żniński, województwo kujawsko-pomorskie).

Rys. 1. Położenie Gminy Wapno

Podział powiatu wągrowieckiego na jednostki gminne

Źródło: Opracowanie własne

Powiat wągrowiecki składa się z 7 jednostek samorządu terytorialnego, do którego należą gminy: miejska Wągrowiec, miejsko - wiejskie: Gołańcz i Skoki oraz wiejskie: Wągrowiec, Wapno, Damasławek i Skoki. Według danych GUS z 2019 r. powiat zajmuje 1040 km², co stanowi 3,49% powierzchni województwa wielkopolskiego.

Gmina Wapno zajmuje 4,2% powierzchni powiatu wągrowieckiego. Całkowita powierzchnia gminy wynosi 44,1 km². Liczba mieszkańców 2962 osób, w tym kobiet 50,6% (według GUS, stan na 31.XII.2019 r. ; źródło: <https://www.polskawliczbach.pl/gminawapno>). Siedziba gminy znajduje się w Wapnie, a w jej skład wchodzi 9 sołectw: Aleksandrowo, Graboszewo, Komasin, Podolin, Rusiec, Srebrna Góra, Stołężyn, Wapno i Wapno Południe.

Rys. 2. Gmina Wapno

Źródło: www.wapno.pl

Gmina Wapno posiada stosunkowo dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną, pomimo faktu, że przez teren gminy nie przebiega żadna droga wojewódzka, ani krajowa. Na terenie gminy znajdują się drogi powiatowe oraz gminne. Długość dróg gminnych wynosi 55,4 km, w tym nawierzchnię bitumiczną, z kostki lub betonową ma 35,4 km dróg, natomiast pozostałe drogi gminne o długości 20 km mają nawierzchnię gruntową.

Przez teren gminy, z południa na północny-wschód przebiega linia kolejowa relacji Gniezno – Nakło z przystankami w Wapnie i Ruścu - obecnie głównie wykorzystywana w ruchu towarowym.

Według podziału geograficznego Polski J. Kondrackiego gmina Wapno leży w makroregionie Pojezierza Wielkopolskiego (315.5), w obrębie dwóch mezoregionów: Pojezierza Chodzieskiego (315.53) i Pojezierza Gnieźnieńskiego (315.54). Pojezierze Chodzieskie znajduje się pomiędzy Doliną Środkowej Noteci a Doliną Wełny, która pełniła funkcję doliny marginalnej podczas subfazy chodzieskiej zlodowacenia wiślańskiego. Moreny tej subfazy ciągną się równoleżnikowo od Chodzieży poza Kcynię, a na zachodzie dochodzą do Czarnkowa. Pojezierze gnieźnieńskie jest środkową częścią Pojezierza Wielkopolskiego. Odpowiada on formom terenu, związanej z poznańską fazą zlodowacenia wiślańskiego, które tworzą pasmo wzgórz ciągnące się od Dziewiczej Góry (143 m) przez Pobiedziska, Gniezno i Trzemeszno, gdzie skręca na południowy wschód w stronę Konina. Pod cienką pokrywą czwartorzędową i trzeciorzędową leży tektoniczny wał kujawski, złożony z wapieni jurajskich, które w kilku miejscach przebijają egzematy (wycięnięcia) soli permskich eksploatowanych w Wapnie.

Bazując na danych demograficznych (<https://www.polskawliczbach.pl/gminawapno> oraz GUS, 31.XII.2019), Gminę Wapno w 2019 r. zamieszkiwało 2962 mieszkańców, z czego 50,6% stanowiły kobiety, a 49,4% mężczyźni.

Według danych Urzędu Statystycznego w Poznaniu – Województwo Wielkopolskie Podregiony, Powiaty, Gminy 2018, 2017, 2010, Gminę Wapno w 2018 r. zamieszkiwało 3008 mieszkańców (1480 mężczyzn i 1528 kobiet), w 2017 r. 3000 mieszkańców, a w 2010 r. 3023. W latach 2002-2019 liczba mieszkańców zmalała o 5,6%.

Wskaźnik gęstości zaludnienia w Gminie Wapno w roku 2019 charakteryzował się niskimi wartościami w skali powiatu, podregionu i województwa (67 mieszkańców / km² w Gminie Wapno), był minimalnie niższy niż w powiecie wągrowieckim (68 osoby / km²) i znacznie odbiegał od gęstości zaludnienia w województwa wielkopolskiego (117 osób / km²).

Bazując na danych demograficznych (https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Wapno oraz GUS, 31.XII.2019), w strukturze ludności Gminy Wapno w 2019 r. według ekonomicznych grup było: 18,9% (559) osób w wieku przedprodukcyjnym, 61,3% (1816) osób w wieku produkcyjnym oraz 19,8% (587) osób w wieku poprodukcyjnym.

Według danych Urzędu Statystycznego w Poznaniu – Województwo Wielkopolskie Podregiony, Powiaty, Gminy 2019, w strukturze ludności Gminy Wapno w 2018 r. według ekonomicznych grup było: 19,3% (580) osób w wieku przedprodukcyjnym, 61,2% (1841) osób w wieku produkcyjnym oraz 19,5% (587) osób w wieku poprodukcyjnym.

Bazując na danych demograficznych (https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Wapno oraz GUS - rynek pracy w pigułce, 31.XII.2019), na 1000 mieszkańców w Gminie Wapno pracowały w 2018 roku 82 osoby. Bezrobocie rejestrowane w 2019 r. w Gminie Wapno wynosiło 7,3% (10,1% wśród kobiet i 4,9% wśród mężczyzn), a w 2018 r. 4,4%, w tym 3,1% kobiet.

Według GUS, stan na 31.12.2018 r. wśród osób aktywnych zawodowo - 125 mieszkańców Gminy Wapno wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 19 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy – tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy jest ujemne i wynosi -106 (wskaźnik salda $19/125 = 0,152$).

30,6% aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Wapno pracowało w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 32,9% w przemyśle i budownictwie, a 13,0% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,2% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości), a 22,3% w pozostałych sektorach.

W Gminie Wapno w rejestrze REGON, w 2019 r. zarejestrowanych było ogółem 184 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 144 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Dla porównania w 2018 zarejestrowanych było ogółem 178 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 139 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a w 2010 odpowiednio 155 oraz 124.

Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych, w Gminie Wapno w 2019 roku było 873 lokali mieszkalnych, w tym oddano do użytku 9 nowych lokali mieszkalnych. Na 1000 mieszkańców oddano do użytku 3,04 nowych lokali. Przeciętna powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego w m² w 2019 roku w Gminie Wapno wynosiła 77,0 z przeciętną liczbą 3,93 pokoi. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosiła 22,1m², przy przeciętnej liczbie osób na 1 izbę 0,89. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości w 2019 r. w gminie Wapno wynosiła 108,0 m². Gmina Wapno w 2019 roku dysponowała 1 lokalem socjalnym i 23 lokalami komunalnymi.

Dla porównania w 2010 roku w Gminie Wapno było 847 lokali mieszkalnych o przeciętnej powierzchni użytkowej 75,4 m² z przeciętną liczbą 3,93 pokoi, przy przeciętnej liczbie osób na 1 izbę 0,92 i 21,1m² powierzchni użytkowa mieszkania na 1 osobę.

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne w 2019 roku 100% mieszkań przyłączonych było do wodociągu, 60 % mieszkań do kanalizacji sanitarnej. W gminie nie ma sieci gazowniczej.

W zakresie zabezpieczenia i porządku publicznego obszar Gminy Wapno znajduje się pod nadzorem Posterunku Policji w Gołańczy oraz Zespołu ds. Prewencji w Damasławku. W 2019 roku w Gminie Wapno stwierdzono (w oparciu o dane powiatowe) 47 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 15,76 przestępstw. Wskaźnik wykrywalności sprawców dla wszystkich przestępstw ogółem w Gminie Wapno wynosi 85,00%. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Gminy Wapno, najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 9,33 (wykrywalność 81%) oraz przeciwko mieniu - 4,88 (wykrywalność 65%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym - 3,44 (wykrywalność 84%), przestępstwa drogowe - 1,35, (wykrywalność 100%), przeciwko życiu i zdrowiu - 0,26 (wykrywalność 94%).

W roku szkolnym 2018/2019 w Gminie Wapno mieściło się 1 przedszkole, w którym do 4 oddziałów uczęszczało 82 dzieci (35 dziewczynek oraz 47 chłopców). Dostępnych było 100 miejsc. Dla porównania w 2008 roku w gminie Wapno mieściło się 1 przedszkole, w którym do 3 oddziałów uczęszczało 53 dzieci (31 dziewczynki oraz 22 chłopców). Dostępnych było 75 miejsc.

W roku szkolnym 2018/2019 w Gminie Wapno funkcjonowała 1 szkoła podstawowa, w której w 13 oddziałach uczyło się 241 uczniów (118 kobiety oraz 123 mężczyzn). Dla porównania w 2008 roku w Gminie Wapno była 1 szkoła podstawowa, w której w 12 oddziałach uczyło się 222 uczniów (111 kobiet oraz 111 mężczyzn). Ogólnie wydatki w dziale „Oświata i wychowanie” w Gminie Wapno w 2019 r. wyniosły 4 422 tys. zł.

Według danych GOPS Gminy Wapno wysokość wydatków na pomoc społeczną i pozostałe zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wapnie w 2019 r. wyniosły: 5 008 782,05 zł.

W okresie od 2015 do 2019 roku udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem systematycznie maleje od 10,2% w 2015 r. do 6,1% w 2019 r.

Według danych GOPS Gminy Wapno liczba osób objętych pomocą społeczną w 2019 roku wynosiła 303 i systematycznie zmniejsza się, ponieważ w 2016 roku obejmowała ona 419 osób. W 2019 roku odnotowano także następujące liczby świadczeń: zasiłki stałe – 165, zasiłki okresowe – 65, zasiłki rodzinne 2695. Z większych świadczeń w 2019 roku można byłoby wymienić: dodatki do zasiłków rodzinnych w liczbie 1584, zasiłki pielęgnacyjne – 1647 oraz świadczenia wychowawcze w liczbie 4832.

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 100% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, a 60% nieruchomości ma dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej. Według Statystycznego Vademecum Samorządowca Urzędu Statystycznego w Poznaniu za 2019 rok, na terenie Gminy Wapno w 2019 r. funkcjonowała 1 oczyszczalnia ścieków, z której korzystało 2000 mieszkańców. Wśród innych instalacji i urządzeń gromadzenia i wywozu nieczystości w Gminie Wapno w 2019 r. było 169 zbiorników bezodpływowych i 62 przydomowe oczyszczalnie ścieków.

2.GOSPODARKA PRZESTRZENNA GMINY

Zagadnienia planowania przestrzennego (sporządzania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) oraz powiązane z nim decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu należą do zadań własnych gminy.

W dokumencie KPZK 2030 dla Polski, jako naczelną zasadę wskazuje się konieczność dążenia do uzyskania ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju. Powiązanie systemu planowania przestrzennego z planowaniem strategicznym oraz średniookresowym gminy jest bardzo ważne, ponieważ w aktualnie obowiązujących dokumentach Unii Europejskiej w perspektywie 2014-2020 oraz dokumentach krajowych i regionalnych jest mowa o wymiarze terytorialnym szeregu inwestycji rozwojowych.

Uchwałą Nr VI/27/99 Rady Gminy Wapno z dnia 26 sierpnia 1999 roku uchwalono Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wapno, które do dzisiaj nie uległo zmianie. Studium to zmieniono uchwałą Nr XXV/158/09 Rady Gminy Wapno z dnia 7 lipca 2009 roku oraz uchwałą Nr XXXIV/216/2014 Rady Gminy Wapno z dnia 27 maja 2014 roku w związku z planowaną realizacją zespołu elektrowni wiatrowych wraz z obszarem oddziaływania w obrębach wsi Stołężyn, Wapno, Podolin, Komasin, Graboszewa, Srebrna Góra. Uchwały są ważne, a brak realizacji planowanej inwestycji zespołu elektrowni wiatrowych na terenie gminy spowodowany był zmianą ustawodawstwa w 2016 roku. Jeśli powstaną możliwości inwestycja ta planowana jest do realizacji.

Polityka przestrzenna Gminy Wapno musi być przestrzennym wyrazem polityk cząstkowych, takich jak polityka mieszkaniowa, polityka terenami, polityka ochrony środowiska, polityka społeczna, polityka komunikacyjna, polityka rozwoju gospodarczego, polityka kultury i wypoczynku itp. Powinna ona wynikać z różnego rodzaju uwarunkowań (np. społecznych, ekofizjograficznych, przestrzennych/lokalizacyjnych itp.) i brać pod uwagę te uwarunkowania. Miernikiem ruchu budowlanego na terenie gminy jest ilość wydawanych decyzji o zabudowie, która w większości w 2019 roku – 29 szt. dotyczyła zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej). Zainteresowanie nowymi inwestycjami budowlanymi w skali gminy ukazuje z reguły istniejącą wzrostową tendencję. Natężenie wydawania decyzji o warunkach zabudowy w Gminie Wapno (2016-2019) obrazuje Tab.1.

Tab.1. Natężenie wydawania decyzji o warunkach zabudowy w Gminie Wapno (2016-2019)

	Wydane decyzje o warunkach zabudowy											
	<i>Ogółem</i>				<i>Dla zabudowy mieszkalnej</i>				<i>Dla zabudowy usługowej</i>			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
J.S.T.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
Wapno	42	31	24	34	30	31	24	32	12	0	0	2

Źródło: Opracowanie Urząd Gminy Wapno

Jak wynika z tab.1. średnia ogólna ilość wydawanych decyzji o warunkach zabudowy w Gminie Wapno w latach 2016-2019 wynosiła 33 rocznie, a dla zabudowy mieszkalnej 29 rocznie. Można uznać, że w analizowanym okresie trend ten miał charakter ustabilizowany.

3. ZASOBY I STAN ŚRODOWISKA

3.1 KLIMAT

Według R. Gumińskiego Gmina Wapno znajduje się w strefie dzielnicy VIII (środkowej) podziału rolniczo-klimatycznego. Obszar ten charakteryzuje długość okresu wegetacyjnego oscylującego w granicach 200 – 220 dni, średnia ilość dni mroźnych wahająca się między 30 – 50, dni z przymrozkami 100 – 110, czas zalegania pokrywy śnieżnej 38 – 60 dni. Środkowo Wielkopolski klimat Gminy Wapno wpływa także na warunki termiczno – opadowe. Średnia roczna temperatura powietrza na tym terenie wynosi około 7,6°C. Za najzimniejszy miesiąc w ciągu roku uważa się styczeń, gdzie temperatura osiąga -2,7 °C, zaś za najcieplejszy – lipiec +17,1 °C. Suma opadów rocznych w tym rejonie stanowi jedną z najniższych wielkości w Polsce i nie przekracza 500 mm. Wynika to przede wszystkim z położenia geologicznego, dużego parowania oraz małej lesistości gminy. Większa ilość opadów występuje w części północnej gminy, z czego najwięcej przypada na lipiec, najmniej na marzec.

W ciągu roku dominują wiatry zachodnie, co wpływa korzystnie na przewietrzanie całego terenu gminy, który pokryty jest licznymi wniesieniami moren czołowych. Taki krajobraz gminy nadaje mu charakter falisty i sprzyja tworzeniu się mikro i topoklimatu. W wyniku dużych obniżen terenu należy przewidzieć częstsze występowanie mgieł na tych obszarach, większą wilgotność i niższą temperaturę.

Ponadto istnieje możliwość zwiększonej frekwencji inwersji termicznej w przyziemnych warstwach atmosfery, zwłaszcza podczas mroźnych i bezchmurnych nocy. Takie odwrócone uwarstwienie termiczne powietrza może spowodować napływ chłodnego powietrza ze zboczy i jej wyżej położonych fragmentów na tereny znajdujące się w obniżeniu. Takie zjawisko może niekorzystnie oddziaływać na warunki bioklimatyczne gminy. Od strony południowej zbocza stoków wystawione są na promieniowanie słoneczne. Wiąże się to ze skróceniem czasu zalegania pokrywy śnieżnej, a tym samym dłuższym okresem wegetacji.

3.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Większa część Gminy Wapno pokrywają utwory zlodowacenia północnopolskiego, fazy poznańsko – dobrzyńskiej w postaci glin zwałowych. Na południe od miejscowości Wapno teren

gminy pokrywają piaski, żwiry, głazy lodowcowe i wodnolodowcowe naniesione w tym samym okresie. Wschodnią granicę gminy pokrywają utwory złożone z piasków, żwirów i głazów lodowcowych i wodnolodowcowych dolnych i górnych oraz ility, piaski i mułki jeziorne powstałe w plejstocenie, a także pokłady kredy jeziornej z holocenu.

Okolice Stołężyna i niewielkie obszary leżące na wschód od tej wsi pokrywają eluwia glin zwałowych, piaski i gliny deluwialne oraz namuły. W zachodniej części gminy, wzdłuż kanału wodnego (łączącego Jez. Czeszewskie z rzeką Rawką) wykształciły się torfy, natomiast wzdłuż odgałęzienia kanału płynącego na północ, w kierunku Stołężyna zalegają piaski i żwiry rzeczne. Ze względu na pokłady gipsu, anhydrytu i soli przekrój geologiczny gminy został dokładnie opracowany. Znajduje się tutaj 6 przekrojów geologicznych. Głównymi utworami naniesionymi w okresie czwartorzędu, są gliny zwałowe z przewarstwieniami piasków, żwirów i głazów naniesionych przez lodowiec. Utwory trzeciorzędowe zaczynają się średnio na głębokości 50 – 60 m. Miejscami, szczególnie w okolicach miejscowości Wapno, wybijają się one tworząc kry utworów starszych od czwartorzędu pochodzące z neogenu. Charakterystyczne dla gminy są również wybijające się osady pochodzące z okresu permu.

3.3 GLEBY

Na terenie gminy dominują gleby kompleksu żytniego bardzo dobrego złożone z piasków gliniastych lekkich płytko zalegających na glinach. Na linii od Stołężyna do Ruśca dodatkowo wytworzyły się gleby kompleksu pszennego dobrego, tworzone przez gleby typu: pseudobielicowe, brunatne właściwe, brunatne wylugowane i kwaśne, czarne ziemie. Kompleks ten złożony jest z glin oraz piasków gliniastych mocnych, leżących płytko na glinach. Przez środek północnej części gminy przebiega wąski pas użytków zielonych średnich, który leży na glebach mułowo – torfowych oraz torfowych i murszowo torfowych.

Lokalnie występuje również kompleks użytków zielonych słabych i bardzo słabych na gytii. W okolicach Graboszewa dodatkowo występują gleby kompleksu żytniego dobrego złożone z piasków gliniastych, leżących głęboko na glinach, kompleksu zbożowo pszennego mocnego z piasków gliniastych lekkich i pszennego dobrego zbudowanego z piasków gliniastych mocnych zalegających płytko na glinach. Zlokalizowane są tu również niewielkie obszary zaliczone do użytków zielonych średnich złożonych z piasków gliniastych lekkich.

Okolice Srebrnej Góry pokrywają kompleksy: żytni dobry na glebach brunatnych, wylugowanych i kwaśnych, żytni b. dobry złożony z gleb pseudobielicowych i czarnych ziem (na które składają się piaski gliniaste lekkie leżące do 50 cm na glinach) oraz użytki zielone średnie gleb murszowo mineralnych leżących głęboko na piaskach.

W obniżeniach terenu, gdzie okresowo stagnują wody opadowe i z płytko zalegającą wodą gruntową powstały czarne ziemie właściwe i zdegradowane wykształcone na podłożach trudno przepuszczalnych i bogatych w składniki mineralne (piaskach gliniastych mocnych). Gleby te można również spotkać na wschód od wsi Podolin oraz na południe od Ruśca oraz w okolicach Srebrnej Góry.

Gmina Wapno jest gminą rolniczą i charakteryzuje się bardzo dogodnymi warunkami dla działalności rolniczej. W Gminie Wapno w 2019 r. grunty rolne stanowiły 87,81% (3889 ha), grunty orne 72,58% (3198 ha), łąki 8,62% (380 ha), pastwiska 1,16% (51 ha), sady 0,57% (25 ha), grunty rolne zabudowane 1,79% (79 ha), grunty pod stawami 0,002% (91 ha), grunty po rowach 0,54% (24 ha), nieużytki 2,52% (111 ha).

W zakresie gospodarstw rolnych dominują gospodarstwa o powierzchni powyżej 10 ha (36,5% / 111). Wśród tej grupy największy udział mają gospodarstwa powyżej 15 ha. (18,75% / 57) Drugą grupę stanowią gospodarstwa od 10 do 15 ha. (17,76% / 54). Na terenie gminy dużą grupę stanowią gospodarstwa bardzo małe od 1 do 2 ha. (31,25% / 95). **Źródło:** dane Urzędu Gminy Wapno

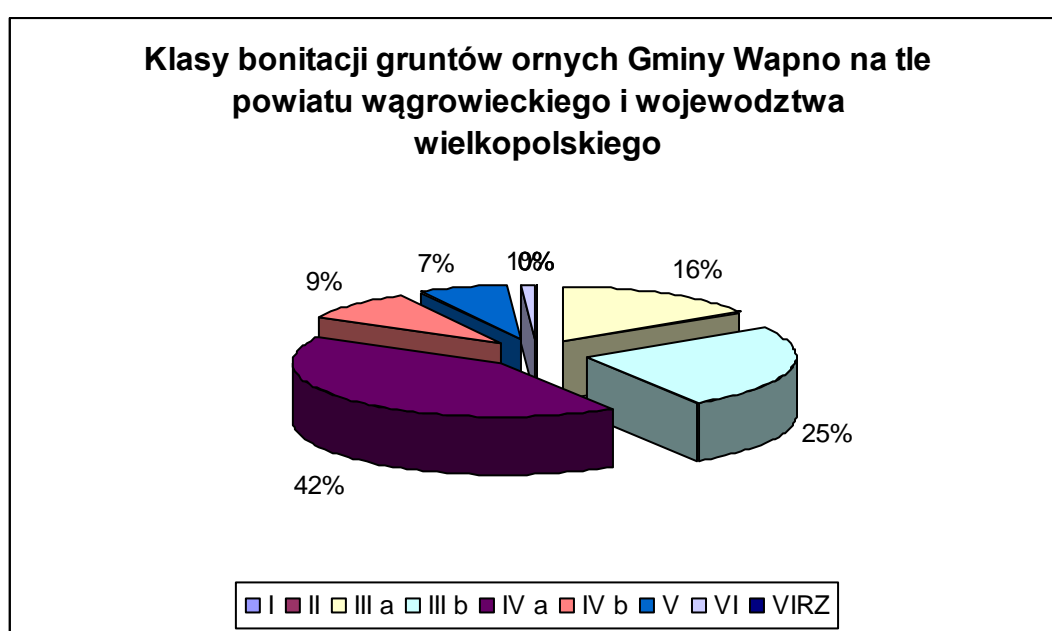
Odsetek powierzchni zalesionych (8,25%) jest niższy od średniej powiatu wągrowieckiego (30,75%).

Gmina Wapno charakteryzuje się według klas bonitacji gruntów ornych bardzo dobrymi warunkami dla rolnictwa (Tab. 2 i Rys. 3).

Tab. 2 Klasy bonitacji gruntów ornych w Gminie Wapno wyrażone w procentach na tle powiatu wągrowieckiego i województwa wielkopolskiego

Klasy bonitacji gruntów ornych GMINY WAPNO wyrażone w procentach									
Obszar / klasy	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VIRZ
Gmina Wapno	0	0	16	25	42	9	7	1	0
Powiat Wągrowiecki	0	0	5	12	38	13	21	10	1
Wielkopolska	0	1	12	12	24	11	22	17	1

Rys. 3 Klasy bonitacji gruntów ornych w Gminie Wapno

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Wapno

3.4 LASY

Gmina charakteryzuje się najniższym wskaźnikiem lesistości w całym województwie wielkopolskim, obszar ich zajmuje zaledwie 352 ha, co stanowi 7,98% całkowitej powierzchni gminy. Tak niski wskaźnik powierzchni zalesionej jest związany z przewagą gleb wytworzonych głównie pod wpływem warunków klimatycznych, najczęściej o bardzo wysokiej przydatności rolniczej. Dwa niewielkie kompleksy leśne położone są na dwóch skrajnych krańcach gminy i należą do dwóch nadleśnictw:

- ❖ **Durowo**, usytuowane w zachodniej części gminy w okolicach miejscowości Stołęzyn,
- ❖ **Szubin**, zlokalizowane na wschód od miejscowości Graboszewa i Srebrnej Góry, w skład obrębu Szubin wchodzi leśnictwo Dziewierzewo o powierzchni 122,76 ha.

W południowej części gminy, nieopodal miejscowości Komasin, znajdują się nieznaczne kompleksy leśne stanowiące własność prywatną (17 ha). Lasy Państwowe na terenie gminy Wapno nie pełnią szczególnie ważnych funkcji ochronnych. Zaledwie 25,5% ich powierzchni wykorzystywanych jest do tych celów, w tym do ochrony gleb 22,3%, zaś do ochrony wód 3,2%. Reszta kompleksów leśnych przeznaczona jest na funkcje gospodarcze. W obrębie Nadleśnictwa Szubin lasy gminy Wapno zbudowane są z przewagą drzewostanów

sosnowych i niewielkim udziałem dębu, brzozy, leszczyny. Tworzą one typowe siedliska boru wilgotnego.

Dominującym siedliskiem leśnym na terenie gminy Wapno są bory zajmujące około 57% całkowitej powierzchni lasów. Występują one na terenach o niekorzystnych stosunkach wodno-glebowych.

Gleby te mają odczyn kwaśny i słabo kwaśny, charakteryzują się małą retencyjnością, a także dużą skłonnością do erozji wodnej i wietrznej. Pozostałe typy siedliskowe stanowiące 43% występują na obszarach bardzo wilgotnych, na glebach o niskim poziomie wody gruntowej, dużej retencji i dobrze przewietrzanych. Obsza lasów Gminy Wapno w znacznej części składa się z gatunków iglastych stanowiących 86,13% całkowitej powierzchni lasów.

Średni skład wiekowy drzewostanów oscyluje w granicach 58 lat. Jest wyższy od średniej dla Wielkopolski, a nawet dla kraju. Starszy drzewostan może być mniej odporny na działanie patogenów leśnych. Przeciętny zapas grubizny brutto na jeden hektar w metrach sześciennych jest nieznacznie większy niż średni zapas oszacowany dla kraju i województwa. Natomiast przeciętny przyrost drewna również odbiega od średnich wartości dla kraju i województwa. Jest to związane z bardzo dobrymi glebami zawierającymi korzystne warunki do wzrostu roślinności na tym terenie.

3.5 WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Teren gminy Wapno jest bardzo ubogi w zasoby wody powierzchniowej. Stanowią one niecały 1%, czyli około 32 ha powierzchni całej gminy. Gmina prawie w całości zasilana jest przez zlewnię rzeki Welna, tylko w niewielkim stopniu przez zlewnię rzeki Kcynianki (część północna) oraz rzeki Rawki (część południowo-wschodnia). Obie zlewnie (Kcynianki i Rawki) oddzielone są od siebie działem wodnym III rzędu, który w dwóch miejscach przecina teren gminy, w mianowicie w części południowej od doliny rzeki Kcynianki oraz w rejonie Srebrnej Góry.

Ten sam dział wodny III rzędu przebiegający przez Gminę Wapno stanowi również dział dorzecza Noteci na północy i Warty na zachodzie od granicy gminy. Największy wpływ na regulację stosunków wodnych na tym terenie ma kanał Wapno – Laskownica i liczne rowy melioracyjne w obrębie tego kanału. Kierunek spływu wody z rowów jest zgodny z naturalnym, południowo-zachodnim spadkiem dna rynny polodowcowej zlokalizowanej w centrum gminy. Charakteryzuje się niewielkim średnim rocznym odpływem jednostkowym wynoszącym 2-4 l/s km² i jest jednym z najniższych w kraju. Związane jest to z niekorzystnymi warunkami klimatycznymi (mała suma opadów), rzeźbą terenu (krajobraz urozmaicony) oraz pojemnością wodną podłoża, która jest znaczna w Gminie Wapno.

Istotne znaczenie dla gospodarki wodnej ma również rów, który prawostronnie dopływa do rynny zbiegającej się w kierunku południowym ze zlewnią rzeki Kcynianki. Tereny kompleksu leśnego usytuowane na zachód od Stołężyna oraz podmokłe łąki na wschód od Srebrnej Góry i Graboszewa, a także zabagnione obniżenia terenu przyczyniają się do małej retencji wodnej.

Na głębokość zwierciadła wody gruntowej wpływa wiele czynników. W Gminie Wapno zasadniczą rolę odgrywa geologia terenu. Na piaskach i żwirach rzecznych znajdujących się w dnach dolin woda zalega na głębokości 2 – 5 m poniżej poziomu terenu (ppt) i waha się w granicach 4 m rocznie. W głębszych partiach profilu glebowego obecność wodonośnych warstw piaskowych jest niewielka i poziom wody może sięgnąć 20 m ppt. Torf akumulujący się na dnie rynien polodowcowych wskazuje na występowanie utworów trudno przepuszczalnych, gdzie woda gruntowa zalega bardzo płytko 0 – 2 m ppt.

Najkorzystniejsze warunki do prowadzenia gospodarki panują w obrębie wysoczyzny, gdzie na silnie spiaszczonych utworach gliniastych poziom wody znajduje się na głębokości 2 – 10 m ppt i może wahać się w skali roku w granicach 3 m. Jest to warstwa o miąższości około 20 m, o stropie na głębokości od 8 do 12 m ppt i sągu 30 – 32 m ppt.

W wyniku procesów glebotwórczych w osadach miocenu wykształciły się piaski kwarcowe z pewnym udziałem węgla brunatnego i ilów. Na takim podłożu na głębokości 3,5 – 20 m ppt zalegają wody trzeciorzędowe. Taka głębokość wpływa na duże ciśnienie hydrostatyczne. Miąższość tej warstwy występuje w przedziale 27 – 85 m. Wody trzeciorzędowe charakteryzują się zawartością związków żelazowych i małej ilości składników mineralnych.

3.6 STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Obszar przyrodniczy Gminy Wapno stanowią:

- ❖ Rolnicza przestrzeń produkcyjna obejmująca przeważający obszar gminy, charakteryzująca się wysoką bonitacją gruntów oraz wysoka przydatnością rolniczą gleb,
- ❖ System cieków wodnych połączonych z Kanałem Wapno – Laskownica, w zlewni rzeki Welny, wraz z terenami łąk tworzących ekosystem wód otwartych,
- ❖ Tereny lasów, zlokalizowane w dwóch kompleksach, przy granicy z Gminą Gołańcz, w części zachodniej gminy i przy granicy z Gminą Kcynia, w części wschodniej.

Ekosystemy wód otwartych łączą się z terenami lasów tworząc na obszarze gminy dwa węzłowe obszary połączone ciekami wodnymi stanowiącymi korytarz ekologiczny łączący te obszary. Tworzą one podstawowy system przyrodniczy gminy łączący w sobie funkcje hydrologiczną, klimatyczną i biologiczną.

Ze względu na słabą sieć hydrograficzną gminy, wyodrębniony system przyrodniczy musi podlegać rygorom ochronnym poprzez wyłączenie terenów z zabudowy, ochronę wód przed zanieczyszczeniami i ochronę zieleni.

Rolnicza przestrzeń produkcyjna ze względu na dwojaką funkcję stanowi otwartą przestrzeń przyrodniczą oraz podstawową przestrzeń gospodarczą dla gminy. Ze względu na korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa zachowało się bardzo mało obiektów przyrodniczych, które mogłyby być objęte ochroną.

Gmina położona jest poza terenami objętymi systemem obszarów chronionego krajobrazu. W granicach parków w Stołężynie i Wapnie występują pojedyncze drzewa objęte ochroną prawną i wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody jako pomniki przyrody.

Tab. 3 Wykaz pomników przyrody Gminy Wapno

Nr rej. woj.	Decyzja	Położenie	Obiekt	obwód w cm (h=130 cm)
344	107/82	Wapno, park przy szkole	2 jesiony wyniosłe	305; 250
366	18/83	Stołężyn, park	2 miłorzęby, lipa drobnolistna, jesion wyniosły	260; 345; 340; 342

Niewielka ilość form ochrony przyrody wpływa na niską atrakcyjność środowiskową gminy. Krajobraz gminy urozmaicony jest niewielkim udziałem zadrzewień i zakrzewień śródpolnych stanowiących jedynie 0,29%, czyli 13 ha powierzchni gminy. Nieznaczna ilość naturalnych ekosystemów sprawia, że krajobraz rolniczy Gminy Wapno jest monotony przyrodniczo. Niewielki udział drzew i krzewów śródpolnych, alej przydrożnych, oczek wodnych czy cieków lub ich brak jest powodem zwiększonej erozji wietrznej i wodnej gleb, negatywnego wpływu na kształtowanie się bilansu wodnego, pozbawienie środowiska naturalnego barier biogeochemicznych, osłon przed krzyżowym zapyleniem i rozprzestrzenianiem się zanieczyszczeń lotnych, a także obniżenia walorów estetycznych gminy.

4. ROLNICTWO

Gmina Wapno jest gminą rolniczą i charakteryzuje się bardzo dogodnymi warunkami dla działalności rolniczej. W Gminie Wapno w 2019 r. grunty rolne stanowiły 87,81% (3889 ha), grunty orne 72,58% (3198 ha), łąki 8,62% (380 ha), pastwiska 1,16% (51 ha), sady 0,57% (25 ha), grunty rolne zabudowane 1,79% (79 ha), grunty pod stawami 0,002% (91 ha), grunty po rowach 0,54% (24 ha), nieużytki 2,52% (111 ha).

Źródło: Dane Urzędu Gminy Wapno

Odsetek powierzchni zalesionych (8,35% / 368 ha) jest niższy od średniej powiatu wągrowieckiego (30,75%).

4.1 STRUKTURA WIELKOŚCI GOSPODARSTW I UŻYTKOWANIA ZIEMI W GMINIE WAPNO

Strukturę wielkości gospodarstw i użytkowania ziemi w Gminie Wapno przedstawiono w Tab. 4

Tab.4 Struktura wielkości gospodarstw i użytkowania ziemi w Gminie Wapno.

	Ogółem	do 1 ha	1-5 ha.	5-10 ha.	11-15 ha.	15 ha +.
J.S.T.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
Gmina Wapno	755	451	146	47	54	57

Źródło: Opracowano na podstawie danych Urzędu Gminy Wapno

W zakresie gospodarstw dominują gospodarstwa o powierzchni powyżej 10 ha (14,7% / 111). Wśród tej grupy największy udział mają gospodarstwa powyżej 15 ha (7,55%). Drugą grupę stanowią gospodarstwa od 10 do 15 ha (7,15%). Na terenie gminy dużą grupę stanowią gospodarstwa o powierzchni od 1 – 5 ha (19,3%) oraz bardzo małe od 1 do 2 ha (12,6%), a zdecydowaną największą grupę gospodarstwa stanowią te o powierzchni do 1 ha (59,7%) .

Źródło: Dane Urzędu Gminy Wapno

4.2 Zasiewy

Strukturę zasiewów gospodarstw indywidualnych w 2010 roku w Gminie Wapno na tle powiatu wągrowieckiego przedstawiono w Tab.5.

Tab.5 Struktura zasiewów gospodarstw indywidualnych w 2010 roku w Gminie Wapno na tle powiatu wągrowieckiego

Jednostka terytorialna	zboża		ziemi- niaki	uprawy przem.	buraki cukro- we	rzepak i rzepik	strączk . jadalne na zimno	warzyw a grunto- we
	razem	podst.+ miesza- nki						
	ha	ha						
Wapno	2150	2135	65	885	150	835	15	5
Powiat wągrowiecki	2745	2739	852	836	288	700	15	29

Źródło: Dane Powszechny Spis Rolny 2010 r.

W strukturze zasiewów gospodarstw indywidualnych w Gminie Wapno w 2010 roku dominowały zboża i mieszanki zbożowe 60,6% ogółu zasiewów na powierzchni 3522 ha. Dużą pozycję stanowiły uprawy przemysłowe (25,1%) oraz rzepak i rzepik (23,7%).

Ogólnie na tle powiatu wągrowieckiego Gmina Wapno pod tym względem wypadła w 2010 roku korzystnie, a wysoka produkcja żyta, który jest podstawowym zbożem w piekarnictwie może być szansą na rozwój produkcji ekologicznej żywności w lokalnej działalności gospodarczej.

4.3 Hodowla

Hodowla w odróżnieniu od produkcji roślinnej obejmuje cykle produkcyjne dłuższe od rocznych, z tego powodu tylko część gospodarstw w Gminie Wapno specjalizowała się w hodowli.

Tab.6 Hodowla i obsada zwierząt gospodarskich w Gminie Wapno w 2010 roku na tle powiatu wągrowieckiego.

Jednostka terytorialna	Liczba gospodarstw	bydło		Trzoda chlewna		konie	drób	
		razem	krowy	razem	lochy		razem	kury
		szt.	szt.	szt.	szt.		szt.	szt.
Wapno	755	1797	681	8684	830	130	6429	5597
Powiat wągrowiecki	3406	20722	6625	184270	17357	726	261114	226424

Źródło: Dane Powszechny Spis Rolny 2010 r.

Tab.7 Źródła utrzymania gospodarstw rolnych w Gminie Wapno w 2010 na tle powiatu wągrowieckiego.

Jednostka terytorialna	z dochodem z:					bez dochodu z:				
	dział. rol.	emeryt. i renty	poza rol. dział gosp.	pracy najemnej	innych niezar. źródeł	dział. rol.	emeryt. i renty	poza rol. dział gosp.	pracy najemnej	innych niezar. źródeł
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Wapno	89,3	14,6	17,2	21,5	1,7	10,7	46,8	82,8	78,5	93,5
Powiat wągrowiecki	88,6	21,4	11,4	33,0	2,8	11,4	88,6	83,6	67,0	97,2

Źródło: Dane Powszechny Spis Rolny 2010 r.

Analiza tab.6 wskazuje, że w Gminie Wapno rolnicy utrzymują się z pracy na roli w większej mierze niż w powiecie wągrowieckim. W powiecie dominują łącznie dochody uzyskiwane z działalności rolniczej i dochody emerytalno-rentowe, jako źródła utrzymania.

5. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

5.1 SIEĆ OSADNICZA, GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA

Tab.8 Powierzchnia, ludność, zmiany zaludnienia Gminy Wapno w latach 2016-2019 na tle powiatu wągrowieckiego.

J.S.T	Powierzchnia	Faktyczne miejsce zamieszkania stan na 31.12				zmiana 2019/2016	gęstość zaludnienia
	km ²	2016	2017	2018	2019	%	2019
		os.	os.	os.	os.		os./ km ²
Wapno	44,1	3012	3000	3008	2962	+0,98	67
Pow. wągrowiecki	1040,0	69960	70212	70274	70233	+1,00	68

Źródło: 2019 Statystyczne Vademecum Samorządowca / Polska (<http://www.polskawliczbach.pl/>) Gmina Wapno oraz GUS, 2019, 2018 i 2017 oraz Raport o stanie Gminy Wapno 2019

Gmina Wapno charakteryzuje się zmniejszającą się liczbą mieszkańców, co na tle powiatu wągrowieckiego w okresie 2016-2019 wypada niekorzystnie. Oznacza to, że gmina nie zabezpiecza w pełni warunków do życia i pracy dla chcących osiedlić się na jej terenie.

Przeciętnie w jednym sołectwie, których jest 9 w gminie, mieszka średnio 329 osób, a gęstość zaludnienia na km² wynosi 67 osób w odniesieniu do stosunkowo małej powierzchni gminy nie świadczy o małym rozproszeniu siedlisk. W badanym okresie w gminie zaobserwowano spadek liczby mieszkańców o 50 osób. Dla porównania w roku 2010 Gminę Wapno zamieszkiwało 3023 mieszkańców - do roku 2019 nastąpił spadek liczby mieszkańców o 61 osób (3023-2962).

5.2 RUCH NATURALNY

W Gminie Wapno średni wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców w całym okresie 2016-2019 r. wyniósł (-2,26), i jest znacząco niższy na tle powiatu wągrowieckiego (+1,73). W całym badanym okresie jedynie w 2017 roku odnotowano w Gminie Wapno dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego (+0,66), natomiast w pozostałych latach miał on wartość ujemną.

O utrzymaniu się tego niekorzystnego trendu w Gminie Wapno świadczy odnotowany w roku 2010 ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców w wysokości – 0,66.

W Gminie Wapno wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców w badanym okresie (poza 2017 roku) miał ciągle wartość ujemną, co przedstawia tab. 9.

Tab.9 Przyrost naturalny ludności Gminy Wapno na tle powiatu wągrowieckiego w latach 2016-2019

J.S.T.	Przyrost naturalny na 1000 ludności w % ogółem				Średnia
	2016	2017	2018	2019	
Wapno	-4,99	+0,66	-1,34	-3,38	-2,26
Powiat wągrowiecki	+1,52	+3,07	+1,04	+1,30	+1,73

Źródło: 2019 Statystyczne Vademecum Samorządowca / Polska (<http://www.polskawliczbach.pl/>) Gmina Wapno

5.3 MIGRACJA

W Gminie Wapno w okresie 2016-2019 przez cały czas występowały ujemne salda migracji mieszkańców, średnio w wysokości -7,78 o różnym nasileniu.

W 2019 roku zarejestrowano 30 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 72 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wyniosło dla Gminy Wapno -42. W tym samym roku nikt nie zameldował się z zagranicy ani nie wymeldował za granicę.

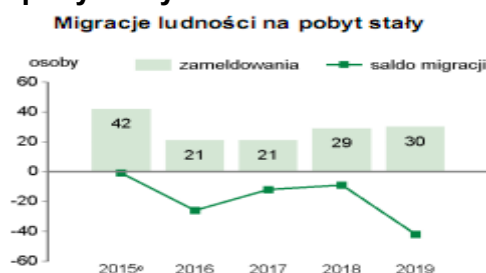
Tab. 10 Salda migracji wewnętrznych i zewnętrznych Gminy Wapno w latach 2016-2019

J.S.T.	Saldo migracji wewnętrznej i zewnętrznej na 1000 ludności w % ogółem				Średnia
	2016	2017	2018	2019	
Wapno	-9,65	-4,31	-2,99	-14,18	-7,78

Źródło: Opracowanie Urząd Gminy Wapno

Współczynnik migracji oraz wskaźnik przyrostu naturalnego w Gminie Wapno w całym okresie 2016-2019 miały wartości ujemne. Wysokie ujemne wskaźniki migracyjne oraz przyrostu naturalnego w dużym, niekorzystnym stopniu kształtują strukturę ludności gminy.

Rys. 4 Migracje ludności na pobyt stały 2015 - 2018

Źródło: 2019 Statystyczne Vademecum Samorządowca / Polska (<http://www.polskawliczbach.pl/>) Gmina Wapno

5.4 STRUKTURA LUDNOŚCI

Tab.11 Struktura ekonomiczna ludności w Gminie Wapno na tle powiatu wągrowieckiego w latach 2016-2019

J.S.T	W wieku przedprodukcyjnym w % ogółem				W wieku produkcyjnym w % ogółem				W wieku poprodukcyjnym w % ogółem			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Wapno	19,7	19,1	19,3	18,9	62,2	62,1	61,2	61,3	18,1	18,8	19,5	19,8
Powiat wągrowiecki	20,4	20,4	20,5	18,8	62,7	62,0	61,4	60,8	17,0	17,68	18,1	20,4

Struktura mieszkańców Gminy Wapno analizowana według ekonomicznych grup wieku nie wykazywała korzystnej sytuacji we wszystkich ekonomicznych grupach ludności: przedprodukcyjnej, produkcyjnej i poprodukcyjnej w odniesieniu do powiatu wągrowieckiego w analizowanym okresie 2016-2019.

Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Wapno wynosił w 2019 roku 18,9% i był minimalnie wyższy niż w powiecie wągrowieckim (18,8%), co było efektem wcześniejszych (przed 2015 rokiem) minimalnie wyższych od powiatu wskaźników przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców.

Wskaźnik udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w Gminie Wapno w roku 2019 wyniósł (19,8%) i był niższy od tego w powiecie wągrowieckim (20,4%), co świadczy o relatywnie wolniejszym procesie starzenia się mieszkańców Gminy Wapno.

W 2010 roku wskaźniki dla grupy mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym wyniosły 20,8%, dla grupy produkcyjnej 64,3% i poprodukcyjnej 14,9%, co tłumaczy wzrost grupy poprodukcyjnej mieszkańców w 2019 roku do poziomu 19,8%. Na uwagę zasługuje fakt dużego przyspieszenia procesu „starzenia” się mieszkańców w powiecie wągrowieckim w okresie 2016 – 2019.

Wskaźnik udziału ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Wapno w roku 2019 wyniósł (61,3%) i był wyższy od tego w powiecie wągrowieckim (60,8%), co świadczy o relatywnie obciążeniach rynku pracy w Gminie Wapno.

Tab.12 Wybrane dane demograficzne 2019 r.

Wybrane dane demograficzne w 2019 r.	Powiat	Gmina	Powiat=100
Ludność	70233	2962	4,2
w tym kobiety	35392	1498	4,2
Urodzenia żywe	728	31	4,3
Zgony	639	41	6,4
Przyrost naturalny	89	-10	.
Saldo migracji ogółem	-68	-42	.

Wybrane dane statystyczne	2017	2018	2019	Powiat 2019
Ludność	3000	3008	2962	70233
Ludność na 1 km ²	68	68	67	68
Kobiety na 100 mężczyzn	103	103	102	102

Źródło: 2019 Statystyczne Vademecum Samorządowca Gmina Wapno Polska (<http://www.polskawliczbach.pl/>)

5.5 PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

Prognoza, to najprościej rzecz ujmując, odpowiedź na pytanie: Jaka będzie przyszłość? Prognoza demograficzna, to twierdzenie o przyszłym stanie i strukturze ludności na określonym terytorium i w określonym momencie czasu (T. Kaczmarek, 1998).

Prognozowanie demograficzne stanowi bardzo istotny element programowania rozwoju, tak w skali krajowej, regionalnej jak i lokalnej. Szczególnie w sytuacji dużej dynamiki zmian w liczbie i strukturze ludności, prognozowanie demograficzne staje się podstawowym elementem wszelkich strategii i planów rozwoju, szczególnie w dziedzinach powiązanych społecznie, takich jak polityka mieszkaniowa, edukacyjna, socjalna czy zdrowotna.

W koncepcji kierunków rozwoju przestrzennego Gminy Wapno założono uwzględnienie takich danych jak:

- ❖ rozmieszczenie ludności na obszarze gminy,
- ❖ gęstość zaludnienia,
- ❖ struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w układzie obrębów ewidencyjnych (ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym, poprodukcyjnym),
- ❖ migracje,
- ❖ prognozy biologiczne dla gminy.

Prognozę biologiczną dla gminy, w tym dla Gminy Wapno przeprowadzono w następujących etapach (Holzer, 2003):

- ❖ ustalenie wyjściowych struktur ludności wg płci, wieku i rozmieszczenia terytorialnego,
- ❖ „postarzenie” ludności już istniejącej na początku okresu objętego projekcją;
- ❖ oszacowania przyszłej (przewidywanej) liczby urodzeń,
- ❖ ustalenie wynikowych współczynników demograficznych

Tab.13 Dane z 2005 roku do analizy biologicznej Gminy Wapno

JST	Urodzenia		Zgony		Przyrost naturalny		Zameldowania		Wymeldowania		Saldo	
	suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%	Suma	%
WAPNO	31	9,8	38	12,5	-7	-2,2	19	6,2	22	7,2	-3	-2,2

Źródło: Dane GUS 2006

Prognoza biologiczna stanowi punkt wyjścia wszelkiego prognozowania. Wykonana prognoza biologiczna dla Gminy Wapno, uwzględnia tylko zdarzenia demograficzne składające się na ruch naturalny ludności: urodzenia i zgony. W zakresie liczby urodzeń zakłada się, zatem tendencje, które są pochodną liczby kobiet i ich dzietności (przyjęto dzietność na poziomie typowej dla ludności wiejskiej). Na potrzeby tej prognozy przyjęto kształtowanie się dzietności kobiet w najbliższych 15 latach w Gminie Wapno na poziomie 1,34 do roku 2030.

Ważną kwestią jest prognozowanie liczby urodzeń w najbliższych latach według przyjętych (stałych) współczynników płodności. Aby obliczenia urodzeń były jak najbardziej wiarygodne, w pierwszej kolejności obliczono liczbę kobiet na koniec roku (stan na 31.12.2019), oraz dokonano postarzenia biologicznego populacji kobiet według pojedynczych roczników wieku. W przypadku umieralności przyjęto wartość z tablic trwania życia publikowane przez GUS (2006).

W prognozie demograficznej zakłada się, że rozwój populacji gminy oprócz składników ruchu naturalnego kształtować będą migracje. Założono utrzymanie dotychczasowych wskaźników migracji, a więc ujemnego salda migracji na poziomie ok. 23 osób rocznie, co daje wskaźnik ok. -7,8%.

Prognoza demograficzna dla Gminy Wapno zakłada generalnie kontynuację zdarzeń i procesów demograficznych, tzn. przewiduje ujemny przyrost naturalny oraz odwrócenie niekorzystnej sytuacji migracyjnej w postaci stałego systematycznego napływu liczby mieszkańców do gminy w związku z jej rozwojem oraz wzrostem znaczenia powiatu wągrowieckiego, w tym w Mieście i Gminie Skoki o 2860 osób i przyrostu liczby mieszkańców w Metropolii Poznań o 174 577 osób do 2030 roku.

Według prognozy biologicznej dla Gminy Wapno obejmującej okres 2015 – 2030, przewiduje się przyrost mieszkańców o (3,98%) do poziomu 3160 mieszkańców, tj. o 121 osób w stosunku do stanu ludności w 2015 roku wynoszącym 3039 mieszkańców.

W 2030 roku szacunkowa liczba mieszkańców Gminy Wapno wyniesie 3160 osób, co daje wzrost o 3,98% w stosunku do stanu z 31.12.2015 r.

Podsumowanie i wnioski:

1. W Gminie Wapno w perspektywie najbliższych dekad należy spodziewać się wzrostu ludności do poziomu 3160 mieszkańców w 2030 roku.
2. Do 2030 r. spodziewany jest nieznaczny wzrost ludności w wyniku głównie zwiększania się zasobów migracyjnych (ludności w wieku produkcyjnym mobilnym) w powiecie wągrowieckim, w województwie, przy też spadku liczby urodzeń oraz przy wzroście zgonów.
3. Na zmiany ludnościowe w całym okresie 2014 – 2030 w mniejszym stopniu wpłynie ruch naturalny, a w większym ruch migracyjny.
4. Procesy zmiany struktury wieku związane z postarzeniem się ludności będą następować wolniej w Gminie Wapno niż w powiecie wągrowieckim - będzie wymagać to większej dbałości o politykę przestrzenną i planowanie infrastruktury dostosowanej do osób starszych.
5. W perspektywie taka struktura prowadzi będzie do wolniejszego niż przeciętnie starzenia się społeczeństwa – mniejsza grupa osób w wieku produkcyjnym zasili grupę osób w wieku poprodukcyjnym.
6. Z drugiej strony stosunkowo większa grupa ludzi w wieku przedprodukcyjnym będzie zasilać osoby grupy produkcyjnej.

6.PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

6.1 CECHY CHARAKTERYSTYCZNE RYNKU PRACY W GMINIE WAPNO

Tab.14 Rynek pracy

RYNEK PRACY				
2019	Powiat	Gmina		
Pracujący*	12089	249		
Bezrobotni zarejestrowani	1074	74		
w tym kobiety w %	64,7	63,5		
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	2,5	4,1		
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	3,5	5,6		
* Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.				
Wybrane dane statystyczne	2017	2018	2019	Powiat 2019

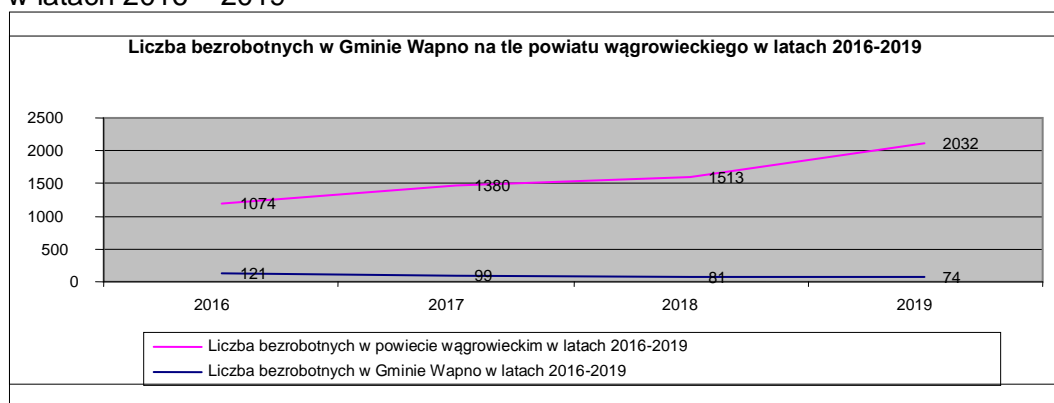
Pracujący ² na 1000 ludności	72	82	84	172
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %)	5,3	4,4	4,1	2,5
Wybrane dane demograficzne w 2019 r.	Powiat	Gmina	Powiat=100	
Ludność w wieku:				
przedprodukcyjnym	14320	559		3,9
produkcyjnym	42718	1816		4,3
poprodukcyjnym	13195	587		4,4

REGON

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2019 r.	Powiat	Gmina
O G Ő Ł E M	6653	184
w tym w sektorze:		
rolniczym	299	10
przemysłowym	642	22
budowlanym	1287	34
na 10 tys. ludności	947	621
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności	757	486

Źródło: 2019 Statystyczne Vademecum Samorządowca Gmina Wapno / Polska (<http://www.polskawliczbach.pl/>)

Rys.5 Liczba bezrobotnych w Gminie Wapno na tle powiatu wągrowieckiego w latach 2016 – 2019

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu 03.2021

Lokalny rozwój gospodarczy Gminy Wapno jest procesem wielowymiarowym, który integruje różne sfery działalności publicznej, szczególnie:

- ❖ społeczną: procesy zmian demograficznych i społecznych oraz zmiany w środowisku kulturalnym,
- ❖ środowiskową: zmiany w środowisku przyrodniczym i w infrastrukturze służącej ochronie tego środowiska,
- ❖ infrastrukturalną: rozwój infrastruktury w różnych dziedzinach istotnych dla rozwoju przedsiębiorczości,
- ❖ gospodarczą: procesy rozwoju bazy ekonomicznej gminy,
- ❖ przestrzenną: nowe formy zagospodarowania przestrzennego, zmiany w zagospodarowaniu, nowe zagospodarowane tereny.

Rozwój istniejącego potencjału gospodarczego gminy upatruje się z jednej strony w zmianie roli wsi i rolnictwa w lokalnej gospodarce, w kierunku kształtowania się wsi wielofunkcyjnej, a z drugiej strony w poprawie warunków dla lokalnej mikroprzedsiębiorczości.

Zmiana lokalnych uwarunkowań wiąże się także z realizacją określonych priorytetów w obrębie następujących trzech obszarów:

- ❖ rozwój infrastruktury technicznej,
- ❖ rozwój gospodarczy,
- ❖ rozwój infrastruktury społecznej.

W Gminie Wapno w roku 2019 w rejestrze REGON zarejestrowane były 184 podmioty gospodarki narodowej, z czego 144 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 23 nowe podmioty, a 14 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2017 najczęściej (34) podmiotów zarejestrowano w roku 2010, a najmniej (13) w roku 2017. W tym samym okresie najczęściej (59) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2009 roku, najmniej (10) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2013 roku.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Gminie Wapno najczęściej (5) było spółek handlowych z ograniczoną odpowiedzialnością. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najczęściej (173) było mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników.

5,4% (10) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 30,4% (56) podmiotów, a 64,1% (118) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Wapno najczęściej deklarowanymi rodzajami działalności są: budownictwo (23.6%) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (22.9%). Dla porównania w 2010 roku wskaźnik ilości podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym wynosił w gminie 511, a dla osób fizycznych 409.

W Gminie Wapno wskaźnik obciążenia demograficznego według stanu na 31.12.2019 r. ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosił 30,84, ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosił 32,27, a ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku nieprodukcyjnym wynosił 104,64.

W wieku produkcyjnym mobilnym (18-44 lat) według stanu na 31.12.2019 r., w Gminie Wapno, było 1130 mieszkańców - 62,2%. W wieku produkcyjnym niemobilnym (45-64 lat) według stanu na 31.12.2019 r. było 686 mieszkańców - 37,8%.

Tab.15 Liczba przedsiębiorstw działających na terenie Gminy Wapno na tle powiatu wągrowieckiego w latach 2016-2018

J.S.T.	Sektor publiczny			Sektor prywatny			Sektor osób fizycznych		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Wapno	9	7	7	175	167	171	144	137	139
Ogółem ilość firm w 2018 :	178								
Powiat wągrowiecki	191	169	170	5983	6085	6236	4985	5051	5183
Ogółem ilość firm w 2018 :	6456								

Zródło: 2019 Statystyczne Vademecum Samorządowca Gmina Wapno / Polska (<http://www.polskawliczbach.pl/>)

W Gminie Wapno, w 2018 roku, na 247 mieszkańców aktywnych zawodowo w sektorze rolniczym pracowało: 50 mieszkańców (20,2%). Sektor ten ma dość korzystne warunki dla swojego rozwoju, reprezentuje stosunkowo wysoki poziom kultury rolnej, posiada również dobre warunki pod względem możliwości różnorodnych upraw, w tym możliwości wsparcia przedsiębiorczości dla gospodarstw rolnych na swoim terenie w certyfikowanej produkcji roślin ekologicznych poprzez wykorzystanie innowacyjnych procesów powiązanych z produkcją zdrowej żywności.

Potencjalnie istnieje więc szansa, że przy wzroście zainteresowania rolników tym rodzajem produkcji rolnej Gmina Wapno może stać się w najbliższej przyszłości liderem na rynku produktów ekologicznych, co jednak zależy od wielu czynników, głównie związanych z nakładami inwestycyjnymi.

Wielkość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach powiatu wągrowieckiego na 1 mieszkańca, na tle województwa wielkopolskiego w latach 2016-2018 przedstawia tabela 16.

Tab. 16 Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach powiatu wągrowieckiego na 1 mieszkańca na tle województwa wielkopolskiego w latach 2016-2018 (PLN)

J.S.T.	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca (PLN)		
	2016	2017	2018
Powiat wągrowiecki	1125	1426	1640
Województwo wielkopolskie	4281	4323	4903

Źródło: 2019 Statystyczne Vademecum Samorządowca Gmina Wapno / Polska (<http://www.polskawliczbach.pl/>)

Analizując tą tabelę zauważyć trzeba, że wysokość średnich nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw w przeliczeniu na 1 mieszkańca w powiecie wągrowieckim była prawie trzykrotnie niższa w okresie 2016 – 2018 od tej w województwie wielkopolskim.

7. GOSPODARKA MIESZKANIOWA

7.1 WARUNKI MIESZKANIOWE

Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych, w Gminie Wapno w 2019 roku było 873 mieszkań, w tym oddano do użytku 9 nowych mieszkań. Na 1000 mieszkańców oddano do użytku 3,04 nowych lokali. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m² w 2019 roku w Gminie Wapno wynosiła 77,0 z przeciętną liczbą 3,93 pokoi.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosiła 22,1m², przy przeciętnej liczbie osób na 1 izbę 0,89. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości w 2019 r. w Gminie Wapno wynosiła 108,0 m². Gmina Wapno w 2019 roku dysponowała 1 lokalem socjalnym i 23 lokalami komunalnymi.

Dla porównania w 2010 roku w Gminie Wapno było 847 mieszkań o przeciętnej powierzchni użytkowej 75,4 m² z przeciętną liczbą 3,93 pokoi, przy przeciętnej liczbie osób na 1 izbę 0,92 i 21,1m² powierzchni użytkowa mieszkania na 1 osobę.

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 98,15% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 92,37% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 89,48% mieszkań posiada łazienkę, 77,92% korzysta z centralnego ogrzewania. W gminie nie ma sieci gazowej.

W 2018 roku oddano w Gminie Wapno 4 mieszkania, a w 2019 prawie dwukrotnie więcej tj. 9 mieszkań – wszystkie z przeznaczeniem na własny użytek inwestora.

Tab.17 Mieszkania w Gminie Wapno w latach 2018-2019

MIESZKANIA		
Mieszkania oddane do użytkowania	2018	2019
OGÓŁEM	4	9
w tym:		
indywidualne ^a	4	9
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	-	-

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem.

Zasoby mieszkaniowe	2018	2019
Mieszkania ^a	865	873
Przeciętna powierzchnia użytkowa ^a 1 mieszkania w m ²	77	77
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	254	242
Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych w tys. zł	6,0 ^b	-
Liczba lokali socjalnych ^c	1	1

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych. b Dane za okres od początku powstania zaległości do końca okresu sprawozdawczego. c W 2018 r. - stan w dniu 31 grudnia; w 2019 r. - stan w dniu 20 kwietnia.

Wybrane dane statystyczne	2017	2018	2019	Powiat 2019
Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności	13	13	30	60

Źródło: 2019 Statystyczne Vademecum Samorządowca Gmina Wapno / Polska ([http:// www.polskawliczbach.pl/](http://www.polskawliczbach.pl/))

Tab. 18 Zasoby mieszkaniowe w Gminie Wapno na tle powiatu wągrowieckiego w latach 2016-2018 – wskaźniki

J.S.T.	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m ²			Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania / 1 osobę w m ²			Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców w sztukach		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Wapno	76,7	76,0	77,0	21,9	22,1	22,1	285	287	288
Powiat wągrowiecki	81,1	81,2	81,2	25,5	25,7	27,4	314	317	322

Źródło: 2019 Statystyczne Vademecum Samorządowca Gmina Wapno / Polska ([http:// www.polskawliczbach.pl/](http://www.polskawliczbach.pl/))

Z tabeli 18 wynika, iż powierzchnia użytkowa mieszkania na terenie Gminy Wapno była mniejsza od tej średniej w powiecie wągrowieckim. Dużo mniejsza była w Gminie Wapno liczba mieszkań przypadająca na 1000 mieszkańców od tej w powiecie wągrowieckim.

7.2 AKTYWNOŚĆ BUDOWLANA GMINY. DOSTĘPNOŚĆ MIESZKAŃ W STOSUNKU DO ZAPOTRZEBOWANIA

W Gminie Wapno działają firmy w obszarze budownictwa - nie przekładało się to jednak na odpowiednią dużą ilość mieszkań na terenie gminy. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Wapno w latach 2016-2018 przedstawia tab. 19.

Tab. 19 Zasoby mieszkaniowe komunalne i socjalne w Gminie Wapno w latach 2016-2018

J.S.T.	Mieszkania ogółem (szt.)			2016 śr. pow. (m ²)	Liczba mieszkań (szt.)			2018/1000 mieszk.
	2016	2016/1000 mieszk.	2016		2017	2018		
Wapno	858	285	76,7	858	862	865	288	
	Powierzchnia mieszkań socjalnych (m ²)				Powierzchnia mieszkań komunalnych (m ²)			
J.S.T.	2016	2017	2018	2016-18 śr. pow.	2016	2017	2018	2016-18 śr. pow.
Wapno	16,8	16,8	16,8	16,8	1120,95	1120,95	1120,95	1120,95

Źródło: GUS Poznań Podregiony, Powiatu, Gminy 2019, 2018, 2017 Opracowanie: Urząd Gminy Wapno

W latach 2016 – 2018 na terenie Gminy Wapno obserwowano systematyczny stosunkowo mały rozwój budownictwa mieszkaniowego, który był realizowany w większości na potrzeby indywidualne. Z danych tab. 18 i 19 wynika, że mieszkania w Gminie Wapno były mniejsze niż przeciętne w powiecie wągrowieckim.

W gminie wskaźnik nasycenia mieszkaniami wynosi 288 mieszkań/1000 mieszkańców (wg. danych GUS z 2018 r.), a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 77,0 m² na osobę w gminie. Gmina deklaruje wzmoczenie działań w zakresie realizacji programu budowy mieszkań na swoim terenie w celu uzyskania minimalnego standardu europejskiego (450 mieszkań / 1000 mieszkańców).

Dla uzyskania tego minimalnego standardu europejskiego należałoby zrealizować dodatkowo około 172 mieszkań tj. około 14 mieszkań w skali każdego roku na terenie gminy, do roku 2030. Zwiększenie zasobu mieszkań do poziomu 1045 będzie wynikało z lokalnych potrzeb w tym zakresie, ponieważ zgodnie z prognozą demograficzną przewidywany głównie wzrost znaczenia powiatu wągrowieckiego, w tym w Mieście i Gminie Skoki o 2860 osób i przyrostu liczby mieszkańców w Metropolii Poznań o 17 4577 osób do 2030 roku, będzie miał pozytywny wpływ na rozwój Gminy Wapno do 2030 roku.

8. EDUKACJA

W roku szkolnym 2018/2019 w Gminie Wapno było 729 mieszkańców w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata), w tym 364 kobiet oraz 365 mężczyzn. Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 10,4% ludności posiadało wykształcenie wyższe, 2,1% wykształcenie policealne, 10,9% średnie ogólnokształcące, a 15,6% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymowało się 32,2% mieszkańców Gminy Wapno, gimnazjalnym 5,4%, natomiast 22,3% podstawowym ukończonym. 1,0% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całego województwa wielkopolskiego mieszkańcy Gminy Wapno mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w Gminie Wapno największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (26,0%) oraz zasadnicze zawodowe (23,1%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (41,5%) oraz podstawowe ukończone (18,5%).

W roku 2018 w Gminie Wapno mieściło się 1 przedszkole, w którym do 4 oddziałów uczęszczało 82 dzieci (35 dziewczynek oraz 47 chłopców). Dostępnych było 100 miejsc. Dla porównania w 2008 roku w Gminie Wapno mieściło się 1 przedszkole, w którym do 3 oddziałów uczęszczało 53 dzieci (31 dziewczynek oraz 22 chłopców). Dostępnych było 75 miejsc.

14,5% mieszkańców gminy Wapno w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (13,7% wśród dziewczynek i 15,3% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 690 uczęszczało do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypadało 0,67 dzieci w wieku przedszkolnym.

W gminie działa 1 szkoła podstawowa, w której w 13 oddziałach uczyło się 241 uczniów (118 kobiet oraz 123 mężczyzn). Dla porównania w 2008 roku w Gminie Wapno była 1 szkoła podstawowa, w której w 12 oddziałach uczyło się 222 uczniów (111 kobiet oraz 111 mężczyzn). Dodatkowo funkcjonowało Gimnazjum – aktualnie zlikwidowane.

W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształciło się 28,0% ludności (28,0% wśród dziewczynek i 27,9% wśród chłopców). Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypadało 18,5 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 84,56.

W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształciło się 16,9% mieszkańców (20,3% wśród dziewczyn i 13,4% wśród chłopaków). W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajdowało się 26,3% mieszkańców Gminy Wapno w wieku potencjalnej nauki (24,5% kobiet i 28,2% mężczyzn).

Wydatki na oświatę i wychowanie w Gminie Wapno wyniosły w 2018 roku 4 422 480,19 zł a w 2019 r. 4 326 408,49 zł.

Tab.20 Dane dotyczące edukacji w Gminie Wapno w 2016/17-2018/2019

Źródło: GUS Poznań Podregiony, Powiaty, Gminy 2019, 2018, 2017/ Statystyczne Vademecum Samorządowca

W Gminie Wapno systematycznie przeprowadza się remonty bieżące i inwestycyjne, które podnoszą standard budynków szkolnych i obniżają koszty ich eksploatacji. Stan techniczny obiektów był dobry, a każdego roku czynione są starania, aby w budżecie gminy zagwarantować środki na edukację i utrzymanie właściwego poziomu szkół.

9. OCHRONA ZDROWIA, POMOC SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO

9.1 OCHRONA ZDROWIA

Zdrowie jest dla człowieka najważniejszą wartością. Na jego stan wpływają cechy wrodzone, prozdrowotny tryb życia i jakość usług medycznych.

Troskę o zdrowie i instytucjonalną pomoc dotkniętym przez los powierzono samorządom oraz placówkom, które świadcząc usługi medyczne i socjalne mające obowiązek z tymi samorządami współpracować.

Jednym z wielu celów realizowanych przez samorząd lokalny dla mieszkańców w zakresie zdrowia powinno być opracowywanie i wdrażanie, w zależności od potrzeb, programów profilaktyczno-leczniczych adresowanych do określonych grup społecznych, bądź skoncentrowanych na określonych zagrożeniach zdrowotnych, z wykorzystaniem środków PO Kapitał Ludzki.

Poprawa poziomu jakości świadczonych usług opieki medycznej, jak również promowania prozdrowotnego trybu życia stanowi cel 2 Strategii Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego na lata 2001 – 2020 „Stała poprawa poziomu jakości świadczonych usług społecznych w sferze

edukacji, **opieki medycznej**, pomocy socjalnej oraz stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego”.

Usługi zdrowotne dla mieszkańców Gminy Wapno realizowane są w systemie lokalnym i ponadlokalnym. Na terenie Gminy Wapno usługi ochrony zdrowia zabezpiecza jeden świadczeniodawca: NZOZ Poradnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej Joanna Jasińska i Wspólnicy wraz z pielęgniarką podstawowej opieki zdrowotnej. Na terenie Gminy funkcjonuje także Indywidualna Praktyka Dentystyczna Z. Rymaniak - Bykowska oraz Indywidualna Praktyka Pielęgniarska (gabinet w szkole).

Dodatkowo na terenie Gminy Wapno funkcjonuje Punkt Apteczny „Solanka”.

Wskaźnik liczby osób przypadających na jedną przychodnię w Gminie Wapno w 2018 r. wynosił 2962. W 2019 roku w gminie, średnio udzielono 7,7 porady na jednego mieszkańca.

Z usług medycznych mieszkańcy gminy mogą korzystać również między innymi w innych jednostkach opieki zdrowotnej np. w Wągrowcu, Gnieźnie lub w Poznaniu.

Tab. 21 Ochrona zdrowia

2019	Powiat	Gmina
Przychodnie	29	1
Liczba osób przypadających na 1 przychodnię	2422	2962
Porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	4,7	7,7

Źródło: GUS Poznań Podregiony, Powiaty, Gminy 2019, 2018, 2017/ Statystyczne Vademecum Samorządowca

Analizując strukturę zachorowalności mieszkańców Gminy Wapno na podstawie przyczyn zgonów jej mieszkańców z roku 2019 zwraca szczególną uwagę wysoka liczba osób chorujących na choroby układu krążenia (37,3%) oraz nowotwory (28,3%).

W mniejszym zakresie na terenie gminy odnotowano zachorowalność na choroby układu oddechowego (8,4%). Wskaźnik zgonów z powodu chorób układu krążenia i nowotworów w Gminie Wapno na 10 tys. ludności wynosił 64,7.

9.2 POMOC SPOŁECZNA

Na terenie Gminy Wapno zagadnieniami pomocy i opieki społecznej zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie.

GOPS w Wapnie realizuje zadania z zakresu polityki społecznej na rzecz osób i rodzin, które nie są w stanie pokonać trudnej sytuacji, w jakiej się znalazły wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

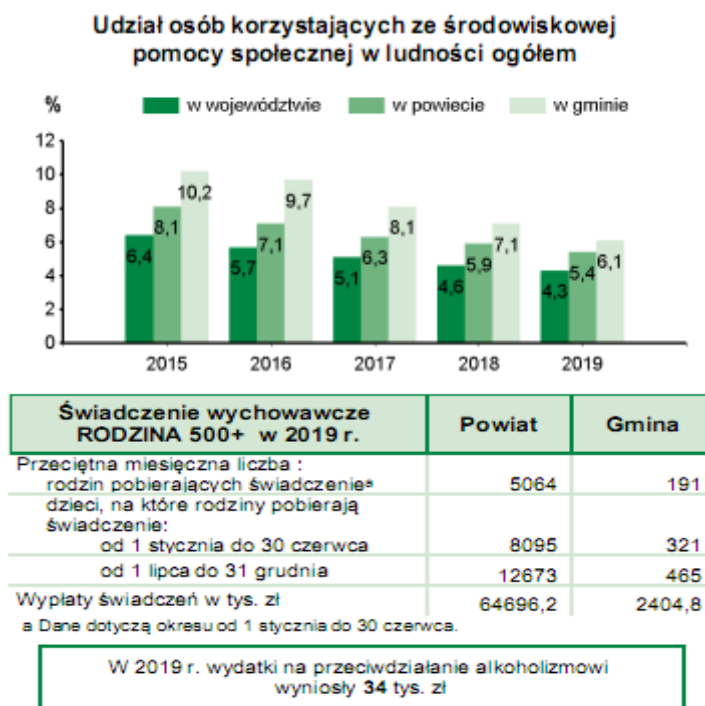
Głównym celem placówki jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem gminnym.

Podstawą rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowie prawidłowych relacji oraz właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Praca z rodziną połączona jest z działaniami ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością członków tej rodziny.

W sytuacji, kiedy prawidłowe funkcjonowanie rodziny jest zaburzone, konieczne jest udzielenie pomocy także poprzez podjęcie skoordynowanych działań wszystkich instytucji i służb. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają rozwiązań interdyscyplinarnych.

Wysokość wydatków na pomoc społeczną i pozostałe zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Wapnie w 2019 r. wyniosły: 5 008 782,05 zł. (Źródło: dane GOPS Gminy Wapno).

Tab. 22. Wskaźnik udziału osób korzystających w Gminie Wapno ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na tle powiatu i województwa w okresie 2014 – 2018

Źródło: GUS Poznań Podregiony, Powiaty, Gminy 2019, 2018, 2017/ Statystyczne Vademecum Samorządowca

Na podstawie danych uzyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wapnie oszacowano, iż wskaźnik udziału osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w okresie 2014 – 2018 systematycznie maleje, a jego wysokość w 2019 roku wynosiła 6,1%, w powiecie wągrowieckim 5,4%, a w województwie wielkopolskim 4,3%.

Tab.23 Powody przyznawania pomocy społecznej w Gminie Wapno w okresie 2016-2019

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin				Liczba osób w rodzinach			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Ubóstwo	65	59	45	40	170	145	116	84
Bezdomność	3	2	2	2	3	2	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	22	19	17	13	107	89	79	61
Bezrobocie	55	39	33	29	160	111	105	82
Niepelnosprawność	63	57	56	58	136	116	110	113
Długotrwała lub ciężka choroba	32	41	41	36	63	88	71	61
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	16	13	12	10	54	44	40	32
Przemoc w rodzinie	4	4	3	3	10	11	7	7
Alkoholizm	7	5	4	7	13	7	5	10
Trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	0	2	2	1	0	3	2
Zdarzenia losowe	0	1	1	1	0	4	2	2
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowania własne GOPS

Z powyższej tabeli wynika, że w analizowanym okresie głównym powodem korzystania z pomocy społecznej w Gminie Wapno była trudna sytuacja finansowa (ubóstwo) oraz niepełnosprawność. Można zauważyć, że w społeczności gminy największego wsparcia potrzebują osoby borykające się z różnego rodzaju chorobami lub niepełnosprawnością.

Tab.24 Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej w Gminie Wapno w latach 2016-2019

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Liczba mieszkańców gminy	3 039	3 013	3 056	3 001
Liczba osób objętych pomocą społeczną	419	446	397	303
Wskaźnik %	13,8 %	14,8 %	13 %	10,1 %

Zródło: Opracowania własne GOPS

Z powyższych danych wynika, iż odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w 2016 roku wyniósł 13,8%. W 2017 r. nastąpił wzrost o 1% osiągając poziom 14,8%, w kolejnych latach można było zauważyć tendencje spadkową.

Tab.25 Wykaz zasiłków realizowanych przez GOPS Gminy Wapno w latach 2018 i 2019

Rodzaje zasiłków	Liczba świadczeń		Kwota realizowanych świadczeń (zł)	
	2018	2019	2018	2019
Zasiłki stałe	173	165	78 927	84 106
Zasiłki okresowe	92	65	25 297	19 108
Zasiłki rodzinne	2 757	2 695	144 492,79	301 876,64
Dodatki do zasiłków rodzinnych	1 498	1 584	144 492,79	9 808,11
Zasiłki pielęgnacyjne	1 546	1 647	244 361	311 595
Świadczenia pielęgnacyjne	177	208	260 762	327 945
Specjalny zasiłek opiekuńczy	2	10	919	6 200
Świadczenie rodzicielskie	143	104	135 287	92 515
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	27	24	27 000	24 000
Zasiłek dla opiekuna	32	24	16 889	14 800
Jednorazowe św. w wysokości 4 000 zł „Za życiem”	0	0	0	0
Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	83	110	33 553	44 907
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	16	50	2 127	6 138
Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	345	296	143 730	122 510
Świadczenie wychowawcze	4 032	4 832	2 009 270,90	2 404 763,30
Dobry start	382	368	114 600	110 400
Dodatki mieszkaniowe	254	242	39 053,26	39 879,20
Dodatki energetyczne	149	156	2 241,39	2 326,15
Zasiłki celowe i w naturze	213	335	63 445	41 895

Zródło: Opracowania własne GOPS

W porównaniu do lat ubiegłych liczba większości świadczeń wypłacanych zasiłków uległa zmniejszeniu. Wzrosła liczba wypłacanych świadczeń wychowawczych, świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych, dodatków energetycznych oraz zasiłków celowych i w naturze.

9.3 BEZPIECZEŃSTWO

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców należy do zadań własnych gminy. Obejmują one m. in. sprawy porządku publicznego, bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej.

W zakresie zabezpieczenia i porządku publicznego obszar Gminy Wapno patrolowany jest przez Posterunek Policji w Gołańczy, Zespół ds. Prewencji w Damasławku, które znajdują się pod nadzorem Komendy Powiatowej Policji w Wągrowcu.

W 2019 roku w Gminie Wapno stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 47 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 15,76 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Wapno wynosi 85,00% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa Wielkopolskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Gminy Wapno najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 9,33 (wykrywalność 81%) oraz przeciwko mieniu - 4,88 (wykrywalność 65%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym - 3,44 (84%), drogowe - 1,35 (100%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,26 (94%). **Istnieje uzasadniona konieczność przygotowania ekspertyzy na temat bezpieczeństwa budowlanego mieszkańców związanego z wyeksploatowaną kopalnią gipsu i soli.**

Przed żywiołami mieszkańców gminy chronią członkowie Ochotniczej Straży Pożarnej w Wapnie, Stołęzynie, Ruścu, z których część znajduje się w strukturze Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego.

Brak danych w zakresie bezpieczeństwa weterynaryjnego, sanitarno-epidemiologicznego oraz nadzoru budowlanego uniemożliwia dokonanie szerszej oceny stanu bezpieczeństwa publicznego w Gminie Wapno. W każdej z tych dziedzin występują obszary szczególnych zagrożeń, które nie zostały w tym etapie precyzyjnie określone.

10.INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNO – TECHNICZNA

Na terenie Gminy Wapno znajduje się sieć dróg gminnych i powiatowych o zróżnicowanym standardzie i stanie technicznym, ale ogólnie zapewniających właściwą obsługę wszystkich miejscowości.

Tab. 26 Drogi gminne

	Gmina Wapno [km]
Drogi o nawierzchni ulepszonej	35,4
bitumiczne	35,4
Drogi o nawierzchni nieulepszonej	20
tłuczeń	20
Razem	55,4

Źródło: Opracowanie Urząd Gminy Wapno

Powiązania wewnętrzne gminy odbywają się w oparciu o układ dróg powiatowych i gminnych. Główny system komunikacyjny stanowią drogi powiatowe nr 29471 i 29472. Siedziba Gminy Wapno, położona jest na skrzyżowaniu tych dróg. Bezpośrednie połączenie z Wapnem ma także droga powiatowa nr 29473 prowadząca z miejscowości Podolin i odcinek drogi powiatowej nr 29470 z miejscowości Rusiec.

Pozostały odcinek drogi nr 29470 z miejscowości Rusiec do Stołęzyn i dalej w kierunku Łęgniszewa (gmina Gołańcz), sprowadza ruch wewnętrzny do drogi nr 29471 w miejscowości Stołęzyn.

Gospodarka ściekowa i odpady w 2019 r.	
Oczyszczalnie ścieków	1
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	2000
Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych:	
nieczystości ciekłe bytowe odebrane w m ³ (w ciągu roku)	7000,0
zbiorniki bezodpływowe	171
oczyszczalnie przydomowe	62
Odpady komunalne zebrane w t (w ciągu roku)	965
w tym z gospodarstw domowych	868
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w 2019 r.	
Pyłowych w t	-
Gazowych w t	-

Źródło: Dane Urzędu Gminy Wapno

Zgodnie z Raportem o stanie Gminy Wapno za rok 2019 łączna długość sieci wodociągowej w Gminie Wapno wynosi 55 400 m. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 100% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, a 60% nieruchomości ma dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej, która w 2019 roku miała długość 28200 m.

Z innych instalacji i urządzeń gromadzenia i wywozu nieczystości w Gminie Wapno w 2019 r. było 169 zbiorników bezodpływowych i 62 przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2019 roku odebrano 965 ton odpadów komunalnych, w tym 868 ton z gospodarstw domowych gminy

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

W Gminie Wapno zaopatrzeniem mieszkańców w wodę zajmuje się Hydrofornia w miejscowości Stołężyn. Długość sieci wodociągowej rozdzielczej w gminie w 2019 r. wynosiła 55 400 m.

Stacja uzdatniania wody wybudowana we wsi Stołężyn zasila w wodę zdatną do picia prawie całą Gminę Wapno (98%). Średnia dobową wydajność tej stacji wynosi 1558,3 m³/d. Zaopatrzona jest ona w odżelaziacze 6 szt., odmanganiacze 4 szt. oraz aerofory 2 szt. W dwóch zbiornikach retencyjnych o pojemności 100 m³ każdy gromadzona jest woda uzdatniana. Wody popłuczne w ilości 36,9 m³/d odprowadzane są do rowu melioracyjnego przy zachowaniu II klasy czystości wód odprowadzanych określonych w pozwoleniu wodno prawnym przez odstojnik o pojemności 40,0 m³. Stan techniczny urządzeń zaopatrujących mieszkańców w wodę jest dobry.

Gmina Wapno czerpie wody podziemne w ilości 140 m³/h na potrzeby wodociągu Stołężyn – Wapno, na które otrzymała pozwolenie wodno prawne w 1997 r. Pobór wody następuje ze studni wierconych o głębokości: Nr 1 – 34,0 m oraz Nr 2 – 32,0 m o wydajności 140 m³/h przy depresji 3,5 m oraz ze studni Nr 3 o głębokości 179,5 m i wydajności 45 m³/h przy depresji 13,26 m. Istnieje potrzeba zmiany technologii uzdatniania wody na bardziej nowoczesną, ponieważ obecnie stosowane urządzenia są wyeksploatowane.

Aktualnie Gmina Wapno skanalizowana jest w 66,6%. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 28 200 m. Sieć kanalizacyjna działa w systemie grawitacyjnym, odprowadzając ścieki do gminnej oczyszczalni ścieków typu mechaniczno – biologicznego, zlokalizowanej na zachód od miejscowości Wapno. W roku 2000 oczyszczalnia została zmodernizowana, a jej przepustowość kształtuje się na poziomie Q = 320 m³/d. Obecnie ścieki do oczyszczalni przyjmowane są w ilości ok. Qśr.d. = 200 m³/d (75 % wydajności oczyszczalni). Redukcja zanieczyszczeń odbywa się w trzech fazach: mechanicznej, chemicznej i biologicznej w BIOBLOKU MV m/300-a.

Kanalizacja deszczowa ułożona jest na odcinkach ulic w miejscowości Wapno. Wody opadowe odprowadzane są do rowu melioracyjnego, który przebiega obok oczyszczalni ścieków.

10.1 ZAOPATRZENIE W GAZ, ENERGIĘ ELEKTRYCZNA, CIEPŁO, TELEKOMUNIKACJA

Mieszkańcy Gminy Wapno w zakresie zaopatrzenia w gaz korzystają jedynie z gazu propan – butan dostarczanego w butlach. Gmina nie posiada programu niskiej emisji, w tym programu gazyfikacji. Alternatywnie gaz ziemny zaazotowany może uzyskać z sieci gazowej przebiegającej przez teren Gminy Kcynia (powiat żniński) lub z kierunku Wągrowca po wybudowaniu gazociągu wysokiego ciśnienia i stacji redukcyjno – pomiarowej 1° w Damasławku.

Zaopatrzenie w energię elektryczną na terenie gminy odbywa się linią Wapno II SN 15 kV doprowadzoną z GPZ Wągrowiec. Stan techniczny urządzeń elektroenergetycznych jest dobry. Zwiększenie stopnia pewności zasilania gminy w energię można uzyskać poprzez z następujących kierunków:

- ❖ z gmin sąsiednich województwa kujawsko-pomorskiego,
- ❖ z Gminy Gołańcz po zrealizowaniu przez Energetykę Poznańską S.A. linii WN110 KV i GPZ w Gołańczy

W gminie nie ma konieczności realizacji nowych inwestycji oraz modernizacji istniejących urządzeń elektroenergetycznych.

W Gminie Wapno nie ma systemów ciepłowniczych, mieszkańcy korzystają z ogrzewań lokalnych. Jedynie w miejscowości Wapno funkcjonuje kotłownia osiedlowa spółdzielni mieszkaniowej, która zaopatruje w ciepło 8 budynków.

Gmina nie przewiduje budowy systemów ciepłowniczych z centralnymi źródłami ciepła. Ogrzewanie mieszkań docelowo w miarę postępu gazyfikacji gminy powinno być przestawiane na paliwo gazowe.

Do miejscowości Wapno doprowadzona jest linia światłowodowa 8 – włókowa z kierunku Damasławka. Istniejąca centrala automatyczna musi być rozbudowana w systemie ALKATEL-E10A-CSAD. Rozbudowa telefonicznej sieci miejscowej AWD i WSA Wapno obejmuje budowę telefonicznych doziemnych kabli magistralnych, rozdzielczych i przyłączeniowych oraz styków i puszek kablowych kanalizacji teletechnicznej, która ma docelowo objąć miejscowości: Wapno, Stołęzyn, Rusiec, Graboszewo, Aleksandrowo, Srebrna Góra.

10.2 GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI W GMINIE WAPNO

Ustawą z dnia 1 lipca 2011 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych ustaw, nałożono na samorządy obowiązek gospodarowania odpadami.

Odbiorem odpadów komunalnych na terenie Gminy Wapno zajmuje się firma LS-PLUS z Plewisk, która została wybrana w postępowaniu przetargowym.

Odpady są wywożone do Zakładu Gospodarowania Odpadów w Toniszewie

Tab.28 Gospodarka ściekowa i odpady w Gminie Wapno w 2019 r.

Gospodarka ściekowa i odpady w 2019 r.	
Oczyszczalnie ścieków	1
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	2000
Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych:	
nieczystości ciekłe bytowe odebrane w m ³ (w ciągu roku)	7000,0
zbiorniki bezodpływowe	171
oczyszczalnie przydomowe	62
Odpady komunalne zebrane w t (w ciągu roku)	965
w tym z gospodarstw domowych	868
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w 2019 r.	
Pyłowych w t	-
Gazowych w t	-

Źródło: Dane SVS, 2019

11. KULTURA I DZIEDZICTWO

Działalność kulturalna w Gminie Wapno prowadzona jest głównie przez Bibliotekę Publiczną. Biblioteka Gminy Wapno posiada bogaty księgozbiór, który jest do dyspozycji mieszkańców. W bibliotece odbywają się spotkania autorskie, wystawy, lekcje biblioteczne i pogadanki. Księgozbiór biblioteki liczy ponad 10 tysięcy pozycji, w tym ponad 50 audiobooków. Biblioteka systematycznie uzupełnia księgozbiór, w 2018r. uzyskała dotacje – 6 000 zł w ramach Programu Biblioteki Narodowej – zakup nowości wydawniczych do bibliotek. Placówka dysponuje nowościami wydawniczymi eksponowanymi w specjalnym dziale Nowości oraz na stronie internetowej katalogu on-line <https://www.wapno-bpg.sowwwa.pl> wraz z krótkim opisem książek oraz informacją o dostępności danej pozycji. Zaletą katalogu on-line jest możliwość samodzielnego wyszukiwania i przeglądania oraz rezerwowania i zamawiania książek przez czytelników. W 2018 r. zarejestrowanych było blisko 500 czytelników, z czego gro stanowiły osoby uczące się. Ponadto w 2018r. wypożyczono ponad 800 czasopism. Biblioteka świadczy także usługi, drukowania, bindowania, laminowania i ksero.

Dużą rolę kulturalną w Wapnie odgrywa również Szkoła Podstawowa im. A. Mickiewicza w Wapnie, która jest inicjatorem wielu przedsięwzięć, takich jak: WOŚP, Dzień Kobiet, Mikołajki itp. Kulturą na terenie gminy zajmują się także funkcjonujące tutaj organizacje pozarządowe. Ciekawą inicjatywą są Srebnogórskie Sesje Historyczne organizowane przez Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Gminy Wapno.

Tab.29 Kultura Gminy Wapno w 2019 r.

KULTURA

Biblioteki w 2019 r.	Powiat	Gmina
Biblioteki i filie	14	1
Czytelnicy w bibliotekach publicznych	12559	475
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w wol.	19	14

Instytucje kultury ^a w 2019 r.	Powiat	Gmina
Placówki	18	-
Imprezy	716	-
Uczestnicy imprez	113300	-
Grupy artystyczne	31	-
Członkowie grup artystycznych	580	-
Koła/kluby/sekcje	84	-
Członkowie kół/klubów/sekcji	1707	-

^aCentra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.

Źródło: GUS Poznań Podregiony, Powiaty, Gminy 2019, / Statystyczne Vademecum Samorządowca 2019

Gmina Wapno ma bardzo bogatą historię kulturową, której początki szacuje się na XIII wiek. Na rycinach pism historycznych z tego okresu pojawiają się pierwsze wzmianki o wsi Wapno. Kolejne wsie gminy jak Podolin, Graboszewo, Stołężyn i Srebrna Góra wyodrębniły się stopniowo w XIV wieku. Nazwa wsi Wapno wzięła się z minerału zalegającego w dużej ilości pod powierzchnią ziemi. Był to gips, który od momentu odkrycia był tutaj eksploatowany, aż do znalezienia w głębszych pokładach ziemi złóż soli kamiennej, co spowodowało przekształcenie wsi Wapno w rejon górniczy. Po katastrofie górniczej w 1977 r. w kopalni soli zakończyła się złota era w dziejach gminy. Historia pozostawiła bogatą spuściznę kulturową, która wciąż jest obecna w życiu mieszkańców Wapna, o czym świadczą liczne imprezy okolicznościowe.

Gmina Wapno położona jest w historycznym regionie zwanym Pałuki między górnym a środkowym biegiem rzeki Welny a rzeką Noteć, stanowiąc odrębny historycznie i etnograficznie region Wielkopolski.

Zasoby dziedzictwa kulturowego Gminy Wapno na tle całego województwa są niewielkie, a te obiekty, które się zachowały są w dużym stopniu zaniedbane. Na szczególną uwagę zasługuje zabytkowa kopalnia soli w Wapnie oraz zespół dworski w Srebrnej Górze. Niemniej jednak wartość kulturowa zachowanych obiektów jest na tyle duża, że część cennych zabytków

historycznych została wpisana do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego i objęta jest prawną ochroną.

Są to przede wszystkim zespoły dworsko parkowe wraz z założeniami folklorystycznymi w Srebrnej Górze, parki dworskie w Aleksandrowie, Srebrnej Górze, Stołęzynie, cmentarz w Srebrnej Górze, obiekty techniki w Wapnie.

Pierwotny krajobraz przestrzenny Gminy Wapno zakłócany jest współczesną architekturą i różnymi modernizacjami i traci tym samym historyczny charakter zespołów dworsko folwarcznych. Wpływa to na zmniejszenie walorów estetycznych, artystycznych i zabytkowych gminy.

Najcenniejszym zabytkiem nieruchomym w gminie jest zespół dworsko – parkowy w Srebrnej Górze ze względu na klasycystyczną linie obiektu. Jednokondygnacyjnie wzniesiony dziedziniec od strony zachodniej umożliwił założenie parku krajobrazowego o powierzchni 16,5 ha, który wraz z odległym krajobrazem pól i ścianą lasu na linii horyzontu tworzy niezapomniana panoramę.

Liczne drewniane zagrody wypełniające układ przestrzenny gminy zwane „poniatówkami” stanowią nieodzowny element Wapna. Najwięcej z nich wzniesiono w 1940 roku wzdłuż drogi wiejskiej Rusiec przez Graboszewo do Aleksandrowa.

Do dziś część z nich zachowała się w nienaruszonym stanie, a u części przeprowadzono drobne zabiegi budowlane.

12. SPORT, TURYSTYKA I REKREACJA

Gmina w dużym stopniu propaguje aktywny tryb życia. Zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży szkolnej organizowane są liczne zabawy sportowe i dodatkowe, pozalekcyjne zajęcia w Szkole Podstawowej w Wapnie. Na terenie Gminy Wapno działa Ludowy Klub Sportowy UNIA Wapno zrzeszający ponad 100 członków, głównie młodych ludzi.

Sport w Gminie Wapno jest ważnym elementem życia społeczności lokalnej. Władze gminy dbają o rozwój infrastruktury, wspierają stowarzyszenia i włączają się w organizację imprez sportowych. Rozbudowano i zmodernizowano bazę sportowo klubową na gminnym stadionie w Wapnie.

Sport w gminie ma wiele wymiarów. Z jednej strony jest to aktywność dzieci i młodzieży, z drugiej – dzielenie się sportową pasją przez osoby dorosłe, a nawet seniorów. To oni propagują zdrowy styl życia w regionie zachęcając do biegania, grania w piłkę nożną, maszerowania z kijami, czy przesiadania się z samochodów na rowery.

Przepiękne, niezwykle urokliwe lasy i polany okalające Gminę Wapno sprzyjają zresztą temu, aby znaleźć w ciągu dnia wolną chwilę i wyjść z domu, aby poruszać się na świeżym powietrzu – zrobić coś dla swojego zdrowia i kondycji.

Tab. 30 Kluby sportowe w Gminie Wapno w 2018 r.

Kluby sportowe w 2018 r.	Powiat	Gmina
Kluby	20	1
Członkowie	968	15
Ówiczający	1518	100
Trenerzy	44	5
Instruktorzy sportowi	24	-

Długość ścieżek
rowerowych
w 2019 r.: 2,8 km

13. PARTYCYPACJA LOKALNA ORAZ POTENCJAŁ

Na potencjał Gminy Wapno składa się wiele czynników, które zostały przedstawione w ocenie stanu faktycznego gminy w punktach od 1-12. Duży, a czasami zasadniczy wpływ na potencjał tego obszaru mają dochody budżetowe, a szczególnie ich struktura w okresie 2016-2018, którą przedstawia Tab. 31

Tab.31 Struktura dochodów Gminy Wapno na 1 mieszkańca z okresu 2016-2018 (PLN)

J.S.T./rok	Ogółem			Dochody własne			Udział z PIT			Udział z CIT			Na podst. innych		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Wapno	4090	4403	4468	1310	1334	1373	346	359	416	5	3	2	375	368	376

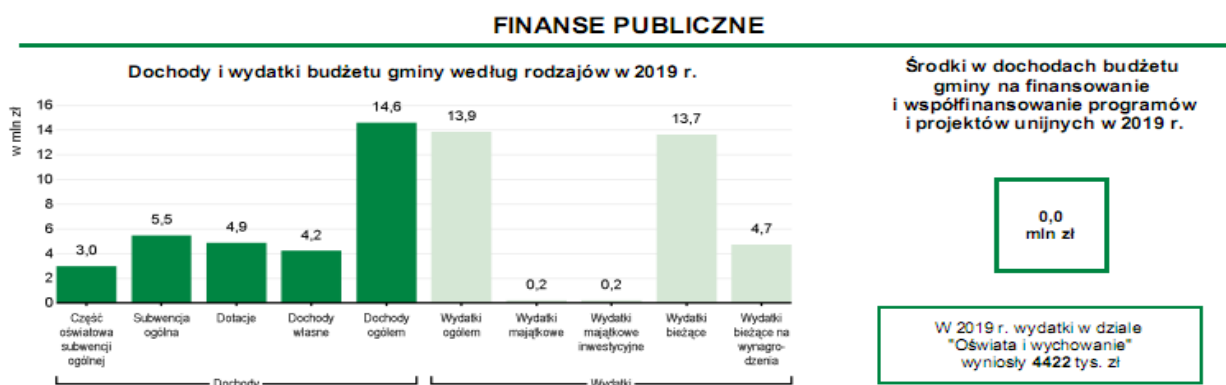
Zródło: GUS Poznań Podregiony, Powiaty, Gminy 2019, 2018, 2017/ Statystyczne Vademecum Samorządowca

Z przytoczonej tabeli widać, że dochody Gminy Wapno w przeliczeniu na 1 mieszkańca systematycznie rosły.

Gmina Wapno w okresie 2014 – 2020 otrzymała środki pozabudżetowe na następujące m. in. projekty:

1. Dofinansowanie w latach 2014-2018 ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego: przebudowa drogi Komasin-Srebrna Góra, Mały Jordanek w Wapnie, doposażenie Świetlicy Wiejskiej w Ruścu, modernizacja infrastruktury przy Sali sportowej.
2. Przyznanie grantu w ramach działania: Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach - ZDALNA SZKOŁA.
3. Przyznanie grantu w ramach działania: Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach - ZDALNA SZKOŁA Plus.
4. Dotacja celowa dla jednostek samorządu terytorialnego na zadanie własne polegające na prowadzeniu szkoły z przeznaczeniem na wyposażenie gabinetu profilaktyki zdrowotnej w sprzęt.
5. Rządowy program rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017-2019 – „Aktywna tablica”.
6. Środki pozyskane na doposażenie Biblioteki szkolnej w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa.

Tab. 32 Dochody i wydatki budżetu gminy według rodzajów w 2019 r.

Struktura dochodów budżetu gminy według działów	2017	2018	2019
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	2,1	3,0	2,2
Transport i łączność	0,9	1,6	-
Gospodarka mieszkaniowa	2,8	1,5	1,2
Administracja publiczna	0,6	0,3	0,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,4	0,1	-
Różne rozliczenia	35,8	35,8	37,5
Oświata i wychowanie	3,7	2,3	2,1
Pomoc społeczna	2,7	2,0	2,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	-	-	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,5	0,5	0,5
Rodzina	25,9	26,2	27,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4,7	5,3	6,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	-	-	0,1
Kultura fizyczna	-	-	-
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	17,5	18,8	18,4
Pozostałe	2,4	2,6	2,2

Struktura wydatków budżetu gminy według działów	2017	2018	2019
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	2,1	2,2	2,4
Transport i łączność	8,6	1,5	1,4
Gospodarka mieszkaniowa	0,8	1,4	0,9
Administracja publiczna	13,5	16,3	14,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,6	0,9	0,7
Różne rozliczenia	-	-	-
Oświata i wychowanie	31,5	32,8	31,9
Pomoc społeczna	7,0	6,7	6,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	-	-	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,6	0,6	0,6
Rodzina	26,1	27,1	29,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4,8	5,5	6,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,2	1,3	1,6
Kultura fizyczna	0,6	0,7	0,7
Działalność usługowa	-	-	-
Ochrona zdrowia	0,4	0,4	0,4
Pozostałe	2,2	2,6	2,5

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2019

ANKIETA – „Stan istniejący oraz perspektywy rozwoju Gminy Wapno”

Szanowni Państwo,

Zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety w celu przygotowania Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030. Bardzo prosimy Państwa o zastanowienie się i odpowiedzi na poniższe pytania. Wyniki ankietyzacji będą wykorzystane w procesie tworzenia ostatecznego kształtu opracowania. Zależy nam, aby każdy mieszkaniec skorzystał z szansy i okazji wypowiedzenia się w tak ważnych zagadnieniach, jakimi są kierunki rozwoju i przedsięwzięcia realizowane na terenie Gminy, służące całej społeczności. Chcielibyśmy, aby dokumenty planistyczne, tj.: Strategii Rozwoju Gminy Wapno był naszym wspólnym dziełem, w którym każdy mieszkaniec ma swój udział i w którym odnajduje swoje potrzeby, a założone cele systematycznie i skutecznie realizowane w perspektywie najbliższych lat.

Wypełnioną ankietę można wypełniać elektronicznie na stronie Urzędu Gminy w Wapnie lub przelać pod adresem e-mail: wapno@wokiss.pl w terminie do 5 marca 2021 r.

1. Proszę ocenić warunki życia / działalności w Gminie Wapno oraz możliwości jej rozwoju – proszę o zaznaczenie właściwej odpowiedzi (symbolem „x”):

Jakość, warunki życia / ocena	Bardzo dobre	dobrze	Średnie/ przeciętne	złe	Bardzo złe
warunki dla rozwoju przedsiębiorczości	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do instytucji, placówek usługowych	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do infrastruktury sportu i rekreacji oraz form spędzania wolnego czasu	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do infrastruktury kultury i rozrywki	☐	☐	☐	☐	☐
poziom oferty i wydarzeń kulturalnych	☐	☐	☐	☐	☐
stan środowiska naturalnego	☐	☐	☐	☐	☐
walory krajobrazowe	☐	☐	☐	☐	☐
zagospodarowanie przestrzeni publicznych (w tym: place, skwery, rynki, miejsca spotkań)	☐	☐	☐	☐	☐
stan i jakość dróg	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do infrastruktury komunalnej (wodociąg)	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do infrastruktury komunalnej (kanalizacja)	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność transportu publicznego	☐	☐	☐	☐	☐
bezpieczeństwo publiczne	☐	☐	☐	☐	☐
poziom wykształcenia mieszkańców	☐	☐	☐	☐	☐
rynek pracy (możliwość zatrudnienia)	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność i jakość opieki społecznej	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność i jakość opieki zdrowotnej	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność i jakość edukacji przedszkolnej	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność i jakość szkolnictwa na poziomie podstawowym	☐	☐	☐	☐	☐
usługi turystyczne	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność do bazy gastronomicznej i noclegowej	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do Internetu	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną (przez Internet)	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność terenów przeznaczonych pod inwestycje	☐	☐	☐	☐	☐
aktywność środowisk lokalnych	☐	☐	☐	☐	☐
rolnictwo	☐	☐	☐	☐	☐
atrakcyjność gminy wśród turystów	☐	☐	☐	☐	☐
jakość rządzenia (uzyskane środki na rozwój, konsultacje społeczne itp.) oraz funkcjonowanie administracji publicznej w gminie	☐	☐	☐	☐	☐
inne (jakie?)	☐	☐	☐	☐	☐

2. Proszę ocenić, jakie główne problemy społeczne występują na terenie Gminy – proszę o zaznaczenie właściwej odpowiedzi (symbolem „x”):

Wyszczególnienie	Wysokie zagrożenie problemem	Średnie zagrożenie problemem	Niskie zagrożenie problemem	Brak problemu
przestępczość				
przestępczość młodocianych				
bezrobocie				
bieda				
przemoc w rodzinie				
alkoholizm				
narkomania				
inne, jakie?.....				

3. Proszę o wybranie maksymalnie 5 priorytetów, które mają lub mogłyby mieć największy wpływ na rozwój Gminy Wapno oraz rozwiązanie istniejących problemów i barier rozwoju:

Priorytety	Proszę o zaznaczenie maksymalnie 5 odpowiedzi (symbolem „x”)
udogodnienia dla przedsiębiorców (w tym: ulgi, przygotowane tereny pod inwestycje)	
budowa i modernizacja obiektów sportu i rekreacji	
budowa i modernizacja obiektów kultury i rozrywki	
rozwój turystyki, w tym infrastruktury oraz bazy noclegowej i gastronomicznej	
rozwój systemu segregacji odpadów	
promocja i wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	
budowa nowych i modernizacja istniejących dróg oraz ciągów pieszko-rowerowych	
rozwój infrastruktury technicznej (w tym: sieci wodociągowej i kanalizacyjnej)	
rozwój transportu publicznego	
poprawa estetyki i zagospodarowanie przestrzeni publicznych (w tym budowa rynku, placów, skwerów, miejsc spotkań)	
stworzenie ośrodka usług społeczno-kulturalnych	
zwiększenie dostępności do programów mających na celu zmniejszenie bezrobocia i patologii społecznych	
poprawa dostępu do opieki zdrowotnej	
poprawa dostępu do świadczeń w zakresie opieki społecznej	
modernizacja i doposażenie przedszkoli oraz szkół	
promocja Gminy, w tym: promocja turystyczna	
rozwój sieci internetowej (w tym: szerokopasmowej)	
rozwój usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną (przez Internet)	
wspieranie działań i organizacja wydarzeń kulturalnych, artystycznych, sportowych, organizacji pozarządowych	
monitoring gminy	
sprawny urząd i samorząd gminny	
rozwój rolnictwa, w tym nowoczesnych gospodarstw rolnych i przemysłu przetwórczego	
inne (jakie?).....	

4. Proszę wymienić 3 najważniejsze inwestycje / przedsięwzięcia, które Pani/Pana zdaniem powinny być priorytetowo realizowane na terenie Gminy. Prosimy o precyzyjne określenie nazwy zadania, zakres realizowanego zadania i lokalizację.

Nazwa zadania	Zakres realizowanego zadania	Lokalizacja

Przykład prawidłowo wypełnionej tablicy: Nazwa zadania: Przebudowa drogi
Zakres realizowanego zadania: nowa nawierzchnia asfaltowa, ścieżka rowerowa; Lokalizacja: miejscowość ....., obszar .....

5. Proszę wymienić **3 obiekty (m.in. budynki) / obszary**, a terenie Gminy, które Pani/Pana zdaniem w pierwszej kolejności wymagają odnowienia, modernizacji, nadania nowych funkcji:

Nazwa obiektu lub obszaru / terenu	Lokalizacja

6. Kluczowy element, z którego Gmina Wapno może być dumna (proszę wymienić maksymalnie 3):

7. Proszę ocenić poniższe stwierdzenia dotyczące Gminy Wapno – proszę o zaznaczenie właściwej odpowiedzi (symbolem „x”):

Działanie / ocena	Bardzo wysoka	wysoka	Średnia/ przeciętna	Niska	Bardzo niska
Atrakcyjna jako miejsce zamieszkania	☐	☐	☐	☐	☐
Atrakcyjna jako miejsce do pracy	☐	☐	☐	☐	☐
Atrakcyjna jako miejsce do wypoczynku	☐	☐	☐	☐	☐
Atrakcyjniejsza niż sąsiednie gminy	☐	☐	☐	☐	☐
Położona w atrakcyjnym miejscu	☐	☐	☐	☐	☐
To gmina, w której można czuć się bezpiecznie	☐	☐	☐	☐	☐
To gmina, z którą jestem silnie związany/a	☐	☐	☐	☐	☐

8. Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź z czym chciał(a)by Pani/Pan aby utożsamiano Gminę Wapno w roku 2030?

- z gminą atrakcyjną dla turystów,
- z gminą zapewniającą dostęp do wysokiej jakości usług społecznych,
- z gminą przedsiębiorczą, atrakcyjną dla inwestorów i tworzącą nowe miejsca pracy,
- z gminą ekologiczną dbającą o środowisko naturalne i estetykę otoczenia,
- z czymś innym: (czym?):

.....

9. Inne wnioski i propozycje do Strategii Rozwoju Gminy Wapno:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

METRYCZKA (proszę wstawić symbol „x” lub uzupełnić dane)

Abym przybliżyć obraz respondentów, prosimy o odpowiedzieć na poniższe pytania:

1. Pani/Pana wiek? (proszę zaznaczyć znakiem „x” właściwy przedział):
  - 18 – 25   26 – 35   36 – 50   51 – 65   66 i więcej
2. Pani/Pana płeć? (zaznacz znakiem „x” właściwą):   Kobieta   Mężczyzna
3. Pani/Pana wykształcenie? (proszę zaznaczyć znakiem „x” właściwą odpowiedź)

- Podstawowe   Zawodowe   Średnie   Wyższe
- 4 Pani/Pana aktywność zawodowa? (proszę zaznaczyć znakiem „x” właściwą odpowiedź)
- Własna działalność gospodarcza   Praca u pracodawcy sektora prywatnego
 Uczę się /studuję   Praca w sektorze publicznym
 Bezrobotny   Praca w organizacji pozarządowej
 Emeryt/rencista   Rolnik
- 5 Mieszkam w Gminie Wapno, w miejscowości..... (proszę zaznaczyć znakiem „x” właściwą odpowiedź):
- Od urodzenia   Od roku.....   nie dotyczy
- 6 Pracuję / prowadzę działalność gospodarczą na terenie Gminy Wapno(proszę zaznaczyć znakiem „x” właściwą odpowiedź):
- tak   nie

RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH W GMINIE WAPNO PRZEPROWADZONYCH OD 19 LUTEGO DO 5 MARCA 2021 R.

ANKIETA – „Stan istniejący oraz perspektywy rozwoju Gminy Wapno”

WYNIKI

Spis treści:

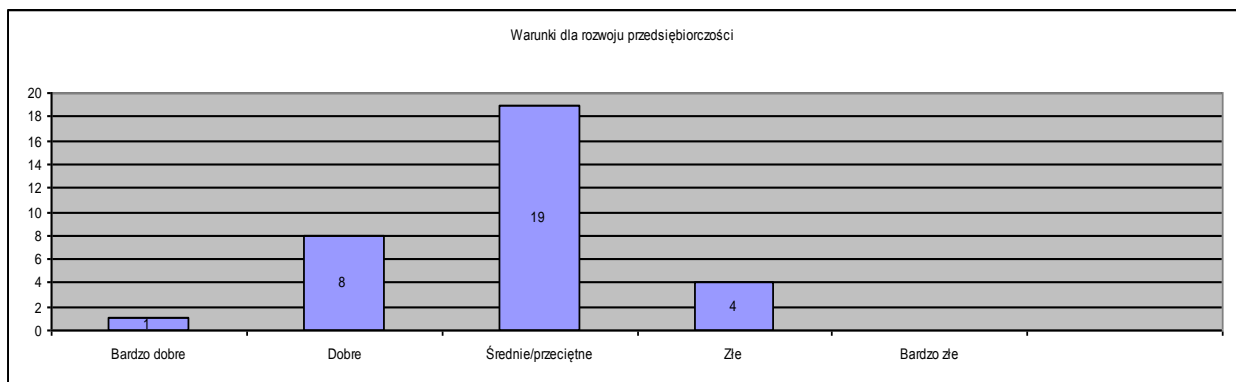
1. Ankieta konsultacji społecznych
2. Wyniki ze względu na poszczególne obszary i pytania
3. Charakterystyka głosujących

Proszę ocenić warunki życia i działalności w Gminie Wapno oraz możliwości jej rozwoju.

Możliwe odpowiedzi:

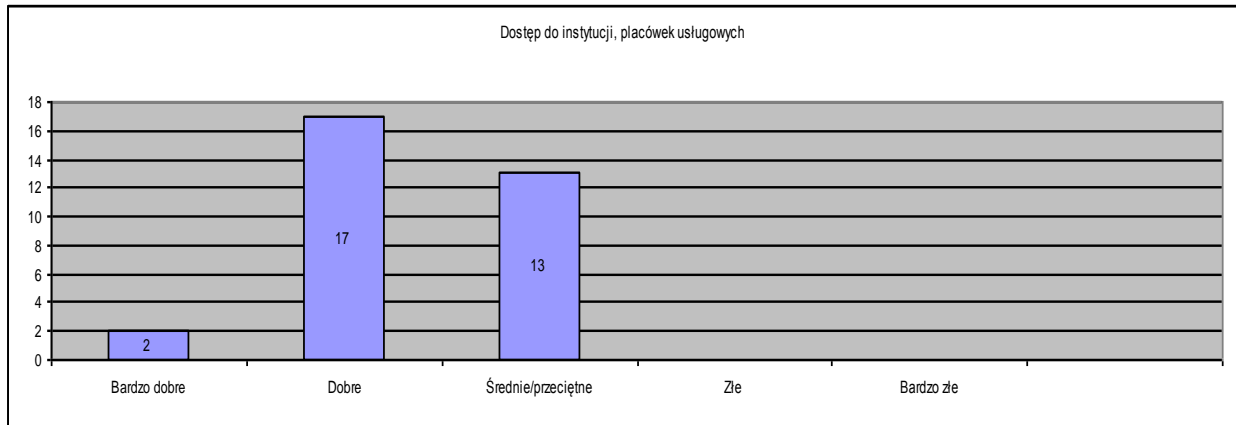
1. Bardzo dobre
2. Dobre
3. Średnie/przeciętne
4. Złe
5. Bardzo złe

Warunki dla rozwoju przedsiębiorczości

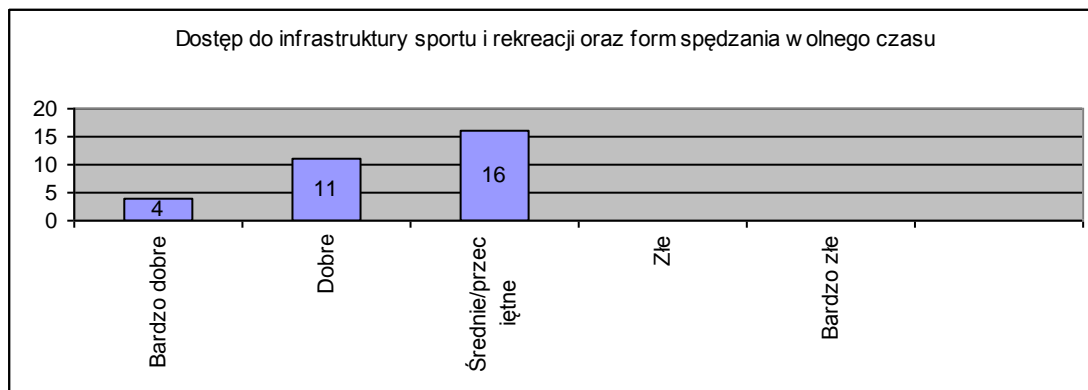
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Średnie/przeciętne, dobre oraz złe**

Dostęp do instytucji, placówek usługowych

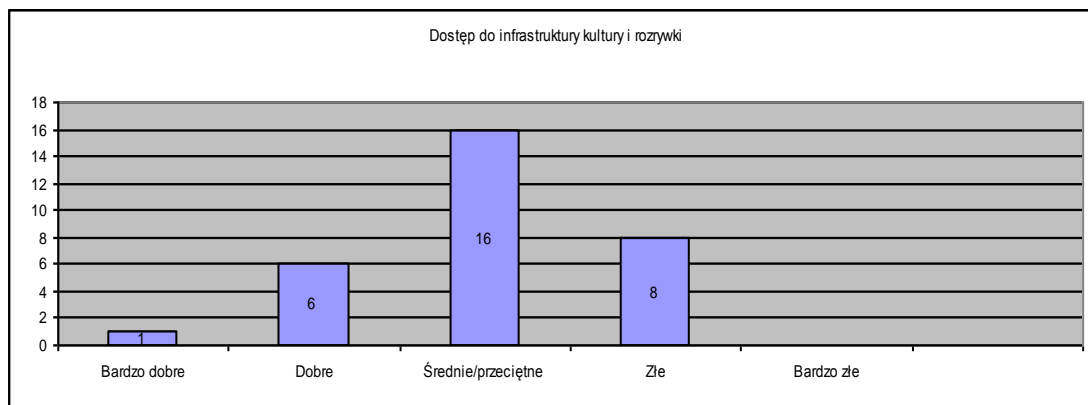
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Dobre, średnie/przeciętne oraz bardzo dobre**

Dostęp do infrastruktury sportu i rekreacji oraz form spędzenia wolnego czasu

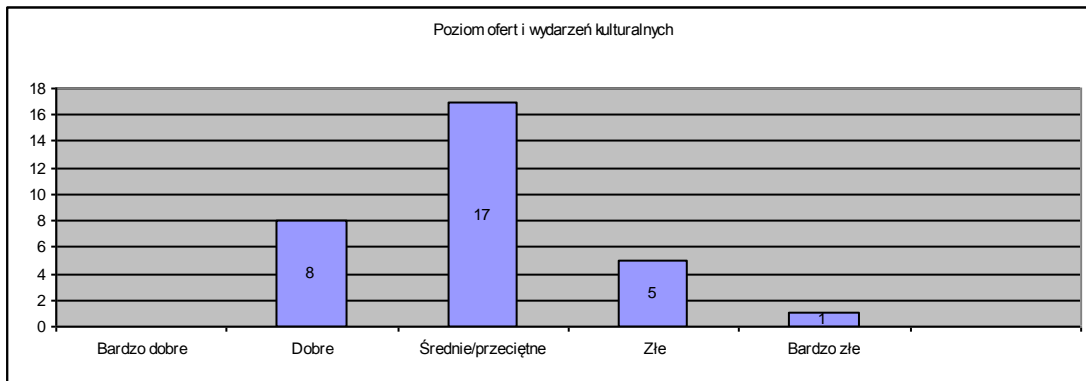
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Średnie/przeciętne, dobre oraz bardzo dobre**

Dostęp do infrastruktury kultury i rozrywki

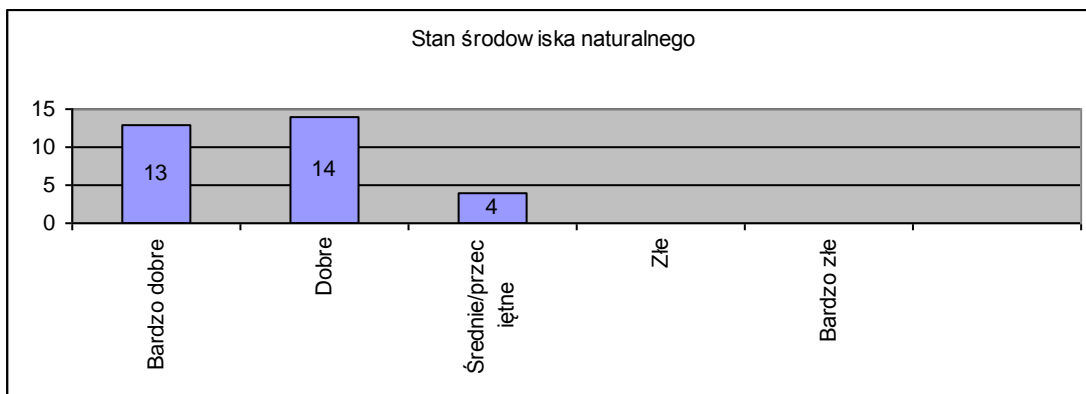
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Średnie/przeciętne, złe, dobre oraz bardzo dobre**

Poziom oferty i wydarzeń kulturalnych

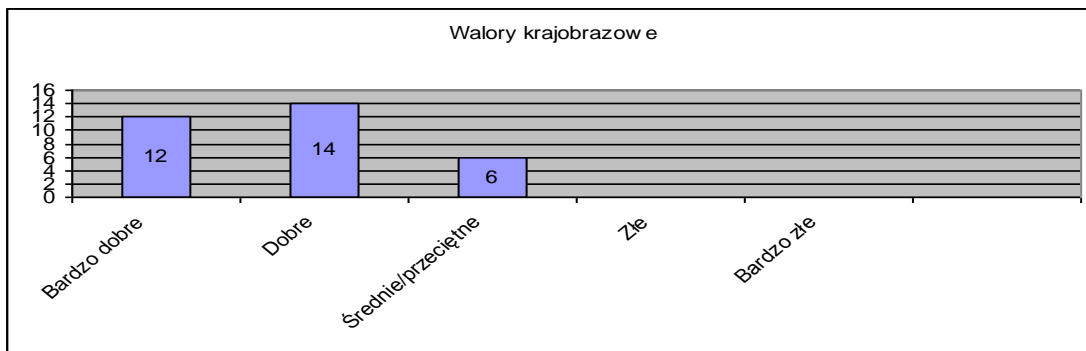
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Średnie/przeciętne, dobre, złe oraz bardzo złe**

Stan środowiska naturalnego

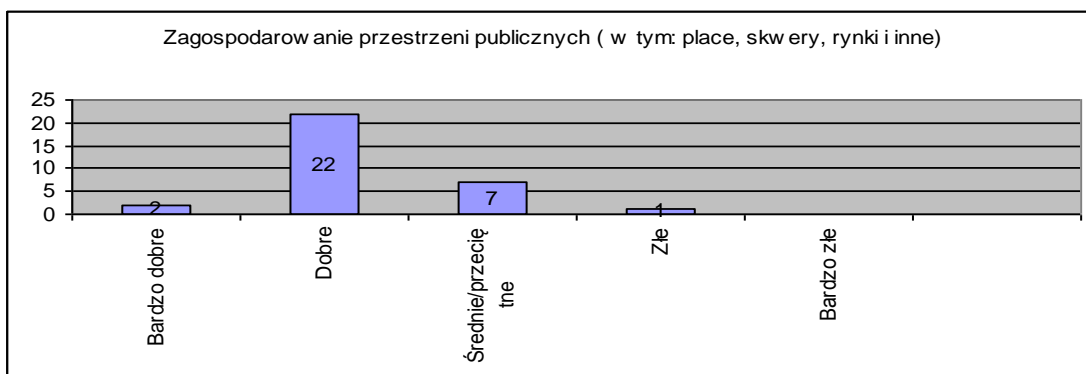
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Dobre, bardzo dobre oraz średnie/przeciętne**

Walory krajobrazowe

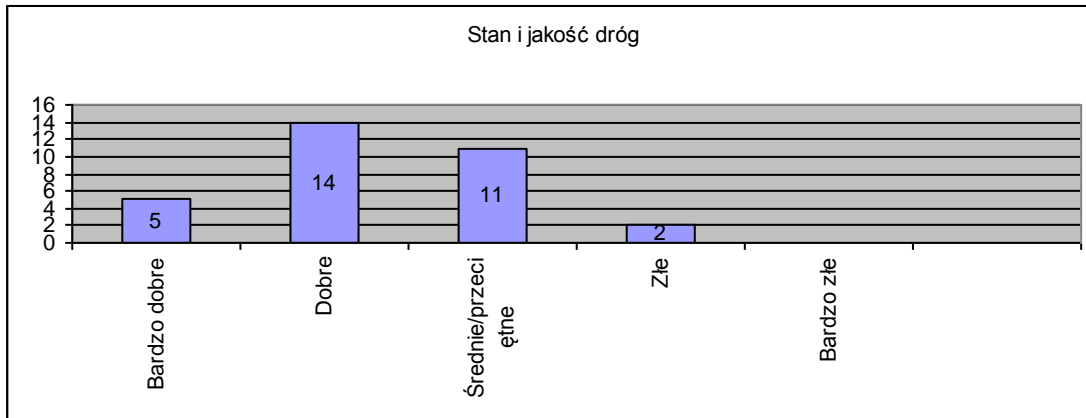
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Dobre, bardzo dobre oraz średnie/przeciętne**

Zagospodarowanie przestrzeni publicznych (w tym: place, skwery, rynki, miejsca spotkań)

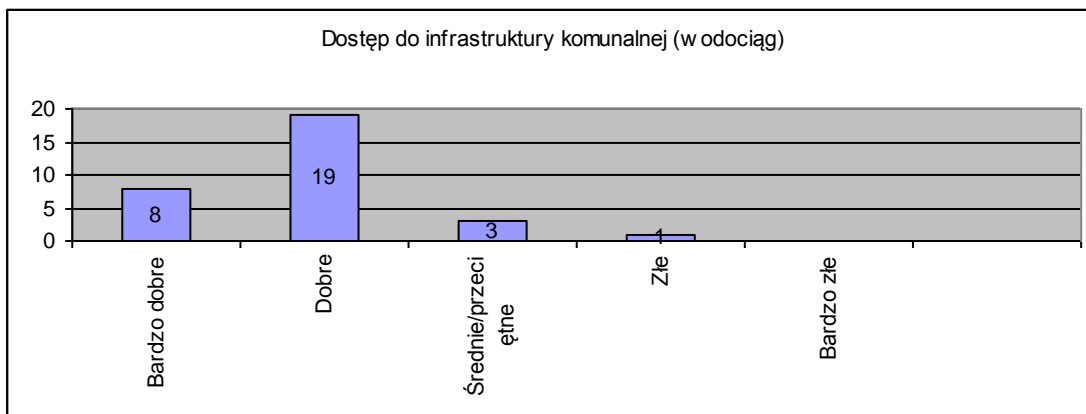
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Dobre, średnie/przeciętne, bardzo dobre oraz złe**

Stan i jakość dróg

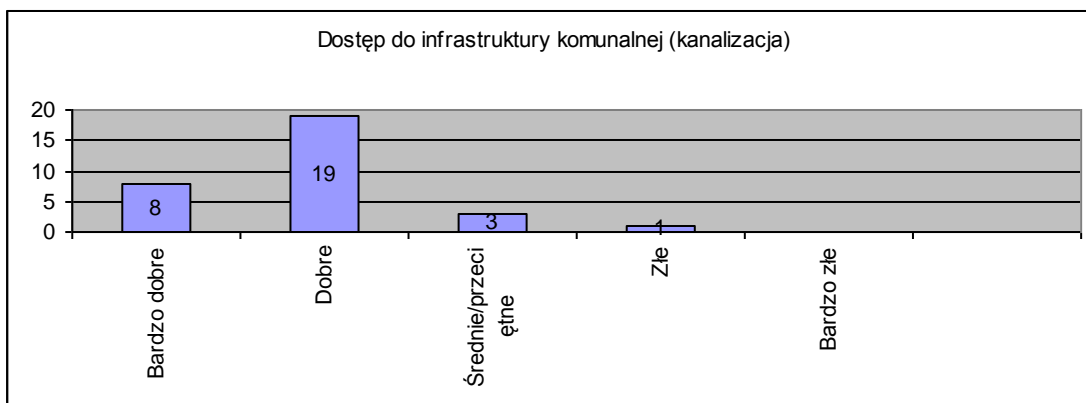
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Dobre, średnie/przeciętne, bardzo dobre oraz złe**

Dostęp do infrastruktury komunalnej (wodociąg)

Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Dobre, bardzo dobre, średnie/przeciętne oraz złe**

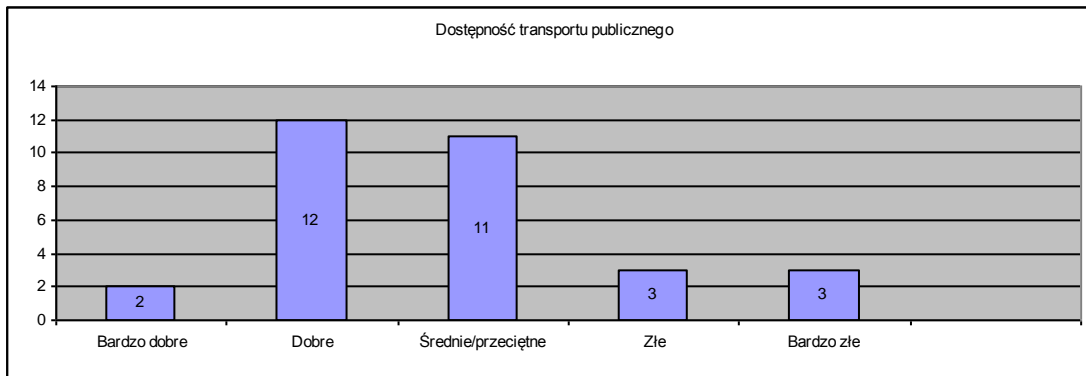
Dostęp do infrastruktury komunalnej (kanalizacja)

Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Dobre, bardzo dobre, średnie/przeciętne oraz złe**

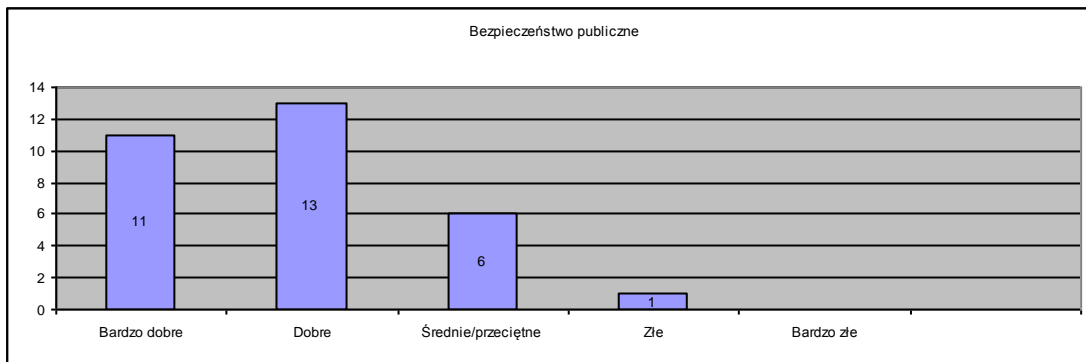
Dostępność transportu publicznego

Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Dobre, średnie/przeciętne, bardzo dobre oraz złe**

Bezpieczeństwo publiczne

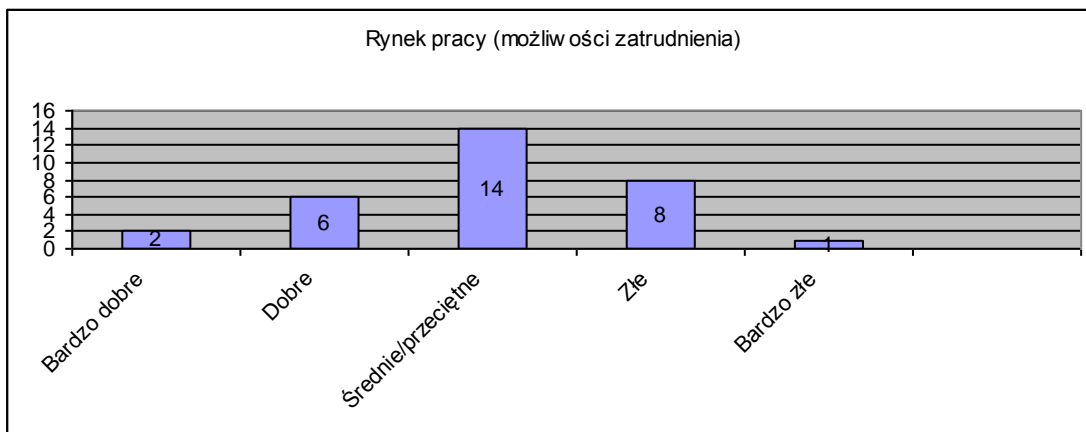
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Dobre, bardzo dobre, średnie/przeciętne oraz złe**

Poziom wykształcenia mieszkańców

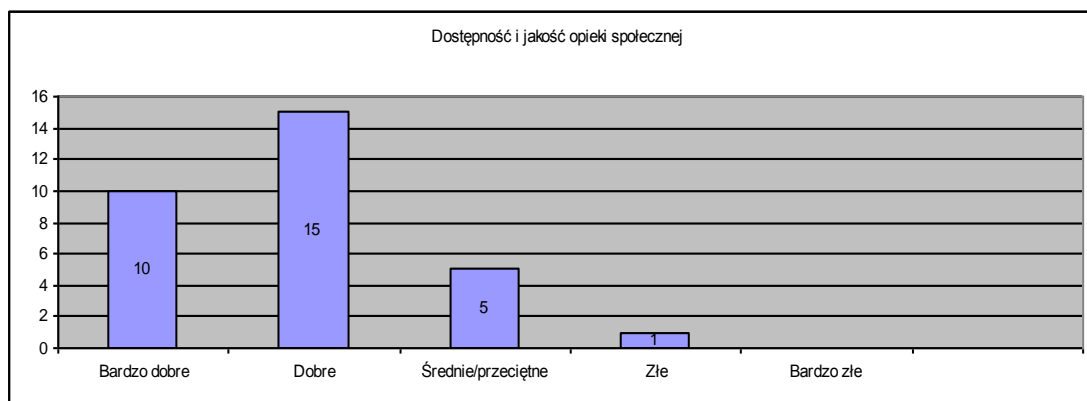
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Dobre, średnie/przeciętne, bardzo dobre oraz złe**

Rynek pracy (możliwości zatrudnienia)

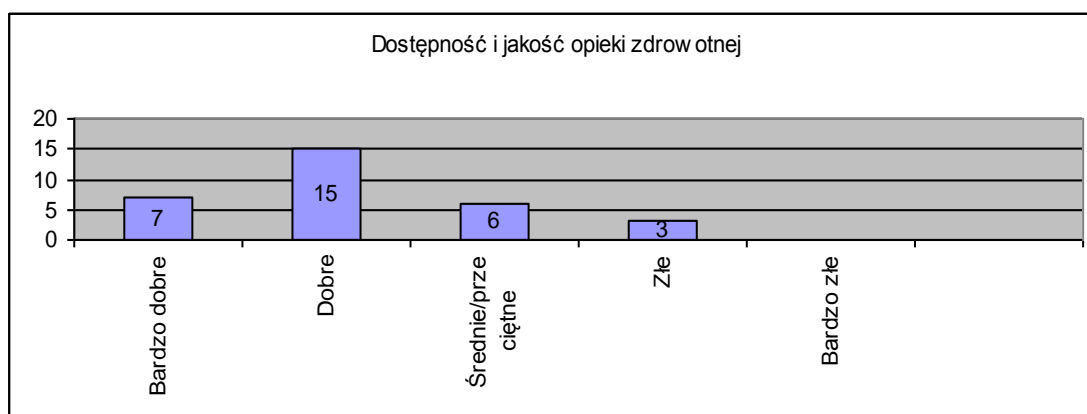
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Średnie/przeciętne, dobre, złe oraz bardzo dobre**

Dostępność i jakość opieki społecznej

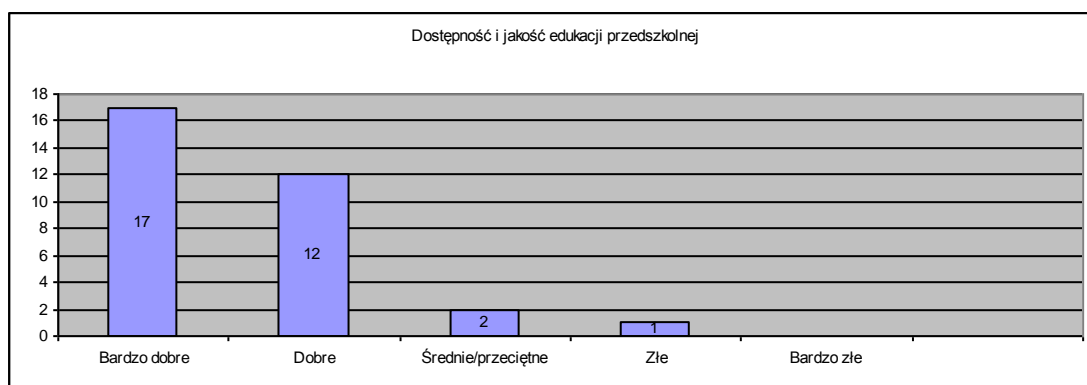
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Dobre, bardzo dobre, średnie/przeciętne oraz złe**

Dostępność i jakość opieki zdrowotnej

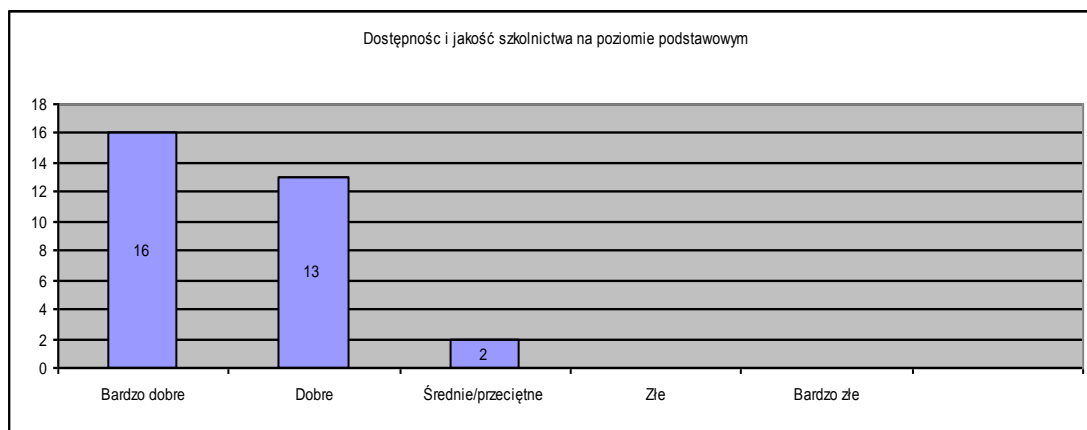
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Dobre, bardzo dobre, średnie/przeciętne oraz złe**

Dostępność i jakość edukacji przedszkolnej

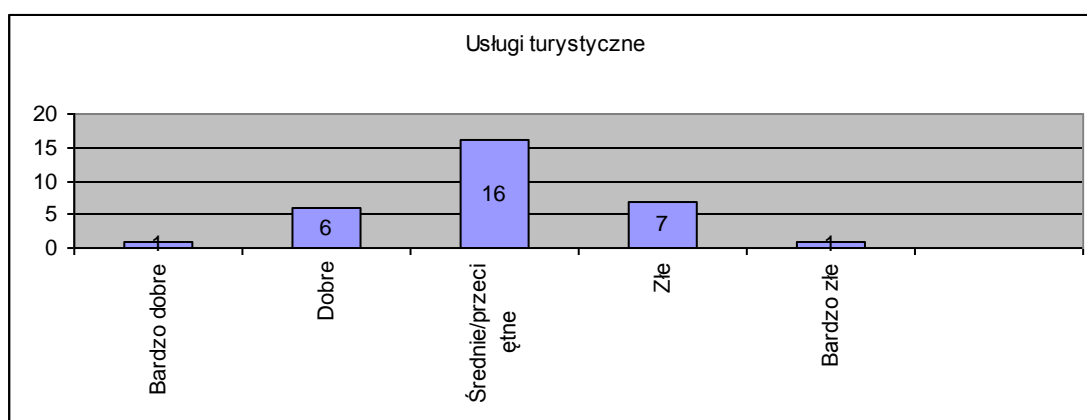
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Bardzo dobre, dobre, średnie/przeciętne, oraz złe**

Dostępność i jakość szkolnictwa na poziomie podstawowym

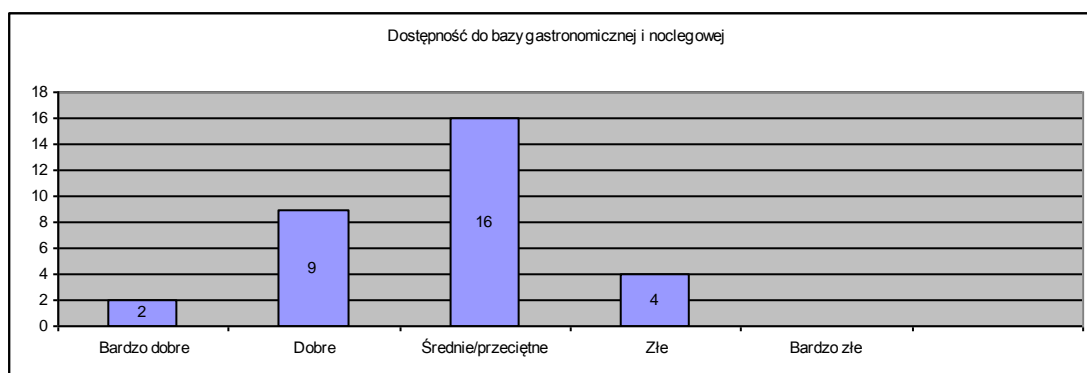
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Bardzo dobre, dobre oraz średnie/przeciętne**

Usługi turystyczne

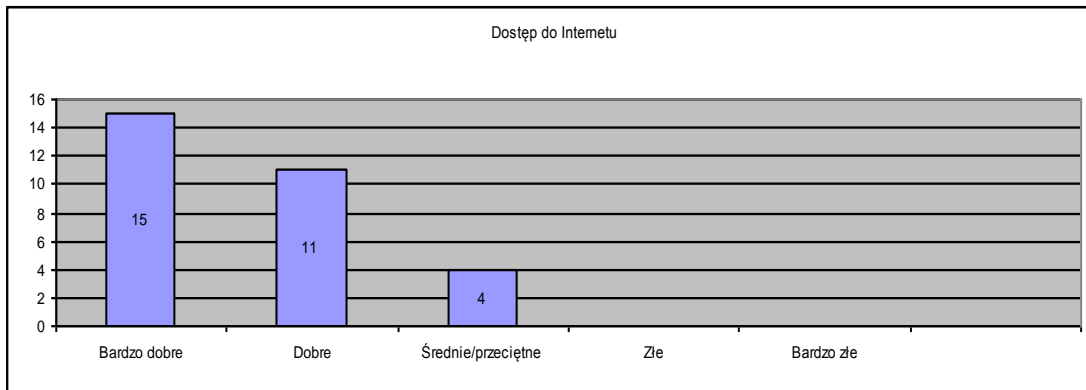
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Średnie/przeciętne, złe, dobre oraz bardzo dobre i złe**

Dostępność do bazy gastronomicznej i noclegowej

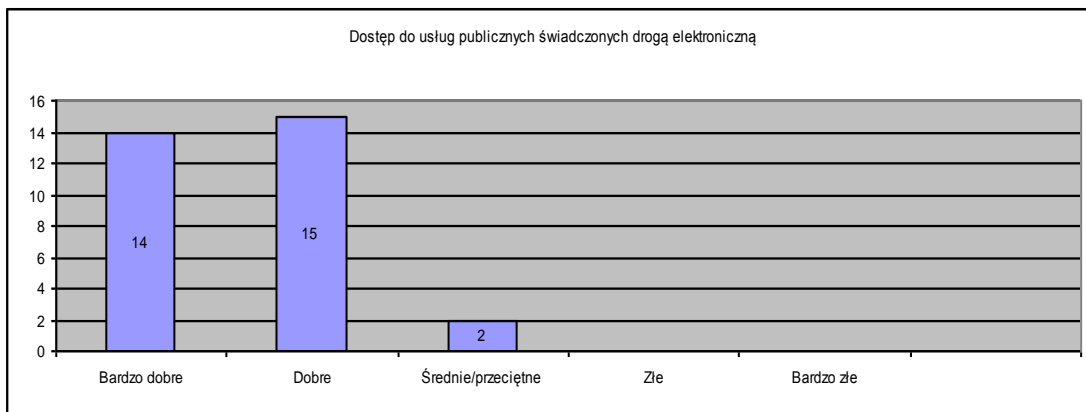
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Średnie/przeciętne, dobre, złe oraz bardzo dobre**

Dostęp do Internetu

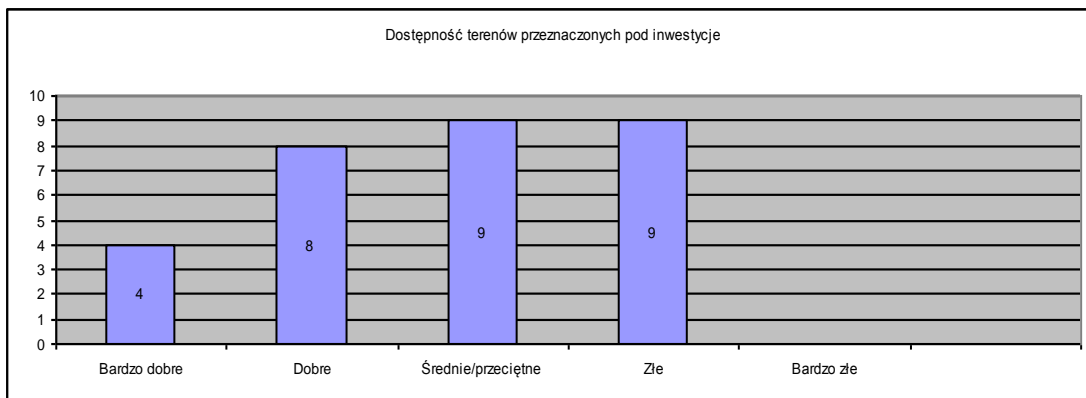
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Bardzo dobre, dobre oraz średnie/przeciętne**

Dostęp do usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną

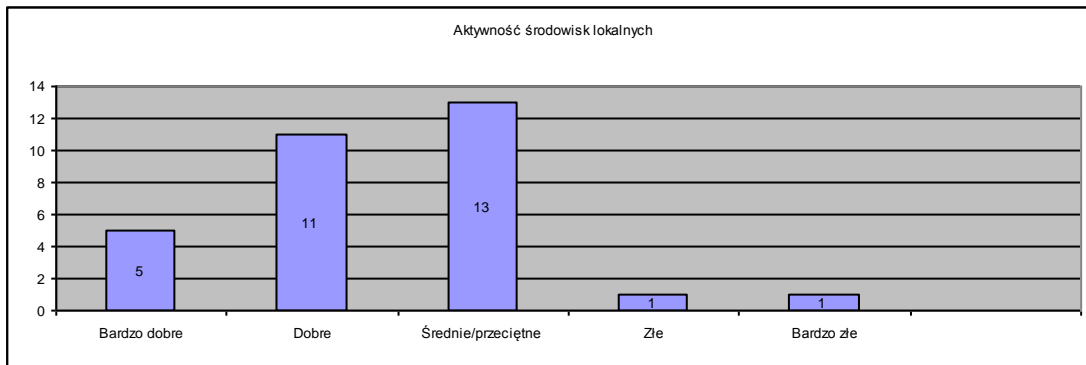
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Dobre, bardzo dobre oraz średnie/przeciętne**

Dostępność terenów przeznaczonych pod inwestycje

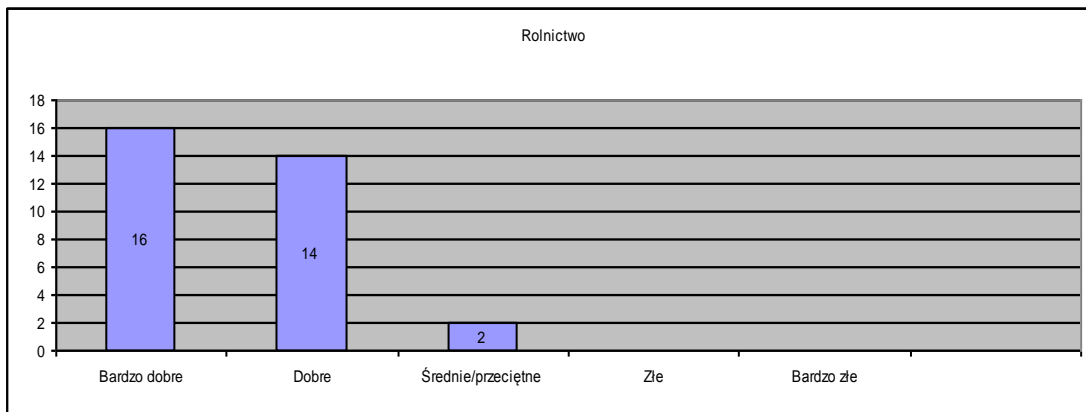
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Średnie/przeciętne, złe, dobre oraz bardzo dobre**

Aktywność środowisk lokalnych

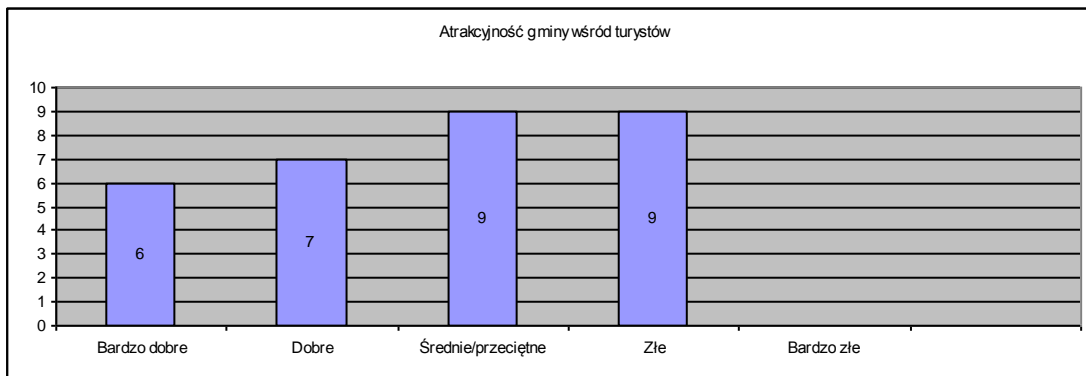
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Średnie/przeciętne, dobre, bardzo dobre oraz złe**

Rolnictwo

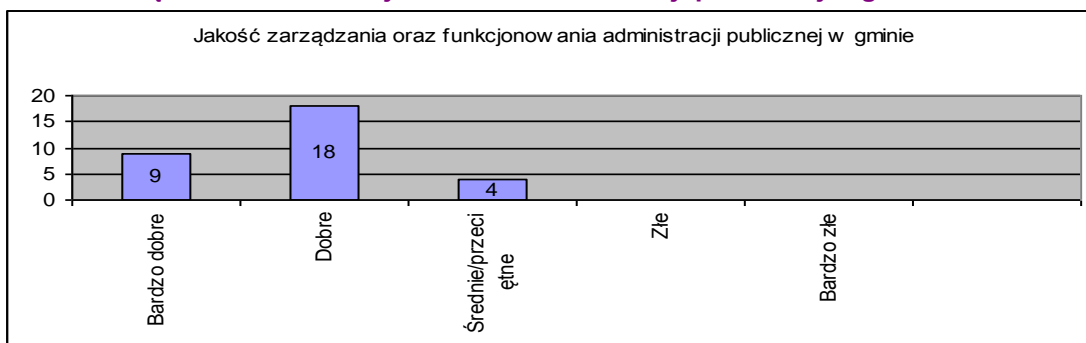
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Bardzo dobre, dobre, oraz średnie/przeciętne**

Atrakcyjność gminy wśród turystów

Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Średnie/przeciętne i złe, dobre i bardzo dobre**

Jakość zarządzania oraz funkcjonowanie administracji publicznej w gminie?

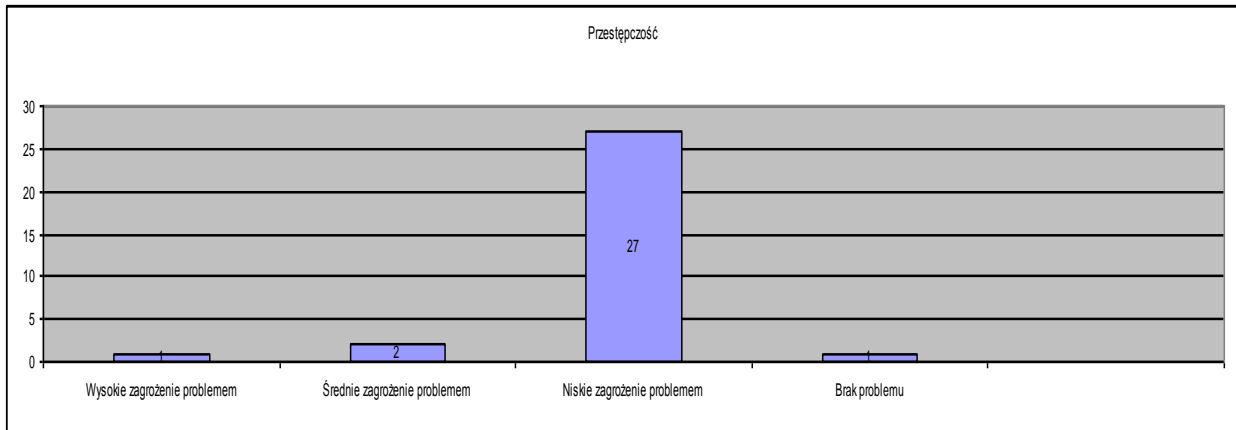
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Dobre, bardzo dobre oraz średnie/przeciętne**

Proszę ocenić, jakie główne problemy występują na terenie gminy – proszę o zaznaczenie właściwej odpowiedzi.

Możliwe odpowiedzi:

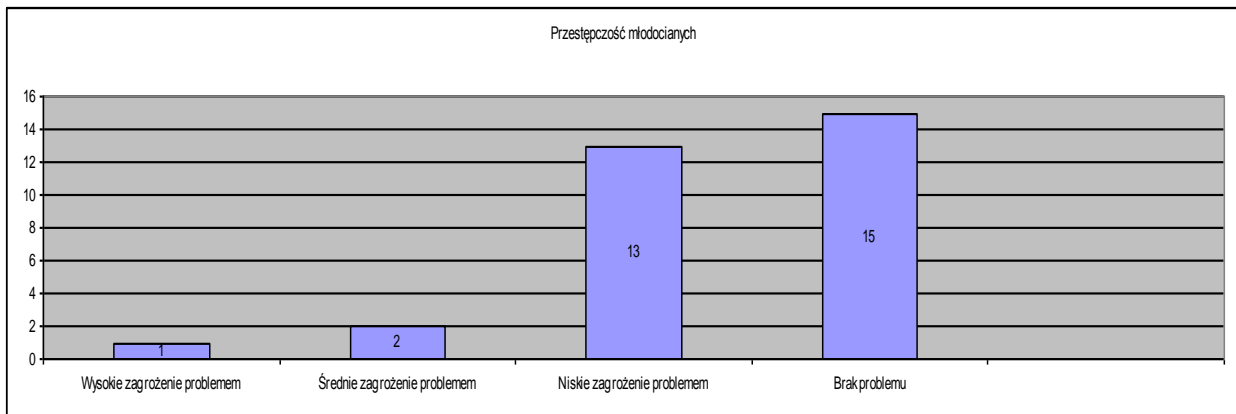
1. Wysokie zagrożenie problemem
2. Średnie zagrożenie problemem
3. Niskie zagrożenie problemem
4. Brak problemu

Przestępczość

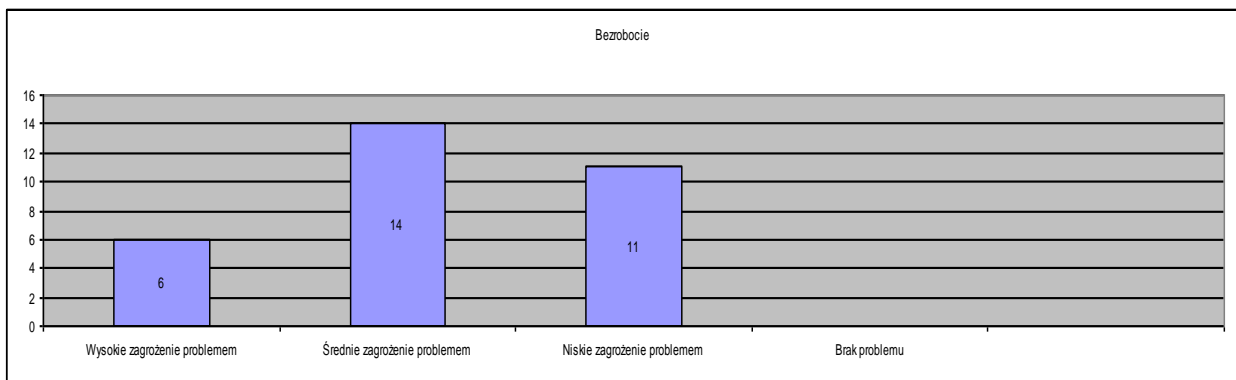
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Niskie, średnie i wysokie zagrożenie problemem**

Przestępczość młodocianych

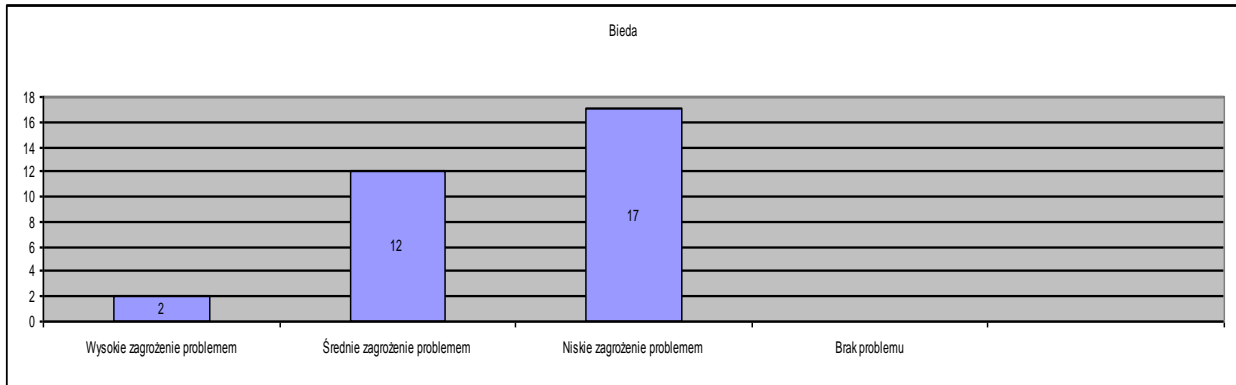
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Brak problemu, Niskie, średnie i wysokie zagrożenie problemem**

Bezrobocie

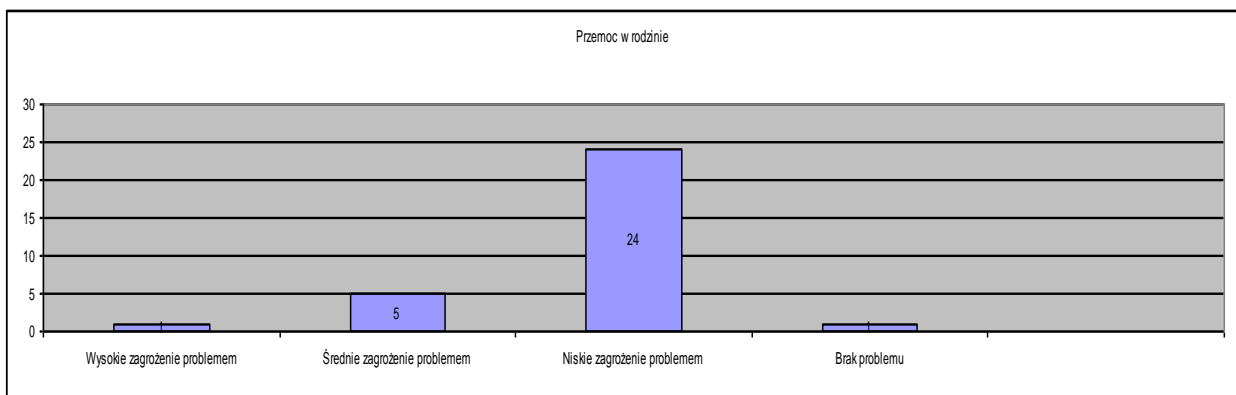
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Średnie, niskie oraz wysokie zagrożenie problemem**

Bieda

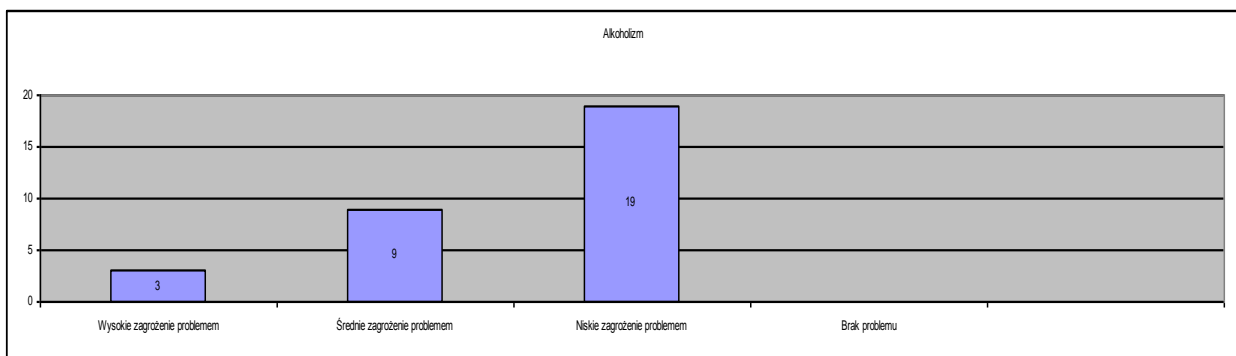
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Niskie, średnie oraz wysokie zagrożenie problemem**

Przemoc w rodzinie

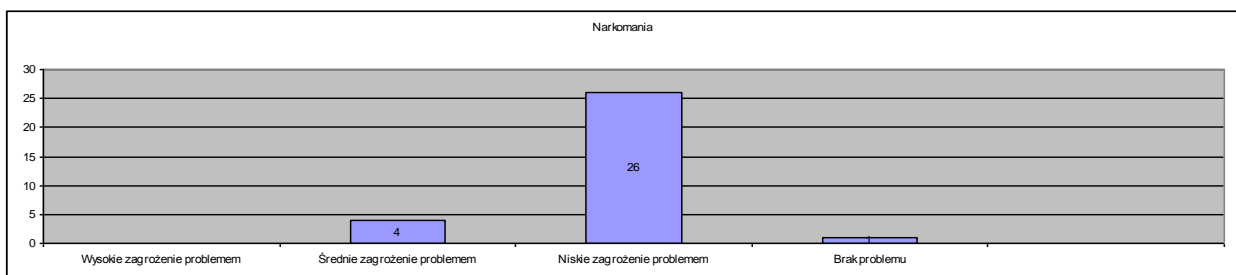
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Niskie, średnie oraz wysokie zagrożenie problemem**

Alkoholizm

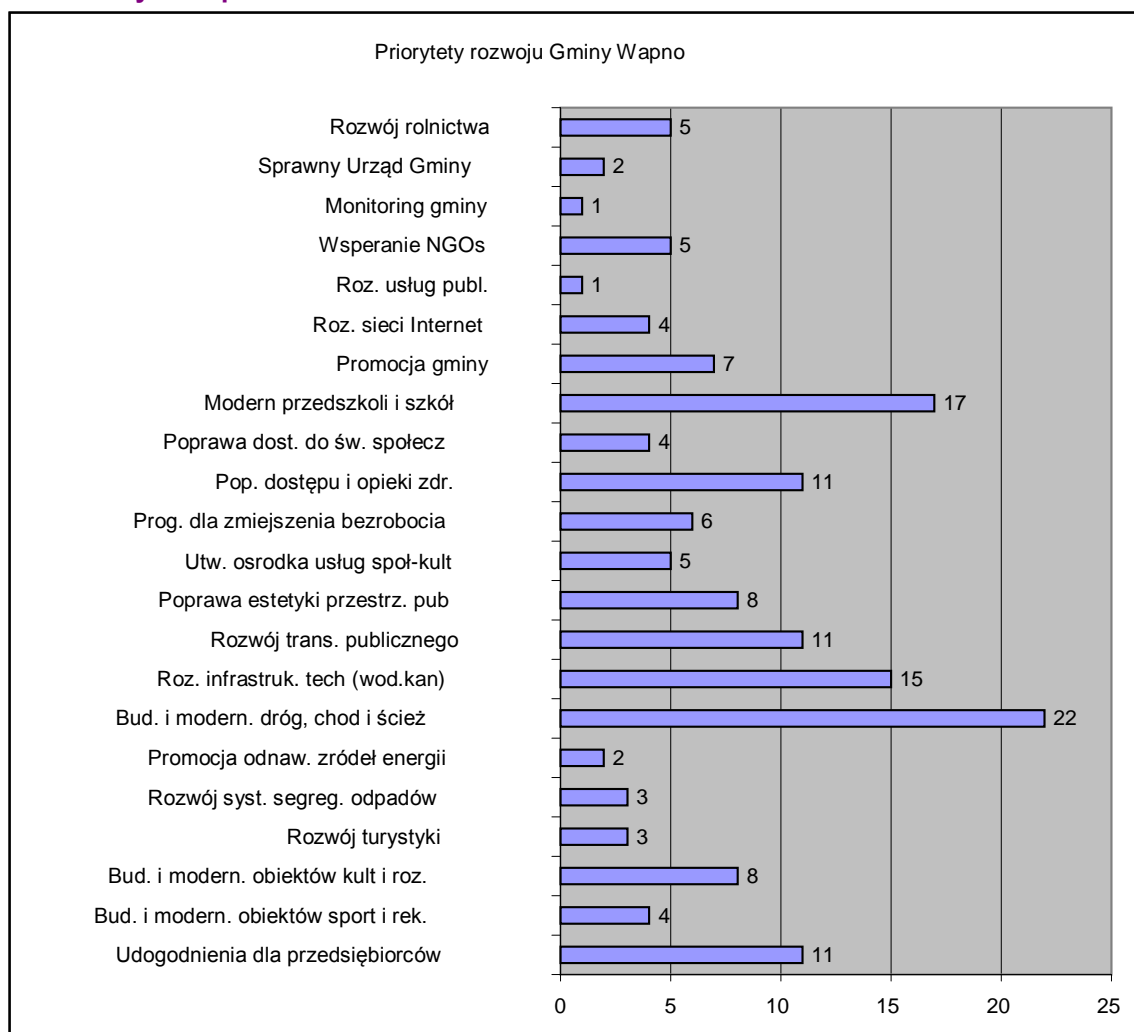
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi **Niskie, średnie oraz wysokie zagrożenie problemem**

Narkomania

Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi: **Niskie, średnie, oraz brak problemu**

**Proszę o wybranie maksymalnie 5 priorytetów, które mają lub mogłyby mieć największy wpływ na rozwój Gminy Wapno oraz rozwiązywanie istniejących problemów i barier rozwoju:
Ilość wskazanych odpowiedzi:**

Wśród najważniejszych priorytetów głosujący wybrali: **1.** Budowa nowych i modernizacja istniejących dróg oraz ciągów pieszo – rowerowych 22 wskazania; **2.** Modernizację oraz doposażenie przedszkoli oraz szkoły 17 wskazań; **3.** Rozwój infrastruktury technicznej (w tym: sieci wodociągowej i kanalizacyjnej) 15 wskazań; **4.** Udogodnienia dla przedsiębiorców (w tym: ulgi, przygotowane tereny pod inwestycje), Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej oraz rozwój transportu publicznego po 11wskazań; **5.** Budowa i modernizacja obiektów kultury i rozrywki oraz poprawa estetyki i zagospodarowania przestrzeni publicznych po 8 wskazań; **6.** Promocja gminy, w tym promocja turystyczna 7 wskazań; **7.** Zwiększenie dostępności do programów zmniejszenia bezrobocia i patologii społecznych 6 wskazań; **8.** Rozwój rolnictwa oraz przetwórstwa rolno – spożywczego, wspieranie NGOs oraz utworzenie ośrodka usług społeczno – kulturalnych – po 5 wskazań.

Proszę wymienić 3 najważniejsze inwestycje / przedsięwzięcia , które Pani/Pana zdaniem powinny być priorytetowo realizowane na terenie Gminy Wapno. Prosimy o precyzyjne określenie nazwy zadania, zakres realizowanego zadania i lokalizację

Wykaz odpowiedzi:

Przebudowa drogi	Chodnik dla pieszych	Wapno
Modernizacja hydroforni, budowa lokali socjalnych, rewitalizacja parku		Wapno
Budowa GOK, rozbudowa kanalizacji, Budowa drogi	Budowa od podstaw, nowa linia, nowa warstwa asfaltu	Wapno, Stołęzyn, Rusin, Wapno
Modernizacja sieci wodociągowej	Chodnik, ścieżka rowerowa	Wapno, ul. Długa

Budowa domu kultury lub świetlicy, ośrodek rehabilitacyjny, żłobek	Atrakcyjne formy skierowane dla dzieci i młodzieży, mieszkańców, usługi skierowane przede wszystkim dla seniorów, poszerzenie usług opiekuńczych dla matek pracujących	Gmina Wapno, Gmina Wapno, Gmina Wapno- przy nowym przedszkolu
Ciąg pieszo rowerowy, drogi lokalne na terenie sołectw, rewitalizacja parku w Wapnie, remont dachu i elewacji na budynku Szkoły Podstawowej, Budowa dróg osiedlowych, Budowa placu zabaw	Chodnik, ścieżka rowerowa, Utwardzenie lub asfaltowanie, Zagospodarowanie parku, Nawe pokrycie dachu, nowe elewacje Nowe nawierzchnie Nowy plac zabaw	Wapno, ul. Długa, Gmina, Wapno Wapno Wapno Południe Wapno Południe
Ciąg pieszo rowerowy, Siłownia zewnętrzna, paczkomat	Chodnik, ścieżka rowerowa, siłownia, paczkomat	Wapno, ul. Długa Wapno Południe, Wapno, ul. Solna 1
Ciąg pieszo rowerowy ul. Długa, paczkomat, ogrodzenie przy budynku poczty	Chodnik, ścieżka rowerowa	Wapno, ul. Długa, Wapno ul. Solna przy stacji paliw, Wapno, ul. Solna
Drogi lokalne na terenie sołectw, obwodnica Wapna, drogi dojazdowe do pól	Utwardzenie lub asfaltowanie, Poszerzenie i utwardzenie	Gmina, Wapno, ul. Sportowa Podpoła do WAR- Pol-u Komasin, Podolan Stołęzyn
Budowa domu kultury lub świetlicy, ośrodek rehabilitacyjny, żłobek	Atrakcyjne formy skierowane dla dzieci i młodzieży, mieszkańców, usługi skierowane przede wszystkim dla seniorów, poszerzenie usług opiekuńczych dla matek pracujących	Gmina Wapno, Gmina Wapno, Gmina Wapno – przy nowym przedszkolu,
Mieszkalnictwo dla młodych małżeństw z dziećmi, Modernizacja sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, Badania specjalistyczne dot. bezpieczeństwa dla mieszkańców związanych z była kopalnią gipsu i soli,	Wybudowanie lub modernizacja budynku z mieszkaniami socjalnymi, naprawa sieci wodociągowej już istniejącej, budowa sieci kanalizacyjnej, pozyskanie środków na to przedsięwzięcie	Srebrna Góra I, Podolin, Cała gmina Wapno
Modernizacja dróg – nowa nawierzchnia asfaltowa, Budowa chodników, Budowa progów zwalniających	Naprawa powierzchni dróg gminnych i powiatowych, Budowa chodników przy drogach najczęściej uczęszczanych, Przy drogach najczęściej uczęszczanych.	Teren gminy Wapno, Teren całej gminy, Teren całej gminy,
Budowa dróg	Nowe nawierzchnie asfaltowe	Cała gmina
Drogi dojazdowe do pól	Nowa nawierzchnia asfaltowa	Gmina
Ciąg pieszo rowerowy Drogi lokalne na terenie sołectw	Chodnik, ścieżka rowerowa, Utwardzenie lub asfaltowanie	Wapno, ul. Długa Gmina
Renowacja sieci wod. –kan.	Modernizacja sieci wodno – kan.	Gmina Wapno
Brak ścieżek rowerowych	Gm. Wapno	Gm. Wapno
Chodniki przy drogach, Oświetlenie	Wapno Gm. Wapno	Wapno Gm. Wapno
Modernizacja sieci wod – kan	Modernizacja sieci	Cała gmina
Modernizacja dróg	Teren Gm. Wapno	Teren Gm. Wapno
Poprawa jakości wody na terenie gminy	Modernizacja hydroforni	Stołęzyn
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej, Remont Szkoły Podst.	Rozbudowa istniejącej sieci, Nowy dach, elewacje	Stołęzyn, n olan, Wapno
Rozwój działalności biblioteki	Większa działalność kulturalna	Wapno

Remont dróg gruntowych		Gmina
Ciąg pieszo rowerowy,	Chodnik, ścieżka rowerowa	Wapno, ul. Długa
Ciąg pieszo rowerowy,	Chodnik, ścieżka rowerowa	Wapno, ul. Długa
Modernizacja wodociągów	Remont wodociągów	Cała gmina
Remont dachu w Szkole, Budowa GOK	Wymiana pokrycia dachu, Nowy budynek GOK	Wapno, Wapno
Budowa lokali socjalnych, Budowa GOK	Budowa nowych budynków, Nowy budynek	Wapno, Wapno

Proszę wymienić 3 obiekty (m.in. budynki) / obszary na terenie gminy, które Pani/Pana zdaniem w pierwszej kolejności wymagają odnowienia, modernizacji, nadania nowych funkcji:

Wykaz odpowiedzi:

Budynek PKP-Dworzec, Budynek VIVA, Budynki po byłej kopalni	Wapno
Budynek Szkoły Podstawowej, Wieża ciśnień, Zabudowa nieistniejącej Kopalni Soli w Wapnie	Wapno, Wapno, Wapno
Budynek PKP, Szkoła Podstawowa w Wapnie	Wapno, ul. Dworcowa, Wapno
Zagospodarowanie terenu rynku – budynek po Vivie, Szkoła Podstawowa, Ośrodek Zdrowia	Wapno, Wapno, Wapno
Budynek PKP, Płot przy budynku Poczty, Budynek komunalny – rozbudowa – zwiększenie ilości mieszkań	Wapno, ul. Dworcowa, ul. Solna, Podolin
Dworzec PKP. Budynek po GOK, Przedszkole Publiczne w Wapnie, Stadion sportowy w Wapnie	Wapno, Wapno
Budynek PKP, Blok Polonez, Płot przy budynku	Wapno ul. Dworcowa, Wapno ul. Solna, Wapno ul. Solna,
Budynek PKP – stacja – odnowienie	Wapno, ul. Dworcowa
Budynek Urzędu Gminy, Ośrodek Zdrowia, Szkoła Podstawowa w Wapnie	Wapno, Wapno, Wapno
Zagospodarowanie terenu rynku – budynek po Vivie, Szkoła Podstawowa, Ośrodek Zdrowia,	Wapno, Wapno, Wapno
Budynek GOPS – izolacja dachu i dokończenie ocieplania tego budynku, Budynek komunalny – rozbudowa – zwiększenie ilości mieszkań, Budynek komunalny – izolacja fundamentów – rozbudowa – zwiększenie ilości mieszkań,	Wapno, ul Solna 5c, Podolan, Srebrna Góra,
Kopalnia soli – jako zabytek, zabezpieczenie terenu po kopalni gipsu i soli	Wapno, Wapno
Różnice na terenie gminy	Gmina
Budynki po kopalni	Wapno
Budynek PKP, Budynek komunalny – rozbudowa – zwiększenie ilości mieszkań	Wapno, ul. Dworcowa, Podolin
Park przed Urzędem Gminy	Wapno
Inwestycje w drogi	Wapno
Przedszkole w nowym miejscu, Biblioteka w nowym miejscu	Wapno,
Kopalnia	Wapno
Budynek Urzędu Gminy, Budynek GOK	Wapno
Szkoła Podstawowa	Wapno
Dworzec PKP, CKW Rusiec	Wapno, Rusiec
Skwer przed Urzędem	Wapno
Budynek PKP, Budowa domu kultury	Wapno, ul. Dworcowa, Wapno
Budynek PKP	Wapno, ul. Dworcowa,
Park przy przedszkolu	Wapno
Teren przy poczcie, GOPS	Wapno
Szkoła Budynki komunalne, Tren między Urzędem a GOPS	Wapno, Srebrna Góra, Wapno

Kluczowy element, z którego Gmina Wapno może być dumna (proszę wymienić maksymalnie 3

Wykaz odpowiedzi:

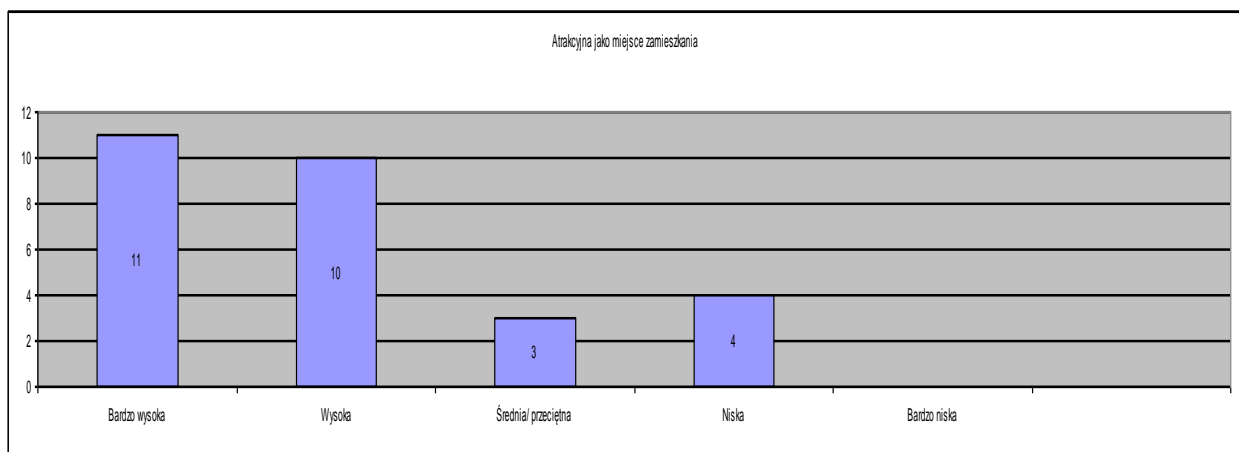
1. Sala sportowa przy Szkole Podstawowej w Wapnie,
2. Budynek nowego Przedszkola (po WTZ)
3. Stadion Sportowy
4. Sala sportowa przy Szkole Podstawowej w Wapnie
5. Budynek nowego Przedszkola (po WTZ), Stadion sportowy,
6. Poczty, Sala sportowa przy szkole, nowe przedszkole
7. Sala sportowa przy Szkole Podstawowej,
8. Przedszkole po WTZ
9. Stadion sportowy
10. Integracja mieszkańców – Koła Gospodyń Wiejskich oraz inne Organizacje pozarządowe
11. W centrum Wapna zadbane zieleń
12. Dawna kopalnia soli i gipsu – jako jeden z największych ośrodków produkujących sól
13. Stadion sportowy
14. Stadion w Wapnie
15. Sala sportowa przy Szkole Podstawowej w Wapnie, Budynek nowego przedszkola (po WTZ) stadion sportowy
16. Stadion sportowy
17. Klub sportowy
18. Stadion w Podolinie
19. Przedszkole w Wapnie, Stadion
20. Przedszkole publiczne w Wapnie
21. Przedszkole publiczne w Wapnie
22. Przedszkole w Wapnie
23. Sala sportowa przy Szkole Podstawowej w Wapnie, Budynek nowego przedszkola (po WTZ)
24. Sala sportowa przy Szkole Podstawowej w Wapnie, Budynek nowego przedszkola (po WTZ)
25. Stadion
26. Przedszkole, stadion

Proszę ocenić poniższe stwierdzenia dotyczące Gminy Wapno – proszę o zaznaczenie właściwej odpowiedzi (symbolem „x”):

Możliwe odpowiedzi:

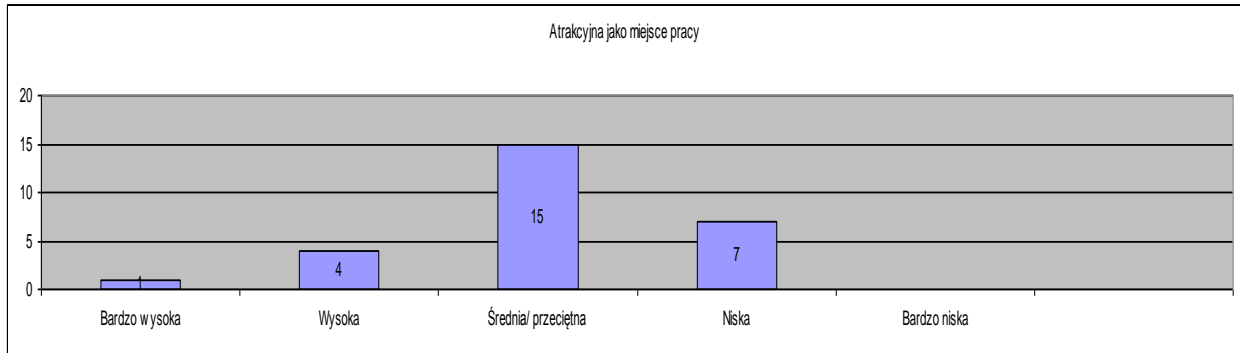
1. **Bardzo wysoka**
2. **Wysoka**
3. **Średnie/przeciętna**
4. **Niska**
5. **Bardzo niska**

Atrakcyjne, jako miejsce zamieszkania

Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi **Bardzo wysoka, wysoka, niska oraz średnie/przeciętne**

Atrakcyjne, jako miejsce pracy

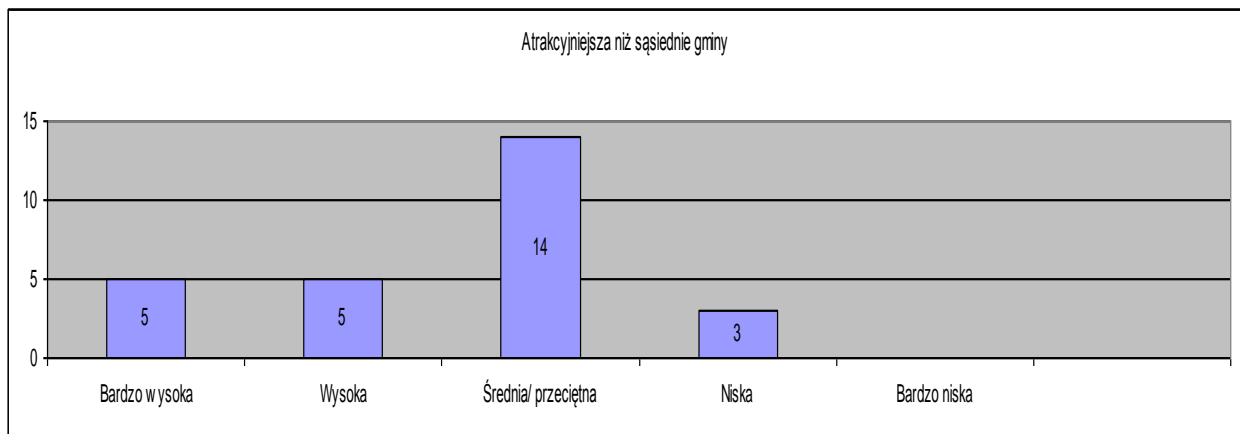
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi **Średnie/przeciętne, niskie, wysoka oraz bardzo wysoka**

Atrakcyjne, jako miejsce do wypoczynku

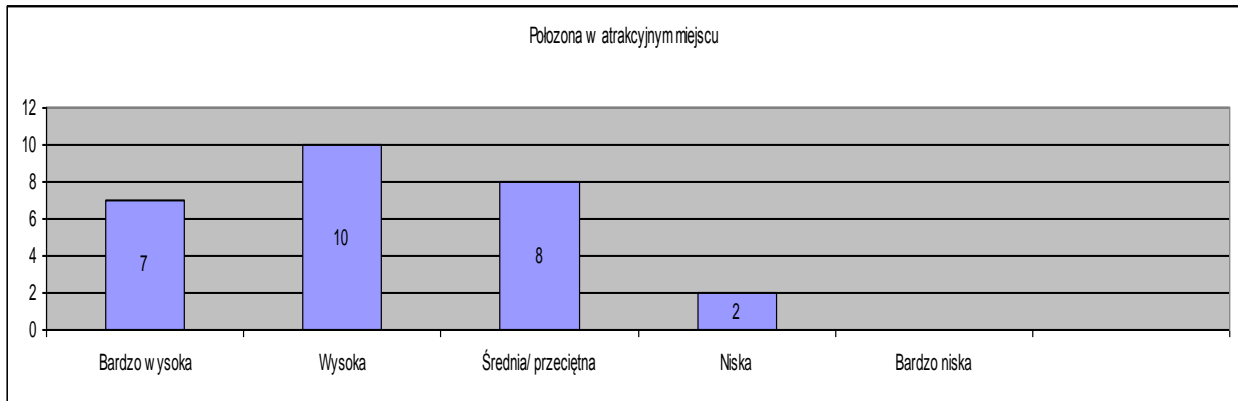
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi **Średnie/przeciętne, bardzo wysokie, wysokie i niskie**

Atrakcyjniejsza niż sąsiednie gminy

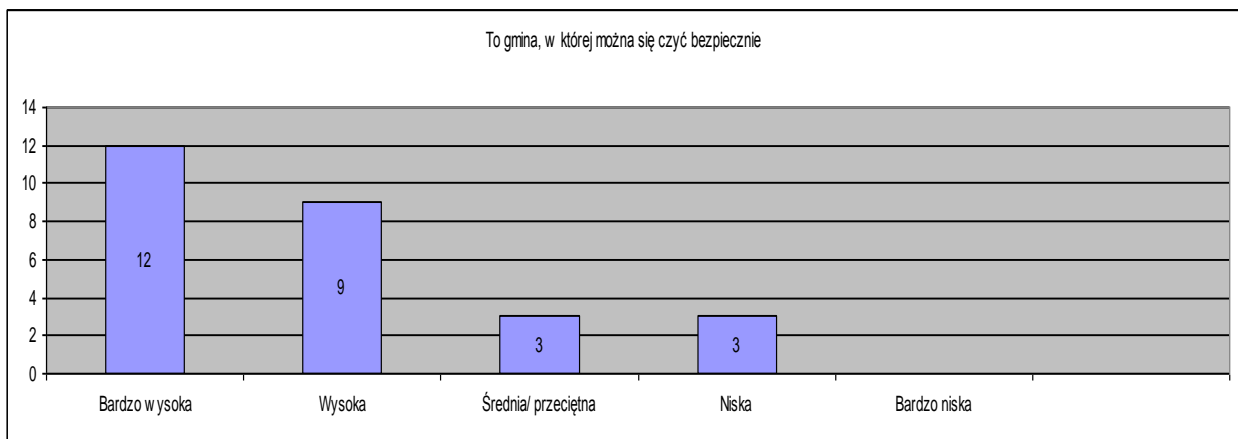
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi **Średnie/przeciętne, bardzo wysokie, wysokie i nieskie**

Położona w atrakcyjnym miejscu

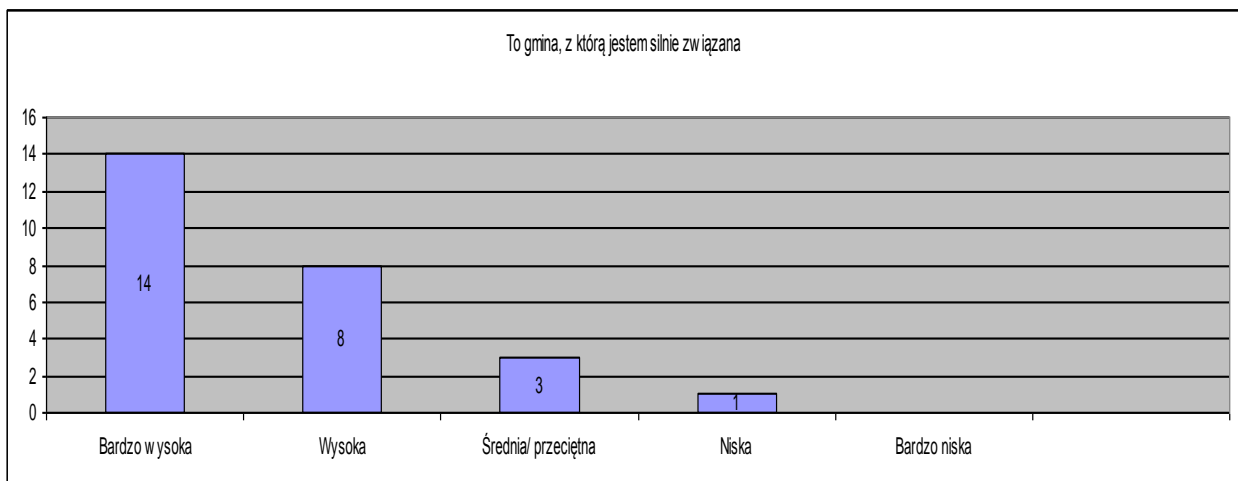
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi **Wysokie, średnie/przeciętne, bardzo wysokie i niskie**

To gmina, w której można się czuć bezpiecznie

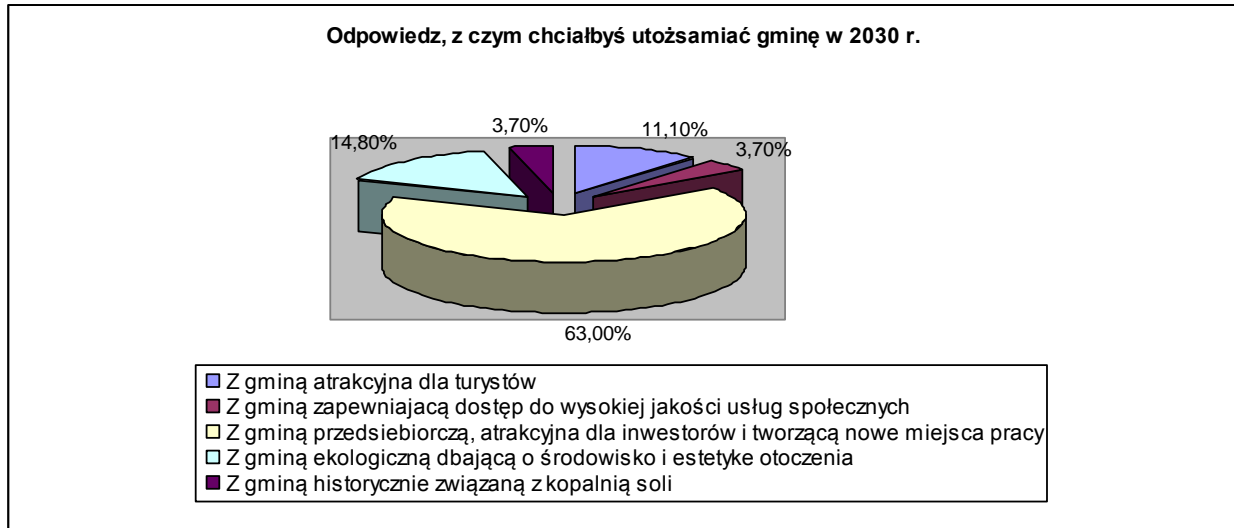
Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi **Bardzo wysokie, wysokie, średnie/przeciętne i niskie**

To gmina, z którą jestem silnie związana

Głosujący najczęściej wybierali odpowiedzi **Bardzo wysokie, wysokie, średnie/przeciętne i niskie**

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź z czym chciał (a)by Pani/Pan aby utożsamiano Gminę Wapno w roku 2030?

Głosujący najczęściej chcieliby utożsamiać Gminę Wapno w 2030 roku z:
Gminą przedsiębiorczą, atrakcyjną dla inwestorów, tworzącą nowe miejsca pracy, a poza tym z gminą ekologiczną dbającą o środowisko i estetykę otoczenia oraz gminą atrakcyjną dla turystów

9. Inne wnioski i propozycje do Strategii Rozwoju Gminy Wapno:

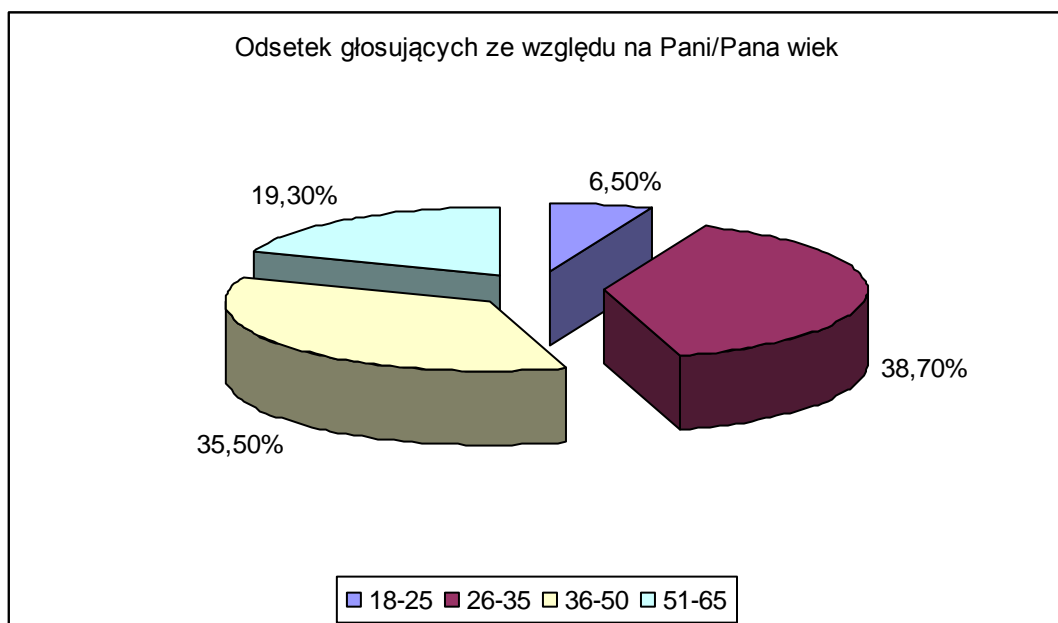
Możliwe wnioski i propozycje:

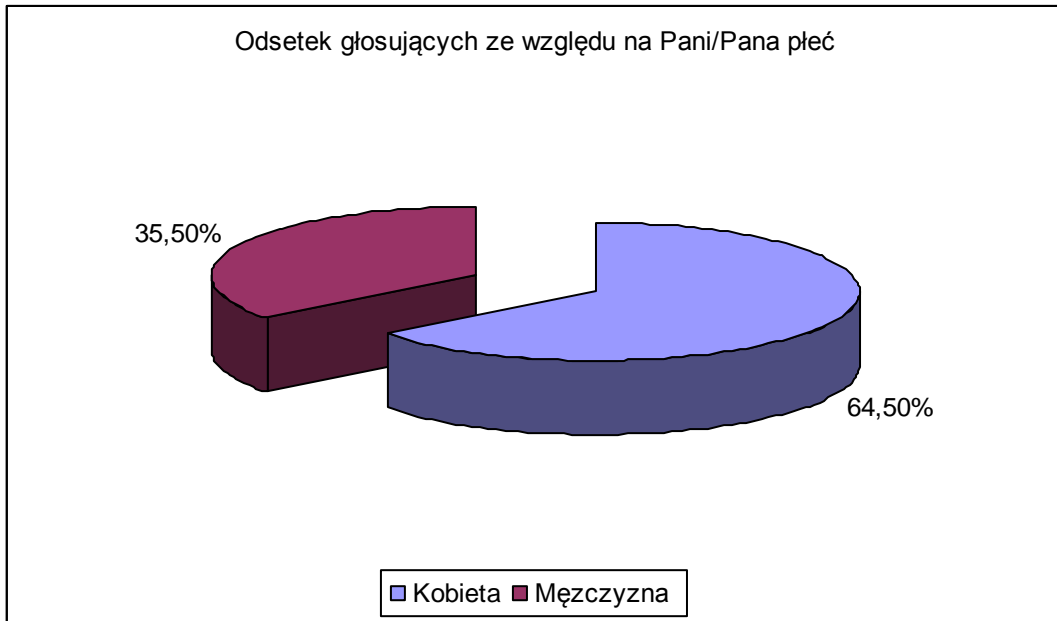
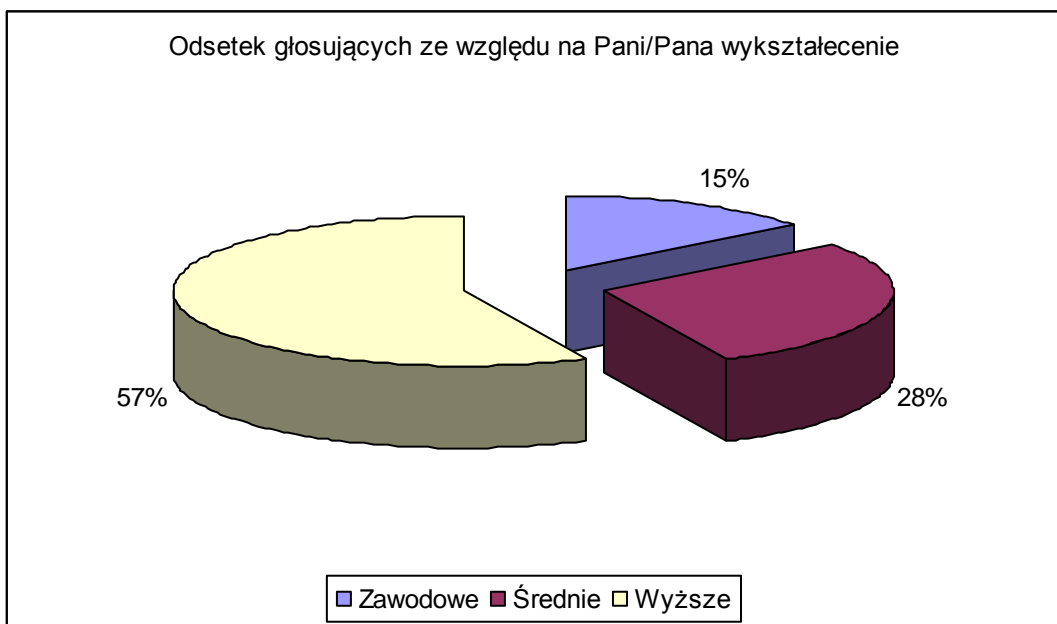
1. Miejsce wypoczynku poza domem (park, miejsce na spacer, ławki etc.)

CHARAKTERYSTYKA GŁOSUJĄCYCH

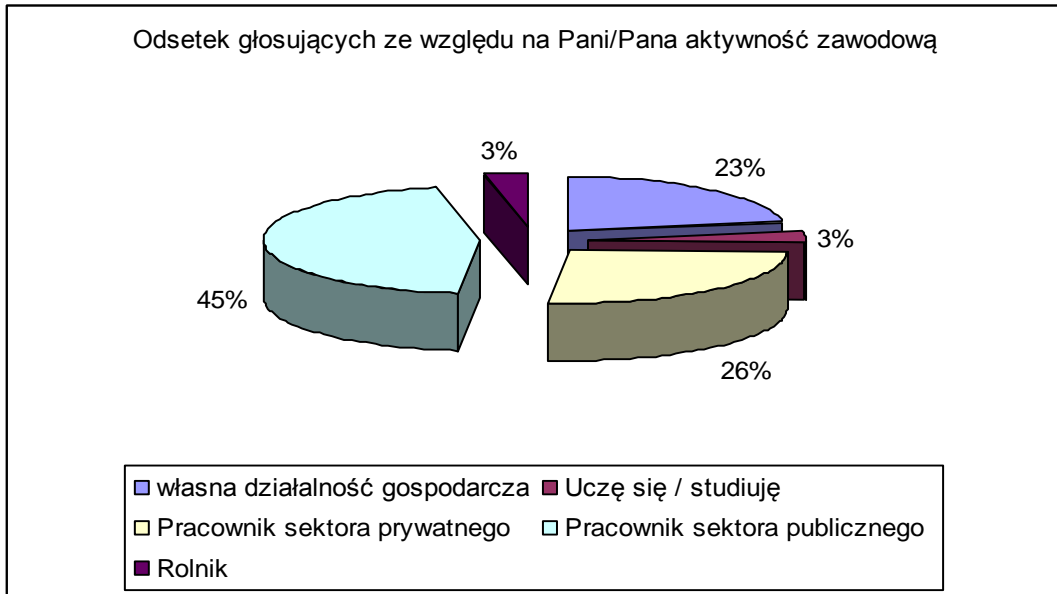
W ramach prowadzonych konsultacji Ankiety wypełniło 31 uczestników, których scharakteryzowano wg cech: Pani/Pana wiek? Pani/Pan płeć? Pani/Pana wykształcenie? Pani/Pana aktywność zawodową?

Odsetek głosujących ze względu na Pani/Pana wiek?

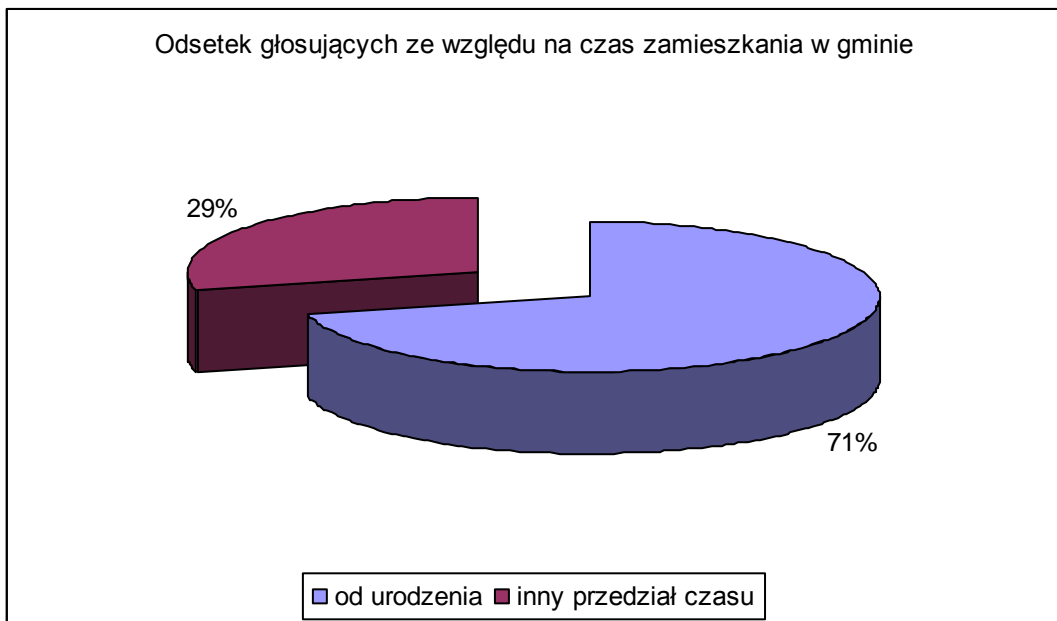

Odsetek głoszących ze względu na Pani/Pana płeć?**Odsetek głoszących ze względu na Pani/Pana wykształcenie?**

Odsetek głoszących ze względu na Pani/Pana aktywność zawodową?

Odsetek głoszących ze względu na czas zamieszkania w gminie

Odsetek głoszących ze względu na prowadzenie działalności gospodarczej w gminie:

Uzupełnieniem Raportu z Ankiety „Stan istniejący oraz perspektywy rozwoju Gminy Wapno” jest:

RAPORT o stanie Gminy Wapno za rok 2018 Wapno.

RAPORT o stanie Gminy Wapno za rok 2019 Wapno.

SYNTEZA ANKIETY „STAN ISTNIEJĄCY I PERSPEKTYWY ROZWOJU GMINY WAPNO”

Ankiety wypełniło 31 osób, z czego 2/3 stanowiły kobiety, a 1/3 mężczyźni, były to głównie osoby w wieku od 26-50 lat, w tym ponad połowa cechowała się wyższym wykształceniem oraz od urodzenia mieszkała na terenie gminy.

Spośród najważniejszych priorytetów dla rozwoju gminy badani wymienili: budowę nowych i modernizację istniejących dróg oraz ciągów pieszo-rowerowych (22 wskazania), modernizację przedszkoli i szkoły (17 wskazań) oraz rozwój infrastruktury technicznej, w tym sieci wodno-kanalizacyjnej - 15 wskazań. Ankietowani uznali udogodnienia dla przedsiębiorców (w tym ulgi i przygotowanie terenów inwestycyjnych), rozwój transportu publicznego oraz poprawę dostępu do opieki zdrowotnej za jednakowo ważne dla rozwoju gminy, przydzielając tym czynnikom – po 11 wskazań. Czynniki o mniejszym znaczeniu dla rozwoju uznano: budowę i modernizację obiektów kultury i rozrywki, poprawę estetyki i zagospodarowania przestrzeni publicznych oraz promocję i zwiększenie dostępności do programów zmniejszających bezrobocie.

Za najbardziej priorytetowe inwestycje dla rozwoju gminy badani uznali: budowę i modernizację dróg na terenie gminy oraz ciągów pieszo-rowerowych, modernizację hydroforni oraz rozwój sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. W sferze tematów miękkich wymieniane są: budowa gminnego ośrodka kultury, budowa placów zabaw, otwartych stref aktywności, rewitalizacja parku w Wapnie, budowa lokali socjalnych, ośrodka rehabilitacji, żłobka. Podnoszona jest także konieczność przygotowania ekspertyzy na temat bezpieczeństwa budowlanego mieszkańców związanego z wyeksploatowaną kopalnią gipsu i soli.

Jako najpilniejsze inwestycje badani uznali: rewitalizację dworca PKP, budynków pokopalnianych oraz po Vivie, a także rewitalizację szkoły i parku w Wapnie. Badani mieszkańcy są dumni ze stadionu w Wapnie, Sali sportowej przy szkole podstawowej oraz z przedszkola, ale także z faktu, że na ich terenie znajdowała się największa kopalnia soli w kraju oraz z integracji mieszkańców w ramach NGOs, w tym w Kołach Gospodyń Wiejskich. Badani, w 2030 roku, chcieliby najczęściej utożsamiać Gminę Wapno z: **gminą przedsiębiorczą, atrakcyjną dla inwestorów, tworzącą nowe miejsca pracy, a poza tym z gminą ekologiczną dbającą o środowisko i estetykę otoczenia oraz gminą atrakcyjną dla turystów.**

IV. ANALIZA SWOT ORAZ KORELACJE SWOT - TOWS

4.1 METODYKA

Podstawowym narzędziem stosowanym w analizie strategicznej jest zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu, czyli w tym przypadku Gminy Wapno oraz określenie jej szans i zagrożeń rozwojowych. Nazwa SWOT to skrót z języka angielskiego, który oznacza:

- ❖ **S** – Strengths (silne strony), czyli wszystko to, co stanowi przewagę, atut, zaletę analizowanej gminy
- ❖ **W** – Weaknesses (słabości), czyli wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę gminy
- ❖ **O** – Opportunities (okazje), czyli wszystko to, co stwarza dla gminy szansę korzystnej zmiany
- ❖ **T** – Threats (zagrożenia), czyli wszystko to, co stwarza dla gminy niebezpieczeństwo niekorzystnej zmiany.

Zastosowanie tej metody umożliwia zebranie szeregu istotnych danych o potencjale rozwojowym gminy oraz o jej słabościach, z jednoczesnym określeniem zewnętrznych szans i zagrożeń.

Warsztat strategiczny związany z analizą SWOT został przeprowadzony ze względu na pandemię metodą zdalną w okresie od 23 do 30 marca 2020 roku – brali w nim udział członkowie grupy koordynacyjnej oraz cały zespół roboczy, którzy wspólnie zidentyfikowali podstawowe elementy składowe tej metody, określając dla nich wartości wag dla zidentyfikowanych mocnych i słabych stron gminy oraz szans i zagrożeń dla jej rozwoju Gminy Wapno w okresie 2021-2030..

Wszystkie elementy analizy SWOT dotyczące mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń rozwojowych gminy zawiera Tabela 33 (mocne i słabe strony) oraz Tabela 34 (szanse i zagrożenia rozwojowe).

LP.	MOCNE STRONY	SKALA 0,01- 0,1 WAGA	SŁABE STRONY	SKALA 0,01-0,1 WAGA
1.	Duże zagęszczenie miejscowości na terenie gminy	0,04	Niekorzystne położenie gminy i brak powiązań z centrami rozwoju	0,07
2.	Duża aktywność samorządu dla rozwoju gospodarczego i pozyskiwania inwestorów	0,05	Dysproporcje rozwojowe poszczególnych sołectw w gminie	0,05
3.	Dobra dostępność do transportu publicznego w gminie	0,04	Duża liczba osób wyjeżdżająca do pracy poza teren gminy	0,07
4.	Wysoka wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie	0,06	Duży udział dróg o nawierzchni gruntowej w ogólnej liczbie dróg gminnych	0,06
5.	Dobry dostęp do instytucji publicznych / placówek usługowych w gminie	0,06	Zły stan dróg powiatowych na terenie gminy	0,06
6.	Dobry stan środowiska naturalnego gminy	0,06	Brak placówek dziennego wsparcia osób starszych i dostępu do rehabilitacji	0,06
7.	Dobre walory krajobrazowe gminy	0,06	Przeciętne możliwości zatrudnienia w gminie	0,06
8.	Bardzo dobry dostęp do sieci wodociągowej w gminie	0,06	Niski przyrost naturalny w ostatnich latach w gminie	0,06
9.	Dobry dostęp do kanalizacji sanitarnej w gminie	0,06	Przeciętny poziom świadomości ekologicznej mieszkańców gminy	0,05
10.	Dobra dostępność i jakość opieki społecznej w gminie	0,06	Występowanie barier dla osób niepełnosprawnych w gminie	0,05
11.	Dobra dostępność usług edukacyjnych: szkolnych i przedszkolnych	0,06	Niezadawalający system promocji i kształtowania wizerunku publicznego	0,05
12.	Dobre zagospodarowanie przestrzeni publicznej w gminie	0,05	Przeciętna aktywność budowlana w gminie	0,05
13.	Dobre warunki do tworzenia bazy NEFAR (Nature/ Eco/ Food/ Agro/ Rural)	0,04	Brak zasobu terenów inwestycyjnych w gminie	0,07
14.	Korzystna prognoza demograficzna gminy	0,05	Zdegradowanie sfery przestrzenno – funkcjonalnej obiektów zabytkowych	0,05
15.	Duży potencjał produkcji ekologicznej żywności oraz warunków dla upraw ekologicznych	0,05	Przeciętne dostosowanie przestrzeni publicznych do osób niepełnosprawnych i starszych, brak placówek wsparcia	0,06
16.	Duży zasób gleb o wyższej bonitacji w gminie	0,05	Nasilanie się zjawiska wyuczonyj bezradności oraz aspiracji osób wykluczonych społecznie	0,06
17.	Korzystne warunki dla rozwoju energetyki opartej o alternatywne źródła energii	0,06	Przeciętna infrastruktura turystyczna na terenie gminy	0,05
18.	Dobra dostępność i jakość opieki zdrowotnej w gminie	0,05	Zbyt duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych	0,06
19.	Średni poziom dostępu do infrastruktury kultury I rozrywki oraz oferty i wydarzeń kulturalnych w gminie	0,04	Zbyt mała ilość firm branży przetwórstwa rolno-spożywczego	0,06
20.	Dobry poziom aktywności środowisk lokalnych i integracji mieszkańców w gminie	0,05	Mała ilość ekologicznych gospodarstw rolnych i firm specjalizujących się w produkcji ekologicznej żywności	0,06
21.	Dobre warunki dla rozwoju infrastruktury oraz kreowania spójnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku w gminie	0,06	Niewystarczający poziom informatyzacji sołectw w realizacji usług elektronicznych w gminie	0,06
22.	Korzystna struktura demograficzna gminy według ekonomicznych grup	0,04	Niski poziom lesistości gminy	0,06
23.	Spadek liczby osób bezrobotnych oraz efektywne funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie	0,05	Niewystarczające ilości miejsc parkingowych i ścieżek pieszo – rowerowych w gminie	0,06
24.	Dobra jakość rządzenia oraz funkcjonowania administracji publicznej w gminie	0,06	Brak środków inwestycyjnych na infrastrukturę techniczną oraz rewitalizację obiektów dziedzictwa kulturowego w gminie	0,06
25.	Dobry dostęp do lokalnych usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną w gminie	0,06	Zbyt mała ilość lokalnych firm w systemie REGON na 10 tys. osób w wieku produkcyjnym	0,07
26.	Wzrost ilości programów pomocy realizowanych przy udziale NGO w gminie	0,05	Wzrost ilości wytwarzanych odpadów oraz problemów z ich utylizacją	0,07
27.	Bardzo dobry dostęp do Internetu	0,06	Brak dostępu do sieci gazowej	0,07
28.	Dobry poziom bezpieczeństwa publicznego	0,06	Brak Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego	0,06

Lp.	SZANSE	SKALA 0,01-0,10 WAGA	ZAGROŻENIA	SKALA 0,01-0,1 WAGA
1.	Perspektywa finansowa UE 2014-2020 oraz 2021-2027	0,06	Rosnąca konkurencja między samorządami o środki pozabudżetowe	0,06
2.	Rozwój społeczeństwa informacyjnego dla stymulowania rozwoju lokalnego w gminie	0,06	Dezaktualizacja wiedzy i umiejętności wobec wyzwań nowych technologii	0,06
3.	Rozwój sieci szerokopasmowych – rozwój telepracy, edukacja na odległość, działalność biznesowa w gminie	0,06	Wzrost ilości zadań finansowanych przez gminę, należących do obowiązków innych JST.	0,07
4.	Poprawa środowiska przyrodniczego poprzez eliminację problemów i inwestycje proekologiczne	0,06	Spadek zainteresowania turystyką lokalną, w tym NEFAR ¹ na rzecz preferowania turystyki zagranicznej	0,05
5.	Wzrost certyfikowanej produkcji i popytu na ekologiczną żywność w gminie	0,06	Zmiana nawyków konsumentów poprzez wypieranie rodzimej produkcji artykułami z importu	0,06
6.	Rozwój przetwórstwa rolno - spożywczego i przechowalnictwa w gminie	0,06	Wzrost konkurencyjności ze strony innych działalności – ograniczenie produkcji certyfikowanej żywności i przetwórstwa rolno spożywczego	0,05
7.	Rozwój specjalizacji, integracji producentów, wzrost wielkości gospodarstw rolnych w gminie	0,05	Zwiększony odpływ osób z grupy produkcyjnej, w tym specjalistów i osób z kwalifikacjami i doświadczeniem	0,07
8.	Wzrost zapotrzebowania na energię, zwłaszcza odnawialną w gminie	0,07	Obniżenie perspektyw rozwojowych firm i gospodarstw lokalnych przez koncentrację ulg na pozyskanie inwestorów zewnętrznych	0,05
9.	Wzrost możliwości integracji różnych form transportu	0,06	Zmiany głównych kierunków i celów potencjalnych inwestorów	0,06
10.	Upowszechnienie zdrowego trybu życia w gminie	0,07	Wzrost natężenia ruchu drogowego, pogorszenie stanu dróg, bezpieczeństwa	0,06
11.	Pozytywne zmiany oferty kulturalnej, a także związanej z turystyką, sportem, rekreacją i wypoczynkiem	0,07	Obniżenie nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę sprzyjającą prowadzeniu zdrowego trybu życia	0,06
12.	Rozwój sektora wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych, wykluczonych społecznie w gminie	0,06	Ograniczenie podmiotom zajmującym się kulturą i edukacją środków poza - budżetowych, w tym z UE	0,05
13.	Rozwój ruchu turystycznego z wykorzystaniem systemu NEFAR ¹ w gminie	0,05	Spadek atrakcyjności lokalizacyjnych na terenie gminy w wyniku realizacji inwestycji poza gminą	0,06
14.	Wzrost ilości zrealizowanych zadań inwestycyjnych z wykorzystaniem przepisów PPP	0,05	Niskie zaangażowanie mieszkańców na rzecz własnego rozwoju i wspólnego dobra	0,06
15.	Wzrost możliwość pozyskania środków zewnętrznych na rozwój lokalnej przedsiębiorczości	0,07	Brak możliwości konkurencji na rynkach krajowych i zagranicznych dla przeważającej większości lokalnych firm	0,06
16.	Wzrost możliwość pozyskania środków pozabudżetowych na zapobieganie problemów społecznych	0,06	Spadek potencjału innowacyjnego w wyniku zaniechania działalności gospodarczej z powodu starzenia się właścicieli gospodarstw rolnych i firm	0,06
17.	Rozwój gospodarczy kraju stymulujący rozwój lokalnej przedsiębiorczości	0,07	Obniżenie stanu bezpieczeństwa mieszkańców z powodu wzrostu ilości patologicznych incydentów związanych z problemami społecznymi	0,05
18.	Wzrost liczby aktywnych, sprawnych zawodowo osób starszych, szczególnie młodych emerytów	0,06	Pogorszenie dostępu do specjalistycznych usług medycznych i rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych i starszych	0,06
19.	Wzrost znaczenia szkolnictwa zawodowego oraz ilości pracowników wykwalifikowanych	0,06	Ograniczanie ilości środków na opiekę zdrowotną, profilaktykę, rehabilitację i świadczenia społeczne z powodu starzenia się mieszkańców	0,05
20.	Budowa infrastruktury sieci gazowej	0,06	Brak działań i kapitału na skuteczną i efektywną restytucję obiektów zabytkowych w gminie dla dziedzictwa kulturowego	0,05

1 NEFAR – (Nature), (Eco), (Food), (Agro) i (Rural)

4.4 USTALENIE METODOLOGII OCEN ORAZ KORELACJI SWOT - TOWS

Wykorzystując skalę oraz wagi punktowe przypisane do poszczególnych wskaźników analizy SWOT/TOWS obliczono korelację: mocne strony – szanse, szanse – mocne strony (Tabela 35/1 i 35/2), słabe strony – szanse, szanse – słabe strony (Tabela 36/1 i 36/2), mocne strony – zagrożenia, zagrożenia – mocne strony (Tabela 37/1 i 37/2), słabe strony – zagrożenia, zagrożenia – słabe strony (Tabela 38/1 i 38/2).

TABELE KORELACJI SWOT – TOWS:

STRATEGIA AGRESYWNA

Tab. 35/1 SWOT / Mocne strony – Szanse / Czy zidentyfikowane mocne strony pozwolą wykorzystać nadarzające się szanse?

Tab. 35/2 TOWS / Szanse – Mocne strony / Czy szanse spotęgują mocne strony?

STRATEGIA KONKURENCYJNA

Tab. 36/1 SWOT / Słabe strony – Szanse / Czy zidentyfikowane słabe strony nie pozwolą wykorzystać nadarzających się szans?

Tab. 36/2 TOWS / Szanse – Słabe strony / Czy szanse pozwolą przewyciężyć słabe strony?

STRATEGIA KONSERWATYWNA

Tab. 37/1 SWOT / Mocne strony – Zagrożenia / Czy zidentyfikowane mocne strony pozwolą przewyciężyć zagrożenia?

Tab. 37/2 TOWS / Zagrożenia – Mocne strony / Czy zagrożenia osłabią mocne strony?

STRATEGIA DEFENSYWNA

Tab. 38/1 SWOT / Słabe strony – Zagrożenia / Czy zidentyfikowane słabe strony wzmocnią Siłę oddziaływania zagrożeń?

Tab. 38/2 TOWS / Zagrożenia – Słabe strony / Czy zagrożenia spotęgują słabe strony?

ISTNIENIE KORELACJI W TABELACH ZAZNACZNO WE WŁAŚCIWYM MIEJSCU CYFRĄ [1] JEJ BRAK CYFRĄ [0]

Tab. 35/1 **Strategia agresywna / korelacje SWOT: mocne strony – szanse/ Czy zidentyfikowane mocne strony pozwolą wykorzystać nadarzające się szanse?**

SZANSE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20						
MOCNE STRONY																						Wagi	Liczba Interakcji	Iloczyn Wag i Interakcji	Ranga	
1		1	1	1	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1	1		1	0,04	15	1,05	2		
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1				1		1	1	1			1	0,05	17	1,02	3		
3	1			1					1				1		1		1	1			0,04	17	0,85	7		
4	1			1	1	1	1						1		1		1				0,06	11	0,55	12		
5			1													1					0,06	9	0,45	15		
6	1			1	1	1	1						1	1	1		1				0,06	14	0,70	10		
7	1			1		1	1			1	1		1		1		1	1			0,06	14	0,98	4		
8	1			1	1	1	1						1	1	1		1				0,06	14	0,56	11		
9	1			1	1	1	1						1	1	1		1	1			0,06	13	0,52	13		
10	1									1		1						1			0,06	3	0,21	20		
11	1	1	1		1		1	1		1	1		1						1		0,06	7	0,49	14		
12	1	1	1					1	1	1	1	1	1		1	1	1				0,05	12	0,72	9		
13	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1		1			1	0,04	17	1,19	1		
14	1	1	1							1	1		1		1		1	1	1	1	0,05	17	0,85	6		
15	1		1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1		1	1	1	1	0,05	14	0,84	7		
16	1	1	1	1	1	1	1	1	1					1	1		1				0,05	14	0,84	7		
17	1	1	1	1				1						1	1		1				0,06	13	0,88	5		
18	1	1	1							1	1	1	1			1		1	1		0,05	5	0,35	17		
19				1							1	1	1			1					0,04	5	0,35	17		
20	1	1	1							1	1	1	1		1	1	1	1	1		0,05	13	0,78	8		
21	1	1	1	1	1				1	1	1	1	1		1		1	1			0,06	7	0,42	16		
22	1	1	1							1	1		1		1		1	1	1	1	0,04	13	0,78	8		
23	1	1	1	1	1					1	1	1	1		1	1	1	1	1		0,05	11	0,66	5		
24	1	1	1						1		1	1		1	1	1	1			1	0,06	14	0,98	4		
25	1	1	1							1		1					1	1			0,06	5	0,30	19		
26	1	1	1							1	1	1	1			1	1	1	1		0,05	8	0,32	18		
27	1	1	1		1	1	1		1		1		1		1		1	1			0,06	13	0,52	13		
28	1	1	1							1								1			0,06	6	0,30	19		
Wagi:	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,05	0,07	0,06	0,07	0,07	0,06	0,05	0,05	0,07	0,06	0,07	0,06	0,06	0,06			320	18,46		
Liczba Interakcji	25	16	14	17	15	15	16	9	12	12	17	18	19	21	15	22	11	25	10	11			320			
Iloczyn Wag i Interakcji	2,00	1,28	1,12	1,36	0,90	0,90	0,80	0,72	0,48	0,96	1,36	1,44	1,52	1,26	1,20	1,76	0,66	2,00	0,70	0,88				23,30		
Ranga	1	6	9	5	11	11	13	14	16	10	5	4	3	7	8	2	14	1	15	12						
Suma Interakcji																								640		
Suma iloczynów Interakcji																									41,76	

Tab. 35/2 **Strategia agresywna / Korelacje TOWS: szanse – mocne strony/ Czy szanse spotęgują mocne strony?**

SZANSE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Wagi	Liczba Interakcji	Iloczyn Wag i Interakcji	Ranga
1							1							1	1	1	1	1	1	1	0,04	8	0,32	14
2	1	1	1				1	1						1	1		1				0,05	7	0,35	13
3	1								1	1			1		1		1				0,04	6	0,24	17
4				1	1	1	1						1		1		1				0,06	8	0,48	9
5		1	1						1												0,06	3	0,18	18
6				1	1	1	1	1	1				1								0,06	8	0,48	9
7				1	1	1		1													0,06	5	0,30	15
8	1			1									1		1		1				0,06	5	0,30	15
9	1			1									1		1		1				0,06	5	0,30	15
10	1		1									1			1	1	1	1			0,06	7	0,42	11
11	1	1	1						1						1		1		1		0,06	7	0,42	11
12	1	1	1						1		1	1	1		1	1	1	1			0,05	11	0,55	6
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	0,04	19	0,76	2
14																	1		1	1	0,05	3	0,15	19
15	1			1	1	1	1	1		1			1	1	1		1				0,05	12	0,60	5
16				1	1	1	1						1								0,05	5	0,25	16
17	1			1		1		1					1	1	1		1				0,06	9	0,54	7
18	1	1	1						1	1	1	1			1	1		1			0,05	10	0,50	8
19	1	1	1						1	1	1	1	1		1		1				0,04	10	0,40	12
20	1	1	1						1	1	1	1	1		1	1	1	1	1		0,05	13	0,65	4
21	1	1	1						1	1	1	1	1		1	1		1	1		0,06	12	0,72	3
22	1	1	1								1	1	1	1		1		1	1	1	0,04	11	0,44	10
23	1		1										1		1	1	1	1	1		0,05	8	0,40	12
24	1	1	1										1	1	1	1	1				0,06	8	0,48	9
25	1	1	1									1			1		1		1		0,06	7	0,42	11
26	1	1	1												1	1	1	1			0,05	7	0,35	13
27	1	1	1									1	1		1		1	1	1		0,06	9	0,54	7
28	1	1	1					1	1	1		1	1		1	1	1	1			0,06	13	0,78	1
Wagi:	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,05	0,07	0,06	0,07	0,07	0,06	0,05	0,05	0,07	0,06	0,07	0,06	0,06	0,06		236	12,32	
Liczba Interakcji	21	15	16	9	6	7	7	7	11	8	7	11	18	6	22	12	20	13	10	10		236		
Iloczyn Wag i Interakcji	1,26	0,90	0,96	0,54	0,36	0,42	0,35	0,49	0,66	0,56	0,49	0,66	0,90	0,30	1,54	0,72	1,40	0,78	0,60	0,60			14,49	
Ranga	3	5	4	11	14	13	15	12	8	10	12	8	5	16	1	7	2	6	9	9				
Suma Interakcji																						472		
Suma iloczynów Interakcji																							26,81	

Zbiorcze zestawienie wyników analizy SWOT / TOWS dla macierzy **strategii agresywnej**

Kombinacja	Wyniki analizy SWOT				Wyniki analizy TOWS				Zbiorcze zestawienie SWOT/TOWS	
	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów		
Mocne strony / Szanse	640	41,76	472	26,81	1112	68,57				

ZESTAWIENIE 10 MOCNYCH STRON I SZANS KORELACJI SWOT – TOWS W MODELU STRATEGII AGRESYWNEJ

MOCNE STRONY

RANGA	MOCNE STRONY SWOT	IŁOCZYŃ WAG I INTERAKCJI	MOCNE STRONY TOWS	IŁOCZYŃ WAG I INTERAKCJI
1	Spadek liczby osób bezrobotnych oraz efektywne funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie	0,84	Dobry poziom bezpieczeństwa publicznego	0,78
2	Dobre warunki do tworzenia bazy NEFAR (Nature/ Eco/ Food/ Agro/ Rural)	0,78	Dobre warunki do tworzenia bazy NEFAR (Nature/ Eco/ Food/ Agro/ Rural)	0,76
3	Dobre warunki dla rozwoju infrastruktury oraz kreowania spójnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku w gminie	0,72	Dobre warunki dla rozwoju infrastruktury oraz kreowania spójnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku w gminie	0,72
4	Dobra jakość rządzenia oraz funkcjonowania administracji publicznej w gminie	0,70	Dobry poziom aktywności środowisk lokalnych i integracji mieszkańców w gminie	0,65
5	Dobry poziom aktywności środowisk lokalnych i integracji mieszkańców w gminie	0,65	Duży potencjał produkcji ekologicznej żywności oraz warunków dla upraw ekologicznych	0,60
6	Duży potencjał produkcji ekologicznej żywności oraz warunków dla upraw ekologicznych	0,60	Dobre zagospodarowanie przestrzeni publicznej w gminie	0,55
6	Dobry poziom bezpieczeństwa publicznego	0,60		
7	Bardzo dobry dostęp do Internetu	0,56	Korzystne warunki dla rozwoju energetyki opartej o alternatywne źródła energii	0,54
8	Dobre zagospodarowanie przestrzeni publicznej w gminie	0,55	Dobra dostępność i jakość opieki zdrowotnej w gminie	0,50
9	Korzystne warunki dla rozwoju energetyki opartej o alternatywne źródła energii	0,54	Wysoka wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie	0,48
9			Dobry stan środowiska naturalnego gminy	0,48
9			Dobra jakość rządzenia oraz funkcjonowania administracji publicznej w gminie	0,48
10	Dobra dostępność i jakość opieki zdrowotnej w gminie	0,50	Korzystna struktura demograficzna gminy według ekonomicznych grup	0,44

SZANSE

RANGA	SZANSE SWOT	IŁOCZYŃ WAG I INTERAKCJI	SZANSE TOWS	IŁOCZYŃ WAG I INTERAKCJI
1	Wzrost możliwości pozyskania środków zewnętrznych na rozwój lokalnej przedsiębiorczości	1,54	Wzrost możliwości pozyskania środków zewnętrznych na rozwój lokalnej przedsiębiorczości	1,54
2	Rozwój gospodarczy kraju stymulujący rozwój lokalnej przedsiębiorczości	1,40	Rozwój gospodarczy kraju stymulujący rozwój lokalnej przedsiębiorczości	1,40
3	Perspektywa finansowa UE 2014-2020 oraz 2021-2027	1,26	Perspektywa finansowa UE 2014-2020 oraz 2021-2027	1,26
4	Rozwój sieci szerokopasmowych – rozwój telepracy, edukacja na odległość, działalność biznesowa w gminie	1,02	Rozwój sieci szerokopasmowych – rozwój telepracy, edukacja na odległość, działalność biznesowa w gminie	0,96
5	Rozwój społeczeństwa informacyjnego dla stymulowania rozwoju lokalnego w gminie	0,90	Rozwój społeczeństwa informacyjnego dla stymulowania rozwoju lokalnego w gminie	0,90
5	Rozwój ruchu turystycznego z wykorzystaniem systemu NEFAR w gminie	0,90	Rozwój ruchu turystycznego z wykorzystaniem systemu NEFAR w gminie	0,90
6	Wzrost liczby aktywnych, sprawnych zawodowo osób starszych, szczególnie młodych emerytów	0,78	Wzrost liczby aktywnych, sprawnych zawodowo osób starszych, szczególnie młodych emerytów	0,78
7	Wzrost możliwości pozyskania środków pozabudżetowych na zapobieganie problemów społecznych	0,72	Wzrost możliwości pozyskania środków pozabudżetowych na zapobieganie problemów społecznych	0,72
8	Wzrost możliwości integracji różnych form transportu	0,66	Wzrost możliwości integracji różnych form transportu	0,66
8	Rozwój sektora wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych, wykluczonych społecznie w gminie	0,66	Rozwój sektora wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych, wykluczonych społecznie w gminie	0,66
9	Wzrost znaczenia szkolnictwa zawodowego oraz ilości pracowników wykwalifikowanych	0,60	Wzrost znaczenia szkolnictwa zawodowego oraz ilości pracowników wykwalifikowanych	0,60
9	Budowa infrastruktury sieci gazowej	0,60	Budowa infrastruktury sieci gazowej	0,60
10	Upowszechnienie zdrowego trybu życia w gminie	0,56	Upowszechnienie zdrowego trybu życia w gminie	0,56

Tab. 36/1 **Strategia konkurencyjna / Korelacje SWOT: słabe strony – szanse/ Czy zidentyfikowane słabe strony nie pozwolą wykorzystać nadarzające się szanse?**

SZANSE SŁABE STRONY	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Wagi	Liczba Interakcji	Iloczyn Wag i Interakcji	Ranga	
1	1	1	1	1	1	1	1						1	1	1	1	1	1	1	1	0,07	15	1,05	1	
2	1					1	1	1	1			1	1	1	1	1	1			1	1	0,05	12	0,60	7
3						1	1		1				1	1	1	1	1					0,07	8	0,56	8
4	1			1	1	1	1		1		1		1	1	1		1			1	1	0,06	12	0,72	4
5	1			1	1	1	1		1		1		1	1	1		1			1	1	0,06	12	0,72	4
6	1									1	1	1				1		1				0,06	6	0,36	15
7	1	1	1		1	1	1						1		1	1	1	1	1			0,06	12	0,72	4
8																		1		1	1	0,06	3	0,18	19
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1		1		1			1	1	0,05	14	0,70	5
10									1	1	1	1	1			1	1	1				0,05	8	0,40	14
11	1	1	1	1	1	1	1						1	1	1							0,05	10	0,50	11
12	1			1		1								1	1			1		1		0,05	7	0,35	16
13	1	1	1	1		1	1	1						1	1		1			1	1	0,07	11	0,77	3
14	1										1		1	1								0,05	4	0,20	18
15	1								1	1	1	1	1			1			1			0,06	8	0,48	13
16	1	1	1		1	1	1			1	1	1			1	1	1	1	1			0,06	13	0,78	2
17	1	1	1						1	1	1		1	1	1		1			1	1	0,05	11	0,55	9
18	1			1	1	1	1	1							1		1		1		1	0,06	9	0,54	10
19	1			1	1	1	1	1						1	1		1		1	1	1	0,06	10	0,60	7
20	1			1	1	1	1	1						1	1		1		1	1	1	0,06	11	0,66	6
21	1	1	1		1	1	1						1		1		1	1	1			0,06	11	0,66	6
22	1									1			1									0,06	3	0,18	19
23	1								1	1	1		1					1				0,06	6	0,36	15
24	1										1		1	1								0,06	4	0,24	17
25	1	1	1		1	1	1						1	1	1		1			1	1	0,07	11	0,77	3
26	1			1		1											1		1		1	0,07	5	0,35	16
27	1			1									1	1	1		1			1	1	0,07	7	0,49	12
28	1			1										1	1		1			1	1	0,06	6	0,36	15
Wagi:	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,05	0,07	0,06	0,07	0,07	0,06	0,05	0,05	0,07	0,06	0,07	0,06	0,06	0,06	0,06		249	14,85	
Liczba Interakcji	25	9	9	13	12	17	15	5	9	8	9	5	18	16	19	8	21	8	10	13		249			
Iloczyn Wag i Interakcji	1,50	0,54	0,54	0,78	0,72	1,02	0,75	0,35	0,54	0,56	0,63	0,30	0,90	0,80	1,33	0,48	1,47	0,48	0,60	0,78				15,07	
Ranga	1	13	13	7	9	4	8	15	13	12	10	16	5	6	3	14	2	14	11	7					
Suma Interakcji																							498		
Suma iloczynów Interakcji																									29,92

Tab. 36/2 **Strategia konkurencyjna / Korelacje TOWS: szanse – słabe strony / Czy szanse pozwolą przezwyciężyć słabe strony?**

SZANSE SŁABE STRONY	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Wagi	Liczba Interakcji	Iloczyn Wag i Interakcji	Ranga
---------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	------	----------------------	--------------------------------	-------

1					1	1	1						1								0,07	5	0,35	12	
2	1	1	1	1	1	1	1		1				1	1	1	1	1		1	1	0,05	15	0,75	2	
3	1												1	1	1		1	1	1		0,07	7	0,49	8	
4	1			1											1		1				0,06	4	0,24	16	
5	1			1											1		1				0,06	4	0,24	16	
6	1								1						1	1	1				0,06	5	0,30	13	
7	1	1	1	1	1	1	1						1	1	1	1	1	1	1		0,06	13	0,78	1	
8															1	1	1	1			0,06	3	0,18	17	
9		1	1	1	1	1	1	1					1	1							0,05	9	0,45	9	
10	1								1						1	1		1			0,05	5	0,25	15	
11		1	1											1							0,05	3	0,15	18	
12	1												1	1							0,05	3	0,15	18	
13	1												1	1		1			1		0,07	5	0,35	12	
14	1													1		1					0,05	3	0,15	18	
15	1							1	1	1	1	1	1		1	1	1				0,06	9	0,54	6	
16	1	1	1		1	1	1			1	1	1			1	1	1				0,06	12	0,72	3	
17	1							1		1	1	1	1	1	1			1	1		0,05	10	0,50	7	
18	1												1		1		1				0,06	4	0,24	16	
19	1			1	1	1	1	1					1		1		1	1			0,06	10	0,60	5	
20	1	1	1	1	1	1	1	1					1		1		1	1			0,06	12	0,72	3	
21	1	1	1					1							1		1				0,06	6	0,36	11	
22	1														1						0,06	2	0,12	20	
23	1								1				1				1				0,06	4	0,24	16	
24	1							1						1	1		1				0,06	5	0,30	13	
25	1				1	1	1	1							1		1	1	1		0,07	9	0,63	4	
26	1														1						0,07	2	0,14	19	
27	1							1									1			1	0,07	4	0,28	14	
28	1							1					1	1	1		1			1	0,06	7	0,42	10	
Wagi:	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,05	0,07	0,06	0,07	0,07	0,06	0,05	0,05	0,07	0,06	0,07	0,06	0,06	0,06		180	10,64		
Liczba Interakcji	24	7	7	7	8	8	8	8	4	3	3	3	13	10	21	6	23	6	6	5		180			
Iloczyn Wag i Interakcji	1,44	0,42	0,42	0,42	0,48	0,48	0,40	0,56	0,24	0,21	0,21	0,18	0,65	0,50	1,47	0,36	1,61	0,36	0,36	0,30			11,07		
Ranga	3	8	8	8	7	7	9	5	12	13	13	14	4	6	2	10	1	10	10	11		360			
Suma Interakcji																							360		
Suma iloczynów Interakcji																								21,71	

Zbiorcze zestawienie wyników analizy SWOT / TOWS dla macierzy strategii konkurencyjnej

Kombinacja	Wyniki analizy SWOT				Wyniki analizy TOWS				Zbiorcze zestawienie SWOT/TOWS	
	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów		
Słabe strony / Szanse	498	29,92	360	21,71	858	51,63				

ZESTAWIENIE 10 SŁABYCH STRON I SZANS KORELACJI SWOT – TOWS W MODELU STRATEGII KONKURENCYJNEJ

SŁABE STRONY

RANGA	SŁABE STRONY SWOT	IŁOZYNY WAG I INTERAKCJI	SŁABE STRONY TOWS	IŁOZYNY WAG I INTERAKCJI
1	Niekorzystne położenie gminy i brak powiązań z centrami rozwoju	1,05	Niski przyrost naturalny w ostatnich latach w gminie	0,78
2	Nasilanie się zjawiska wyuczony bezradności oraz aspiracji osób wykluczonych społecznie	0,78	Dysproporcje rozwojowe poszczególnych sołectw w gminie	0,75
3	Brak zasobu terenów inwestycyjnych w gminie	0,77	Nasilanie się zjawiska wyuczony bezradności oraz aspiracji osób wykluczonych społecznie	0,72
3	Zbyt mała ilość lokalnych firm w systemie REGON na 10 tys. osób w wieku produkcyjnym	0,77	Mała ilość ekologicznych gospodarstw rolnych i firm specjalizujących się w produkcji ekologicznej żywności	0,72
4	Duży udział dróg o nawierzchni gruntowej w ogólnej liczbie dróg gminnych	0,72	Zbyt mała ilość lokalnych firm w systemie REGON na 10 tys. osób w wieku produkcyjnym	0,63
4	Zły stan dróg powiatowych na terenie gminy	0,72		
4	Przeciętne możliwości zatrudnienia w gminie	0,72		
5	Przeciętny poziom świadomości ekologicznej mieszkańców gminy	0,70	Zbyt mała ilość firm branży przetwórstwa rolno-spożywczego	0,60
6	Mała ilość ekologicznych gospodarstw rolnych i firm specjalizujących się w produkcji ekologicznej żywności	0,66	Przeciętne dostosowanie przestrzeni publicznych do osób niepełnosprawnych i starszych, brak placówek wsparcia	0,54
6	Niewystarczający poziom informatyzacji sołectw w realizacji usług elektronicznych w gminie	0,66		
7	Zbyt mała ilość firm branży przetwórstwa rolno-spożywczego	0,60	Przeciętna infrastruktura turystyczna na terenie gminy	0,50
8	Duża liczba osób wyjeżdżająca do pracy poza teren gminy	0,56	Niski przyrost naturalny w ostatnich latach w gminie	0,49
9	Przeciętna infrastruktura turystyczna na terenie gminy	0,55	Przeciętny poziom świadomości ekologicznej mieszkańców gminy	0,45
10	Zbyt duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych	0,54	Brak Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego	0,42

SZANSE

RANGA	SZANSE SWOT	IŁOZYNY WAG I INTERAKCJI	SZANSE TOWS	IŁOZYNY WAG I INTERAKCJI
1	Perspektywa finansowa UE 2014-2020 oraz 2021-2027	1,50	Rozwój gospodarczy kraju stymulujący rozwój lokalnej przedsiębiorczości	1,61
2	Rozwój gospodarczy kraju stymulujący rozwój lokalnej przedsiębiorczości	1,47	Wzrost możliwości pozyskania środków zewnętrznych na rozwój lokalnej przedsiębiorczości	1,47
3	Wzrost możliwości pozyskania środków zewnętrznych na rozwój lokalnej przedsiębiorczości	1,33	Perspektywa finansowa UE 2014-2020 oraz 2021-2027	1,44
4	Rozwój przetwórstwa rolno - spożywczego i przechowalnictwa w gminie	1,02	Rozwój ruchu turystycznego z wykorzystaniem systemu NEFAR ¹ w gminie	0,65
5	Rozwój ruchu turystycznego z wykorzystaniem systemu NEFAR ¹ w gminie	0,90	Wzrost zapotrzebowania na energię, zwłaszcza odnawialną w gminie	0,56
6	Wzrost ilości zrealizowanych zadań inwestycyjnych z wykorzystaniem przepisów PPP	0,80	Wzrost ilości zrealizowanych zadań inwestycyjnych z wykorzystaniem przepisów PPP	0,50
7	Poprawa środowiska przyrodniczego poprzez eliminacje problemów i inwestycje proekologiczne	0,78	Wzrost certyfikowanej produkcji i popytu na ekologiczną żywność w gminie	0,48
7			Rozwój przetwórstwa rolno - spożywczego i przechowalnictwa w gminie	0,48
8	Rozwój specjalizacji, integracji producentów, wzrost wielkości gospodarstw rolnych w gminie	0,75	Rozwój społeczeństwa informacyjnego dla stymulowania rozwoju lokalnego w gminie	0,42
8			Rozwój sieci szerokopasmowych – rozwój telepracy, edukacja na odległość, działalność biznesowa w gminie	0,42
8			Poprawa środowiska przyrodniczego poprzez eliminacje problemów i inwestycje proekologiczne	0,42
9	Wzrost certyfikowanej produkcji i popytu na ekologiczną żywność w gminie	0,72	Rozwój specjalizacji, integracji producentów, wzrost wielkości gospodarstw rolnych w gminie	0,40
10	Pozytywne zmiany oferty kulturalnej, a także związanej z turystyką, sportem, rekreacją i wypoczynkiem	0,63	Wzrost liczby aktywnych, sprawnych zawodowo osób starszych, szczególnie młodych emerytów	0,36
10			Wzrost znaczenia szkolnictwa zawodowego oraz ilości pracowników wykwalifikowanych	0,36

Tab. 37/1 **Strategia konserwatywna / Korelacje SWOT: mocne strony – zagrożenia/ Czy zidentyfikowane mocne strony pozwolą przezwyciężyć zagrożenia?**

ZAGROŻENIA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Wagi	Liczba Interakcji	Iloczyn Wag i Interakcji	Ranga	
1					1			1	1		1		1	1	1			1				0,04	8	0,32	9
2	1		1	1				1	1		1	1	1	1			1	1	1	1		0,05	13	0,65	2
3									1	1			1	1					1			0,04	6	0,24	11
4	1				1	1		1							1							0,06	5	0,30	10
5													1			1						0,06	3	0,18	13
6				1	1	1			1		1	1	1									0,06	7	0,42	8
7	1			1									1									0,06	3	0,18	13
8				1		1	1	1	1		1	1	1						1			0,06	10	0,60	3
9				1		1	1	1	1		1	1	1						1			0,06	10	0,60	3
10														1			1	1	1			0,06	4	0,24	11
11		1		1	1									1								0,06	4	0,24	11
12				1								1		1			1					0,05	4	0,20	12
13	1	1		1	1	1	1	1	1		1	1	1		1	1						0,04	13	0,52	4
14										1	1					1						0,05	3	0,15	14
15	1	1		1	1	1	1	1	1						1							0,05	9	0,45	7
16	1			1																		0,05	2	0,10	16
17	1	1												1								0,06	3	0,18	13
18								1							1				1	1		0,05	4	0,20	12
19												1								1		0,04	2	0,08	17
20	1	1		1	1	1						1		1		1	1					0,05	9	0,45	7
21	1			1	1						1	1	1				1		1		1	0,06	8	0,48	6
22											1	1				1						0,04	3	0,12	15
23		1	1	1	1		1	1	1						1	1	1					0,05	10	0,48	6
24	1			1		1		1	1		1	1		1				1	1	1		0,06	11	0,66	1
25									1				1	1								0,06	3	0,18	13
26	1	1	1	1	1					1	1						1			1		0,05	10	0,50	5
27		1		1										1		1	1					0,06	5	0,30	10
28				1						1	1									1		0,06	4	0,24	11
Wagi:	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,05	0,07	0,06	0,07	0,07	0,06	0,05	0,05	0,07	0,06	0,07	0,06	0,06	0,06			176	9,26	
Liczba Interakcji	11	8	3	17	10	8	5	10	11	2	13	13	10	13	9	6	11	7	6	3			176		
Iloczyn Wag i Interakcji	0,66	0,48	0,18	1,02	0,60	0,48	0,25	0,70	0,66	0,14	0,91	0,78	0,50	0,65	0,63	0,36	0,77	0,42	0,36	0,18				10,73	
Ranga	6	11	15	1	9	11	14	5	6	16	2	3	10	7	8	13	4	12	13	15					
Suma Interakcji																							352		
Suma iloczynów Interakcji																								19,99	

Tab. 37/2 **Strategia konserwatywna / Korelacje TOWS: zagrożenia – mocne strony/ Czy zagrożenia osłabiają mocne strony?**

ZAGROŻENIA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Wagi	Liczba Interakcji	Iloczyn Wag i Interakcji	Ranga
1							1		1	1			1			1	1				0,04	6	0,24	8
2	1	1																			0,05	2	0,10	12
3										1											0,04	1	0,04	15
4	1			1		1			1				1			1					0,06	6	0,36	6
5													1								0,06	1	0,06	13
6										1											0,06	1	0,06	13
7										1										1	0,06	2	0,12	11
8	1																				0,06	1	0,06	13
9	1																				0,06	1	0,06	13
10	1																	1	1	1	0,06	4	0,24	8
11	1																				0,06	1	0,06	13
12	1		1	1					1		1		1					1	1	1	0,05	9	0,45	4
13	1	1		1	1	1	1	1	1		1		1	1	1	1				1	0,04	14	0,56	2
14							1									1					0,05	2	0,10	12
15	1	1		1	1	1		1	1				1		1	1					0,05	10	0,50	3
16														1							0,05	1	0,05	14
17	1							1	1				1								0,06	4	0,24	8
18	1										1	1						1	1	1	0,05	6	0,30	7
19	1			1								1									0,04	3	0,12	11
20								1				1		1							0,05	3	0,15	10
21	1		1	1			1			1	1	1		1				1	1		0,06	10	0,60	1
22							1									1	1				0,04	3	0,12	11
23	1			1			1		1				1		1	1	1				0,05	8	0,40	5
24		1																			0,06	1	0,06	13
25	1	1	1																		0,06	3	0,18	9
26	1	1	1								1	1		1							0,05	6	0,30	7
27	1									1											0,06	2	0,12	11
28										1					1		1				0,06	3	0,18	9
Wagi:	0,06	0,06	0,07	0,05	0,06	0,05	0,07	0,05	0,06	0,06	0,06	0,05	0,06	0,06	0,06	0,06	0,05	0,06	0,05	0,05		114	5,83	
Liczba Interakcji	17	6	4	7	2	3	6	4	7	7	5	5	7	5	4	7	6	4	4	3		114		
Iloczyn Wag i Interakcji	1,02	0,36	0,28	0,35	0,12	0,15	0,42	0,20	0,42	0,42	0,30	0,30	0,48	0,24	0,24	0,42	0,30	0,24	0,20	0,15			6,61	
Ranga	1	4	7	5	11	10	3	9	3	3	6	6	2	8	8	3	6	8	9	10				
Suma Interakcji																						228		
Suma iloczynów Interakcji																							12,44	

Zbiornicze zestawienie wyników analizy SWOT / TOWS dla macierzy **strategii konserwatywnej**

Kombinacja	Wyniki analizy SWOT		Wyniki analizy TOWS		Zbiornicze zestawienie SWOT/TOWS	
	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów
Mocne strony / Zagrożenia	352	19,99	228	12,44	580	32,43

ZESTAWIENIE 10 MOCNYCH STRON I ZAGROŻEŃ KORELACJI SWOT – TOWS W MODELU STRATEGII KONSERWATYWNEJ

RANGA	MOCNE STRONY SWOT	ILOCZYN WAG I INT.	MOCNE STRONY TOWS	ILOCZYN WAG I INT.
1	Dobra jakość rządzenia oraz funkcjonowania administracji publicznej w gminie	0,66	Dobre warunki dla rozwoju infrastruktury oraz kreowania spójnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku w gminie	0,60
2	Duża aktywność samorządu dla rozwoju gospodarczego i pozyskiwania inwestorów	0,65	Dobre warunki do tworzenia bazy NEFAR (Nature/ Eco/ Food/ Agro/ Rural)	0,56
3	Bardzo dobry dostęp do sieci wodociągowej w gminie	0,60	Duży potencjał produkcji ekologicznej żywności oraz warunków dla upraw ekologicznych	0,50
3	Dobry dostęp do kanalizacji sanitarnej w gminie	0,60		
4	Dobre warunki do tworzenia bazy NEFAR (Nature/ Eco/ Food/ Agro/ Rural)	0,52	Dobre zagospodarowanie przestrzeni publicznej w gminie	0,45
5	Wzrost ilości programów pomocy realizowanych przy udziale NGOs w gminie	0,50	Spadek liczby osób bezrobotnych oraz efektywne funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie	0,40
6	Dobre warunki dla rozwoju infrastruktury oraz kreowania spójnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku w gminie	0,48	Wysoka wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie	0,36
6	Spadek liczby osób bezrobotnych oraz efektywne funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie	0,48		
7	Duży potencjał produkcji ekologicznej żywności oraz warunków dla upraw ekologicznych	0,45	Wzrost ilości programów pomocy realizowanych przy udziale NGOs w gminie	0,30
8	Dobry stan środowiska naturalnego gminy	0,42	Duże zagęszczenie miejscowości na terenie gminy	0,24
8			Dobra dostępność i jakość opieki społecznej w gminie	0,24
8			Korzystne warunki dla rozwoju energetyki opartej o alternatywne źródła energii	0,24
9	Duże zagęszczenie miejscowości na terenie gminy	0,32	Dobry dostęp do lokalnych usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną w gminie	0,18
10	Wysoka wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie	0,30	Dobry poziom aktywności środowisk lokalnych i integracji mieszkańców w gminie	0,15
10	Bardzo dobry dostęp do Internetu	0,30		
RANGA	ZAGROŻENIA SWOT	ILOCZYN WAG I INT.	ZAGROŻENIA TOWS	ILOCZYN WAG I INT.
1	Spadek zainteresowania turystyką lokalną, w tym NEFAR ¹ na rzecz preferowania turystyki zagranicznej	1,02	Rosnąca konkurencja między samorządami o środki pozabudżetowe	1,02
2	Obniżenie nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę sprzyjającą prowadzeniu zdrowego trybu życia	0,91	Spadek atrakcyjności lokalizacyjnych na terenie gminy w wyniku realizacji inwestycji poza gminą	0,48
3	Ograniczenie podmiotom zajmującym się kulturą i edukacją środków poza - budżetowych, w tym z UE	0,78	Zwiększony odpływ osób z grupy produkcyjnej, w tym specjalistów i osób z kwalifikacjami i doświadczeniem	0,42
3			Zmiany głównych kierunków i celów potencjalnych inwestorów	0,42
3			Wzrost natężenia ruchu drogowego, pogorszenie stanu dróg, bezpieczeństwa	0,42
3			Brak możliwości konkurencji na rynkach krajowych i zagranicznych dla przeważającej większości lokalnych firm	0,42
4	Obniżenie stanu bezpieczeństwa mieszkańców z powodu wzrostu ilości patologicznych incydentów związanych z problemami społecznymi	0,77	Dezaktualizacja wiedzy i umiejętności wobec wyzwań nowych technologii	0,36
5	Obniżenie perspektyw rozwojowych firm i gospodarstw lokalnych przez koncentrację ulg na pozyskanie inwestorów zewnętrznych	0,70	Spadek zainteresowania turystyką lokalną, w tym NEFAR ¹ na rzecz preferowania turystyki zagranicznej	0,35
6	Rosnąca konkurencja między samorządami o środki pozabudżetowe	0,66	Obniżenie nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę sprzyjającą prowadzeniu zdrowego trybu życia	0,30
6	Zmiany głównych kierunków i celów potencjalnych inwestorów	0,66	Ograniczenie podmiotom zajmującym się kulturą i edukacją środków poza - budżetowych, w tym z UE	0,30
6			Obniżenie stanu bezpieczeństwa mieszkańców z powodu wzrostu ilości patologicznych incydentów związanych z problemami społecznymi	0,30
7	Niskie zaangażowanie mieszkańców na rzecz własnego rozwoju i wspólnego dobra	0,65	Wzrost ilości zadań finansowanych przez gminę, należących do obowiązków innych JST.	0,28
8	Brak możliwości konkurencji na rynkach krajowych i zagranicznych dla przeważającej większości lokalnych firm	0,63	Niskie zaangażowanie mieszkańców na rzecz własnego rozwoju i wspólnego dobra	0,24
8			Brak możliwości konkurencji na rynkach krajowych i zagranicznych dla przeważającej większości lokalnych firm	0,24
8			Pogorszenie dostępu do specjalistycznych usług medycznych i rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych i starszych	0,24
9	Zmiana nawyków konsumentów poprzez wypieranie rodzimej produkcji artykułami z importu	0,60	Obniżenie perspektyw rozwojowych firm i gospodarstw lokalnych przez koncentrację ulg na pozyskanie inwestorów zewnętrznych	0,20
9			Ograniczanie ilości środków na opiekę zdrowotną, profilaktykę, rehabilitację i świadczenia społeczne z powodu starzenia się mieszkańców	0,20
10	Spadek atrakcyjności lokalizacyjnych na terenie gminy w wyniku realizacji inwestycji poza gminą	0,50	Wzrost konkurencyjności ze strony innych działalności – ograniczenie produkcji certyfikowanej żywności i przetwórstwa rolno spożywczego	0,15

Tab. 38/1 Strategia defensywna / Korelacje SWOT: słabe strony – zagrożenia/ Czy słabe strony wzmocnią siłę oddziaływań zagrożeń?

ZAGROŻENIA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		Liczba Interakcji	Iloczyn Wag i Interakcji	Ranga	
SŁABE STRONY																						Wagi			
1	1		1	1			1	1	1				1		1	1						0,07	9	0,63	1
2		1	1	1	1		1	1	1		1		1		1	1						0,05	11	0,55	3
3				1			1	1	1	1			1			1						0,07	6	0,42	6
4	1			1				1	1	1			1									0,06	6	0,36	8
5	1			1				1	1	1			1									0,06	6	0,36	8
6																1	1	1	1			0,06	4	0,24	12
7	1			1		1	1	1	1						1	1						0,06	8	0,48	5
8							1	1	1				1			1						0,06	4	0,24	11
9		1		1	1	1		1			1											0,05	6	0,30	9
10			1	1							1								1			0,05	4	0,20	13
11	1			1		1		1	1				1		1						1	0,05	8	0,40	7
12	1			1																		0,05	2	0,10	15
13	1		1	1		1	1	1	1				1		1							0,07	9	0,63	1
14	1		1	1									1								1	0,05	5	0,25	11
15			1	1							1							1				0,06	4	0,24	12
16				1					1		1	1	1	1		1	1					0,06	8	0,48	5
17	1			1							1	1									1	0,05	5	0,25	10
18	1			1		1	1	1	1						1	1						0,06	8	0,48	5
19	1				1	1	1	1	1				1		1	1						0,06	9	0,54	4
20	1				1	1	1	1	1				1		1	1						0,06	9	0,54	4
21		1		1										1				1	1	1		0,06	6	0,36	8
22				1							1											0,06	2	0,12	14
23	1			1							1							1	1			0,06	5	0,30	9
24	1			1									1					1		1		0,06	5	0,30	9
25	1			1	1	1	1	1	1				1									0,07	8	0,56	2
26	1																					0,07	1	0,07	16
27	1			1		1		1	1				1									0,07	6	0,42	6
28	1			1				1	1				1								1	0,06	6	0,36	8
Wagi:	0,06	0,06	0,07	0,05	0,06	0,05	0,07	0,05	0,06	0,06	0,06	0,05	0,06	0,06	0,06	0,06	0,05	0,06	0,05	0,05			170	10,18	
Liczba Interakcji	18	3	6	23	5	9	10	14	16	3	8	2	16	2	8	10	2	6	3	6			170		
Iloczyn Wag i Interakcji	1,08	0,18	0,42	1,15	0,30	0,45	0,70	0,70	0,96	0,18	0,48	0,10	0,96	0,12	0,48	0,60	0,10	0,36	0,15	0,30				9,77	
Ranga	2	11	8	1	10	7	4	4	3	11	6	14	3	13	6	5	14	9	12	10					
Suma Interakcji																							340		
Suma iloczynów Interakcji																								19,95	

Tab. 38/2 **Strategia defensywna / Korelacje TOWS: zagrożenia – słabe strony / Czy zagrożenia spotęgują słabe strony?**

ZAGROŻENIA SŁABE STRONY	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Wagi	Liczba Interakcji	Iloczyn Wag i Interakcji	Ranga		
1								1					1		1							0,07	3	0,21	10	
2	1		1	1	1	1	1	1	1			1	1		1	1						0,05	12	0,60	2	
3	1			1				1	1	1			1		1	1						0,07	8	0,56	3	
4	1																					0,06	1	0,06	15	
5	1									1												0,06	2	0,12	13	
6	1		1								1					1	1	1	1			0,06	7	0,42	5	
7	1	1	1	1		1	1	1	1				1		1	1						0,06	11	0,66	1	
8								1														0,06	1	0,06	15	
9		1		1	1	1																0,05	4	0,20	11	
10											1				1		1	1	1			0,05	5	0,25	8	
11																	1					0,05	1	0,05	16	
12	1							1	1				1									0,05	4	0,20	11	
13			1			1		1	1				1									0,07	5	0,35	7	
14	1		1	1																	1	0,05	4	0,20	11	
15	1		1							1	1						1	1	1	1		0,06	8	0,48	4	
16		1							1		1	1		1			1	1	1			0,06	8	0,48	4	
17			1	1					1				1								1	0,05	5	0,25	8	
18		1														1						0,06	2	0,12	13	
19	1	1		1	1	1	1	1	1				1			1						0,06	10	0,60	2	
20	1	1		1	1	1	1	1	1				1			1						0,06	10	0,60	2	
21	1					1			1						1							0,06	4	0,24	9	
22	1									1												0,06	2	0,12	13	
23	1		1	1							1											0,06	4	0,24	9	
24	1		1	1								1										0,06	4	0,24	9	
25	1	1			1	1	1	1														0,07	6	0,42	5	
26		1																				0,07	1	0,07	14	
27	1								1													0,07	2	0,14	12	
28				1				1	1	1	1										1	0,06	6	0,36	6	
Wagi:	0,06	0,06	0,07	0,05	0,06	0,05	0,07	0,05	0,06	0,06	0,06	0,05	0,06	0,06	0,06	0,06	0,05	0,06	0,05	0,05			140	8,30		
Liczba Interakcji	17	8	9	11	5	8	8	10	12	3	5	4	9	1	6	7	5	4	4	4			140			
Iloczyn Wag i Interakcji	1,02	0,48	0,63	0,55	0,30	0,40	0,56	0,50	0,72	0,18	0,30	0,20	0,54	0,06	0,36	0,42	0,25	0,24	0,20	0,20				8,11		
Ranga	1	8	3	5	12	10	4	7	2	16	12	15	6	16	11	9	13	14	15	15						
Suma Interakcji																							280			
Suma iloczynów Interakcji																								16,41		

Zbiorcze zestawienie wyników analizy SWOT / TOWS dla macierzy **strategii defensywnej**

Kombinacja	Wyniki analizy SWOT				Wyniki analizy TOWS				Zbiorcze zestawienie SWOT/TOWS	
	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów	Suma interakcji	Suma iloczynów
Słabe strony / zagrożenia	340	19,95	280	16,41	620	36,36				

ZESTAWIENIE 10 SŁABYCH STRON I ZAGROŻEŃ KORELACJI SWOT – TOWS W MODELU STRATEGII DEFENSYWNEJ SŁABE STRONY

RANGA	SŁABE STRONY SWOT	ILOCZYŃ WAG I INTERAKCJI	SŁABE STRONY TOWS	ILOCZYŃ WAG I INTERAKCJI
1	Niekorzystne położenie gminy i brak powiązań z centrami rozwoju	0,63	Przeciętne możliwości zatrudnienia w gminie	0,66
2	Zbyt mała ilość lokalnych firm w systemie REGON na 10 tys. osób w wieku produkcyjnym	0,56	Dysproporcje rozwojowe poszczególnych sołectw w gminie	0,60
2			Zbyt mała ilość firm branży przetwórstwa rolno-spożywczego	0,60
2			Mała ilość ekologicznych gospodarstw rolnych i firm specjalizujących się w produkcji ekologicznej żywności	0,60
3	Dysproporcje rozwojowe poszczególnych sołectw w gminie	0,55	Duża liczba osób wyjeżdżająca do pracy poza teren gminy	0,56
4	Zbyt mała ilość firm branży przetwórstwa rolno-spożywczego	0,54	Przeciętne dostosowanie przestrzeni publicznych do osób niepełnosprawnych i starszych, brak placówek wsparcia	0,48
4	Mała ilość ekologicznych gospodarstw rolnych i firm specjalizujących się w produkcji ekologicznej żywności	0,54	Nasilanie się zjawiska wyuczony bezradności oraz aspiracji osób wykluczonych społecznie	0,48
5	Zbyt duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych	0,48	Brak placówek dziennego wsparcia osób starszych i dostępu do rehabilitacji	0,42
5			Zbyt mała ilość lokalnych firm w systemie REGON na 10 tys. osób w wieku produkcyjnym	0,42
6	Duża liczba osób wyjeżdżająca do pracy poza teren gminy	0,42	Brak Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego	0,36
6	Brak dostępu do sieci gazowej	0,42		
7	Niezadowalający system promocji i kształtowania wizerunku publicznego	0,40	Brak zasobu terenów inwestycyjnych w gminie	0,35
8	Duży udział dróg o nawierzchni gruntowej w ogólnej liczbie dróg gminnych	0,36	Występowanie barier dla osób niepełnosprawnych w gminie	0,25
8	Zły stan dróg powiatowych na terenie gminy	0,36	Przeciętna infrastruktura turystyczna na terenie gminy	0,25
8	Niewystarczający poziom informatyzacji sołectw w realizacji usług elektronicznych w gminie	0,36		
9	Przeciętny poziom świadomości ekologicznej mieszkańców gminy	0,30	Niewystarczający poziom informatyzacji sołectw w realizacji usług elektronicznych w gminie	0,24
9	Niewystarczające ilości miejsc parkingowych i ścieżek pieszo – rowerowych w gminie	0,30	Niewystarczające ilości miejsc parkingowych i ścieżek pieszo – rowerowych w gminie	0,24
9	Brak środków inwestycyjnych na infrastrukturę techniczną oraz rewitalizację obiektów dziedzictwa kulturowego w gminie	0,30	Brak środków inwestycyjnych na infrastrukturę techniczną oraz rewitalizację obiektów dziedzictwa kulturowego w gminie	0,24
10	Przeciętna infrastruktura turystyczna na terenie gminy	0,25	Niekorzystne położenie gminy i brak powiązań z centrami rozwoju	0,21

ZESTAWIENIE 10 SŁABYCH STRON I ZAGROŻEŃ KORELACJI SWOT – TOWS W MODELU STRATEGII DEFENSYWNEJ ZAGROŻENIA

RANGA	ZAGROŻENIA SWOT	ILOCZYŃ WAG I INTERAKCJI	ZAGROŻENIA TOWS	ILOCZYŃ WAG I INTERAKCJI
1	Spadek zainteresowania turystyką lokalną, w tym NEFAR ¹ na rzecz preferowania turystyki zagranicznej	1,15	Rosnąca konkurencja między samorządami o środki pozabudżetowe	1,02
2	Rosnąca konkurencja między samorządami o środki pozabudżetowe	1,08	Zmiany głównych kierunków i celów potencjalnych inwestorów	0,72
3	Zmiany głównych kierunków i celów potencjalnych inwestorów	0,96	Wzrost ilości zadań finansowanych przez gminę, należących do obowiązków innych JST.	0,63
4	Zwiększony odpływ osób z grupy produkcyjnej, w tym specjalistów i osób z kwalifikacjami i doświadczeniem	0,70	Zwiększony odpływ osób z grupy produkcyjnej, w tym specjalistów i osób z kwalifikacjami i doświadczeniem	0,56
4	Obniżenie perspektyw rozwojowych firm i gospodarstw lokalnych przez koncentrację ulg na pozyskanie inwestorów zewnętrznych	0,70		
5	Spadek potencjału innowacyjnego w wyniku zaniechania działalności gospodarczej z powodu starzenia się właścicieli gospodarstw rolnych i firm	0,60	Spadek zainteresowania turystyką lokalną, w tym NEFAR ¹ na rzecz preferowania turystyki zagranicznej	0,55
6	Obniżenie nakładów inwestycyjnych na infrastrukturę sprzyjającą prowadzeniu zdrowego trybu życia	0,48	Spadek atrakcyjności lokalizacyjnych na terenie gminy w wyniku realizacji inwestycji poza gminą	0,54
6	Brak możliwości konkurencji na rynkach krajowych i zagranicznych dla przeważającej większości lokalnych firm	0,48		
7	Wzrost konkurencyjności ze strony innych działalności – ograniczenie produkcji certyfikowanej żywności i przetwórstwa rolno spożywczego	0,45	Obniżenie perspektyw rozwojowych firm i gospodarstw lokalnych przez koncentrację ulg na pozyskanie inwestorów zewnętrznych	0,50
8	Wzrost ilości zadań finansowanych przez gminę, należących do obowiązków innych JST.	0,42	Dezaktualizacja wiedzy i umiejętności wobec wyzwań nowych technologii	0,48
9	Pogorszenie dostępu do specjalistycznych usług medycznych rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych i starszych	0,36	Spadek potencjału innowacyjnego w wyniku zaniechania działalności gospodarczej z powodu starzenia się właścicieli gospodarstw rolnych i firm	0,42
10	Zmiana nawyków konsumentów poprzez wypieranie rodzimej produkcji artykułami z importu	0,30	Wzrost konkurencyjności ze strony innych działalności – ograniczenie produkcji certyfikowanej żywności i przetwórstwa rolno spożywczego	0,40
10	Brak działań i kapitału na skuteczną i efektywną restytucję obiektów zabytkowych w gminie dla dziedzictwa kulturowego	0,30		

4.5 WYBÓR MODELU STRATEGII NA PODSTAWIE WYNIKÓW

O wyborze właściwej i docelowej struktury modelu strategii rozwoju dla Gminy Wapno decydują zbiorcze zestawienie wyników analizy SWOT - TOWS dokonane dla wytypowanych niżej modeli strategii rozwoju. Macierz strategii uwzględnia założone wcześniej korelacje i wyliczone sumy interakcji oraz sumy ich iloczynów z przypisanymi do nich wag (stopni ważności dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy według opinii komisji i zespołów roboczych dokonanych w trakcie konsultacji warsztatowych).

SZANSE	STRATEGIA AGRESYWNA	STRATEGIA KONKURENCYJNA
ZAGROŻENIA	STRATEGIA KONSERWATYWNA	STRATEGIA DEFENSYWNA

ZBIORCZE ZESTAWIENIE WYNIKÓW ANALIZY SWOT – TOWS DLA MACIERZY STRATEGII PRZEDZIAŁ WAG: 0,02 – 0,07/ 0,03 – 0,08/ 0,02–0,08 / 0,03-0,08

KOMBINACJA	WYNIKI ANALIZY SWOT		WYNIKI ANALIZY TOWS		ZESTAWIENIE ZBIORCZE SWOT/TOWS	
	SUMA INTERAKCJI	SUMA ILOCZYNÓW	SUMA INTERAKCJI	SUMA ILOCZYNÓW	SUMA INTERAKCJI	SUMA ILOCZYNÓW
MOCNE STRONY / SZANSE STRATEGIA AGRESYWNA	640	41,76	472	26,81	1112	68,57
SŁABE STRONY / SZANSE STRATEGIA KONKURENCYJNA	498	29,92	360	21,71	858	51,63
MOCNE STRONY/ ZAGROŻENIA STRATEGIA KONSERWATYWNA	352	19,99	228	12,44	580	32,43
SŁABE STRONY / ZAGROŻENIA STRATEGIA DEFENSYWNA	340	19,95	280	16,41	620	36,36
SUMA:	1830	111,62	940	77,37	2770	188,99

Z czterech rozpatrywanych modelach strategii, wszystkie wskazują wyraźnie na przewagę trzech modeli strategii: agresywnej, konkurencyjnej i konserwatywnej. Różnice między wskazaniami mieszczą się w przedziale od -2,08% do 19,12% i są oparte na silnych związkach występujących między nimi, o różnym charakterze. Nie uwzględnienie tych związków w strategii rozwoju Gminy Wapno może niekorzystnie wpłynąć na jej rozwój. Uwzględnienie ich w dalszym procesie definiowania kolejnych elementów tego dokumentu planistycznego stwarza możliwość wyboru dla tej gminy modelu strategii zintegrowanej.

STRUKTURA MODELU STRATEGII ZINTEGROWANEJ GMINY WAPNO

STRUKTURA MODELU STRATEGII ZINTEGROWANEJ GMINY WAPNO		RÓŻNICE MIĘDZY WSKAZANIAMI MODELU STRATEGII W %					
MODEL STRATEGII	UDZIAŁ %	1-2	1-3	1-4	2-3	2-4	3-4
1. AGRESYWNA	36,28						
2. KONKURENCYJNA	27,32	8,96					
3. KONSERWATYWNA	17,16		19,12		10,16		
4. DEFENSYWNA	19,24			17,04		8,08	-2,08
	100,00						

STRUKTURĘ STRATEGII ZINTEGROWANEJ TWORZĄ MODELE STRATEGII:

1. AGRESYWNA - tak, aby mocne strony przyczyniły się do zwiększenia szans [36,28%]
2. KONKURENCYJNA - tak, aby szanse pozwoliły przezwyciężyć słabe strony [27,32%]
3. KONSERWATYWNA - tak, aby mocne strony pozwoliły przezwyciężyć zagrożenia [17,16%]
4. DEFENSYWNA - tak, by zagrożenia nie przyczyniły się do spotęgowania słabości [19,24%]

MODEL STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY WAPNO

Strategia Agresywna oraz **Strategia Konkurencyjna** – stanowią główną oś działania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Wapno

Mocne strony ↔ Szanse

ATAK

36,28%

WZMOCNIENIE

27,32%

$36,28\% + 27,32\% = 63,60\%$

Strategia Konserwatywna oraz **Strategia Defensywna** – stanowią zachowawczą oś działania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Wapno

Mocne strony ↔ Zagrożenia

OBRONA

17,16%

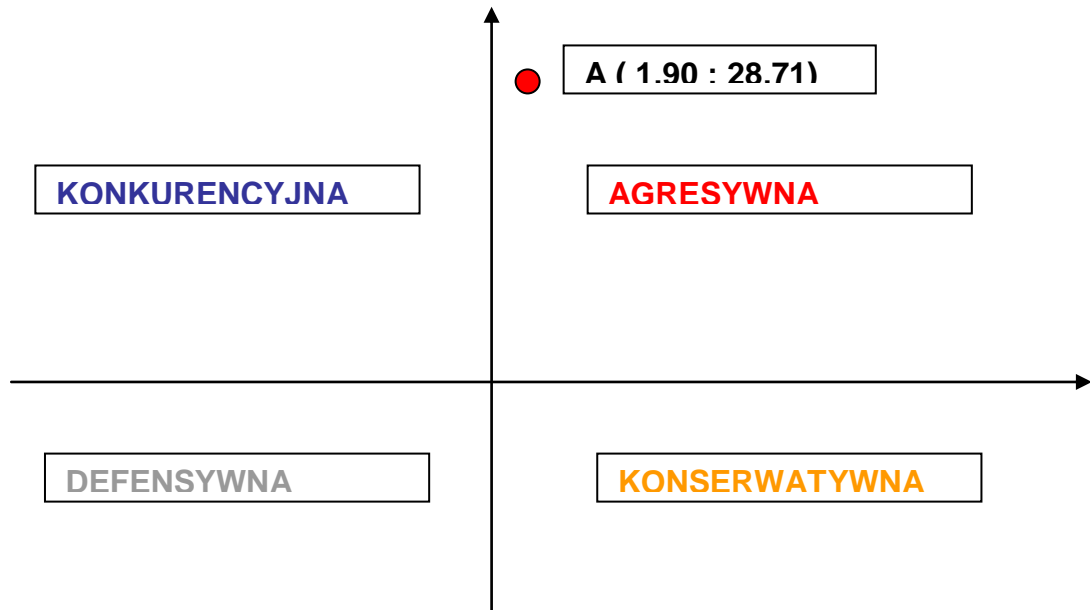
WYCOFANIE

19,24%

$17,16\% + 19,24\% = 36,40\%$

POZYCJA STRATEGICZNA GMINY WAPNO WYNIKAJĄCA Z KORELACJI SWOT – TOWS

Lp.	Model strategii	SWOT	TOWS	SUMA
1.	Agresywna: Mocne strony	18,46	12,32	30,78
2.	Konserwatywna: Mocne strony	9,26	5,83	15,09
3.	Suma (1 + 2)	27,72	18,15	45,87
4.	Konkurencyjna: Słabe strony	14,85	10,64	25,49
5.	Defensywna: Słabe strony	10,18	8,30	18,48
6.	SUMA (4 + 5)	25,03	18,94	43,97
7.	Parametr „X” (3 – 6)	$45,87 - 43,97 = 1,90$		
8.	Agresywna: Szanse	23,30	14,49	37,79
9.	Konkurencyjna: Szanse	15,07	11,07	26,14
10.	Suma (8 + 9)	38,37	25,56	63,93
11.	Konserwatywna: Zagrożenia	10,73	6,61	17,34
12.	Defensywna: Zagrożenia	9,77	8,11	17,88
13.	SUMA (11 + 12)	20,50	14,72	35,22
14.	Parametr „Y” (10 – 13)	$63,93 - 35,22 = 28,71$		

„X” = / Mocne strony / - / Słabe strony /
 „Y” = / Szanse / - / Zagrożenia /

„X” $45,87 - 43,97 = 1,90$
 „Y” $63,93 - 35,22 = 28,71$

Wniosek:

Gmina Wapno ma nieznacznie więcej mocnych stron niż słabych, a w jej otoczeniu znajduje się zdecydowanie więcej szans niż zagrożeń. Oznacza to, że w Gmina Wapno znajduje się w pierwszej ćwiartce układu kartezjańskiego, co wynika z analizy korelacji SWOT – TOWS, a to wskazuje na wybór modelu strategii agresywnej.

V. MISJA, WIZJA, STRATEGICZNE OBSZARY INTERWENCJI, KLUCZOWE WYZWANIA ORAZ KIERUNKI INTERWENCJI

5.1 MISJA I WIZJA

Osia prezentowanej Strategii Rozwoju Gminy Wapno jest jej misja – pierwszy konkretny rezultat przeprowadzonego procesu planowania strategicznego.

Misja jest syntetyczną, najczęściej jedno lub dwu zdaniową deklaracją określającą cel i powód oraz główne obszary działania gminy. Stan opisany w misji ma charakter idealny, którego osiągnięcie powinno być zasadniczym celem wszystkich działań podejmowanych przez lokalną społeczność i władze.

Wizja to obraz przyszłości gminy, którą za pomocą działań zawartych w strategii chcemy wykreować.

Warsztat strategiczny przeprowadzony został zdalnie od 8 do 16 kwietnia 2021 roku, w którym brali udział członkowie grupy koordynacyjnej oraz cały zespół roboczy. Uczestnicy w pracy nad zdefiniowaniem nowej misji i wizji uwzględnili wszystko to, co zostało przygotowane w tym zakresie w czasie prac nad Strategią Rozwoju Gminy Wapno na okres 2001 – 2015.

Wizją (celem nadrzędnym) Gminy Wapno, zdefiniowaną w Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2001 - 2015 był : „Zrównoważony rozwój społeczno gospodarczy” – dotyczył on obszaru:

Społeczeństwo – uwarunkowany na rozwój społeczny, ukierunkowany na poprawę warunków życia w celu wykształcenia społeczeństwa informatycznego i przyzwyczajajeń proekologicznych

Rynek pracy - w celu stworzenie miejsc pracy, lokalnej działalności pozarolniczej oraz aktywności gospodarczej społeczeństwa.

Ochrona zdrowia i opieka socjalnej – w celu rozszerzenia specjalistycznej opieki zdrowotnej

Bezpieczna gmina – w celu poprawy warunków życia ludności, które wymagają gwarancji bezpiecznego rozwoju społecznego

Przestrzeń - w celu rozwoju przestrzennego ukierunkowanego na kształtowanie ładu przestrzennego z rozwojem infrastruktury technicznej, poprawą ładu komunikacyjnego, ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego, wielofunkcyjnym rozwojem sieci osadniczej .

Gospodarka – ukierunkowanej na rozwój miejsc pracy, rozwój działalności poza rolniczej, rozwój wyspecjalizowanych gospodarstw rolnych oraz przetwórstwa rolno – spożywczego
W wyniku wspólnych prac zdefiniowano misję i wizję Gminy Wapno w Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021 – 2030.

Misją Gminy Wapno jest zapewnienie wzrostu jakości życia jej mieszkańców poprzez rozwój przedsiębiorczości i rolnictwa, infrastruktury, edukacji, ochrony zdrowia, opieki społecznej, turystyki i sportu z wykorzystaniem współpracy i lokalnych zasobów, mocnych stron gminy oraz szans dla przezwyciężenia słabych stron i zagrożeń zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Wizja:

Gmina Wapno oferuje społecznie akceptowalne warunki życia i interesujące miejsca pracy z dostępem do usług publicznych wyższej jakości, przy eliminacji wykluczeń w dostępie do Internetu, usług zdrowotnych, opieki społecznej oraz w zakresie korzystania z infrastruktury.

Gmina Wapno przedsiębiorcza i efektywna rolniczo, atrakcyjna inwestycyjnie, bezpieczna dla życia i biznesu, lokalny lider upraw ekologicznych, produkcji zdrowej żywności, zwierzęcej i przetwórstwa, atrakcyjna dla turystyki, sportu, rekreacji, wypoczynku, miejscem zintegrowanej współpracy społecznej nastawionej na rozwój oraz wyższą jakość edukacji i kultury z zachowaniem jej dziedzictwa lokalnego.

W czasie warsztatu określono również inne ważne dla rozwoju Gminy Wapno strategiczne kierunki, które przedstawiono graficznie w „Drzewie Strategicznym”

DRZEWO STRATEGICZE:

MISJA	MISJA GMINY WAPNO JEST ZAPEWNIENIE WZROSTU JAKOŚCI ŻYCIA JEJ MIESZKAŃCÓW POPRZEZ ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I ROLNICTWA , INFRASTRUKTURY, EDUKACJI, OCHRONY ZDROWIA, OPIEKI SPOŁECZNEJ, TURYSTYKI I SPORTU Z WYKORZYSTANIEM WSPÓŁPRACY I LOKALNYCH ZASOBÓW, MOCNYCH STRON GMINY ORAZ SZANS DLA PRZEZWYCIĘŻENIA SŁABYCH STRON I ZAGROŻEŃ ZGODNIE Z ZASADAMI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU			
WIZJA	Gmina Wapno oferuje społecznie akceptowalne warunki życia i interesujące miejsca pracy z szerokim dostępem do usług publicznych wyższej jakości, przy eliminacji wykluczeń w dostępie do Internetu, usług zdrowotnych, opieki społecznej oraz w zakresie korzystania z infrastruktury		Gmina Wapno przedsiębiorcza i efektywna rolniczo, atrakcyjna inwestycyjnie oraz bezpieczna dla życia i biznesu, lokalny lider upraw ekologicznych, produkcji zdrowej żywności, zwierzęcej i przetwórstwa o wymiarze ponadlokalnym, atrakcyjne dla turystyki, sportu, rekreacji, wypoczynku i odnowy biologicznej, miejscem zintegrowanej współpracy społecznej nastawionej na wyższą jakość edukacji i kulturę z zachowaniem dziedzictwa lokalnego	
PRIORYTE- TY	Poprawa możliwości zatrudnienia i warunków życia mieszkańców, dostępu do usług publicznych o wyższej jakości, poprzez eliminację wykluczeń w dostępie do Internetu, usług zdrowotnych, społecznych oraz w zakresie korzystania z infrastruktury	Wzrost przedsiębiorczości, innowacyjności, podnoszenie kwalifikacji zawodowych, konkurencyjność z wykorzystywaniem niszy rynkowych w zakresie produkcji i usług, tworzenia grup producenckich oraz kreowania promocji i budowy wizerunku gminy	Produkcja zdrowej żywności z upraw ekologicznych oraz wytwarzanie czystej energii i ciepła,	
	Dostępność transportowa, efektywność lokalnej przedsiębiorczości rolnictwa i przechowalnictwo rolno-spożywcze,		Turystyka, sport, rekreacja, wypoczynek oraz usługi odnowy biologicznej połączone z rehabilitacją	
OBSZARY ROZW.	GOSPODARKA I RYNEK PRACY	DZIEDZICTWO, TURYSTYKA I OFERTA WOLNEGO CZASU	PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY
CEL NAD- RZĘDNY	„Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz konkurencyjności gospodarki gminy, poprzez aktywizację gospodarczą, rozwój infrastruktury, w tym turystycznej i sportowej, podnoszenie jakości edukacji, kultury i kwalifikacji mieszkańców, ochrony zdrowia, opieki społecznej z wykorzystaniem zasobów gminy, dziedzictwa kulturowego oraz szans i wsparcia finansowego”.			
CELE STRATEGI- CZNE	1..Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca uwarunkowania, tradycje i specjalizacje lokalne oraz przedsiębiorczość	2. Atrakcyjna i rozwijająca się oferta wykorzystania wolnego czasu bazująca na historii i bogatym dziedzictwie kulturowym oraz walorach przyrody	3. Komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym	4. System usług publicznych wysokiej jakości, dostosowany do potrzeb i oczekiwań społecznych, oraz gwarantujący rozwój
REALIZA- CJA	CELE SZCZEGÓŁOWE			
	DZIAŁANIA STRATEGICZNE			

Wieloaspektowość zmian zachodzących w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym wymaga od samorządu lokalnego opracowania zintegrowanej interwencji publicznej, która będzie stanowić skuteczną odpowiedź na wyzwania będące ich następstwem. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w strukturze strategii, której podstawę stanowią 4 obszary strategiczne, w ramach których dokonano koncentracji różnych działań wokół wyznaczonych celów.

Schemat 1. Obszary strategicznego rozwoju Gminy Wapno do roku 2030

W ramach każdego z obszarów zdefiniowano cele rozwojowe w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. **Cele strategiczne** mają charakter długofalowy, wskazują generalny kierunek postępowania w realizacji założonej wizji rozwoju gminy.

Cele operacyjne dotyczą średniego horyzontu czasowego, określają narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych. Następnie określono kierunki działań, które wskazują przyjętą strategię postępowania, służą realizacji założonych celów, a tym samym stanowią podstawę wdrażania strategii.

Kierunki działań oznaczają kierunki koncentracji wspólnych wysiłków (aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej) podejmowanych przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Część z nich **to konkretne przedsięwzięcia rozwojowe (projekty), najczęściej o charakterze inwestycyjnym**, których realizacja będzie miała kluczowe znaczenie dla powodzenia prowadzonej polityki rozwoju gminy w perspektywie roku 2030.

Strategia określa również **oczekiwane rezultaty** planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz **wskaźniki** ich osiągnięcia. Interwencje planowane w ramach poszczególnych obszarów nie są rozłączne, lecz wzajemnie się przenikają i uzupełniają, dzięki czemu możliwe będzie uzyskanie efektu synergii, kluczowego dla ich powodzenia.

Schemat 2. Drzewo Celów Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021 - 2030

GOSPODARKA I RYNEK PRACY	DZIEDZICTWO TURYSTYKA I OFERTA WOLNEGO CZASU	PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY
<p>Cel strategiczny 1</p> <p>Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca uwarunkowania, tradycje i specjalizacje lokalne oraz przedsiębiorczość mieszkańców.</p>	<p>Cel strategiczny 2</p> <p>Atrakcyjna i rozwijająca się oferta wykorzystania wolnego czasu, bazująca na historii i bogatym dziedzictwie kulturowym oraz walorach przyrodniczo-krajobrazowych gminy</p>	<p>Cel strategiczny 3</p> <p>Komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym</p>	<p>Cel strategiczny 4</p> <p>System usług publicznych wysokiej jakości, dostosowany do potrzeb i oczekiwań społecznych, odpowiadający wyzwaniom współczesności, gwarantujący rozwój wspólnoty samorządowej gminy.</p>
<p>Cel operacyjny 1.1 Rozwój i kształtowanie nowych obszarów inwestycyjnych w przestrzeni gminy</p> <p>Cel operacyjny 1.2 Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług</p> <p>Cel operacyjny 1.3 Rozwój obszarów wiejskich i branż powiązanych</p> <p>Cel operacyjny 1.4 Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców</p>	<p>Cel operacyjny 2.1 Ochrona dziedzictwa historycznego oraz wzmocnienie roli kultury w procesach rozwoju społecznego</p> <p>Cel operacyjny 2.2 Rozwój infrastruktury oraz kreowanie spójnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku</p>	<p>Cel operacyjny 3.1 Zapewnienie powszechnego dostępu do systemów infrastruktury technicznej wykorzystujących technologie adekwatne do warunków osadniczych i przyrodniczych</p> <p>Cel operacyjny 3.2 Ochrona zasobów środowiskowych i adaptacja do zmian klimatu</p> <p>Cel operacyjny 3.3 Ochrona i kształtowanie krajobrazu oraz funkcjonalne zarządzanie przestrzenią</p> <p>Cel operacyjny 3.4 Zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz mobilności mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny 3.5 Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym</p>	<p>Cel operacyjny 4.1 Skuteczna i efektywna polityka oświatowa odpowiadająca na wyzwania XXI wieku</p> <p>Cel operacyjny 4.2 Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych</p> <p>Cel operacyjny 4.3 Strategiczne zarządzanie rozwojem gminy, służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu oraz gospodarstwu</p>

Obszary, cele i kierunki działań zostały zidentyfikowane na bazie wniosków z pogłębionej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy, a także uzgodnień poczynionych w ramach szerokiej debaty publicznej i konsultacji społecznych, w kontekście przyjętej wizji rozwoju gminy w perspektywie 2030 r.

OBSZAR STRATEGICZNY 1

GOSPODARKA I RYNEK PRACY

Cel strategiczny 1

Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca uwarunkowania, tradycje i specjalizacje lokalne oraz przedsiębiorczość mieszkańców.

Cele operacyjne:

1.1 Rozwój i kształtowanie nowych obszarów inwestycyjnych w przestrzeni gminy

1.2 Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług

1.3 Rozwój obszarów wiejskich, rolnictwa i branż pośrednich

1.4 Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów	Główna odpowiedzialność	Partnerzy	Okres realizacji
Cel operacyjny 1.1 Rozwój i kształtowanie nowych obszarów inwestycyjnych w przestrzeni gminy					
Rozwój strefy aktywności gospodarczej SAG (poszerzenie strefy poprzez zakup sąsiednich działek, uzbrojenie i zagospodarowanie).	Zwiększenie areалу terenów inwestycyjnych w gminie Pozyskanie nowych inwestorów	Powierzchnia terenów Inwestycyjnych SAG Liczba przedsiębiorców funkcjonujących na terenie SAG	Urząd Gminy w Wapno – Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej	Poznański Park Naukowo Technologiczny, Poznański Park Technologiczno Przemysłowy, Wielkopolskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Inne instytucje otoczenia biznesu, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Właściciele terenów.	2021 - 2027
Rozwój obszarów aktywności gospodarczej i inwestycyjnej (tworzenie i aktualizowanie dokumentów planistycznych, pozyskiwanie i scalanie terenów, uzbrojenie oraz zagospodarowanie).	Zwiększenie areалу terenów inwestycyjnych w gminie Pozyskanie nowych inwestorów	Powierzchnia terenów Inwestycyjnych w posiadaniu gminy (poza SAG) Liczba przedsiębiorców funkcjonujących nowych na terenach inwestycyjnych (poza SAG)	Urząd Gminy w Wapno – Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej	Poznański Park Naukowo Technologiczny, Poznański Park Technologiczno Przemysłowy, Wielkopolskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Inne instytucje otoczenia biznesu, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Właściciele terenów.	2021 - 2030

Stworzenie oferty dla inwestorów i rozwój promocji gospodarczej gminy	Wzrost zainteresowania Inwestorów ofertą gminy	Liczba zapytań inwestorów w sprawie oferty inwestycyjnej gminy Liczba ofert przedstawionych zainteresowanym potencjalnym inwestorom	Urząd Gminy w Wapno – Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej	Poznański Park Naukowo Technologiczny, Poznański Park Technologiczno Przemysłowy, Wielkopolskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Inne instytucje otoczenia biznesu, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Właściciele terenów, Firmy z branży reklamowej	2021 - 2030
Doskonalenie standardów obsługi inwestorów / przedsiębiorców, w tym utworzenie dedykowanego punktu informacyjno – doradczego w urzędzie	Zapewnienie wsparcia dla osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą i przedsiębiorców zamierzających inwestować w gminie Poprawa jakości obsługi inwestorów / przedsiębiorców	Liczba osób, które skorzystały z oferty punktu informacyjno – doradczego w urzędzie Poziom zadowolenia klientów z obsługi (ankieta w ramach odwiedzin w punkcie informacyjno – doradczym w urzędzie)	Urząd Gminy w Wapno – Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej	Poznański Park Naukowo Technologiczny, Poznański Park Technologiczno Przemysłowy, Wielkopolskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Inne instytucje otoczenia biznesu, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Właściciele terenów,	2021 - 2030
Współpraca z operatorami w kierunku polepszenia dostępności wysokiej jakości usług telefonii komórkowej oraz internetowych na terenie gminy	Poprawa zasięgu sieci telefonii komórkowej i dostępności szybkiego Internetu na terenie całej gminy	Powierzchnia obszarów wykluczonych cyfrowo w gminie tzw. białych plam Odsetek gospodarstw domowych bez dostępu do szybkiego Internetu	Urząd Gminy w Wapno – Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej	Operatorzy telekomunikacyjni, Samorząd wojewódzki, Administracja rządowa	2021 - 2030

Cel operacyjny 1.2 Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług					
Przywrócenie tradycji i utrzymanie handlowych funkcji w Wapnie.	Przywrócenie tradycyjnego klimatu handlu w Wapnie Wzrost dochodów gminy z tytułu opłaty targowej	Liczba dni handlowych w formie lokalnych jarmarków w Wapnie w poszczególnych kwartałach roku	Urząd Gminy w Wapnie – Referat Finansowy	Przedsiębiorcy / rolnicy	2021 - 2022
Przygotowanie, organizacja i promocja placu targowego w Stołęzynie	Poprawa warunków prowadzenia działalności handlowej Wzrost obrotów lokalnych sprzedawców Wzrost dochodów gminy z tytułu opłaty targowej Zwiększenie dostępności produktów lokalnych oraz ekologicznych	Liczba sprzedawców handlujących na placu Wysokość dochodów gminy pochodzących z opłaty targowej z placu w Stołęzynie	Urząd Gminy w Wapnie – Referat Finansowy	Przedsiębiorcy / rolnicy	2021 - 2030
Tworzenie warunków dla lokowania większych punktów usługowo – handlowych poza Wapnem	Poprawa warunków prowadzenia działalności handlowej i usługowej oraz dostępności do niej	Powierzchnia terenów wyznaczonych pod funkcje handlowo – usługowe w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Powierzchnia uzbrojonych działek przeznaczonych pod inwestycje większych punktów handlowo – usługowych Liczba większych punktów handlowo – usługowych na terenie gminy	Urząd Gminy w Wapnie – Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej	Przedsiębiorcy, instytucje otoczenia biznesu, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki	2021 - 2030
Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz integracji lokalnego środowiska biznesowego, współpracy, wymiany doświadczeń oraz dobrych praktyk	Wzrost integracji lokalnego środowiska biznesowego i uzyskanie partnera dla samorządu do projektów gospodarczych	Liczba wspólnych inicjatyw realizowanych przez przedsiębiorców działających na terenie gminy	Urząd Gminy w Wapnie, Władze samorządowe Gminy Wapno	Instytucje otoczenia biznesu przedsiębiorcy, rolnicy, organizacje pozarządowe.	2021 - 2030

<p>Współpraca z Instytucjami otoczenia biznesu w zakresie poszerzenia oferty szkoleń, informacji i doradztwa dla lokalnych przedsiębiorców – głównie nowa perspektywa budżetowa UE 2021 - 2027</p>	<p>Poprawa warunków zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy Zwiększenie kompetencji lokalnych przedsiębiorców w zakresie korzystania z finansowego wsparcia w ramach środków unijnych</p>	<p>Liczba przedsiębiorców, którzy skorzystali z oferty IOB Liczba przedsiębiorców z terenu gminy, którzy uzyskali wsparcie finansowe w ramach środków unijnych na rozwój swojej działalności</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej</p>	<p>Poznański Park Naukowo Technologiczny, Poznański Park Technologiczno-Przemysłowy, Wielkopolskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Inne instytucje otoczenia biznesu, Banki i instytucje finansowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, powiatowy, Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu,</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Cel operacyjny 1.3 Rozwój obszarów wiejskich, rolnictwa i branż powiązanych</p>					
<p>Inicjowanie i wspieranie projektów z zakresu poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych</p>	<p>Poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych na terenie gminy</p>	<p>Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie – Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej</p>	<p>Samorząd powiatowy i wojewódzki, Właściciele terenów, Rolnicy, Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Wsparcie w zakresie promocji, pozyskiwania rynku zbytu produktów lokalnych i ich dystrybucji (miejsca sprzedaży bezpośredniej, dedykowane jarmarki i imprezy gminne)</p>	<p>Wzrost zainteresowania ofertą produktów lokalnych Wzrost obrotów lokalnych producentów, hodowców, sprzedawców i przedsiębiorców</p>	<p>Liczba producentów, których produkty promowane są podczas lokalnych jarmarków i wydarzeń Wysokość dochodów gminy pochodzących z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych zamieszkałych na jej obszarze</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie – Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej</p>	<p>Centrum Kultury, Biblioteka Publiczna w Wapno, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego</p>	<p>2021 - 2030</p>

Wspieranie różnorodnych partnerów w inicjatywach wykorzystujących gospodarczo potencjał rolniczy gminy, m.in. wprowadzanie nowoczesnych i innowacyjnych metod gospodarowania, rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego, magazynowanie, chłodnie, suszarnie itp.	Wzrost konkurencyjności rolnictwa i branż powiązanych	Liczba przedsiębiorstw z branż powiązanych z lokalnym rolnictwem na terenie gminy	Urząd Gminy w Wapnie – Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej	Instytucje otoczenia biznesu, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	2021 - 2030
Cel operacyjny 1.4 Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców					
Współpraca międzysektorową i międzyinstytucjonalną w zakresie wsparcia biznesu dotkniętego skutkami pandemii COVID-19	Zwiększenie odporności lokalnej przedsiębiorczości na kryzys Minimalizacja strat dla budżetu gminy	Liczba przedsiębiorstw utrzymujących się na rynku od 3 lat Wysokość dochodów gminy pochodzących z tytułu udziału z podatku dochodowego od osób fizycznych zamieszkałych na jej obszarze	Władze samorządowe gminy, Urząd Gminy w Wapnie	Administracja rządowa, Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu, Instytucje otoczenia biznesu, Banki, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, Samorząd wojewódzki, Organizacje pozarządowe,	2021 - 2030
Stymulowanie powstawania mikroprzedsiębiorstw oraz wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy (promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia, pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej, szczególnie dla osób bezrobotnych itp.).	Wzrost przedsiębiorczości lokalnej	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na terenie gminy Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na tysiąc mieszkańców	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej	Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie, Instytucje otoczenia biznesu, Administracja rządowa, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, Samorząd wojewódzki i powiatowy Organizacje pozarządowe, Podmioty szkoleniowe i doradcze	2021 - 2030

<p>Wspieranie zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy, zwłaszcza z grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (dostosowanie i zmiana kwalifikacji, budowa doświadczenia zawodowego itp.).</p>	<p>Spadek bezrobocia, Przeciwdziałanie skutkom kryzysu na rynku pracy</p>	<p>Liczba osób pozostających bez pracy z terenu gminy, Pracujący w przeliczeniu na 1 tysiąc mieszkańców, Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20 – 64 lat.</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej</p>	<p>Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie, Instytucje otoczenia biznesu, Administracja rządowa, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Organizacje pozarządowe, Podmioty szkoleniowe i doradcze</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Wsparcie i promocja ekonomii społecznej</p>	<p>Poprawa warunków do zakładania i prowadzenia podmiotów ekonomii społecznej</p>	<p>Liczba działających na terenie gminy podmiotów ekonomii społecznej Liczba osób zatrudnionych w lokalach podmiotów ekonomii społecznej</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie,</p>	<p>Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, Wielkopolskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości, Ośrodki wsparcia ekonomii społecznej, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Wsparcie i promocja kształcenia ustawicznego</p>	<p>Wzrost aktywności edukacyjnej osób dorosłych, System podnoszenia kompetencji mieszkańców gminy w różnych specjalnościach.</p>	<p>Liczba osób dorosłych, które skorzystały ze szkoleń i kursów GOPS, PUP. Odsetek osób w wieku 25 – 64 lat uczących się i doksztalających się w ludności ogółem w tej samej grupie wiekowej</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, w tym senioralne</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Biblioteka publiczna w Wapnie, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu, Przedsiębiorcy, Podmioty szkoleniowe i doradcze</p>	<p>2021 - 2030</p>

<p>Planowanie długookresowe modelu kształcenia zgodnego z potrzebami lokalnego rynku pracy (rolnictwo, usługi, handel, turystyka, środowisko itp.) – współpraca z powiatem, w tym udział przedstawicieli gminy w Powiatowej Radzie Rynku Pracy, projekty gminne.</p>	<p>Lepsze dopasowanie kierunków kształcenia do potrzeb pracodawców</p>	<p>Liczba bezrobotnych z wykształceniem zawodowym i średnim zawodowym na terenie gminy</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Samodzielne stanowisko ds. oświaty, Placówki oświatowe</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie, Samorząd powiatowy, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe,</p>	<p>2021 - 2030</p>
--	--	--	---	--	--------------------

OBSZAR STRATEGICZNY 2

DZIEDZICTWO, TURYSTYKA I OFERTA WOLNEGO CZASU

Cel strategiczny 2

Atrakcyjna i rozwijająca oferta wykorzystania wolnego czasu, bazująca na historii i dziedzictwie kulturowym oraz walorach przyrodniczo – krajobrazowych gminy.

Cele operacyjne:

2.1 Ochrona dziedzictwa historycznego oraz
Wzmocnienie roli kultury w procesach rozwoju
społecznego i gospodarczego gminy i jej
mieszkańców

2.2 Rozwój infrastruktury oraz kreowanie spójnej
oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku,
wzmacniających atrakcyjność osadniczą
i turystyczną gminy

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów	Główna odpowiedzialność	Partnerzy	Okres realizacji
Cel operacyjny 2.1 Ochrona dziedzictwa historycznego i wzmocnienie roli kultury w procesach rozwoju społecznego i gospodarczego gminy i jej mieszkańców					
<p>Wzmacnianie atrakcyjności i różnorodności oferty kulturalnej i rozrywkowej, m. in. wprowadzanie nowych zajęć i warsztatów, wydarzeń o charakterze lokalnym i ponadlokalnym, propozycji wspólnych (sieciowanie), interdyscyplinarnych, wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych, cyfryzacja instytucji kultury i oferty w gminie.</p>	<p>Zwiększenie oferty kulturalnej i rozrywkowej skierowanej do różnych grup mieszkańców.</p> <p>Poprawa jakości oferty kulturalnej i rozrywkowej skierowanej do różnych grup mieszkańców.</p> <p>Wzrost aktywności kulturalnej mieszkańców.</p>	<p>Liczba zajęć stałych i czasowych w ofercie BP w ciągu roku.</p> <p>Liczba imprez organizowanych przez BP w ciągu roku.</p> <p>Poziom zadowolenia mieszkańców z oferty kulturalnej i rozrywkowej na terenie gminy.</p> <p>Liczba uczestników zajęć stałych i czasowych w ofercie BP.</p> <p>Liczba uczestników imprez organizowanych przez BP.</p>	<p>Biblioteka Publiczna w Wapnie</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Przedsiębiorcy, Zespoły i artyści lokalni, Kluby i organizacje sportowe</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Kontynuacja organizacji oraz rozwój wydarzeń kulturalnych i kulturalno – rozrywkowych, w tym inicjowanych przez społeczność i instytucje lokalne, a także o zasięgu ponadlokalnym</p>	<p>Zwiększenie oferty wydarzeń kulturalnych i kulturalno – rozrywkowych skierowanej do mieszkańców, jak również dla turystów i gości.</p>	<p>Liczba imprez organizowanych na terenie gminy w ciągu roku.</p> <p>Liczba uczestników imprez organizowanych na terenie gminy.</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Biblioteka Publiczna w Wapnie</p>	<p>Organizacje pozarządowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Przedsiębiorcy, Rolnicy, Wielkopolska Izba Rolnicza w Poznaniu, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Zespoły i artyści lokalni, Kluby i organizacje sportowe</p>	<p>2021 - 2030</p>

<p>Dalszy rozwój bazy kulturalnej i o przeznaczeniu obsługi ruchu turystycznego (w tym modernizacja świetlic wiejskich) poprzez dostosowanie do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami, a także poprawa efektywności energetycznej i lepsze wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w tych obiektach</p>	<p>Modernizacja i rozbudowa bazy społeczno – kulturalnej. Poprawa dostępności miejsc z ofertą kulturalną dla osób z niepełno- sprawnościami. Zmniejszenie kosztów utrzymania (energia) budynków infrastruktury społeczno – kulturalnej. Profesjonalizacja obsługi ruchu turystycznego.</p>	<p>Liczba budynków infrastruktury społeczno – kulturalnej dostosowanych do potrzeb osób z niepełno- sprawnościami. Roczne koszty utrzymania budynków infrastruktury społeczno – kulturalnej. Liczba turystów odwiedzających gminę, korzystających z oferty turystycznej.</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie – Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej Biblioteka Publiczna w Wapnie</p>	<p>Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Rady sołeckie</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Stworzenie przestrzeni pod organizację większych imprez (kulturalnych, sportowych, rozrywkowych, gospodarczych, jarmarków itp.) na terenie gminy</p>	<p>Zwiększenie możliwości organizacji większych imprez plenerowych na terenie gminy</p>	<p>Powierzchnia terenów pod organizację imprez na terenie gminy Liczba imprez organizowanych na terenie gminy</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie – Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie Instytucja kultury: BP</p>	<p>2021 - 2027</p>
<p>Budowa domu kultury w Wapnie Dalszy rozwój biblioteki publicznej jako nowoczesnego centrum informacyjnego i multi- medialnego oraz ośrodka życia społecznego (m. in. zakup nowości wydawniczych, poszerzenie oferty zajęć i spotkań, wyposażenie, współpraca z twórcami i artystami lokalnymi, własne wydawnictwa).</p>	<p>Zwiększenie oferty biblioteki publicznej. Poprawa jakości oferty biblioteki publicznej . Wzmacnianie potencjału integracyjnego biblioteki publicznej. Wzrost aktywności kulturalnej i czytelniczej mieszkańców. Promowanie lokalnych twórców, opracowań i na temat gminy.</p>	<p>Liczba czytelników, w tym w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Liczba wypożyczeń księgozbioru, w tym w przeliczeniu na 1 czytelnika. Liczba osób korzystających z komputerów z dostępem do Internetu w BP w ciągu roku. Liczba imprez, wydarzeń organizowanych przez BP w ciągu roku. Poziom zadowolenia mieszkańców z oferty BP. Liczba uczestników imprez / wydarzeń organizowanych przez BP.</p>	<p>Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej Biblioteka Publiczna w Wapnie</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy,</p>	<p>2021 - 2030</p>

<p>Ochrona i opieka nad zabytkami nieruchomymi, w tym podejmowanie prac konserwatorskich, restauracyjnych i robót bydlowlanych przy zabytkach, szczególnie Kopalni Soli w Wapnie, która została w 2018 roku wpisana do rejestru zabytków nieruchomych po numerem 1057/Wlkp./A.</p>	<p>Ochrona krajobrazu kulturowego gminy. Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych. Zwiększenie dostępności zabytków dla mieszkańców, jak również dla turystów i gości.</p>	<p>Liczba zabytków pozostających w złym stanie technicznym. Liczba odnowionych zabytków, które udostępniono do zwiedzania lub w których zorganizowano wydarzenia kulturalne.</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie – Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej</p>	<p>Biblioteka Publiczna w Wapnie, Administracja rządowa, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu, Samorząd wojewódzki, Organizacje pozarządowe Właściciele i zarządcy nieruchomości zabytkowych</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Ochrona, promocja i rozwój niematerialnego dziedzictwa kulturowego (badanie i dokumentowanie dziedzictwa kulturowego, np. opracowanie monografii, restauracja ginących zawodów i wyrobów rzemiosła, wspieranie lokalnych twórców, zespołów, orkiestr, odtwarzanie i kultywowanie dziedzictwa kulinarnego, organizacja wydarzeń).</p>	<p>Zachowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego gminy</p>	<p>Liczba osób do 18 roku życia należących do lokalnych zespołów folklorystycznych, orkiestr, chórów i innych form kultywujących dziedzictwo kulturowe gminy. Liczba aktywnych twórców i artystów lokalnych na terenie gminy.</p>	<p>Biblioteka Publiczna w Wapnie, Organizacje pozarządowe</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Placówki oświatowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Przedsiębiorcy, Rolnicy, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Zespoły i artyści lokalni, Organizacje pozarządowe Media.</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Tworzenie tras, szlaków i ścieżek edukacyjnych, np. historyczna / tradycyjna zabudowa i osadnictwo (układ urbanistyczny, zabytki), ścieżka prezentująca ciekawe miejsca w gminie</p>	<p>Promocja i upowszechnianie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego gminy oraz walorów przyrodniczo – krajobrazowych. Zwiększenie oferty turystycznej.</p>	<p>Poziom zadowolenia mieszkańców z możliwości spędzenia wolnego czasu na terenie gminy i dostępu do miejsc rekreacji. Liczba wyjść szkolnych na trasy, szlaki i ścieżki edukacyjne w ciągu roku.</p>	<p>Biblioteka Publiczna w Wapnie</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Administracja rządowa, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Wielkopolska Organizacja Turystyczna, PTTK, Organizacje pozarządowe i turystyczne Właściciele terenów zabytkowych</p>	<p>2021 - 2030</p>

Cel operacyjny 2.2 Rozwój infrastruktury oraz kreowanie spójnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniających atrakcyjność osadniczą i turystyczną gminy					
Promowanie i wsparcie dla rozwoju aktywności fizycznej mieszkańców niezależnie od płci i wieku – kampanie społeczne, programy aktywizacyjne i animacyjne, edukacja sportowa.	Wzrost aktywności ruchowej mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży	Liczba uczniów biorących udział w pozalekcyjnych zajęciach sportowych w szkołach w stosunku do ogólnej liczby uczniów. Liczba członków lokalnych klubów sportowych prowadzonych przez nie sekcji oraz ćwiczących w ramach poszczególnych sekcji. Liczba uczestników zawodów, imprez i innych wydarzeń sportowych organizowanych przez lokalne kluby. Liczba przedsiębiorstw i organizacji z branż związanych ze sportem na terenie gminy.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej, Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Kluby i organizacje sportowe w Wapnie, Placówki oświatowe, Instytucja kultury, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, inne JST, Podmioty prywatne, Media	2021 - 2030
Wsparcie klubów, organizacji sportowych i innych podmiotów – w zakresie inwestycji, profesjonalizacji, poszerzenia oferty o nowe dyscypliny i nowe grupy docelowe	Profesjonalizacja działalności klubów sportowych, zwiększenie oferty sportowej na terenie gminy, wzrost aktywności ruchowej mieszkańców	Liczba klubów sportowych i ich członków, prowadzonych przez nie sekcji oraz ćwiczących w ramach poszczególnych sekcji Liczba uczestników zawodów, imprez i innych wydarzeń sportowych organizowanych przez lokalne kluby sportowe	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej, Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Kluby i organizacje sportowe w Wapnie, Placówki oświatowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Podmioty prywatne	2021 - 2030

Zrównoważony rozwój bazy sportowej, w tym pod kątem dywersyfikacji oferty sportowej (np. lekka atletyka lub inne dyscypliny, w tym zespołowe).	Modernizacja i rozbudowa bazy sportowej. Stworzenie oferty sportowej w gminie dla różnych grup odbiorców.	Liczba obiektów sportowych w gminie. Poziom zadowolenia mieszkańców z oferty sportowej oraz dostępu do miejsc rekreacji. Odsetek kobiet oraz poszczególnych grup wiekowych wśród członków lokalnych klubów sportowych	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej, Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Kluby i organizacje sportowe w Wapnie Podmioty prywatne	2021 - 2030
Rozwój i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej, np. siłownie na wolnym powietrzu, skateparki, punkty biwakowe, place zabaw	Modernizacja i rozbudowa bazy rekreacyjnej. Poszerzenie oferty aktywnego spędzania wolnego czasu.	Poziom zadowolenia mieszkańców z oferty sportowej oraz dostępu do miejsc rekreacji.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej, Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Rady sołeckie, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Kluby i organizacje sportowe w Wapnie Podmioty prywatne	2021 - 2030
Organizacja i współorganizacja imprez sportowych i rekreacyjnych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym, o różnym charakterze (współzawodnictwo – zawody, turnieje, itp., w tym imprezy rodzinne i integracyjne	Zwiększenie oferty imprez sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy. Wzrost aktywności ruchowej mieszkańców.	Liczba imprez sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy w skali roku. Liczba uczestników imprez sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy w skali roku.	Kluby i organizacje sportowe w Wapnie, Placówki oświatowe	Urząd Gminy w Wapnie, Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy i inne JST Organizacje pozarządowe	2021 - 2030
Rozwój rekreacyjnej infrastruktury rowerowej i pieszo rowerowej wraz z zapleczem, tworzenie miejsc obsługi rowerzystów, integracja tras, oznakowanie oraz promocja tras	Rozwój infrastruktury rowerowej na terenie gminy. Poszerzenie oferty aktywnego spędzania czasu wolnego.	Długość nowo wybudowanych tras rowerowych i pieszo-rowerowych [w km].	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej	Samorząd wojewódzki oraz powiatowy, Administracja rządowa, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe i turystyczne Wielkopolska Organizacja Turystyczna, PTTK,	2021 - 2030

<p>Współpraca z sektorem prywatnym i pozarządowym w zakresie rozwoju oferty i promocji miejscowości Gminy Wapno, szczególnie atrakcyjnych jako miejsców wypoczynku, rekreacji i wypoczynku oraz rozwoju duchowego (dedykowane inwestycje, koncerty np. piosenki turystycznej)</p>	<p>Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu. Wzmacnianie potencjału turystycznego gminy.</p>	<p>Liczba imprez organizowanych na terenach miejscowości Gminy Wapno i liczba ich uczestników</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Biblioteka Publiczna w Wapnie</p>	<p>Samorząd wojewódzki oraz powiatowy oraz inne JST, Lasy Państwowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe i turystyczne Wielkopolska Organizacja Turystyczna, PTTK,</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Tworzenie nowych produktów turystycznych, w szczególności w oparciu o walory przyrodniczo-krajobrazowe i dziedzictwo kulturowe gminy, oraz ich integrowanie w ramach lokalnej i ponadlokalnej oferty czasu wolnego.</p>	<p>Wzmocnienie potencjału turystycznego gminy</p>	<p>Liczba nowych atrakcji turystycznych na mapie turystycznej gminy</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Biblioteka Publiczna w Wapnie</p>	<p>Organizacje pozarządowe i turystyczne Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki oraz powiatowy i inne JST Wielkopolska Organizacja Turystyczna, PTTK, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Wspieranie rozwoju i promocja gospodarstw agroturystycznych oraz pensjonatów na terenie gminy (stałe aktualizowana baza i oferta w mediach samorządowych oraz aktualizacja informacji na platformach zewnętrznych, w tym Google Maps, Openstreetmap, rozwój oferty i turystyki tematycznej).</p>	<p>Wzrost zainteresowania ofertą gospodarstw agroturystycznych oraz pensjonatów na terenie gminy.</p>	<p>Liczba turystów i gości korzystających z oferty gospodarstw agroturystycznych oraz pensjonatów w ciągu roku. Liczba obiektów i miejsc Noclegowych.</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej, Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji Biblioteka Publiczna w Wapnie</p>	<p>Samorząd powiatowy Organizacje pozarządowe i turystyczne, PTTK, Właściciele obiektów, Media</p>	<p>2021 - 2030</p>

Rozwój informacji i wizualizacji turystycznej.	Promocja i upowszechnienie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturalnego gminy oraz walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Profesjonalizacja obsługi ruchu turystycznego.	Liczba zabytków i atrakcji opatrzonych informacją turystyczną. Liczba osób korzystających z informacji turystycznej w siedzibie Biblioteki Publicznej w Wapnie.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej, Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji Biblioteka Publiczna w Wapnie	Samorząd wojewódzki oraz powiatowy i inne JST Wielkopolska Organizacja Turystyczna, PTTK, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe i turystyczne, Właściciele i zarządcy zabytków, Media	2021 - 2030
Rozwój oraz promocja oferty i produktów turystycznych (turystyka kulturowa, w tym sakralna, kulinarna, historyczna, rekreacja i turystyka aktywna itp.).	Poprawa rozpoznawalności gminy jako miejsca atrakcyjnego dla spędzenia czasu wolnego. Zwiększenie ruchu turystycznego.	Liczba odwiedzających poszczególne zabytki i atrakcje gminy.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej, Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji Biblioteka Publiczna w Wapnie	Samorząd wojewódzki oraz powiatowy i inne JST Wielkopolska Organizacja Turystyczna, PTTK, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe i turystyczne, Właściciele i zarządcy zabytków, Parafie, Media	2021 - 2030

OBSZAR STRATEGICZNY 3

PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

Cel strategiczny 3

Komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym.

Cele operacyjne:

3.1 Zapewnienie powszechnego dostępu do systemu infrastruktury technicznej, wykorzystujących technologie adekwatne do warunków osadniczych i przyrodniczych

3.2 Ochrona zasobów środowiskowych i adaptacja do zmian klimatu

3.3 Ochrona i kształtowanie krajobrazu oraz funkcjonalne zarządzanie przestrzenią

3.4 Zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz mobilności mieszkańców

3.5 Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów	Główna odpowiedzialność	Partnerzy	Okres realizacji
Cel operacyjny 3.1 Zapewnienie powszechnego dostępu do systemów infrastruktury technicznej wykorzystujących technologie adekwatne do warunków osadniczych i przyrodniczych					
Rozwój i modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków, w tym sieci kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków, oraz kanalizacji deszczowej na obszarach, gdzie ma to społeczne / gospodarcze / środowiskowe i ekonomiczne uzasadnienie	Zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych i wodociągowych w gminie	Odsetek mieszkańców posiadających dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej, wodociągowej oraz deszczowej w gminie.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Przedsiębiorcy, Mieszkańcy	2021 - 2030
Wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie i trudno dostępnych.	Zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych.	Odsetek mieszkańców korzystających z przydomowych oczyszczalni ścieków	Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Przedsiębiorcy Mieszkańcy	2021 - 2030
Rozwój i promocja innych alternatywnych form kanalizacji sanitarnej, jak np. stała usługa asenizacyjna.	Zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych.	Odsetek mieszkańców korzystających z usług asenizacyjnych	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Przedsiębiorcy Mieszkańcy	2021 - 2030
Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na nowych terenach budowlanych w gminie.	Zwiększenie dostępności usług w zakresie zbiorowego dostarczenia wody i odprowadzania ścieków.	Odsetek mieszkańców posiadających dostęp do sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Przedsiębiorcy Mieszkańcy	2021 - 2030

			Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji		
Zapewnienie mieszkańcom alternatywnych rozwiązań poprzez budowę studni głębinowych i zbiorowych ujęć wody.	Zwiększenie dostępności usług w zakresie dostarczania wody.	Odsetek mieszkańców korzystających ze studni głębinowych.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Przedsiębiorcy Mieszkańcy	2021 - 2030
Analiza zasadności i opłacalności oraz ewentualna budowa gminnego ujęcia i stacji uzdatniania wody.	Zwiększenie dostępności usług w zakresie dostarczania wody.	Ocena szans na rozbudowę sieci wodociągowej na terenie gminy.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Przedsiębiorcy Mieszkańcy	2021 - 2030
Cel operacyjny 3.2 Ochrona zasobów środowiskowych i adaptacja do zmian klimatu					
Rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury, m.in. realizacja inwestycji służących retencji publicznej oraz gromadzeniu i wykorzystywaniu wody opadowej w gospodarstwach domowych, a także kształtowanie systemu terenów zieleni publicznej oraz o charakterze naturalnym i półnaturalnym.	Poprawa retencji. Poprawa warunków aerasanitarnych powietrza.	Pojemność obiektów retencji, w tym małej retencji. Powierzchnia terenów zieleni publicznej.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	PGW Wody Polskie Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Przedsiębiorcy, Mieszkańcy, Organizacje pozarządowe	2021 - 2030

Wspieranie budowy i rozbudowy sieci gazowej na terenach gminy.	Zwiększenie dostępności usług dostarczania paliwa gazowego.	Odsetek mieszkańców posiadających dostęp do sieci gazowej.	Urząd Gminy w Wapnie	PGNiG, Rady sołeckie, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy	2021 - 2030
Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, w tym wdrażanie projektów związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej. Dywersyfikacja źródeł ciepła.	Wskaźniki straty ciepła. Wytworzona energia odnawialna ogółem.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Gminne jednostki organizacyjne	2021 - 2027
Realizacja projektów wspierających prywatne inwestycje z zakresu termomodernizacji i instalacji odnawialnych źródeł energii.	Poprawa wydajności energetycznej budynków lub mieszkań prywatnych.	Liczba gospodarstw domowych, które dokonały poprawy wydajności energetycznej budynku lub mieszkania.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Przedsiębiorcy Mieszkańcy Organizacje pozarządowe	2021 - 2030
Realizacja projektów wspierających wymianę źródeł grzewczych w gospodarstwach domowych na nowoczesne i ekologiczne.	Likwidacja nie-ekologicznych źródeł ciepła na terenie gminy. Poprawa jakości powietrza.	Liczba gospodarstw domowych korzystających z nie ekologicznych źródeł ciepła. Poziom zanieczyszczenia powietrza.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Przedsiębiorcy Mieszkańcy Organizacje pozarządowe Media	2021 - 2030
Wspieranie rozwoju energooszczędnego systemu oświetleniowego na terenie gminy.	Poprawa efektywności energetycznej systemu oświetlenia publicznego.	Koszty energii zasilającej system oświetlenia publicznego.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Właściciele i zarządcy dróg	2021 - 2030

			Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji		
Edukacja ekologiczna mieszkańców (m.in. w zakresie ograniczania niskiej emisji, wykorzystania OZE, zmniejszania wytwarzania odpadów i ich segregacji, zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, podłączenia do kanalizacji, wykorzystania pojazdów elektrycznych), w tym współpraca z partnerami publicznymi i pozarządowymi.	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców.	Liczba projektów na rzecz ochrony środowiska, zdrowia publicznego i limitacji zmian klimatycznych realizowanych przez szkoły. Liczba lokalnych organizacji działających na rzecz szeroko pojętej ekologii. Odsetek odpadów zbieranych selektywnie.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Instytucja kultury, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy i inne JST, Media	2021 - 2030
Ekodoradztwo dla mieszkańców i przedsiębiorców w ramach Programu LIFE.	Wzrost wiedzy mieszkańców i przedsiębiorców w zakresie możliwości sfinansowania wymiany nie ekologicznego pieca, ocieplenia domu, czy instalacji OZE. Wzrost liczby prywatnych inwestycji proekologicznych	Liczba prywatnych inwestycji proekologicznych, które uzyskały dofinansowanie dzięki wsparciu ekodoradcy	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Samorząd wojewódzki i inne JST, Administracja rządowa, Organizacje pozarządowe, Uczelnie wyższe	2021 - 2030
Działania na rzecz zachowania, ochrony i wzbogacania bioróżnorodności przyrodniczej.	Wzrost poziomu czystości środowiska. Wzmocnienie kondycji środowiska naturalnego na terenie gminy.	Liczba zagrożonych gatunków flory i fauny na terenie gminy. Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy	Nadleśnictwa, Organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe, Instytucje kultury, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy i inne JST, Media	2021 - 2030

Oczyszczenie terenu gminy z wyrobów zawierających azbest.	Minimalizacja ilości odpadów niebezpiecznych na terenie gminy.	Suma zebranych odpadów niebezpiecznych. Odpady niebezpieczne poddane utylizacji.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy i inne JST,	2021 - 2030
Innowacyjne rozwiązania w zakresie ZeroWaste/ LessWaste np. FoodSharing, GiveBox, Targ rolny Zero Waste.	Minimalizacja ilości powstających odpadów. Wzrost poziomu recyklingu odpadów.	Suma zebranych odpadów segregowanych. Odpady poddane recyklingowi. Liczba inicjatyw w zakresie ZeroWaste / LessWaste.	Urząd Gminy w Wapnie	Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe i ekologiczne, Instytucje kultury, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy i inne JST, Media	
Cel operacyjny 3.3 Ochrona i kształtowanie krajobrazu oraz funkcjonalne zarządzanie przestrzenią					
Tworzenie obiektów i przyjaznych przestrzeni publicznych w poszczególnych miejscowościach gminy – odnowa centrów wsi, remonty remiz i świetlic oraz terenów wokół nich, w tym z udziałem mieszkańców i przedsiębiorców.	Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych dla mieszkańców. Integracja wspólnot lokalnych. Poprawa estetyki krajobrazu w poszczególnych miejscowościach gminy.	Liczba centrów miejscowości, w których przeprowadzono inwestycje lub inicjatywy na rzecz poprawy przestrzeni publicznej i krajobrazu. Wzrost poziomu oceny gminy jako miejsca do życia.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Rady sołeckie, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Podmioty prywatne, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy,	2021 - 2030

Uregulowanie stanu prawnego działek strategicznych dla rozwoju i wizerunku gminy (ze Skarbem Państwa, powiatem wągrowieckim, podmiotami prywatnymi i biznesowymi).	Uregulowany stan prawny strategicznych działek na terenie gminy.	Liczba nowych działek gminnych o uregulowanym statusie prawnym.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Skarb Państwa, Samorząd powiatowy, Właściciele, zarządcy, dzierżawcy, użytkownicy nieruchomości	2021 - 2030
Działania na rzecz objęcia możliwie całej powierzchni gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.	Stworzenie transparentnych i jasnych podstaw dla decyzji przestrzennych. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy.	Odsetek powierzchni gminy objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Samorząd powiatowy, Mieszkańcy, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy	2021 - 2030
Dbalność o krajobraz, w tym uporządkowanie reklam w przestrzeni publicznej.	Poprawa estetyki przestrzeni.	Poziom zadowolenia mieszkańców z estetyki przestrzeni.	Urząd Gminy w Wapnie	Władze samorządowe gminy, Przedsiębiorcy, Mieszkańcy, Organizacje pozarządowe	2021 - 2030

Cel operacyjny 3.4 Zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz mobilności mieszkańców					
Współpraca z innymi właścicielami i zarządcami dróg oraz zainteresowanymi samorządami w zakresie zwiększania dostępności komunikacyjnej gminy i subregionu.	Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej.	Czas dojazdu z Bydgoszczy, Nakłą, Wągrowca, Gniezna i Poznania do Wapna	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy i inne JSP, właściciele i zarządcy dróg	2021 - 2030
Budowa nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej i towarzyszącej na terenie gminy, w szczególności w kontekście zapewnienia dostępności terenów osadniczych, miejsc świadczenia usług publicznych oraz stref aktywności gospodarczej i innych terenów inwestycyjnych.	Poprawa wewnętrznej dostępności komunikacyjnej.	Długość wybudowanej i zmodernizowanej infrastruktury drogowej. Liczba terenów inwestycyjnych, do których zmodernizowano dojazd.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Rady sołeckie Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Właściciele i zarządcy dróg	2021 - 2030
Rozwój transportu publicznego wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w tym rozwój prywatnych linii komunikacyjnych.	Poprawa integralności komunikacyjnej gminy. Zapewnienie mieszkańców wysokiej jakości usług transportu publicznego.	Liczba miejscowości gminy, do których dociera transport zbiorowy. Liczba prywatnych linii komunikacyjnych. Poziom zadowolenia mieszkańców z usług transportu publicznego.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej, Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy oraz inne JST,	2021 - 2030

<p>Współpraca z prywatnymi przewoźnikami na rzecz dostosowania komunikacji zbiorowej do potrzeb społecznych i zawodowych mieszkańców, wdrażania rozwiązań proekologicznych oraz zapewnienia dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami.</p>	<p>Poprawa jakości usług Transportowych.</p>	<p>Poziom zadowolenia mieszkańców z jakości usług transportowych.</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej, Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji</p>	<p>Samorząd wojewódzki i powiatowy oraz inne JST, Przewoźnicy prywatni</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Tworzenie parkingów i miejsc przesiadkowych, w szczególności przy budynkach i miejscach użyteczności publicznej oraz atrakcjach turystycznych.</p>	<p>Integracja różnych form transportu.</p>	<p>Liczba miejsc integrujących różne formy transportu.</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji</p>	<p>Samorząd wojewódzki i powiatowy</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Promowanie nowej kultury mobilności, opartej w szczególności o transport zbiorowy, pojazdy elektryczne i rower.</p>	<p>Wzrost liczby użytkowników transportu publicznego. Wzrost liczby użytkowników rowerów.</p>	<p>Roczna liczba pasażerów transportu publicznego. Liczba użytkowników Rowerów.</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej, Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji</p>	<p>Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy oraz inne JST, Publiczni i prywatni przewoźnicy Organizacje pozarządowe media</p>	<p>2021 - 2030</p>

Cel operacyjny 3.5 Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym					
Prewencja, edukacja i profilaktyka wśród mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży– bezpieczeństwo na drodze, cyberprzemoc, unikanie zagrożeń, zachowanie w sytuacjach kryzysowych, pierwsza pomoc itp.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie unikania zagrożeń i reagowania w sytuacji zagrożeń.	Liczba dzieci, które w szkołach przeszły kursy i szkolenia z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa. Liczba dzieci, które otrzymały pomoc psychologiczną.	Urząd Gminy w Wapnie	Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Instytucje kultury, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy oraz inne JST, Policja, Straż Pożarna i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, Media	2021 - 2030
Doskonalenie i integracja procesów zarządzania bezpieczeństwem, w tym wdrażanie nowoczesnych rozwiązań i technologii (np. monitoring wizyjny w strategicznych miejscach na terenie gminy), a także rozszerzenie systemu zarządzania kryzysowego o specyfikę współczesnych zagrożeń.	Lepsza współpraca służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo.	Liczba wspólnie realizowanych akcji, Liczba miejsc monitoringu wizyjnego w gminie,	Urząd Gminy w Wapnie	Policja, Straż Pożarna, Pogotowie Ratunkowe i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy oraz inne JST,	2021 - 2030
Wsparcie służb odpowiedzialnych za porządek i bezpieczeństwo publiczne oraz zarządzanie kryzysowe w zakresie ciągłego doskonalenia wiedzy i umiejętności, rozwoju bazy, zakupu oraz modernizacji sprzętu i urządzeń.	Poprawa gotowości interwencyjnej służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo. Poprawa bezpieczeństwa publicznego.	Odczuwalny przez mieszkańców poziom bezpieczeństwa publicznego. Czas dojazdu służb na miejsce zdarzenia.	Urząd Gminy w Wapnie	Policja, Straż Pożarna , Pogotowie Ratunkowe i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy	2021 - 2030

<p>Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, m.in. budowa chodników, oświetlenia drogowego, rond, przejść dla pieszych, infrastruktury rowerowej i towarzyszącej, miasteczka komunikacyjnego, infrastruktury i urządzeń bezpieczeństwa (m.in. infrastruktury spowalniającej ruch na odcinkach szybszego ruchu i monitoringu drogowego).</p>	<p>Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.</p>	<p>Liczba wypadków i kolizji na terenie gminy.</p> <p>Liczba wypadków z udziałem pieszych i rowerzystów.</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji</p>	<p>Policja i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Właściciele i zarządcy dróg</p>	<p>2021 - 2030</p>
---	---	--	--	--	--------------------

OBSZAR STRATEGICZNY 4

KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

Cel strategiczny 4

System usług publicznych wysokiej jakości, dostosowany do potrzeb i oczekiwań społecznych, odpowiadający wyzwaniom współczesności, gwarantujący rozwój wspólnoty samorządowej gminy.

Cele operacyjne:

4.1 Skuteczna i efektywna polityka oświatowa, odpowiadająca na wyzwania XXI wieku

4.2 Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych

4.3 Strategiczne zarządzanie rozwojem gminy, służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów	Główna odpowiedzialność	Partnerzy	Okres realizacji
Cel operacyjny 4.1 Skuteczna i efektywna polityka oświatowa, odpowiadająca na wyzwania XXI wieku					
Rozwój bazy oświatowej oraz żłobków i doposażenie placówek ukierunkowane na poprawę warunków nauki, w tym dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i z niepełnosprawnościami (windy, podjazdy, pomoce itp.), a także poprawę efektywności energetycznej i lepsze wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.	Poprawa warunków nauki Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej. Dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej Ekologicznych.	Poziom zadowolenia rodziców z bazy oświatowej. Wskaźniki straty ciepła. Wytworzona energia odnawialna ogółem.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds.: Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji oraz Oświaty. Placówki oświatowe	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki	2021 - 2030
Zagospodarowanie otoczenia placówek oświatowych, w tym tworzenie przyszkolnej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej, m.in. w tym zakup terenu i budowa boiska z bieżnią, skocznią i rzutnią	Rozwój przyszkolnej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej. Poszerzenie oferty aktywnego spędzania czasu dla dzieci i młodzieży szkolnej.	Liczba nowych i wyremontowanych boisk sportowych przy szkołach. Poziom zadowolenia rodziców z przyszkolnej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej oraz oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży szkolnej.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds.: Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji oraz Oświaty. Placówki oświatowe	Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki	2021 - 2030
Edukacja dostosowana do indywidualnych potrzeb uczniów, w tym m.in. różnorodna oferta zajęć i programów, zarówno rozwijających zainteresowania, uzdolnienia i kompetencje uniwersalne uczniów, jak i wspierających w zakresie pojawiających się trudności, czy adresowanych	Poprawa jakości kształcenia, poprawa wyników egzaminów końcowych. Zwiększenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży. Wyrównywanie szans edukacyjnych.	Poziom zadowolenia rodziców z jakości kształcenia. Wyniki egzaminów Końcowych. Liczba uczniów objętych stypendiami motywacyjnymi	Stanowisko ds. Oświaty Placówki oświatowe	Urząd Gminy w Wapnie, Instytucje kultury, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Kuratorium Oświaty w Poznaniu, Poradnie psychologiczno – pedagogiczne, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe,	2021 - 2030

dla uczniów o specjalnych potrzebach, pomoc materialna o charakterze motywacyjnym i socjalnym.		i socjalnymi.		Rodzice	
Rozwój poradnictwa edukacyjno-zawodowego w szkołach podstawowych, w tym realizowanego w niestandardowych formach.	Wsparcie młodzieży w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych. Zwiększenie rozeznania rodziców w kwestii kierunkowania edukacji dziecka.	Poziom zadowolenia rodziców z jakości kształcenia.	Stanowisko ds. Oświaty Placówki oświatowe	Urząd Gminy w Wapnie, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu, Kuratorium Oświaty w Poznaniu, Poradnie psychologiczno – pedagogiczne, Organizacje pozarządowe, Rodzice	2021 - 2030
Współpraca placówek oświatowych z biznesem oraz lokalnymi przedsiębiorcami i pracodawcami w zakresie kształtowania podstaw przedsiębiorczych, kreatywnych i proinnowacyjnych począwszy od wczesnych etapów edukacji.	Poprawa jakości kształcenia. Zwiększenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej. Wzmocnienie postaw przedsiębiorczych, kreatywnych i proinnowacyjnych wśród młodzieży szkolnej.	Poziom zadowolenia rodziców z jakości kształcenia. Liczba laureatów konkursów i olimpiad przedmiotowych.	Stanowisko ds. Oświaty Placówki oświatowe	Urząd Gminy w Wapnie, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Kuratorium Oświaty w Poznaniu, Przedsiębiorcy, Instytucje otoczenia biznesu	2021 - 2030
Efektywne zarządzanie rozwojem gminnych kadr oświatowych, w tym wsparcie i promocja dla aktualizowania i poszerzania wiedzy przez kadry.	Podniesienie kompetencji kadry kierowniczej i pedagogicznej.	Liczba nauczycieli w podziale na stopnie awansu zawodowego.	Stanowisko ds. Oświaty Placówki oświatowe	Urząd Gminy w Wapnie, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Wielkopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Kuratorium Oświaty w Poznaniu, Organizacje pozarządowe,	2021 - 2030

Kontynuowanie i rozwój procesów współpracy krajowej i międzynarodowej szkół.	Rozwój współpracy międzyszkolnej i międzynarodowej. Poprawa jakości kształcenia, szczególnie języków obcych. Zwiększenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej.	Liczba projektów międzynarodowej wymiany uczniów oraz liczba uczestników. Poziom zadowolenia rodziców z jakości kształcenia.	Stanowisko ds. Oświaty Placówki oświatowe	Urząd Gminy w Wapnie, Szkoły – partnerzy w kraju i za granicą, Organizacje pozarządowe,	2021 - 2030
Promocja zdrowia psychicznego oraz profilaktyka i leczenie zaburzeń psychicznych wśród dzieci i młodzieży.	Zapobieganie problemom i zaburzeniom psychicznym dzieci i młodzieży szkolnej. Poprawa zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży szkolnej.	Liczba dzieci i młodzieży szkolnej z terenu gminy objętych pomocą psychologiczną.	Stanowisko ds. Oświaty Placówki oświatowe, Placówki ochrony zdrowia	Urząd Gminy w Wapnie, Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie, Instytucje kultury, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Kuratorium Oświaty w Poznaniu, Poradnie psychologiczne – pedagogiczne, Kluby i organizacje sportowe, Rodzice	2021 - 2030
Dodatkowe zajęcia ruchowe i wspierające prawidłowy rozwój fizyczny.	Wzrost aktywności ruchowej dzieci i młodzieży szkolnej Poprawa zdrowia i kondycji fizycznej dzieci i młodzieży szkolnej	Liczba uczniów biorących udział w pozalekcyjnych zajęciach sportowych w szkołach w stosunku do liczby uczniów ogółem Liczba zwolnień z zajęć wychowania fizycznego	Stanowisko ds. Oświaty Placówki oświatowe, Kluby i organizacje sportowe	Urząd Gminy w Wapnie, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Organizacje pozarządowe, Podmioty prywatne	2021 - 2030
Doskonalenie systemu nauki zdalnej, w tym zakup komputerów i urządzeń do nauki na odległość.	Poprawa dostępności i jakości kształcenia. Przygotowanie lokalnego systemu kształcenia na wypadek sytuacji nadzwyczajnych.	Poziom zadowolenia rodziców z jakości kształcenia.	Urząd Gminy w Wapnie, Stanowisko ds. Oświaty	Placówki oświatowe, Administracja rządowa, Rodzice	2021 - 2030

Cel operacyjny 4.2 Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych					
Wspieranie działań z zakresu profilaktyki i diagnostyki, badania i konsultacje medyczne dla mieszkańców.	Poprawa profilaktyki i diagnostyki na terenie gminy Wzrost świadomości społecznej w zakresie zdrowia. Podniesienie poziomu zdrowia publicznego.	Liczba zdiagnozowanych przypadków chorób w wyniku przeprowadzonych badań profilaktycznych. Poziom zadowolenia mieszkańców z dostępności bezpłatnych programów profilaktycznych.	Urząd Gminy w Wapnie	Placówki ochrony zdrowia, Placówki oświatowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Firmy farmaceutyczne i medyczne	2021 - 2030
Doskonalenie bazy infrastrukturalnej i wyposażenia podmiotów świadczących usługi diagnostyczne, lecznicze oraz rehabilitacyjne, w tym modernizacja budynków ośrodka zdrowia w Wapnie.	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury ochrony zdrowia. Poprawa warunków leczenia.	Poziom zadowolenia mieszkańców z działalności ośrodków ochrony zdrowia.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Niepubliczne placówki ochrony zdrowia, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Podmioty prywatne	2021 - 2030
Kompleksowa oferta usług opieki zdrowotnej, zapewnienie opieki całodobowej i specjalistycznej, ze szczególnym względniem potrzeb dzieci, a także osób starszych oraz z niepełnosprawności, w tym projekty telemedyczne.	Zwiększenie dostępności i jakości usług z zakresu ochrony zdrowia.	Poziom zadowolenia mieszkańców z działalności ośrodków ochrony zdrowia oraz dostępu do lekarzy specjalistów.	Placówki ochrony zdrowia	Urząd Gminy w Wapnie, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki Podmioty prywatne	2021 - 2030

<p>Wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym poradnictwo, rozwój pracy socjalnej i asystentury rodzin oraz prowadzenie placówek wsparcia dziennego.</p>	<p>Promocja i wsparcie rodziny, w tym rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zapewnienie prawidłowego rozwoju dzieci, wyrównywanie szans rozwojowych.</p>	<p>Liczba oraz odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym objętych pracą socjalną i asystenturą.</p> <p>Liczba dzieci korzystających z oferty placówek wsparcia dziennego.</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Organizacje pozarządowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu, Poradnie psychologiczno – pedagogiczne,</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej.</p>	<p>Promocja i wsparcie rodziny, w tym rodzin w trudnej sytuacji ekonomicznej.</p> <p>Poprawa statusu materialnego rodzin.</p>	<p>Liczba oraz odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym korzystających z pomocy finansowej</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Organizacje pozarządowe, Administracja rządowa, Parafie i związki wyznaniowe</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Pomoc prawna, psychologiczna, terapeutyczna, rehabilitacyjna oraz inne formy wsparcia dla osób i rodzin w kryzysie.</p>	<p>Promocja rodziny, wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej.</p> <p>Zapewnienie prawidłowego rozwoju dzieci, wyrównywanie szans rozwojowych.</p>	<p>Liczba oraz odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym objętych pracą socjalną i asystenturą.</p> <p>Liczba dzieci korzystających z oferty placówek wsparcia dziennego.</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Rozwiązywania Problemów w Rodzinie, Poradnie psychologiczno – pedagogiczne, Organizacje pozarządowe, Placówki ochrony zdrowia Placówki oświatowe, Instytucje kultury, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu, Wągrowiecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy</p>	<p>2021 - 2030</p>

<p>Przeciwdziałanie i zwalczanie dysfunkcji w rodzinie, w tym m.in. przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar.</p>	<p>Przeciwdziałanie i zwalczanie dysfunkcji w rodzinie.</p> <p>Zapewnienie profesjonalnej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie.</p>	<p>Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty.</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Placówki ochrony zdrowia, Placówki oświatowe, Instytucje kultury, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu, Wągrowiecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Organizacje pozarządowe, Policja, sądy</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień (również nowych, takich jak: uzależnienia od telefonu, Internetu, mediów społecznościowych itp.) – informowanie, edukowanie, współpraca ze szkołą, pomoc terapeutyczna, grupy wsparcia itp.</p>	<p>Przeciwdziałanie uzależnieniom i ograniczenie skutków patologii społecznych. Zapewnienie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym</p>	<p>Liczba przypadków uzależnień wśród dzieci i młodzieży szkolnej.</p> <p>Liczba osób objętych leczeniem odwykowym.</p>	<p>Placówki oświatowe, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Placówki ochrony zdrowia, Instytucje kultury, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu, Wągrowiecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Organizacje pozarządowe, Policja, sądy</p>	<p>2021 - 2030</p>

Wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, w tym rozwój poradnictwa, pracy socjalnej, usług asystenckich i opiekuńczych, wzmacnianie samodzielności, wsparcie sprzętowe.	Zapewnienie szerokiej oferty różnych form pomocy uwzględniających potrzeby osób starszych i z niepełnosprawnościami Poprawa jakości życia osób starszych i z niepełnosprawnościami	Liczba oraz odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie	Urząd Gminy w Wapnie, Organizacje pozarządowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Podmioty prywatne	2021 - 2030
Rozwijanie i wspieranie placówek dla osób starszych i niepełnosprawnych (ośrodki wsparcia, kluby seniora oraz inne placówki dziennej opieki i aktywizacji seniorów), w tym poprzez współpracę z sektorem NGOs i prywatnym.	Zapewnienie oferty całodobowych i dziennych form wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych.	Liczba osób korzystających z całodobowych i dziennych form wsparcia.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie	Urząd Gminy w Wapnie, Organizacje pozarządowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Podmioty prywatne	2021 - 2030
Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu, ekonomicznemu, zdrowotnemu, transportowemu i informacyjnemu, w tym aktywizacja społeczno-kulturalna i obywatelska oraz rekreacyjno-sportowa osób starszych i z niepełnosprawnościami.	Wzrost aktywności osób starszych i z niepełnosprawnościami Integracja społeczna i zawodowa osób starszych i z niepełnosprawnościami Poprawa jakości życia osób starszych i z niepełnosprawnościami	Liczba projektów dedykowanych seniorom i/lub osobom z niepełnosprawnościami oraz ich uczestników. Liczba projektów i inicjatyw realizowanych przez środowisko i organizacje senioralne.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie	Urząd Gminy w Wapnie, Organizacje pozarządowe, Placówki oświatowe, Biblioteka Publiczna w Wapnie, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Przedsiębiorcy, Zespoły i artyści lokalni, Kluby i organizacje Media	2021 - 2030
Usługi opieki wytchnieniowej w różnych formach, np. pobytu dziennego, pobytu całodobowego, czy poprzez zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego lub terapeutycznego) oraz wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/rehabilitacji/dietetyki.	Wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami, starszymi, samotnymi, chorymi, niesamodzielnymi itp.	Liczba osób korzystających z usług opieki wytchnieniowej, w tym w rozbiciu na różne formy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie	Urząd Gminy w Wapnie, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Organizacje pozarządowe, Podmioty prywatne	2021 - 2030

Rozwój mieszkalnictwa w gminie	<p>Zwiększenie dostępu do nowych mieszkań.</p> <p>Zwiększenie możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkaniowych młodych rodzin z dziećmi, osób średnio i najniżej zarabiających, osób starszych, z niepełnosprawnościami, zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>	<p>Liczba nowych mieszkań oddanych do użytku.</p> <p>Liczba mieszkań przypadająca na 1 tys. mieszkańców.</p>	Urząd Gminy w Wapnie Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie, Administracja rządowa, Mieszkańcy	2021 – 2023 (I etap) 2022 – 2024 (II etap)
Działania inwestycyjne mające na celu poprawę stanu technicznego i funkcjonalności budynków w ramach gminnych zasobów mieszkaniowych, optymalizację kosztów utrzymania oraz wdrożenie rozwiązań proekologicznych, a także ukierunkowane na polepszenie atrakcyjności otoczenia nieruchomości.	Poprawa stanu technicznego gminnych zasobów mieszkaniowych. Optymalizacja kosztów utrzymania gminnych zasobów mieszkaniowych, w tym zwiększenie wydajności energetycznej. Poprawa warunków mieszkaniowych osób korzystających z lokali komunalnych.	Koszty utrzymania gminnych zasobów mieszkaniowych, w tym koszty energii.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wapnie, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki	2021 -2030
Współpraca na rzecz wieloaspektowej walki z powikłaniami i problemami zdrowotnymi osób, które chorowały na COVID-19.	Przeciwdziałanie negatywnym skutkom pandemii koronawirusa. Podniesienie poziomu zdrowia publicznego.	Liczba zdiagnozowanych przypadków osób z zespołem pocovidowym.	Urząd Gminy w Wapnie	Gminne jednostki organizacyjne, Placówki ochrony zdrowia, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Organizacje pozarządowe, Podmioty prywatne	2021 -2030

Cel operacyjny 4.3 Strategiczne zarządzanie rozwojem gminy, służące wzrostowi i włączeniu społecznemu i gospodarczemu					
Rozwój narzędzi i organizacji systemu monitorowania usług publicznych, badania ich jakości oraz satysfakcji odbiorców.	Poznanie ocen i opinii mieszkańców na temat dostępnych usług publicznych. Ewaluacja systemu świadczenie usług publicznych.	Liczba raportów z badań społecznych wśród mieszkańców.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej, Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Gminne jednostki organizacyjne, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe	2021 - 2030
Systematyczne podnoszenie kompetencji pracowników urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych oraz wdrażanie usprawnień i innowacyjnych instrumentów zarządzania.	Doskonalenie administracji i zarządzania. Podniesienie jakości usług publicznych.	Poziom zadowolenia mieszkańców z pracy urzędu. Liczba uchylonych przez wojewodę decyzji.	Urząd Gminy w Wapnie, Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej, Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Gminne jednostki organizacyjne, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Podmioty doradcze i szkoleniowe,	2021 - 2030
Zapewnienie dostępności (architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej) w administracji lokalnej, w tym zaprojektowanie i budowa pojazdów w obiektach użyteczności publicznej w gminie	Zapewnienie dostępności administracji lokalnej dla wszystkich mieszkańców, w tym ze szczególnymi potrzebami. Poprawa warunków życia i funkcjonowania mieszkańców ze szczególnymi potrzebami.	Liczba obiektów użyteczności publicznej dostępna architektonicznie dla osób ze szczególnymi potrzebami. Liczba obiektów użyteczności publicznej zmodernizowana architektonicznie pod kątem osób ze szczególnymi potrzebami.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowisko ds. Gospodarki Ściekowej, Budownictwa, Drogownictwa, Gospodarki Mieszkaniowej i Lokalowej, Infrastruktury i Gospodarki Przestrzennej oraz ds. Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Gminne jednostki organizacyjne, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Organizacje pozarządowe	Zgodnie z ustawą
Rozwój e-administracji lokalnej i upowszechnienie korzystania z obsługi elektronicznej wśród mieszkańców.	Wzrost dostępności i liczby e-usług. Zwiększenie liczby spraw załatwianych elektronicznie. Podniesienie jakości usług publicznych.	Liczba lub odsetek spraw załatwianych cyfrowo przez Urząd Gminy. Poziom zadowolenia mieszkańców z pracy urzędu.	Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej, Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji	Gminne jednostki organizacyjne, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Organizacje pozarządowe	2021 - 2030

<p>Inspirowanie, animowanie i realizowanie projektów współpracy z otoczeniem i interesariuszami administracji mogących przynieść korzyści w zakresie wspólnych inwestycji oraz dostępu do wiedzy, know-how i konkretnych rozwiązań, w tym rozwijanie współpracy samorządowej w wymiarze krajowym i międzynarodowym oraz przenoszenie jej na środowiska lokalne, a także współpracimiędzysektorowej (uczelnie – biznes – instytucje publiczne – organizacje pozarządowe) i partnerstwa publiczno-prywatnego.</p>	<p>Rozwój procesów współpracy z otoczeniem i interesariuszami administracji.</p> <p>Osiągnięcie efektu synergii.</p>	<p>Liczba zrealizowanych projektów we współpracy gminy i co najmniej 1 innej JST.</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów we współpracy gminy z uczelniami wyższymi.</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów we współpracy gminy i co najmniej 1 NGO.</p> <p>Liczba umów partnerstwa publiczno-prywatnego.</p>	<p>Władze samorządowe gminy</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Gminne jednostki organizacyjne, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy oraz inne JST, Organizacje pozarządowe, Uczelnie, Przedsiębiorcy, Gminy partnerskie</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Wsparcie merytoryczne, organizacyjne i prawno-księgowe organizacji pozarządowych oraz innych form inicjatyw społecznych.</p>	<p>Profesjonalizacja NGO</p>	<p>Liczba NGO, które zatrudniają pracowników.</p> <p>Liczba NGO, które pozyskały dofinansowanie ze źródła innego niż budżet gminy.</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej, Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji</p>	<p>Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy,</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Powierzenie i wspieranie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym, w tym w oparciu o umowy wieloletnie.</p>	<p>Rozwój współpracy samorządu z NGO. Podniesienie jakości realizacji zadań publicznych. Wzrost aktywności i partycypacji społecznej.</p>	<p>Liczba zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe. Suma środków publicznych przekazywanych organizacjom pozarządowym.</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej, Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji</p>	<p>Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy,</p>	<p>2021 - 2030</p>

<p>Promocja inicjatyw lokalnych i funduszu sołeckiego jako modelu partycypacji mieszkańców w decyzjach budżetowych gminy.</p>	<p>Zwiększenie wpływu mieszkańców na decyzje budżetowe gminy. Wzrost aktywności i partycypacji społecznej.</p>	<p>Liczba projektów zgłoszonych do inicjatyw lokalnych i funduszu sołeckiego. Wartość zrealizowanych projektów zgłoszonych do inicjatyw lokalnych i funduszu sołeckiego.</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Sekretarz Gminy Stanowiska ds.: Organizacyjnych, Ewidencji Ludności, Obywatelskich, Obrony Cywilnej, Rolnictwa, Zamówień Publicznych, Kultury, Promocji</p>	<p>Rady sołeckie, Mieszkańcy, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Media</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Edukacja obywatelska mieszkańców, promocja wolontariatu oraz stowarzyszenia się i angażowania w działania organizacji pozarządowych.</p>	<p>Wzrost aktywności i partycypacji społecznej.</p>	<p>Liczba organizacji pozarządowych na terenie gminy, w tym w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Liczba wolontariuszy na terenie gminy.</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Biblioteka Publiczna w Wapnie</p>	<p>Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Kluby i organizacje sportowe, Media</p>	<p>2021 - 2030</p>
<p>Kształtowanie atrakcyjnego wizerunku gminy, opartego o ideę Smart Village, spokojne tempo życia, w przyjaznym, bezpiecznym i zdrowym środowisku, a także tradycje handlowe, dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe oraz bogatą ofertę wykorzystania czasu wolnego. Wspólna promocja w ramach Mikroregionu Ziemi Wągrowieckiej.</p>	<p>Wzrost atrakcyjności osadniczej i turystycznej gminy. Zwiększenie liczby mieszkańców gminy. Zwiększenie liczby turystów odwiedzających gminę.</p>	<p>Liczba mieszkańców. Saldo migracji. Liczba turystów odwiedzających gminę.</p>	<p>Urząd Gminy w Wapnie, Biblioteka Publiczna w Wapnie</p>	<p>Administracja rządowa, Samorząd wojewódzki i powiatowy, Stowarzyszenie Rozwoju, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy, Media</p>	<p>2021 - 2030</p>

VI. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ GMINY WAPNO WRAZ Z USTALENIAMI I REKOMENDACJAMI W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

6.1 MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY

WPROWADZENIE DO MODELU

Model docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Wapno obrazuje spodziewane i zaplanowane w strategii gminy procesy rozwojowe i ich wpływ na kształtowanie się struktur przestrzennych.

W ramach modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Wapno przedstawiono różne funkcje terenów w gminie, a także obszary szczególnej koncentracji działalności inwestycyjnej i planowane zmiany w przestrzeni gminy. Wynika to z jednej strony z ukształtowania terenu, występujących zasobów naturalnych i obszarów cennych przyrodniczo, a także obszarów występowania potencjalnych zagrożeń, historycznie ukształtowanego użytkowania przestrzeni, w tym sieci osadniczej, powiązań infrastrukturalnych i komunikacyjnych, a także z wielu innych uwarunkowań zastanych, a z drugiej strony jest wynikiem zdiagnozowanych problemów, potrzeb i potencjału rozwojowego.

OGÓLNE UWARUNKOWANIA MODELU

Gmina Wapno administracyjnie przynależy do powiatu wągrowieckiego. Odległość Wapna od Poznania (stolica regionu), stanowiącego główny ośrodek administracyjny, edukacyjny i gospodarczy Wielkopolski wynosi 85 km. Nieco bliżej analizowanej jednostki położone są niewielkie, kilkutysięczne miasteczka, pełniące funkcję lokalnych ośrodków administracyjnych i usługowych: Damasławek (7,2 km), Kcynia (9,1 km), Gołańcz (12,6 km), Janowiec Wielkopolski (15,7 km), Żnin (17,4 km), Szubin (20,6 km), Mieścisko (21,1 km), Wągrowiec (11,7 km) – siedzibą powiatu, Rogowo (23,7 km), Gąsawa (24,4 km), Gniezno (50 km), Piła (75 km).

W kontekście rozwoju Gminy Wapno ich znaczenie i oddziaływanie jest jednak zróżnicowane. Podstawowe dane dotyczące Gminy Wapno przedstawione zostały w części diagnostycznej dokumentu strategii.

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wapno

Według podziału geograficznego Polski J. Kondrackiego gmina Wapno leży w makroregionie Pojezierza Wielkopolskiego (315.5), w obrębie dwóch mezoregionów: Pojezierza Chodzieskiego (315.53) i Pojezierza Gnieźnieńskiego (315.54). Pojezierze Chodzieskie znajduje się pomiędzy Doliną Środkowej Noteci a Doliną Wełny, która pełniła funkcje doliny marginalnej podczas subfazy chodzieskiej zlodowacenia wiślańskiego. Moreny tej subfazy ciągną się równoleżnikowo od Chodzieży poza Kcynię, a na zachodzie dochodzą do Czarnkowa. Pojezierze gnieźnieńskie jest środkową częścią Pojezierza Wielkopolskiego. Odpowiada on formom terenu, związaną z poznańską fazą zlodowacenia wiślańskiego, które tworzą pasmo wzgórz ciągnące się od Dziewiczej Góry (143 m) przez Pobiedziska, Gniezno i Trzemeszno, gdzie skręca na południowy wschód w stronę Konina. Pod cienką pokrywą czwartorzędu i trzeciorzędu leży tektoniczny wał kujawski, złożony z wapieni jurajskich, które w kilku miejscach przebijają egzematy (wyciśnięcia) soli permskich eksploatowane w Wapnie.

Podstawowymi formami terenu oraz krajobrazu naturalnego podkreślającymi szczególny charakter Gminy Wapno są:

- ❖ Rolnicza przestrzeń produkcyjna obejmująca przeważający obszar gminy, charakteryzująca się wysoką bonitacją gruntów oraz wysoką przydatnością rolniczą gleb,
- ❖ System cieków wodnych połączonych z Kanałem Wapno – Laskownica, w zlewni rzeki Wełny, wraz z terenami łąk tworzących ekosystem wód otwartych,
- ❖ Tereny lasów, zlokalizowane w dwóch kompleksach, przy granicy z gminą Gołańcz, w części zachodniej gminy i przy granicy z gminą Kcynia, w części wschodniej.

Uchwałą Nr VI/27/99 Rady Gminy Wapno z dnia 26 sierpnia 1999 roku uchwalono Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wapno, które do dzisiaj nie uległo zmianie. Studium to zmieniono uchwałą Nr XXV/158/09 Rady Gminy Wapno z dnia 7 lipca 2009 roku oraz uchwałą Nr XXXIV/216/2014 Rady Gminy Wapno z dnia 27 maja 2014 roku w związku z planowaną realizacją zespołu elektrowni wiatrowych wraz z obszarem oddziaływania w obrębach wsi Stołężyn, Wapno, Podolin, Komasin, Graboszewa, Srebrna Góra. Uchwały są ważne, a brak realizacji planowanej inwestycji zespołu elektrowni wiatrowych na terenie gminy spowodowany był zmianą ustawodawstwa w 2016 roku. Jeśli powstaną możliwości inwestycja ta planowana jest do realizacji.

Zgodnie z tym „Studium” ogólnym celem polityki przestrzennej gminy Wapno jest ukierunkowanie procesu podnoszenia standardu warunków życia mieszkańców gminy, podnoszenie atrakcyjności gminy – poprzez wykorzystanie terytorialnych warunków rozwoju oraz przeciwdziałanie degradacji walorów przyrodniczych gminy. Jednocześnie uznano, że konkretyzacja celu generalnego będzie następowała przez dążenie do osiągnięcia celów pośrednich, m.in. poprzez określenie predysponowanych do rozwoju podstawowych funkcji gminy.

FUNKCJE TERENÓW GMINY WAPNO

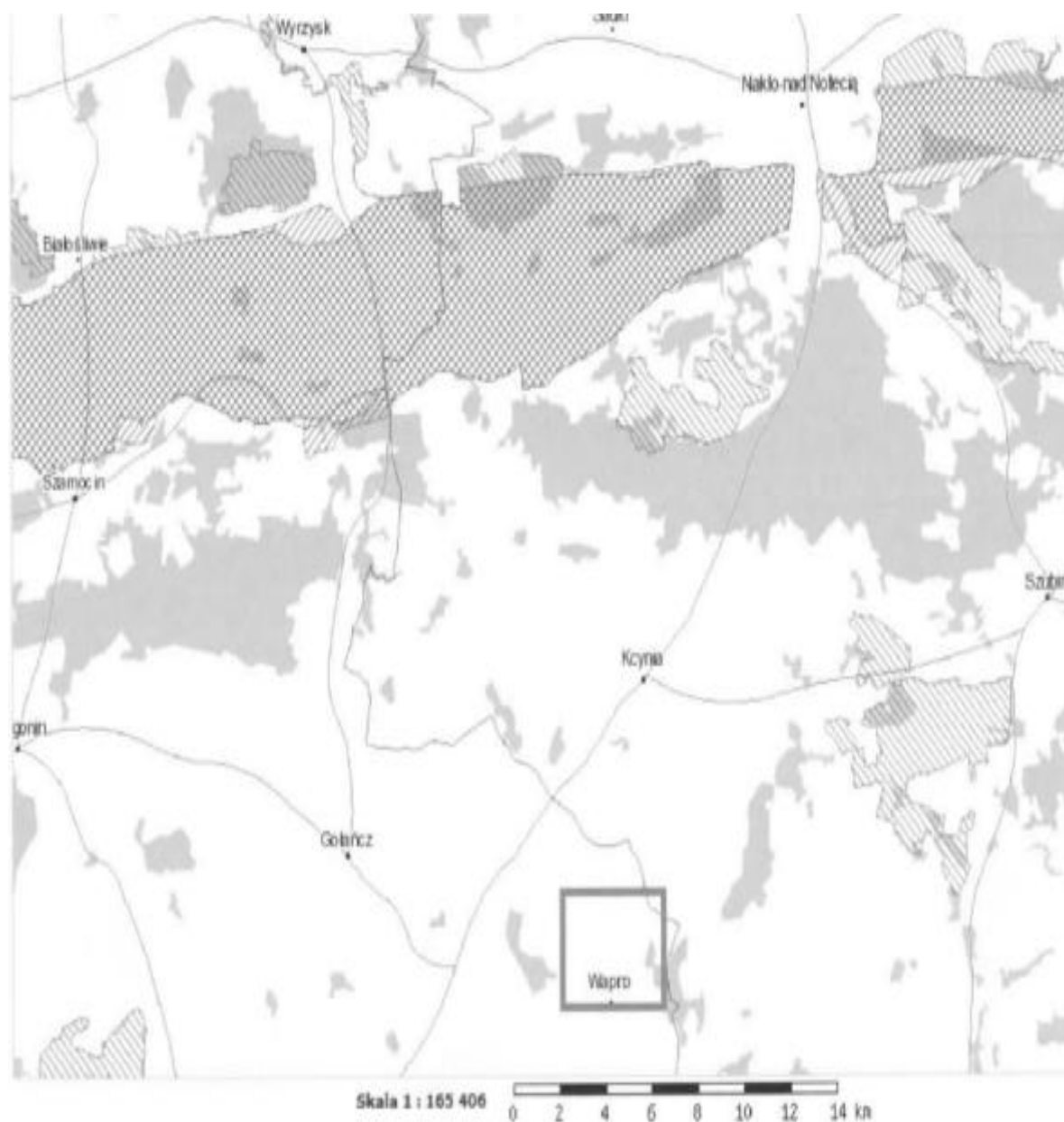
Gmina Wapno

Źródło: www.wapno.pl

W uchwalonych opracowaniach „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wapno”: uchwałą Nr VI/27/99 Rady Gminy Wapno z dnia 26 sierpnia 1999 roku, zmienionych uchwałą Nr XXV/158/09 Rady Gminy Wapno z dnia 7 lipca 2009 roku oraz uchwałą Nr XXXIV/216/2014 Rady Gminy Wapno z dnia 27 maja 2014 roku oraz w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego przedstawiono w formie graficznej dla poszczególnych miejscowości oraz w formie syntetycznej funkcje terenów w Gminie Wapno

Rys.7 Położenie obszarów objętych zmianą studium od terenów chronionych

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.natura2000.gdos.gov.pl

Wyodrębniono w nich tereny, na których przewidywany jest rozwój zabudowy w oparciu o dominujące funkcje: mieszkaniowe, którym mogą towarzyszyć tereny o funkcji usługowej, wraz z wyszczególnieniem terenów rolniczych, przemysłowych, rekreacji i wypoczynku, lotniskowe, leśne i inne.

Tabela:39 Zbiorcze zestawienie poszczególnych funkcji terenu w powierzchni obrębów Gminy Wapno na podstawie obowiązującego studium (część graficzna).

	Aleksandrowo	Graboszewo	Komasin	Padolin	Rusiec	Srebrna Góra	Stołężyn	Wapno	Wapno Południe
ML		X				X	X		
MN	X	X	X	X	X	X	X	X	X
MN/ U				X			X	X	X
MW							X	X	
MW/ U						X		X	X
P		X					X	X	
PU							X	X	
R	X	X	X	X	X	X	X	X	X
RM							X		
RU							X	X	
U							X	X	
UC									
US								X	
WS						X			
ZC						X		X	
ZD								X	
ZL		X	X			X	X		
ZP							X	X	
		382 ha	312 ha	441 ha	455 ha	843 ¹ ha	1287 ha	713 ² ha	

Zródło: Opracowanie do wykonanych analiz dokumentów planistycznych Gminy Wapno 1-Aleksandrowo = Srebrna Góra; 2 – Wapno + Wapno Południowe

W zestawieniu zastosowano dla poszczególnych funkcji terenu Gminy Wapno następujące oznaczenia:

ML – tereny zabudowy lotniskowej; **MN**- teren o zabudowie mieszkaniowej; **MNU** – teren o zabudowie mieszkaniowej i usługowej; **MW** – teren o zabudowie wielorodzinnej; **MW/U** – teren o zabudowie wielorodzinnej i usługowej; **P** – teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów; **PU** – teren obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i zabudowy usługowej; **R** – tereny rolnicze oraz składów i magazynów rolnych; **RM** – tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowli i ogrodnictwa; **RU** – tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowli, ogrodniczych oraz w gospodarstwach leśnych; **U** – tereny o zabudowie usługowej; **UC** – obiekty handlowe o pow. sprzedaży ponad 2000 m²; **US** – tereny sportu i rekreacji; **WS** – tereny wód podziemnych, śródlądowych; **ZC** – cmentarze; **ZD** – tereny ogródków działkowych; **ZL** – lasy; **ZP** – tereny zieleni urządzonej.

Największy udział w obszarach poszczególnych miejscowości Gminy Wapno mają tereny rolnicze (**R**) o różnym potencjale wykorzystania (grunty orne, łąki i pastwiska, sady oraz nieużytki, a także składy, magazyny rolne), szczególnie występujące we wszystkich sołectwach Gminy Wapno, szczególnie w większym zakresie w sołectwach: Komasin, Rusiec, Srebrna Góra, Stołężyn i Wapno. Lasy (**ZL**) oraz tereny sportu i rekreacji (**US**) występują w zachodniej (Stołężyn) i wschodniej części gminy (Graboszewo, Srebrna Góra).

Przemysł (**P**) oraz obiekty produkcyjne, składy, magazyny i zabudowy usługowe (**PU**) w Gminie Wapno występują głównie w sołectwach: Wapno, Padolin i Stołężyn. W zabudowie mieszkaniowej zdecydowanie dominują budynki mieszkalne w zabudowie jednorodzinnej (**MN**) oraz zagrodowej (**RM**).

ROZMIESZCZENIE PLANOWANYCH INWESTYCJI I PLANOWANE ZMIANY W PRZESTRZENI GMINY

KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA WYBRANYCH OBSZARÓW I KIERUNKÓW INTERWENCJI:

- ❖ Planuje się opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wapno oraz rewitalizację rynku w Wapnie i jego bezpośredniego otoczenia, aby przestrzeń ta stanowiła centrum życia społecznego, handlowo – usługowego i turystycznego gminy,
- ❖ W Wapnie planuje się utworzenie nowej przestrzeni publicznej pod organizację większych imprez (sportowych, kulturalnych, rozrywkowych, gospodarczych, targowych (jarmarków) itp.),
- ❖ Planuje się aktualizację Programu Ochrony i Opieki nad Zabytkami Gminy Wapno wraz z przygotowaniem Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Wapno oraz planem działań konserwatorskich, restauracyjnych i robót budowlanych przy zabytkach realizowanych poprzez współpracę strony publicznej i prywatnej,
- ❖ Chcąc zwiększyć dostępność i jakość oferty kulturalnej, a jednocześnie przewidując zwiększenie ruchu turystycznego i konieczność jego profesjonalnej obsługi, zaplanowano prace modernizacyjne i adaptacyjne w budynkach świetlic wiejskich oraz budowę Gminnego Ośrodka Kultury z Biblioteką.
- ❖ Dla zwiększenia mobilności mieszkańców i poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a jednocześnie w ramach tworzenia nowej oferty dla turystów i gości, zaplanowano budowę chodników, w tym z dopuszczonym ruchem rowerów, a także ciągów pieszo rowerowych oraz innej infrastruktury rowerowej i towarzyszącej. Inwestycje, dzięki zwiększeniu atrakcyjności roweru, przyczynią się także do poprawy jakości środowiska w gminie, w szczególności jakości powietrza,
- ❖ Ze względu na interesujące walory przyrodniczo – krajobrazowe, a także komfort życia mieszkańców, priorytetem pozostaje rozwój infrastruktury sieciowej. Biorąc pod uwagę uwarunkowania środowiskowe, terenowe i strukturę osadnictwa, a także koszty realizacji i utrzymania inwestycji, wyznaczono obszary doposażenia w siecią infrastruktury techniczną,
- ❖ Zaplanowano zwiększenie możliwości zagospodarowania terenów na cele inwestycji gospodarczych – poszerzenie obszarów aktywności gospodarczej głównie wzdłuż drogi Rusiec – Graboszewa – Srebrna Góra – Komasin – Podolin - Wapno oraz poza tym obszarem,
- ❖ Potrzeba podnoszenia atrakcyjności osadniczej gminy i komfortu życia mieszkańców (zatrzymanie emigracji i przyciąganie nowych mieszkańców, stworzenie lepszych warunków dla rozwoju rodzin z dziećmi, ale również dla osób starszych) determinują gminne inwestycje mieszkaniowe. Zaplanowano budowę budynku mieszkalnego wielorodzinnego w Wapnie lub Srebrnej Górze oraz w Stołężynie lub w Podolinie
- ❖ W ramach gminnej polityki społecznej zaplanowano inwestycje w budynkach użyteczności publicznej w celu dostosowania ich do wymagań osób niepełnosprawnych i osób starszych,
- ❖ Realizowane będą działania w celu zapewnienia dostępności (architektonicznej, cyfrowej, informacyjno-komunikacyjnej) w administracji lokalnej i przestrzeni gminy,
- ❖ W celu zwiększenia dostępności i jakości usług ochrony zdrowia, doskonalona będzie baza infrastrukturalna i wyposażenie podmiotów świadczących te usługi,
- ❖ Analiza szkoły podstawowej w Wapnie i stanu technicznego istniejącej bazy w kontekście potrzeb społecznych, wskaźników demograficznych i stojących przed oświatą wyzwań wskazała na konieczność jej przebudowy i rozbudowy. Podjęto również decyzję o zagospodarowaniu otoczenia placówek oświatowych, przede wszystkim w zakresie tworzenia przyszkolnej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej.

NAJWAŻNIEJSZE UWARUNKOWANIA WPŁYWAJĄCE NA ROZWÓJ GMINY WAPNO WYNIKAJĄCE Z:

Czynników wpływających na ciągle zmieniający się wizerunek gminy, którymi są m.in.:

- ❖ odległe sąsiedztwo miast Aglomeracji Poznańskiej,
- ❖ mało korzystne powiązania komunikacyjne w układzie regionalnym, krajowym i międzynarodowym (drogowi powiatowe i gminne),
- ❖ przeciętna atrakcyjność pod względem przyrodniczo –krajobrazowo -wypoczynkowym,
- ❖ względnie dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna,
- ❖ średnie kwalifikacje zawodowe mieszkańców,
- ❖ brak bezpośredniej bliskości głównych ośrodków szczebla wojewódzkiego umożliwia korzystanie z usług wyższego rzędu,
- ❖ przeciętnie zrównoważona pod względem sektorowym, branżowym, wielkościowym oraz ekologicznym struktura gospodarcza.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego przewiduje na terenie Gminy Wapno obszar zagrożony trwałą marginalizacją, na którym występuje kumulacja problemów społeczno ekonomicznych.

Potencjał rozwojowy Gminy Wapno należy wiązać przede wszystkim z działaniami na rzecz:

- ❖ poprawy warunków osiedleńczych,
- ❖ poprawy dostępności komunikacyjnej,
- ❖ poprawy estetyki gminy,
- ❖ rozwoju bazy edukacyjnej,
- ❖ rozwoju oferty sportowo-rekreacyjnej,
- ❖ rozwoju turystyki,
- ❖ poszerzenia oferty kulturalnej.

Gmina Wapno powinna wciąż inwestować w następujące obszary:

- ❖ utrzymanie atrakcyjności walorów środowiska przyrodniczego
- ❖ przygotowanie terenów pod rozwój budownictwa mieszkaniowego,
- ❖ rozwój turystyki i rekreacji,
- ❖ promocja walorów gminy.
- ❖ rozwój infrastruktury (technicznej - komunalnej, drogowej oraz sportowej, kulturalnej, edukacyjnej, zdrowotnej), w tym rozwój dostępu do nowoczesnych technologii komunikacyjnych,
- ❖ dobry dostęp do usług publicznych,
- ❖ wspieranie rozwoju rolnictwa oraz przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy,
- ❖ poprawa infrastruktury i dostępności komunikacyjnej.

6.2 USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Wapno wynikają z przyjętego i opisanego wyżej modelu. Dotyczą kluczowych jednostek funkcjonalno-przestrzennych. Opis uwzględnia krótką charakterystykę każdej z nich oraz określa najważniejsze zalecenia i wskazówki dotyczące polityki przestrzennej w odniesieniu do tych jednostek.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej dla:

1. Terenów o wartości historycznej i kulturowej:

- ❖ Zachowanie historycznej tkanki i struktury przestrzennej oraz elementów charakterystycznych i zakorzenionych w świadomości społeczności lokalnej,
- ❖ Podporządkowanie nowej zabudowy historycznej kompozycji przestrzennej,
- ❖ Umacnianie pozycji Wapna i Stołężyna jako miejsca jarmarków w celu promowania rozwoju lokalnej gospodarki,
- ❖ Poprawa atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni zarówno dla mieszkańców, jak i turystów oraz gości,
- ❖ Zwiększenie udziału zieleni,
- ❖ Uwzględnienie przestrzeni dla organizacji niewielkich wydarzeń o charakterze kulturalnym, rozrywkowym, integracyjnym, wystawienniczym.
- ❖ Integrowanie funkcji turystycznej, handlowej i roli „żywego centrum Wapna”,
- ❖ Utrzymanie miejsc parkingowych przy jednoczesnej promocji komunikacji pieszej, rowerowej i zbiorowej.

2. Terenów o funkcjach usługowych:

- ❖ Rozwój funkcji usługowych w Wapnie i dążenie do kształtowania lokalnych centrów usługowych w innych miejscowościach wiejskich,
- ❖ Rozwój usług wraz z rozwojem zabudowy i przyrostem liczby mieszkańców, a także odwiedzających gminę turystów i gości,
- ❖ Kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych,
- ❖ Kształtowanie struktury przestrzennej uwypuklające i wzmacniające znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych,
- ❖ Mieszanie i dodawanie funkcji,
- ❖ Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej (układ drogowy, komunikacja zbiorowa, infrastruktura piesza i rowerowa, punkty przesiadkowe),
- ❖ Dobra organizacja miejsc parkingowych przy kluczowych obiektach usługowych.

3. Terenów o funkcjach mieszkaniowych:

- ❖ Ochrona krajobrazu kulturowego dawnych układów ruralistycznych,
- ❖ Utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia,
- ❖ Dopuszczenie drugiego pasa zabudowy na zapleczu istniejących budynków usytuowanych wzdłuż ulic w sołectwach,
- ❖ Ograniczenie rozwoju zabudowy wielorodzinnej,
- ❖ Kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową w sołectwach,
- ❖ Kreowanie połączeń z układem zewnętrznym: komunikacyjnych i kompozycyjnych, w tym z terenami aktywnymi przyrodniczo,
- ❖ Kształtowanie zieleni m.in. poprzez powiązanie z usługami sportu i rekreacji, a także zachowanie niezabudowanych odcinków doliny rzecznej jako wolnej od zabudowy,

- ❖ Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej m.in. poprzez układ dróg publicznych, ekologiczny transport zbiorowy, połączenia rowerowe,
- ❖ Dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej (przedszkole, szkoła, place zabaw, skwery),
- ❖ Prowadzenie infrastruktury technicznej bazujące na analizie potrzeb i rachunku ekonomicznym,
- ❖ W centralnych częściach miejscowości na terenie gminy oraz przy głównych trasach komunikacyjnych przewiduje się rozwój mieszanych form zagospodarowania mieszkaniowo- usługowych,

4. Dla obszarów rozwoju gospodarczego gminy:

- ❖ Połączenie z ponadlokalnym układem komunikacyjnym,
- ❖ Tworzenie układu kompozycyjno-komunikacyjnego zapewniającego dostępność oraz dobrą dystrybucję terenów i ich obsługę,
- ❖ Ograniczenie negatywnego wpływu terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz,
- ❖ Wyposażenie terenów zabudowy techniczno-produkcyjnej w kanalizację sanitarną i nakaz odprowadzania ścieków do kanalizacji sanitarnej,
- ❖ Uzbieranie terenów proporcjonalnie do stopnia zainwestowania i zagospodarowania,
- ❖ Zapewnienie odpowiednich parametrów infrastruktury liniowej,

5. Dla terenów zielonych (lasów, zieleni urządzonej) gminy:

- ❖ Zachowanie i ochrona systemu przyrodniczego oraz krajobrazu, których zasadniczymi elementami są: kompleksy leśne wraz z terenami pozostałych zalesień i lokalne ciągi ekologiczne,
- ❖ Przeciwdziałanie degradacji środowiska,
- ❖ Porządkowanie istniejących i tworzenie nowych zespołów zieleni urządzonej,
- ❖ Zachowanie i tworzenie kompleksów leśnych i towarzyszących im łąk w dotychczasowym użytkowaniu, uzupełnianie i poszerzanie kompleksów leśnych,
- ❖ Wykorzystanie potencjału przyrodniczego do stworzenia atrakcyjnej oferty aktywnego spędzania czasu wolnego (sport, rekreacja, wypoczynek, turystyka),
- ❖ Wyznaczanie ścieżek edukacyjnych, szlaków turystycznych itp. oraz stref rekreacji i wypoczynku wyposażonych w miejsca parkingowe, infrastrukturę rowerową, tablice informacyjne i małą architekturę,
- ❖ Ograniczenia sytuowania nowej zabudowy,
- ❖ Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej.

6. Dla terenów rolniczych (grunty orne, łąki, pastwiska, sady) gminy :

- ❖ Utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych,
- ❖ Kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej,
- ❖ Przeciwdziałanie rozdrobnieniu areалу rolnego, dążenie do poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych, ,
- ❖ Realizacja programu zalesień gruntów najsłabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych,
- ❖ Ograniczenie zabudowy kubaturowej, możliwy rozwój zabudowy zagrodowej,
- ❖ Ograniczenie nowych terenów zabudowy poza terenami istniejącego zainwestowania,
- ❖ Możliwe obiekty usług rolniczych, produkcji rolniczej i ogrodniczej itp.,
- ❖ Zakaz obiektów oraz urządzeń degradujących w szerszym zasięgu środowisko i krajobraz,
- ❖ Możliwe przekształcenia gruntów rolnych w tereny o innym użytkowaniu, jak np.: lasy, agroturystyka, turystyka, rekreacja, sport, wypoczynek, produkcja energii ze źródeł odnawialnych, parki i inne tereny zieleni urządzonej,

- ❖ Wykorzystanie indywidualnych lub sąsiedzkich systemów zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

7. Dla wód powierzchniowych i podziemnych:

- ❖ Zachowanie istniejącego systemu, dążenie do poprawy klas czystości wód na obszarze całej gminy,
- ❖ Wykorzystanie surowców przy pełnej ochronie systemu przyrodniczego,
- ❖ Ochrona bezpośredniej otuliny biologicznej cieków wodnych z ograniczeniem zabudowy kubaturowej (wyjątki: funkcje związane ze sportem, rekreacją, wypoczynkiem czy turystyką),
- ❖ Zakaz podejmowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- ❖ Zapewnienie dostępności komunikacyjnej, w szczególności poprzez rozwój sieci ścieżek rowerowych.

VII. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

7.1 OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO DO 2030 ROKU WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Terytorialne ukierunkowanie Strategii Rozwoju Województwa „Wielkopolska 2030” zakłada dążenie do wykorzystania i wzmocnienia przewag konkurencyjnych regionu oraz zachowania spójności wewnątrzregionalnej.

Wdrażany, zatem będzie – wskazany w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – rozwój terytorialnie wrażliwy i odpowiedzialny. Przejawem polityki rozwoju ukierunkowanej terytorialnie są obszary strategicznej interwencji. Zgodnie z definicją ustawową, obszar strategicznej interwencji (OSI) to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne.

Terytorializacja polityki rozwoju oznacza przestrzenne zaadresowanie celów i kierunków interwencji. Obszary interwencji wyznaczone są na podstawie charakterystycznych dla nich cech i zjawisk.

Mechanizm ten pozwala na wykorzystanie endogenicznych potencjałów i czynników rozwoju oraz intensyfikację zachodzących procesów integracji funkcjonalnej. Podstawową strukturę funkcjonalną regionu stanowią obszary miejskie i wiejskie. Z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego miasto i wieś tworzą całość – w przestrzeni społeczno-gospodarczej - stanowią nierozdzielny i trwały system interakcji, będąc jednocześnie jego autonomicznymi elementami. Ta niezależność wynika ze specyfiki zjawisk i problemów występujących na obszarach miejskich i wiejskich, a tym samym wymaga zróżnicowanych działań Samorządu Województwa.

Terytorialny wymiar Strategii przejawia się także ukierunkowaniem celów rozwojowych na

obszary strategicznej interwencji (OSI) charakteryzujące się wspólnymi cechami społeczno-gospodarczymi. Wyróżnienie OSI wynika z konieczności stymulowania określonych zmian na tych obszarach, aby skuteczniej osiągać cele rozwojowe Strategii Wielkopolska 2030.

Obszary strategicznej interwencji to wyraz zróżnicowanego i nierównomiernie rozłożonego potencjału rozwojowego Wielkopolski – należą do nich zarówno miejskie ośrodki funkcjonalne – bieguny wzrostu, jak i obszary skumulowanych problemów rozwojowych.

W przyjętym modelu realizacji Strategii (modelu funkcjonalnym) zakłada się zrównoważony terytorialnie rozwój regionu. Oznacza to z jednej strony wspieranie przez Samorząd Województwa ośrodków wzrostu w ich zdolności do wywierania korzystnego wpływu na otoczenie, z drugiej – włączanie w procesy rozwojowe obszarów słabszych gospodarczo, o niższym poziomie rozwoju i niskiej odporności na zjawiska kryzysowe dla zachowania spójności przestrzennej, gospodarczej i społecznej.

Wskazane w Strategii Wielkopolska 2030 obszary strategicznej interwencji wynikają z kompilacji dwóch podejść – regionalnego i krajowego, które to podejście uznaje się za równoprawne (Rys.7). Przyjęcie w niniejszej Strategii funkcjonalnego modelu rozwoju regionu, implikuje, że wszystkie obszary strategicznej interwencji są równoważne. Wymiar regionalny reprezentuje w szczególności Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego [PZPWW], z kolei wymiar krajowy – SOR, KPZK i KSRR. Do czasu aktualizacji PZPWW lub opracowania odpowiednich dokumentów programowych do Strategii, precyzujących kryteria wyznaczania oraz granice poszczególnych obszarów interwencji, obszary strategicznej interwencji (OSI) wskazane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego Wielkopolska 2020+ będą stanowić podstawę pozwalającą powiązać cele rozwojowe Strategii Wielkopolska 2030 z typami poszczególnych obszarów.

W PZPWW wyodrębniono obszary o najintensywniejszej sile oddziaływania miast na otoczenie, w których obserwować można wyraźne powiązania funkcjonalno-przestrzenne. Należą do nich miejskie obszary funkcjonalne (MOF):

1. Poznański Obszar Metropolitalny,
2. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska,
3. Gnieźnieński Obszar Funkcjonalny,
4. Koniński Obszar Funkcjonalny,
5. Leszczyński Obszar Funkcjonalny,
6. Piłski Obszar Funkcjonalny.

Zasięg oddziaływania największych ośrodków miejskich dzieli przestrzeń województwa na sześć subregionów. Wsparcie MOF służy wzmocnieniu ich konkurencyjności i zdolności do dyfuzji czynników rozwojowych na sąsiednie obszary zurbanizowane i o charakterze rolniczym, oddziałuje na wszystkie części województwa i stymuluje rozwój całej Wielkopolski, a także wpływa stabilizująco na strukturę osadniczą regionu.

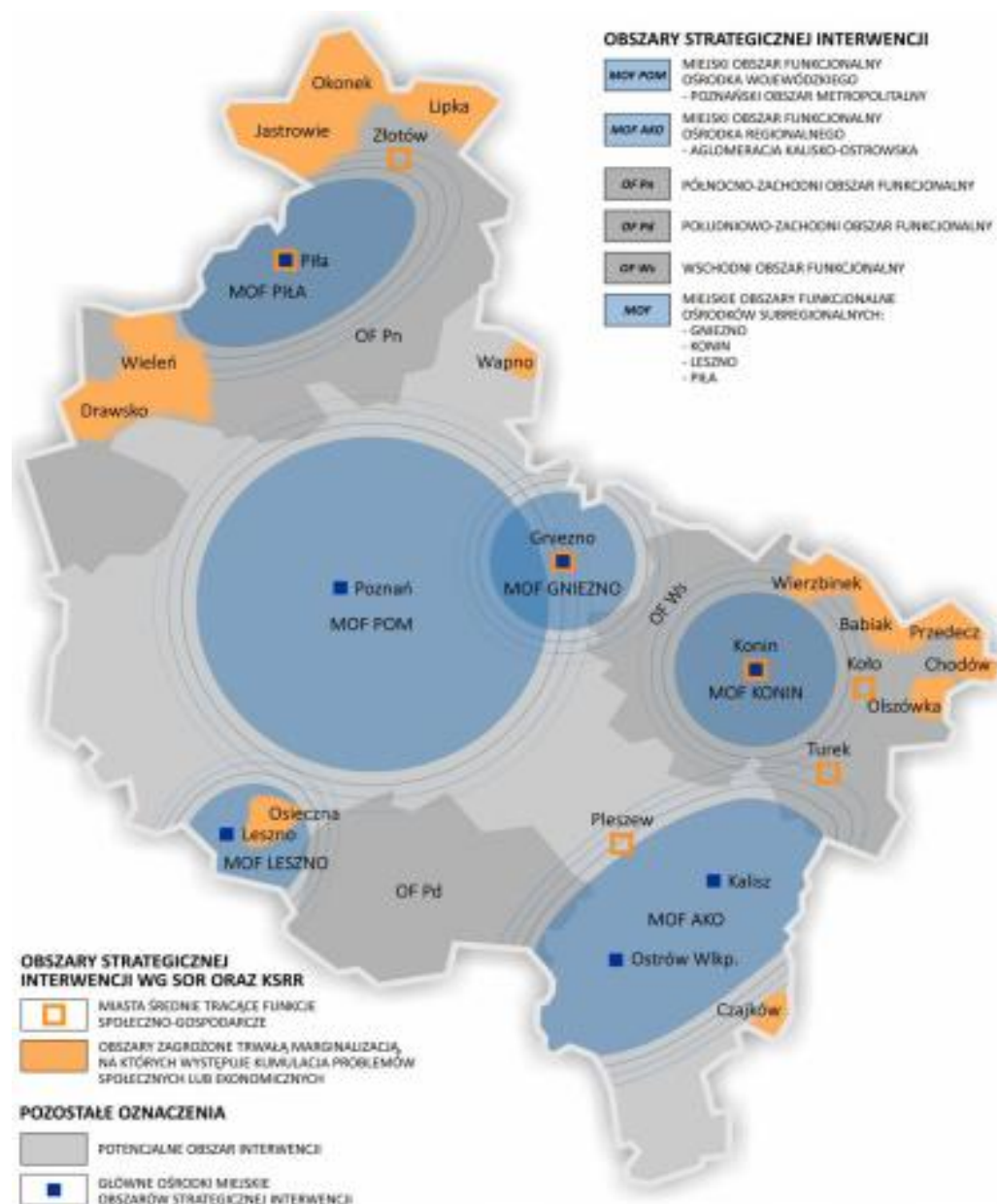
Ponadto w Strategii Wielkopolska 2030 wyodrębniono obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali regionalnej opisane w PZPWW. Należą do nich:

7. Wschodni Obszar Funkcjonalny,
8. Północno-zachodni Obszar Funkcjonalny,
9. Południowo-zachodni Obszar Funkcjonalny.

W przypadku krajowych obszarów strategicznej interwencji, wyróżnia się:

10. Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
11. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją leżące w województwie wielkopolskim.

Rys.8 Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatywnym zasięgu

Źródło: *Strategia Wielkopolska 2030*

Obszary te cechuje koncentracja czynników społeczno-gospodarczych negatywnie wpływających na dynamikę ich rozwoju, wymagających systemowego podejścia w procesie wyprowadzania ze stanu kryzysowego. Jednym z typów obszarów marginalizowanych są peryferia wewnętrzne (położone na obrzeżach, granicy województwa). Czynnikiem ich kryzysu jest zła dostępność przestrzenna (czasowa, komunikacyjna) do ośrodków wojewódzkich, determinująca brak możliwości efektywnego korzystania z bodźców rozwojowych, generowanych przez duże ośrodki miejskie.

Tym samym interwencje podejmowane na szczeblu regionalnym powinny uwzględniać kontekst zarówno międzyregionalny, jak i krajowy – obszary strategicznej interwencji o charakterze krajowym. Działania rozwojowe na obszarach peryferyjnych leżących przy granicy administracyjnej województwa powinny być zatem istotnym elementem współpracy na szczeblu ponadregionalnym dążącej do zmniejszenia dysproporcji rozwojowych.

7.2 OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY WAPNO WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

W ramach prac nad strategią, zarówno na etapie diagnostycznym, jak i planistycznym, analizowano możliwość wyznaczenia w Gminie Wapno lokalnych obszarów strategicznej interwencji. Gminy Wapno położona jest w znacznej odległości od Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego (POM) - leży w odległości 85 km od Poznania – stolicy województwa, najważniejszego ośrodka miejskiego w regionie, który posiada status ośrodka metropolitalnego i jest głównym elementem struktury przestrzennej Wielkopolski. Brak gminie pośrednio takich atutów jak : bardzo dobra lokalizacja pod względem komunikacyjnym, potencjał gospodarczy, kulturowy, turystyczny, naukowo-badawczy i akademicki, a także niski poziom bezrobocia oraz duża atrakcyjność rynku pracy. Ta sytuacja silnie rzutuje na specyfikę gminy oraz na nie wysoką ocenę rozpoznanych zasobów endogenicznych i potencjał gminy, które mogła by wykorzystać do rozwoju zgodnego z przyjętą wizją gminy.

Tego rodzaju podejście przyczyniło się do wyznaczenia w gminie strategicznych obszarów interwencji, strategicznych i operacyjnych celów, a także działań z określeniem wskaźników oceny osiągnięcia planowanych rezultatów. Przyczyniło się także do określenia kluczowych wyzwań oraz kierunków interwencji przyporządkowanych do wyznaczonych strategicznych obszarów interwencji.

1. STRATEGICZNY OBSZAR INTERWENCJI: **GOSPODARKA I RYNEK PRACY**

KLUCZOWE WYZWANIE:

Wzrost konkurencyjności, produktywności i innowacyjności gospodarki w gminie

- ❖ Konkurencyjność i atrakcyjność inwestycyjna Gminy Wapno ulega stopniowej poprawie. Według diagnozy i ankiety dostępność terenów przeznaczonych na inwestycje w gminie oceniono jako średnią / przeciętną. Lokata ta wynika z przeciętnej dostępności transportowej, niekorzystnego położenia gminy, posiadanych zasobów, względnie niewystarczająco dobrze rozwiniętej infrastruktury technicznej i gospodarczej, przeciętnych warunków dla lokalizacji działalności usługowej oraz poziomu bezpieczeństwa.
- ❖ Gmina Wapno podejmuje działania związane z rozwojem terenów inwestycyjnych i ich promocją, ale rozwój oferty inwestycyjnej utrudniają problemy związane najczęściej z brakiem środków finansowych niezbędnych m.in. do uzbrojenia terenów w infrastrukturę. Wynikiem hamującym ten proces jest fakt wyłączenia z użytkowania 22 ha gruntów na których występują szkody górnicze
- ❖ Rozmieszczenie przedsiębiorstw na obszarze Gminy Wapno jest nierównomierne, a większość z nich znajduje się w Wapnie i Stołęczynie.

KLUCZOWY KIERUNEK INTERWENCJI:

- ❖ Rozwój inicjatyw opartych o współpracę
- ❖ Rozwój sieci i kooperacji w gospodarce lokalnej, profesjonalizacja usług IOB
- ❖ Rozwój sektora rolnictwa i przetwórstwa rolno – spożywczego
- ❖ Tworzenie nowych miejsc pracy wysokiej jakości
- ❖ Aktywizacja niewykorzystanych zasobów pracy
- ❖ Poprawa jakości edukacji i kształcenia, w tym dopasowanie do potrzeb rynku
- ❖ Wzrost kompetencji osób dorosłych i ich udziału w kształceniu ustawicznym
- ❖ Rozwój inicjatyw lokalnych oparty o współpracę wszystkich podmiotów w gminie

2. STRATEGICZNY OBSZAR INTERWENCJI: **DZIEDZICTWO, TURYSTYKA I OFERTA WOLNEGO CZASU**

KLUCZOWE WYZWANIE:

ATRAKCYJNA I ROZWOJAJĄCA SIĘ OFERTA WOLNEGO CZASU, BAZUJĄCA NA HISTORII I LOKALNYM DZIEDZICTWIE KULTUROWYM ORAZ WALORACH PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWYCH

- ❖ Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu, w tym zasobów leśnych oraz zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego w gminie
- ❖ Zwiększenie i ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości, także powietrza oraz funkcjonowania gospodarki odpadami w gminie
- ❖ Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa, kształtowanie świadomości ekologicznej, wzmacnianie bezpieczeństwa ekologicznego i środowiskowego w gminie
- ❖ Uatrakcyjnienie ofert turystycznych w sferze sportu, rekreacji i wypoczynku w gminie
- ❖ Uatrakcyjnienie oferty spędzania wolnego czasu poprzez promowanie zdrowego trybu życia i aktywność sportową.

KLUCZOWE KIERUNKI INTERWENCJI:

- ❖ Wzrost atrakcyjności turystycznej i przyrodniczej w gminie
- ❖ Wzrost wykorzystania potencjału parków krajobrazowych, użytków ekologicznych oraz uatrakcyjnienie wirtualnego spaceru po gminie
- ❖ Rozbudowa infrastruktury sportowej, placów zabaw, otwartych stref aktywności mieszkańców gminy
- ❖ Zwiększenie potencjału bazy gastronomicznej i noclegowej z promocją turystyki weekendowej i kilkudniowej w gminie.

3. STRATEGICZNY OBSZAR INTERWENCJI: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

KLUCZOWE WYZWANIE:

PRZECIWDZIAŁANIE NIERÓWNOŚCIOM TERYTORIALNYM I ICH OGRANICZANIE W GMINIE ORAZ ZINTEGROWANA I NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA NA TERENIE GMINY

- ❖ Właściwie ukształtowany systemu planowania przestrzennego w gminie powinien zapewniać ład przestrzenny w skali obszarów lokalnych funkcjonalnych. Nasilenie procesów urbanistycznych w gminie powoduje coraz silniejsze zacieśnianie ich związków funkcjonalno – przestrzennych z otoczeniem.
- ❖ System planistyczny w Gminie Wapno powinien odzwierciedlać specyfikę poszczególnych obszarów, przeciwdziałać i zmniejszać nierówności terytorialne w gminie.
- ❖ Nowoczesna i zintegrowana infrastruktura powinna gwarantować spójność terytorialną i budować konkurencyjność gminy
- ❖ Podejmowane działania w zakresie zintegrowanej i nowoczesnej infrastruktury powinny zwiększać wykorzystanie alternatywnych źródeł energii, w tym OZE, zwiększać efektywność energetyczną, rozwijać infrastrukturę sieciową, edukacyjną oraz przeciwdziałać stepowieniu gminy.

KLUCZOWE KIERUNKI INTERWENCJI:

- ❖ Kształtowanie ładu przestrzennego poprzez zintegrowane planowanie przestrzenne w gminie
- ❖ Włączenie mieszkańców w proces rewitalizacji w gminie
- ❖ Zagospodarowanie terenów zielonych oraz przestrzeni publicznej w gminie
- ❖ Aktywizacja mieszkańców w zakresie dbałości o estetykę otoczenia w gminie
- ❖ Powiązanie rozwoju gminy z ponad lokalnym rozwojem społecznym, gospodarczym i przestrzennym.
- ❖ Rozwój infrastruktury sieciowej, drogowej i edukacyjnej w gminie
- ❖ Zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł energii, w tym OZE w gminie
- ❖ Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej gminy
- ❖ Przeciwdziałanie stepowieniu gminy.

4. STRATEGICZNY OBSZAR INTERWENCJI: **KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY**

KLUCZOWE WYZWANIE:

ROZWIJANIE, EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE KAPITAŁU LUDZKIEGO. PRZECIWDZIAŁANIE SKUTKOM ZMIAN DEMOGRAFICZNYM I SPOŁECZNYM

- ❖ W dobie globalizacji i rewolucji gospodarczo-technologicznej zmieniają się sposoby funkcjonowania gospodarki lokalnej i społeczeństwa gminy. Wzrasta wydajność i produktywność, ale pojawiają się problemy w sferze społecznej, takie jak wykluczenia, marginalizacja, bezrobocie. Rośnie presja społeczna przeciwdziałania negatywnym skutkom procesów demograficznych (w tym starzeniu się mieszkańców) i dezintegracji społecznej, konieczność wzmacniania tożsamości lokalnej, zwiększenia atrakcyjności oferty edukacyjnej w gminie.
- ❖ Gmina Wapno podejmuje działania związane z rozwijaniem oraz efektywnym wykorzystaniem kapitału ludzkiego, a także w zakresie przeciwdziałania negatywnym skutkom procesów demograficznych i społecznych.
- ❖ Starzenie się lokalnego społeczeństwa, chociaż w tempie nieco niższym niż w powiecie wągrowieckim wpływa na stabilność systemów zabezpieczenia społecznego, poziom popytu i wydatków na świadczenia zdrowotne, których niezaspokojenie może nasilić napięcia i osłabić spójność społeczną.

KLUCZOWE KIERUNKI INTERWENCJI:

- ❖ Kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych, równościowych, w tym rozwój innowacji społecznych w gminie
- ❖ Wzmacnianie potencjału kulturowego i infrastruktury kultury w gminie
- ❖ Rozwój inicjatyw zagospodarowania wolnego czasu mieszkańców w gminie
- ❖ Poprawa dostępu i standardów usług oraz funkcjonowania infrastruktury społecznej w gminie
- ❖ Wyrównywanie szans edukacyjnych w gminie
- ❖ Rozwijanie sektora ekonomii społecznej i solidarnej w gminie.

VIII. ZGODNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY WAPNO NA LATA 2021-2030 Z WYTYCZNYMI I ZAŁOŻENIAMI ZAWARTYMI W DOKUMENTACH WYŻSZEGO RZĘDU

Strategia Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030 jest spójna z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, regionalnego i ponadlokalnego, m.in.:

- ❖ Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- ❖ Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030,
- ❖ Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030,
- ❖ Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- ❖ Strategią Rozwoju Województwa „Wielkopolska 2030”.

Tab.40 Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021 – 2030 z wytycznymi i założeniami zawartymi w wybranych dokumentach wyższego rzędu

<p>Cele strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030</p>	<p>Cel strategiczny 1 Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka lokalna, Wykorzystująca uwarunkowania, tradycje i specjalizacje lokalne oraz przedsiębiorczość mieszkańców.</p>				<p>Cel strategiczny 2 Atrakcyjna i rozwijająca się oferta wykorzystania czasu wolnego, bazująca na historii i bogatym dziedzictwie kulturowym oraz walorach przyrodniczo- krajobrazowych gminy.</p>				<p>Cel strategiczny 3 Komfort i bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym</p>				<p>Cel strategiczny 4 System usług publicznych wysokiej jakości, dostosowany do potrzeb i oczekiwań społecznych, odpowiadający wyzwaniom współczesności, gwarantujący rozwój wspólnoty samorządowej gminy</p>			
<p>Cele operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030</p>	<p>Cel operacyjny 1.1. Rozwój i kształtowanie nowych obszarów inwestycyjnych w przestrzeni gminy.</p> <p>Cel operacyjny 1.2. Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług.</p> <p>Cel operacyjny 1.3. Rozwój obszarów wiejskich, rolnictwa i branż powiązanych.</p> <p>Cel operacyjny 1.4. Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców.</p>				<p>Cel operacyjny 2.1. Ochrona dziedzictwa historycznego oraz wzmocnienie roli kultury w procesach rozwoju społecznego i gospodarczego gminy i jej mieszkańców.</p> <p>Cel operacyjny 2.2. Rozwój infrastruktury oraz kreowanie spójnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmocniających atrakcyjność osadniczą i turystyczną gminy.</p> <p>Cel operacyjny 3.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do systemów wodociagowych i kanalizacyjnych, wykorzystujących technologie adekwatne do warunków osadniczych i przyrodniczych.</p>				<p>Cel operacyjny 3.2. Ochrona zasobów środowiskowych i adaptacja do zmian klimatu.</p> <p>Cel operacyjny 3.3 Ochrona i kształtowanie krajobrazu oraz funkcjonalne zarządzanie przestrzenią.</p> <p>Cel operacyjny 3.4. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej oraz mobilności mieszkańców.</p> <p>Cel operacyjny 3.5. Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym.</p>				<p>Cel operacyjny 4.1. Skuteczna i efektywna polityka oświatowa, odpowiadająca na wyzwania XXI wieku.</p> <p>Cel operacyjny 4.2. Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych.</p> <p>Cel operacyjny 4.3. Strategiczne zarządzanie rozwojem gminy, służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu.</p>			

Cel 2 Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych														
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego													
	2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym													
	2.3 Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach													
Cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie														
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego	3.1 Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem													
	3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym													
	3.3 Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych													
	3.4 Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej													

Cel strategiczny 1 : Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców														
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2030	1.1 Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu													
	1.2 Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia													
	1.3 Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy													
Cel strategiczny 2: Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu														
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2030	2.1 Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie													
	2.2 Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom													
	2.3 Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu													
Cel strategiczny 3: Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski														
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2030	3.1 Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa													
	3.2 Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski													
	3.3 Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej													

Cel strategiczny 4: Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem															
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2030	4.1 Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług														
	4.2 Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju														

IX. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY WAPNO NA LATA 2021-2030

9.1 System wdrażania

Institutionalną strukturę systemu realizacji Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030 tworzą:

- ❖ Wójt Gminy Wapno,
- ❖ Rada Gminy w Wapno,
- ❖ Sekretarz Gminy Wapno oraz Stanowisko ds. Organizacyjnych Urzędu Gminy w Wapnie, pełnią rolę centrum koordynacyjnego,
- ❖ Inne stanowiska, Referat Finansowy Urzędu Gminy w Wapnie oraz jednostki gminne,
- ❖ Wykonawcy i partnerzy realizacyjni określani w strategii.

Za wdrażanie programu, podobnie jak i innych dokumentów o charakterze strategicznym, odpowiada Wójt Gminy Wapno. Jego odpowiedzialność należy rozumieć poprzez strategiczną rolę organu wykonawczego samorządu gminnego w stymulowaniu i koordynacji działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również w mobilizowaniu oraz integrowaniu zasobów pozostających w ich dyspozycji – na rzecz realizacji celów i kierunków działań określonych w strategii.

Ważna rola przypada również Radzie Gminy w Wapnie, reprezentującej różnorodne środowiska lokalne. Będzie ona wsparciem merytorycznym dla centrum koordynacyjnego, a do jej zadań należy w szczególności proponowanie nowych kierunków działań i rozwiązań realizacyjnych, bazujących na opiniach przedstawicieli społeczności lokalnych z poszczególnych części gminy, podejmowanie uchwał w zakresie aktualizacji dokumentu, w szczególności na bazie wniosków z monitoringu i ewaluacji.

Kluczowym elementem powyższej struktury jest rola Sekretarza Gminy Wapno oraz Stanowiska ds. Organizacyjnych Urzędu Gminy w Wapnie, którzy pełnią rolę centrum koordynacyjnego, którym kieruje Sekretarz Gminy. Jest to podmiot, który z jednej strony prowadzi sprawozdawczość na potrzeby monitoringu i ewaluacji, przygotowując podsumowania i raporty dla Wójta Gminy Wapno oraz Rady Gminy w Wapnie, a z drugiej stanowi „węzeł koordynacyjny - informacyjno-promocyjny” dla wykonawców i partnerów realizacyjnych. Niezbędna jest współpraca innych stanowisk/komórek/referatu finansowego Urzędu Gminy w Wapnie oraz jednostek gminnych ze wskazanym centrum koordynacyjnym. Strategia uwzględnia ponadto zadania wykraczające poza bezpośrednie kompetencje gminy, stąd potrzeba włączenia w system realizacji i współpracy partnerów, jak: administracja rządowa, inne jednostki samorządu terytorialnego, przedstawiciele biznesu, organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, mieszkańców, partnerów zagranicznych. Tym samym, efektywność realizacji celów wyodrębnionych w strategii w dużej mierze będzie zależać od koordynowania i monitorowania tego procesu. Dlatego też do zadań Stanowiska ds. Organizacyjnych oraz Sekretarza Urzędu Gminy w Wapnie, jako centrum koordynacyjnego, należeć będzie w szczególności:

- ❖ realizacja przypisanych mu zadań i projektów,
- ❖ koordynacja współpracy oraz ciągle pozyskiwanie nowych partnerów do realizacji zadań zapisanych w strategii,
- ❖ kreowanie i przyjmowanie propozycji nowych zadań od partnerów realizacyjnych i odbiorców działań strategii,
- ❖ monitorowanie i ewaluacja procesu realizacji zadań określonych w strategii, przygotowywanie sprawozdań, koordynacja procesu jej aktualizacji,
- ❖ poszukiwanie wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi pozabudżetowych źródeł finansowania realizacji zadań i projektów,
- ❖ zapewnienie działań w zakresie informacji i promocji strategii.

9.2 Mechanizmy i instrumenty realizacji strategii

Projekty i zadania w ramach Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030 będą realizowane w różnych okresach czasowych: od akcji jednorazowych, poprzez działania realizowane przez kilka tygodni, miesiący, rok, kilka lat, aż do zadań ciągłych.

Wykorzystane zostaną różne mechanizmy wdrażania strategii, w tym współpraca w ramach różnego rodzaju partnerstw, jak np. Związek Samorządów Polskich, czy też inne.

Strategia Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030 będzie wdrażana przy wykorzystaniu zróżnicowanych instrumentów, m.in.:

- ❖ finansowych – coroczne uchwały budżetowe Rady Gminy w Wapnie, wieloletnia prognoza finansowa oraz inne dokumenty finansowe, określające krótko- i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych, a także projekty realizowane przy wykorzystaniu funduszy zewnętrznych, głównie europejskich, otwarte konkursy ofert i inne formy współpracy finansowej z organizacjami pozarządowymi,
- ❖ prawnych – uchwały Rady Gminy w Wapnie, zarządzenia Wójta Gminy Wapno, regulacje w postaci aktów prawa miejscowego, decyzje administracyjne itp.,
- ❖ wdrożeniowych – gminne strategie sektorowe/branżowe itp., uszczegóławiające strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów rozwojowych, określone w szczególności w rozdziale dotyczącym wytycznych do sporządzania dokumentów wykonawczych,
- ❖ planowania przestrzennego - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, procedury zapewniające udział mieszkańców w planowaniu przestrzennym itp.,
- ❖ organizacyjno-zarządczych i koordynacyjnych – aktualizacje regulaminów, statutów i procedur, tworzenie zespołów zadaniowych i projektowych, powoływanie dedykowanych ciał o charakterze opiniodawczo-doradczym, zawiązywanie partnerstw itp.,
- ❖ kadrowych – praca i zaangażowanie władz samorządowych, kadry kierowniczej i pracowników samodzielnych stanowisk, oraz jednostek gminnych, koordynatorów programów i projektów, w tym realizowanych z funduszy europejskich, liderów lokalnych, a także system doskonalenia kadr, wymiany doświadczeń i poznawania dobrych praktyki itp.,
- ❖ kontrolnych - aktualizacja ewidencji i rejestrów, monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego, kontrola jakości itp.
- ❖ społecznych – działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne, konsultacje wewnętrzne, konsultacje społeczne, strona internetowa gminy i jednostek gminnych, profile w mediach społecznościowych, media lokalne i ponadlokalne, system informacji przestrzennej gminy itp.

Poziom społeczny

Poziom społeczny dotyczy upowszechniania zapisów Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021- 2030 wśród społeczności lokalnej oraz pozyskiwania partnerów (lokalnych i zewnętrznych) dla realizacji zaplanowanych działań. Głównym adresatem zapisów dokumentu są mieszkańcy gminy, a w szczególności:

- ❖ radni, pracownicy Urzędu Gminy w Wapnie i gminnych jednostek organizacyjnych,
- ❖ posłowie i senatorowie reprezentujący w parlamencie region oraz radni sejmiku wojewódzkiego, związani z regionem,
- ❖ przedsiębiorcy, przedstawiciele sektora gospodarczego, instytucje otoczenia biznesu, instytucje szkoleniowe z regionu,
- ❖ wyższe uczelnie z terenu regionu,
- ❖ sektor finansowy – banki, instytucje pożyczkowe i kredytowe,
- ❖ podmioty turystyczne,
- ❖ Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu i inne instytucje rynku pracy,
- ❖ organizacje pozarządowe z terenu gminy, placówki edukacyjne.

Ważnym adresatem Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2020 jest również otoczenie jednostki, szczególnie:

- ❖ sąsiednie gminy,
- ❖ powiat wągrowiecki,
- ❖ zarząd województwa wielkopolskiego,
- ❖ wojewoda wielkopolski,
- ❖ administracja rządowa,
- ❖ organizacje samorządu gospodarczego o ponadlokalnym zasięgu,
- ❖ organizacje pozarządowe o ponadlokalnym zasięgu
- ❖ potencjalni inwestorzy zainteresowani inwestycjami w gminie,
- ❖ zagraniczni partnerzy samorządowi Gminy Wapno.

Upowszechnienie zapisów strategii ma na celu:

- ❖ poinformowanie o zakończeniu prac nad opracowaniem strategii,
- ❖ objaśnienie dalszych etapów procesu zintegrowanego planowania rozwoju w gminie – realizacja zapisów strategii, zaproszenie do współpracy, tworzenie partnerstw,
- ❖ prezentację lokalnego potencjału społecznego, gospodarczego, środowiskowego, przestrzennego gminy, priorytetów i kierunków rozwoju w najbliższych latach (obszary strategiczne i cele strategiczne i operacyjne, kierunki interwencji),
- ❖ objaśnienie roli funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w finansowaniu rozwoju lokalnego i sposobu ich pozyskiwania poprzez przygotowanie projektów wynikających ze strategii,
- ❖ zachęcenie do współrealizacji z jednostkami samorządowymi Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030, a także jej stałego monitorowania i aktualizacji, zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami i nowymi wyzwaniami.

W celu upowszechnienia treści strategii rekomenduje się przeprowadzić proponowane działania:

- ❖ zorganizowanie spotkania informacyjnego poświęconego ustaleniom strategii oraz inaugurującego proces jej obowiązywania – skierowanego głównych adresatów strategii oraz przedstawicieli otoczenia gminy,
- ❖ opracowanie krótkiego materiału (broшуry informacyjnej) przybliżającego treść Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030,
- ❖ umieszczenie go do pobrania w wersji elektronicznej na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP),
- ❖ przekazanie pełnej i/lub skróconej wersji strategii wskazanym interesariuszom lokalnym i ponadlokalnym,
- ❖ udzielanie przez władze samorządowe gminy wywiadów dla prasy lokalnej i regionalnej na temat zakończenia prac nad Strategią Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030 oraz rozpoczęcia procesu jej wdrażania i poszukiwania partnerów.

Tab. 41 ORSZAR TEMATYCZNY	RODZAJ DOKUMENTU	DOKUMENT GMINNY	UCHWAŁA	WYTYCZNE WYNIKAJĄCE Z DZIAŁAŃ PLANU OPERACYJNEGO
PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wapno		<p>Studium zgodne z modelem struktury funkcjonalno -przestrzennej gminy, określonym w strategii.</p> <p>Ewentualna aktualizacja Studium oparta na nowo zidentyfikowanych terenach służących działaniom prowadzącym do zwiększenia i wykorzystania potencjału gospodarczego, rekreacyjnego i atrakcyjności osiedleńczej gminy oraz rozbudowy jej infrastruktury społecznej i komunalnej.</p>
	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gminy	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Aleksandrowo, Graboszewo, Komasin, Podolin, Rusiec, Srebrna Góra, Stołężyn, Wapno i Wapno Południe	Brak uchwał Rady Gminy Wapno w zakresie uchwalonych Miejscowych Planów zagospodarowania przestrzennego ww. miejscowości	<p>Przygotowanie oraz ewentualna aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego ww. miejscowości jako konsekwencja aktualizacji studium i/lub na nowo zidentyfikowanych terenach służących działaniom prowadzącym do zwiększenia i wykorzystania potencjału gospodarczego, rekreacyjnego i atrakcyjności osiedleńczej gminy oraz rozbudowy jej infrastruktury społecznej i komunalnej.</p> <p>Objęcie całej gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.</p>
ENERGETYKA	<p>Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.</p> <p>Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe (w przypadku gdy plany przedsiębiorstw energetycznych nie zapewniają realizacji założeń gminy)</p>	Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Wapno na lata 2021-2030	Brak uchwały Rady Gminy Wapno w zakresie planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Wapno na lata 2021 - 2030 .	Przygotowanie planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Wapno na lata 2021 - 2030 oraz ewentualna aktualizacja założeń w oparciu o bilans energetyczny gminy, ewaluację dokumentu i postępy osiągnięte w wyniku zrealizowanych inwestycji oraz w świetle działań planowanych w ramach strategii, m.in. w zakresie termomodernizacji, modernizacji i instalacji nowych indywidualnych źródeł ciepła oraz wydajności sieci przesyłowych.

<p style="text-align: center;">GOSPODARKA KOMUNALNA</p>	<p>Wieloletnie plany gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy</p> <p>Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych i gazowych</p>	<p>Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Wapno w latach 2021-2030</p>	<p>Uchwała Rady Gminy Wapno w zakresie Wieloletniego Programu Zagospodarowania zasobem Gminy Wapno w latach 2021 – 2030 będzie podjęta w czerwcu 2021 roku.</p>	<p>Opracowanie dokumentu oraz aktualizacja na okres od 2021 r., uwzględniającego wnioski z ewaluacji, postępy osiągnięte w wyniku zrealizowanych działań i inwestycji, a także w świetle obecnych planów inwestycyjnych gminy oraz możliwości wynikających z rządowej polityki wsparcia budownictwa mieszkaniowego (m.in. ustawa „Lokal za grunt”, Społeczne Inicjatywy Mieszkaniowe).</p> <p>Rekomendowane opracowanie dokumentu w związku z uznaniem w strategii inwestycji w rozbudowę sieci wodno-kanalizacyjnej oraz gazowej za kluczowe dla rozwoju gminy, a jednocześnie ze względu na trudności techniczne i wysokie koszty realizacji inwestycji wynikające ze specyfiki gminy.</p>
<p style="text-align: center;">OCHRONA I OPIEKA NAD ZABYTKAMI ORAZ ZARZĄDZANIE DZIEDZICTWEM KULTUROWYM</p>	<p>Gminny program opieki nad zabytkami</p> <p>Plan ochrony dziedzictwa kulturowego</p>	<p>Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Wapno na lata 2018-2021</p> <p>Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Wapno</p>	<p>Uchwała Nr XL/200/2018 Rady Gminy Wapno z dnia 29.10 2018r.</p>	<p>Konieczność opracowania nowego Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami, celem wypełnienia obowiązku ustawowego, a także zapewnienia spójności ze strategią i uszczegółowienia zapisanych w niej założeń w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami oraz zarządzania dziedzictwem. Program obok restauracji zabytków powinien określić podstawy do włączenia ich w tworzenie oferty turystycznej, kulturalnej i gospodarczej gminy. Osobne omówienie w ramach Programu może dotyczyć zabytków w gminnych OSI. Dokument opcjonalny. Dyskutowany w procesie opracowania strategii jako jeden z możliwych instrumentów ochrony krajobrazu, uporządkowania przestrzeni, ograniczenia reklam i lepszego wyeksponowania zabytków.</p>

OCHRONA ŚRODOWISKA I ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU	Gminny program ochrony Środowiska	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wapno na lata 2017-2020 z perspektywą na do 2024	Brak Uchwały Rady Gminy Wapno w zakresie Programu Ochrony Środowiska od 2021 r.	<p>Opracowanie raportu z realizacji programu oraz jego aktualizacja lub opracowanie nowego dokumentu, z uwzględnieniem treści zawartych w strategii, w szczególności w ramach celów operacyjnych: 3.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do systemów wodociągowych i kanalizacyjnych, wykorzystujących technologie adekwatne do warunków osadniczych i przyrodniczych oraz 3.2. Ochrona zasobów środowiskowych i adaptacja do zmian klimatu.</p> <p>Długoterminowa strategia niskoemisyjna gminy Wapno do ..... r. zawarta w Planie gospodarki niskoemisyjnej będzie obejmować działania polegające na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • termomodernizacji budynków użyteczności publicznej; • termomodernizacji budynków sektora mieszkaniowego; • zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy; • ograniczeniu zużycia energii finalnej w obiektach użyteczności publicznej; • zwiększeniu efektywności energetycznej działań; • wymianie kotłów w indywidualnych gospodarstwach domowych: ograniczenie niskiej emisji poprzez eliminację niskosprawnych urządzeń na paliwa stałe w wybranych gospodarstwach domowych; • zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń pochodzącej z sektora transportu. <p>Przygotowanie i aktualizacja Program usuwania azbestu z terenu gminy, zgodny z zapisami strategii i je uszczegóławiający.</p> <p>Przygotowanie i aktualizacja program małej retencji Gminy Wapno</p>
	Plan gospodarki Niskoemisyjnej	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Wapno od 2009 r.	Uchwała Nr XXVIII/174/2009 Rady Gminy Wapno z dnia 22. 12. 2009 r.	
	Program usuwania azbestu	Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wapno	Brak Uchwały Rady Gminy Wapno dotyczącej usuwania azbestu z terenu Gminy Wapno	
	Program małej retencji	Program małej retencji Gminy Wapno	Brak Uchwały Rady Gminy Wapno w zakresie Programu małej retencji	

TRANSPORT	Plany rozwoju sieci drogowej wraz planami finansowania w zakresie dróg gminnych	Program rozwoju sieci drogowej Gminy Wapno	Brak Uchwały Rady Gminy Wapno w zakresie Programu rozwoju sieci drogowej Gminy Wapno	Opcjonalne opracowanie planu dotyczącego modernizacji najważniejszych ciągów komunikacyjnych oraz tworzącego podstawy pod rozwój transportu zbiorowego oraz alternatywnych form komunikacji (m.in. ciągów pieszo – rowerowych)
POLITYKA SPOŁECZNA	<p>Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych</p> <p>Gminny program rewitalizacji</p>	<p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wapno na lata 2021 – 2030</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Wapno</p>	<p>Uchwała Nr XXV/143/2021 Rady Gminy Wapno z dnia 15.04.2021 r.</p> <p>Brak Uchwały Rady Gminy Wapno w zakresie Programu Rewitalizacji Gminy Wapno</p>	<p>Dokument obowiązuje nadal. Przewiduje się aktualizację tego dokumentu jeśli wystąpi taka potrzeba, celem wypełnienia obowiązku ustawowego, zapewnienia spójności ze strategią rozwoju, a także uwzględniania wniosków z aktualnej pogłębionej diagnozy społeczno-demograficznej oraz w zakresie pojawiających się i przewidywanych problemów społecznych.</p> <p>Dokument powinien być spójny ze strategią i ją uszczegóławiać, głównie w odniesieniu do działań w ramach celu operacyjnego 4.2. Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych. Ważnymi tematami powinny być m.in. rozwój usług wytchnieniowych oraz przeciwdziałanie ekonomicznym, społecznym i zdrowotnym skutkom pandemii COVID-19.</p> <p>Przygotowanie oraz aktualizacja dokumentu obowiązującego w latach 2015-2020 lub opracowanie nowego w oparciu o ewaluację dotychczasowego programu oraz aktualną pogłębioną diagnozę. Strategia rozwoju wskazuje obszary działań pokrywające się z założeniami programu rewitalizacji, lecz ich nie precyzuje.</p>

POLITYKA SPOŁECZNA	Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	Uchwała Nr IV/16/2011 Rady Gminy Wapno z dnia 21.02 2011 r.	Ewaluacja przebiegu realizacji programu ww. przez Zespół Interdyscyplinarny i pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz jego aktualizacja lub opracowanie nowego programu. Dokument powinien być spójny ze strategią i ją uszczegóławiać, głównie w odniesieniu do działań w ramach celu operacyjnego 4.2. Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych
	Gminny program wspierania rodziny	Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023	Uchwała Nr XXIV./133/2021 Rady Gminy Wapno z dnia 23.02.2021 r.	Ewaluacja przebiegu realizacji programu w latach 2021-2023 oraz jego aktualizacja lub opracowanie nowego programu. Dokument powinien być spójny ze strategią i ją uszczegóławiać, głównie w odniesieniu do działań w ramach celu operacyjnego 4.2. Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych
	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminny program przeciwdziałania narkomanii	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok	Uchwała Nr XXII./177/2020 Rady Gminy Wapno z dnia 25.11. 2020 r.	Program przyjmowany corocznie. Dokument powinien być spójny ze strategią i ją uszczegóławiać, głównie w odniesieniu do działań w ramach celu operacyjnego 4.2. Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych
Rozwój Lokalny	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Programu współpracy Gminy Wapno z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami w rozumieniu przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2020 r.	Uchwała Nr XX./109/2020 Rady Gminy Wapno z dnia 20.10.2020 r.	Program przyjmowany corocznie. Rekomenduje się opracowanie programu wieloletniej współpracy z organizacjami pozarządowymi. Obszary współpracy finansowej i niefinansowej powinny uwzględniać szczególnie te pola, które strategia uznaje za kluczowe oraz gdzie samorząd nie ma możliwości pełnego zaspokojenia potrzeb społecznych lub gdzie aktywność organizacji może istotnie podnieść poziom usług społecznych dostarczanych społeczności lokalnej (np. w ramach polityki społecznej). Program wieloletni pozwala na wdrożenie umów wieloletnich z organizacjami

Rozwój Lokalny	Program odnowy miejscowości	Program odnowy miejscowości gminy Wapno	Brak Uchwały Rady Gminy Wapno w zakresie programu odnowy miejscowości Gminy Wapno	Opcjonalne opracowania programów, szczególnie dla miejscowości wyznaczonych jako obszary strategicznej interwencji, a także tych, gdzie centra lokalne i miejsca integracji nie występują lub wymagają modernizacji. Programy mogą uszczegółowić zapisy strategii, tworzą przestrzeń do realizacji wielu działań lokalnych, w tym stymulowania zaangażowania społecznego w sprawy ważne dla rozwoju gminy.
Oświata	Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę	Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Wapno, a także granice obwodów publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Wapno, a także inne organy, od dnia 1 września 2019 r	Uchwała Nr XXIII/117/2017 Rady Gminy Wapno z dnia 27.03.2017 r.	Dokument aktualny, strategia nie przewiduje wprost zmian w sieci publicznych szkół podstawowych. Ewentualne działania w tym zakresie warto poprzedzić audytem oświaty.
Zarządzanie kryzysowe	Gminny plan zarządzania kryzysowego	Gminny plan zarządzania kryzysowego	Gminny Plan zarządzania kryzysowego jest opracowany	Rekomendowana aktualizacja dokumentu z 2020 r., m.in. wykorzystująca doświadczenia kadr zarządzających gminą z czasu pandemii COVID-19.
Finanse publiczne	Wieloletnia prognoza finansowa	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Wapno na lata 2020-2030	Uchwała Nr XXIII/12/2020 Rady Gminy Wapno z dnia 29.12.2020 r.	Dokument aktualny, zgodny z zapisami strategii. Aktualizacja zgodnie z potrzebami.

9.3 MONITORING, EWALUACJA I AKTUALIZACJA DOKUMENTU

Podstawą kontroli kierunków rozwoju gminy zaplanowanych w strategii jest dysponowanie obiektywną wiedzą na temat osiąganych postępów oraz zdolność do reagowania na pojawiające się rozbieżności pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami. W dokumencie określono procesy i zaproponowano wskaźniki, by na ich podstawie móc monitorować i weryfikować, czy prace idą zgodnie z planem i czy obecne kierunki działań prowadzą do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Sprawozdawczość z realizacji strategii będzie realizowana w oparciu o dwa elementy:

- ❖ analizę wskaźnikową,
- ❖ podsumowanie realizacji kierunków działań określonych w strategii.

Analiza wskaźnikowa będzie opracowywana przez Sekretarza Gminy oraz Stanowisko ds. Organizacyjnych Urzędu Gminy Wapno, pełniący funkcję centrum koordynacyjnego, na podstawie własnych danych i informacji, statystyk wewnątrz gminnych, statystyki publicznej (w szczególności generowanej przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Banku Danych Lokalnych), a także statystyk realizatorów i partnerów realizacyjnych. W tym ostatnim przypadku rekomenduje się, aby przekazywanie informacji i danych odbywało się na mocy stosownych porozumień pomiędzy samorządem gminy oraz wskazanymi podmiotami. Analiza powinna uwzględniać wskaźniki określone w strategii, z których kluczowe znaczenie mają wskaźniki zgromadzone w poniższej tabeli, którym przypisano wartości bazowe i docelowe. Mogą one być poszerzane lub zamieniane, zgodnie z potrzebami systemu monitorowania i ewaluacji. Analiza powinna być realizowana każdorazowo z wykorzystaniem jednego źródła danych, prowadzona w sposób dynamiczny, wskazując zmianę, jej zakres i kierunek, a także – w przypadku niepożądanych tendencji – rekomendacje zmierzające do poprawy funkcjonowania systemu wdrażania. Analiza może być również prowadzona w sposób porównawczy. Analiza wskaźnikowa realizowana będzie cyklicznie, najlepiej raz do roku.

Tab.42 Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

OBSZAR STRATEGICZNY 1 – GOSPODARKA I RYNEK PRACY					
CEL STRATEGICZNY 1 – KONKURENCYJNA I INNOWACYJNA GOSPODARKA LOKALNA, WYKORZYSTUJĄCA UWARUNKOWANIA, TRADYCJE I SPECJALIZACJE LOKALNE ORAZ PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ MIESZKAŃCÓW					
Cele operacyjne	Rezultaty	Wskaźnik Rezultatu	Źródło pozyskania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
Cel operacyjny 1.1 Rozwój i kształtowanie nowych obszarów inwestycyjnych w przestrzeni gminy	Zwiększenie areалу terenów inwestycyjnych w gminie	Powierzchnia terenów inwestycyjnych	Dane UG w Wapnie	„0” ha	„5” ha
	Pozyskanie nowych inwestorów	Liczba przedsiębiorstw w funkcjonujących na terenie gminy	Dane UG w Wapnie	100	130
Cel operacyjny 1.2 Rozwój i promocja lokalnej przedsiębiorczości, handlu i usług	Wzrost dochodów gminy z tytułu opłaty targowej	Wysokość dochodów gminy pochodzących z tytułu opłaty targowej w skali roku	Dane UG w Wapnie	1500 zł	3000 zł

Cel operacyjny 1.3 Rozwój obszarów wiejskich, rolnictwa i branż powiązanych.	Poprawa struktury obszarowej gospodarstwa rolnych na terenie gminy Zapewnione wsparcie dla lokalnych rolników chcących rozwijać swoją działalność	Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie Liczba rolników, którzy skorzystali z oferty WODR i/lub LGD w skali roku	Dane GUS	3,7324 ha	5 ha
			Dane ODR	200	250
Cel operacyjny 1.4 Wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców	Wzrost przedsiębiorczości lokalnej Poprawa warunków dla zakładania i prowadzenia podmiotów ekonomii społecznej	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. mieszkańców Liczba działających na terenie gminy podmiotów ekonomii społecznej	Dane GUS	34	45
			Dane UG Wapnie	5	10
OBSZAR STRATEGICZNY 2 – DZIEDZICTWO, TURYSTYKA I OFERTA WOLNEGO CZASU					
CEL STRATEGICZNY 2 – ATRAKCYJNA I ROZWIJAJĄCA SIĘ OFERTA WYKORZYSTANIA WOLNEGO CZASU, BAZUJĄCA NA HISTORII I BOGATYM DZIEDZICTWIE KULTUROWYM ORAZ WALORACH PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWYCH GMINY					
Cel operacyjny 2.1 Ochrona dziedzictwa historycznego oraz wzmocnienie roli kultury w procesach rozwoju społecznego i gospodarczego gminy i jej mieszkańców.	Zwiększenie oferty kulturalnej i rozrywkowej skierowanej do różnych grup mieszkańców Zwiększenie oferty Biblioteki Publicznej w Wapnie	Liczba dużych imprez organizowanych przez GOK i/lub BP w ciągu roku Liczba czytelników w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	Dane BP	2	4
			Dane BP	157	200
Cel operacyjny 2.2 Rozwój infrastruktury oraz kreowanie spójnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniających atrakcyjność osadniczą i turystyczną gminy.	Wzrost aktywności ruchowej mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży Wzrost zainteresowania ofertą gospodarstw agroturystycznych oraz pensjonatów na terenie gminy	Liczba członków lokalnych klubów sportowych, oraz ćwiczących w ramach poszczególnych sekcji. Liczba obiektów noclegowych	Dane UG i klubów sportowych	100	130
			Dane UG w Wapnie	1	1

OBSZAR STRATEGICZNY 3 – PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO					
CEL STRATEGICZNY 3 – KOMFORT I BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW W WYMIARZE ŚRODOWISKOWYM, PRZESTRZENNYM I KOMUNIKACYJNYM					
Cel operacyjny 3.1 Zapewnienie powszechnego dostępu do systemów wodociągowych i kanalizacyjnych, gazowych, wykorzystujących technologie adekwatne do warunków osadniczych i przyrodniczych.	Zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych	Odsetek mieszkańców posiadających dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej	Dane UG w Wapnie	60%	70%
	Zwiększenie dostępności usług w zakresie zbiorowego dostarczania wody	Odsetek mieszkańców posiadających dostęp do sieci wodociągowej	Dane UG w Wapnie	100%	100%
Cel operacyjny 3.2 Ochrona zasobów środowiskowych i adaptacja do zmian klimatu.	Zwiększenie dostępności usług dostarczania paliwa gazowego	Odsetek mieszkańców posiadających dostęp do sieci gazowej	Dane PGNiG	„0” %	„1” %
	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców	Odsetek odpadów zbieranych selektywnie	Dane UG w Wapnie	38,4%	60%
Cel operacyjny 3.3 Ochrona i kształtowanie krajobrazu oraz funkcjonalne zarządzanie przestrzenią.	Rozwój życia gospodarczego w Wapnie	Liczba stałych punktów handlowych i usługowych w Wapnie	Dane UG w Wapnie	20	30
	Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych dla mieszkańców	Liczba nowych działek gminnych o uregulowanym statusie	Dane UG w Wapno	0	2
Cel operacyjny 3.4 Zwiększenie dostępności komunikacyjne oraz mobilności mieszkańców.	Poprawa wewnętrznej dostępności komunikacyjnej	Długość wybudowanej i modernizowanej infrastruktury drogowej w skali roku	Dane UG w Wapnie	0 km	1 km
	Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości usług transportu publicznego	Liczba gminnych linii komunikacyjnych	Dane UG w Wapnie	0	4
Cel operacyjny 3.5 Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym.	Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie unikania zagrożeń i reagowania w sytuacji zagrożeń	Liczba wypadków i kolizji na terenie gminy Liczba dzieci, które w szkołach przeszły kursy i szkolenia z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa w skali roku	Dane Policji	1	0
			Dane OSP	220	250

OBSZAR STRATEGICZNY 4 – KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY					
CEL STRATEGICZNY 4 – SYSTEM USŁUG PUBLICZNYCH WYSOKIEJ JAKOŚCI, DOSTOSOWANY DO POTRZEB I OCZEKIWAŃ SPOŁECZNYCH, ODPOWIADAJĄCY WYZWANIAM WSPÓŁCZESNOŚCI, GWARANTUJĄCY ROZWÓJ WSPÓLNOTY SAMORZĄDOWEJ GMINY					
Cel operacyjny 4.1 Skuteczna i efektywna polityka oświatowa, odpowiadająca na wyzwania XXI wieku.	Rozwój przyszkolonej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej	Liczba nowych i wyremontowanych boisk sportowych przy szkołach	Dane UG w Wapnie	0	1
	Rozwój współpracy międzyszkolnej i międzynarodowej	Liczba projektów międzynarodowej wymiany uczniów	Dane UG w Wapnie	0	1
Cel operacyjny 4.2 Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych.	Zapewnienie oferty całodobowych i dziennych form wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych	Liczba osób korzystających z całodobowych i dziennych form wsparcia	Dane GOPS w Wapnie	7	12
	Zwiększenie dostępu do nowych mieszkań	Liczba nowych mieszkań oddanych do użytku	Dane UG w Wapnie	0	5
Cel operacyjny 4.3 Strategiczne zarządzanie rozwojem gminy, służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.	Zapewnienie dostępności administracji lokalnej dla wszystkich mieszkańców, w tym ze szczególnymi potrzebami	Liczba obiektów użyteczności publicznej zmodernizowana architektonicznie pod kątem osób ze szczególnymi potrzebami	Dane UG w Wapnie	3	5
	Zwiększenie liczby spraw załatwianych elektronicznie	Odsetek spraw załatwianych cyfrowo przez Urząd Gminy	Dane UG w Wapnie	8 %	25 %

W miarę możliwości, sprawozdawczość zostanie oparta także o podsumowanie realizacji poszczególnych kierunków działań, które opracują Sekretarz Gminy oraz Stanowisko ds. Organizacyjnych Urzędu Gminy w Wapno na podstawie informacji własnych oraz otrzymanych od partnerów realizacyjnych i podmiotów zaangażowanych. W takim przypadku będą oni proszeni o przedstawienie skondensowanej informacji z realizacji własnych działań, określonych w strategii, najlepiej z wykorzystaniem zestandaryzowanego formularza sprawozdawczego.

Sprawozdawczość zostanie skoordynowana z nałożonym na gminy, zgodnie z dyspozycją art. 28a. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, obowiązkiem opracowania i przedstawienia w terminie do dnia 31 maja każdego roku raportu o stanie gminy. Raport powinien obejmować odniesienie się do stanu realizacji strategii.

Ponadto, zakłada się, że w połowie okresu obowiązywania i wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030 oraz po zakończeniu jej rekomendowana jest realizacja ewaluacji, rozumianej jako ocena interwencji według jej rezultatów, oddziaływania oraz potrzeb, które miała spełnić. Ewaluacja ma na celu podniesienie jakości działań poprzez zwiększenie ich adekwatności, skuteczności, użyteczności, efektywności i trwałości.

Tym odróżnia się od monitoringu, który prowadzony jest stale w celu zapewnienia prawidłowości i efektywności działań strategii – pozwala wykryć zagrożenia i ewentualną konieczność modyfikacji planowanych do realizacji zadań lub podmiotów odpowiedzialnych/współpracujących przy realizacji zadań. Ewaluacja może być zrealizowana w formie spotkania strategicznego z udziałem władz samorządowych oraz najważniejszych interesariuszy lokalnych i partnerów realizacyjnych. Jego docelowym efektem powinna być lista proponowanych zmian do strategii.

Wyżej wymienione materiały i informacje będą podstawą dla Wójta Gminy Wapno oraz Rady Gminy w Wapno do podejmowania oceny realizacji strategii, wprowadzania uzupełnień oraz dokonywania niezbędnych i uzasadnionych zmian (reagowanie na zmieniające się uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne).

X. RAMY FINANSOWE I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY WAPNO NA LATA 2021-2030

10.1 RAMY FINANSOWE

Ramy finansowe wskazują wielkości środków finansowych szacowanych na realizację strategii, a jednocześnie potwierdzają możliwość realizacji przez gminę zaplanowanych działań. Ramy finansowe są uzależnione od zakresu przedmiotowego i horyzontu czasowego podejmowanych działań, kondycji finansowej gminy oraz jej możliwości inwestycyjnych, w tym założeń długofalowej polityki finansowej i inwestycyjnej. Przy jej konstruowaniu wykorzystano doświadczenia zebrane w wyniku działań podejmowanych w ostatnich latach, w tym przede wszystkim związane z wdrażaniem poprzedniej strategii na lata 2014-2020, a także dostępności potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania.

Finansowanie działań rozwojowych, określonych w Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021- 2030, będzie się odbywać przy wykorzystaniu środków, które pozostają w dyspozycji samorządu lub o które gmina może skutecznie zabiegać. Wśród nich najistotniejsze są środki publiczne, wspomagane funduszami prywatnymi w ramach zawiązywanych partnerstw. Środki pochodzące z budżetu gminy będą zapewniały niezbędne współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych i innych finansowanych ze źródeł krajowych i międzynarodowych.

Analizując zdolność Gminy Wapno do realizacji zadań wynikających z zapisów strategii, należy odnieść się do danych historycznych przedstawiających stan finansów gminnych, a także dokonać próby określenia potencjału inwestycyjnego gminy w perspektywie objętej strategią, opierając się przy tym na danych prognostycznych.

W analizowanym okresie 2010-2019 z roku na rok rosły dochody budżetu gminy, zwiększając się z ok. 12,671 mln zł w roku 2010 do ponad 14,609 mln zł w roku 2019. Wyraźnie wzrosły także dochody budżetu gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca – na początku analizowanego okresu było to ok. 4 191 zł, na końcu ponad 4 932 zł. Z punktu widzenia struktury budżetu gminy istotnym źródłem dochodów były subwencje przekazywane z budżetu państwa. W analizowanym okresie wartość subwencji wzrasta z poziomu ok. 4,0 mln zł do ok. 5,4 mln zł.

Wymiarem aktywności samorządu terytorialnego w kreowaniu podstaw rozwoju lokalnego są przede wszystkim wydatki budżetowe. Należy wskazać nieznaczny spadek wydatków budżetowych ponoszonych przez Gminę Wapno. W analizowanym okresie 2010-2019 spadły one z ok. 13,954 mln zł do ok. 13,884 ml zł. W badanym okresie wzrastały wydatki gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W roku 2010 było to ok. 4 616 zł, a w 2019 już ok. 4 687 zł (z uwagi na niższą liczbę mieszkańców). Szczególnym rodzajem wydatków są wydatki inwestycyjne, które służą kreowaniu nowej jakości życia mieszkańców gminy, tworząc podstawy trwałego rozwoju społecznego, gospodarczego, środowiskowego

i przestrzennego. W okresie analizowanym w roku 2010 wyniosły one 3, 001 mln zł, a w 2019 już tylko ok. 223,9 tys. zł. W przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy wydatki inwestycyjne spadły w ostatnich 10 lat poziomu 992,7 zł w 2010 roku do poziomu 75,6 w 2019 roku.

Mimo różnie kształtujących się poziomów wydatków, w tym wydatków inwestycyjnych, gmina z powodzeniem realizowała swoje zobowiązania z zakresu obsługi zadłużenia. Od 2010 roku wyraźnie widoczny jest trend zwiększania się obciążeń budżetu gminy z tytułu obsługi długu – z 50,1 tys. do 122,4 tys. w 2019 roku, czyli prawie 2,5 razy więcej.

Przeprowadzona analiza wykazała, że okresie 2010-2019 Gmina Wapno prowadziła zrównoważoną politykę budżetową (w sposób odpowiedzialny gospodarowano środkami budżetowymi, prowadząc skuteczną politykę zwiększania dochodów gminy przy jednoczesnym zwiększaniu wydatków, w tym wydatków inwestycyjnych), a jednocześnie potwierdza możliwość wykorzystania wsparcia funduszy zewnętrznych w realizacji projektów zapisanych w strategii.

Tworząc ramy finansowe planowanej działalności związanej z realizacją projektów ujętych w strategii, należy wziąć pod uwagę prognozy dotyczące źródeł i wysokości finansowania projektów w ramach Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027, prognozy dotyczące stanu finansów publicznych, kluczowe wskaźniki makroekonomiczne, przy uwzględnieniu sytuacji w jakiej znajdować się będzie budżet Gminy Wapno w perspektywie najbliższych lat. Założenia przyjęte w analizie dotyczą m.in.:

- ❖ Wieloletniego planowania finansowego, w szczególności powiązania Strategii z: Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Wapno na lata 2021-2032, Strategią Rozwoju Województwa „Wielkopolska 2030” i Regionalnym Programem Operacyjnym, Wieloletnim Planem Finansowym Państwa, Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) itp.;
- ❖ Utrzymującej się nadal dużej liczby podmiotów publicznych, których środki mogą być wykorzystywane dla realizacji celów zapisanych w strategii w sposób bezpośredni – np. jako element kontraktów terytorialnych, środków w ramach RPO lub pośredni – jako element programów sektorowych, których instrumenty są koordynowane dla osiągnięcia celów rozwoju wyznaczonych w odniesieniu do określonego terytorium, co oznacza w konsekwencji możliwość skorzystania z dużej liczby rozproszonych źródeł finansowania przedsięwzięć ujętych w strategii;
- ❖ Rosnącej roli środków prywatnych, za pomocą których można realizować cele rozwojowe ujęte w strategii, w tym funduszy pożyczkowych, gwarancji i poręczeń kredytowych, bankowych usług finansowych, jak i mechanizmów oraz form partnerstwa publiczno-prywatnego;
- ❖ Dużej wysokości środków wydatkowanych przez budżet UE, budżet państwa i inne podmioty publiczne na realizację przedsięwzięć wspierających rozwój społeczny, gospodarczy, środowiskowy i przestrzenny oraz kreujących konkurencyjność w wymiarze lokalnym i regionalnym.

Strategia określa kierunki interwencji podejmowane w perspektywie roku 2030, w tym szereg kluczowych inwestycji gminnych, które dotyczą w przeważającej mierze rozwoju infrastruktury sieciowej (kanalizacja i wodociąg, gaz), komunikacyjnej, w tym rowerowej, wskazując równocześnie potencjalne źródła finansowania.

Horyzont czasowy założonych działań obejmuje rok 2030, a ich wymiar finansowy oszacowany został na ponad 2,556 mln zł (wartość kluczowych inwestycji). Wycena wykorzystuje m.in. bazę wiedzy i doświadczeń powstałą w wyniku prac nad ramami finansowymi dla innych dokumentów funkcjonujących na poziomie gminy, realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach w gminie, a także informacje finansowe zapisane w opracowanych już projektach, studiach wykonalności itp.

Zasada dodatkowości środków finansowych w realizacji projektów zapisanych w strategii oznacza, że to od potencjału inwestycyjnego jednostki samorządu terytorialnego zależy, w jakim czasie i ile środków finansowych będzie mogła ona przeznaczyć na działania związane z rozwojem, czyli przede wszystkim na realizację strategii rozwoju gminy. Dlatego tak istotne jest oszacowanie potencjału inwestycyjnego gminy.

Wskaźniki do szacowania potencjału inwestycyjnego gminy zaczerpnięto z prognoz finansowych zawartych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Wapno na lata 2021-2030 przyjętej Uchwałą nr XXII/121/2020 Rady Gminy w Wapno w dniu 29.12.2020 roku. Przyjęto w nich z dużą ostrożnością prognozowaną wysokość wydatków gminy ogółem rocznie na poziomie ok 15,417 mln zł. Określając potencjał inwestycyjny Gminy Wapno, posłużono się metodologią opartą na algorytmie obejmującym założenie, że:

$PI = Wog. \times Wi$ gdzie:

PI= potencjał inwestycyjny jednostki samorządu terytorialnego

Wog.=Wydatki budżetowe ogółem

Wi = średni procentowy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostki samorządu terytorialnego.

Potencjał inwestycyjny gminy stanowi iloczyn jego prognozowanych wydatków w okresie objętym prognozą i średniego procentowego udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach w okresie poprzednim do prognozowanego. Tak wyliczony potencjał inwestycyjny gminy można uznać za podstawę przyszłej aktywności inwestycyjnej gminy.

Analizując dane historyczne, ustalono że średnia wartość procentowego udziału wydatków inwestycyjnych ponoszonych przez gminę w okresie 2010-2019 wynosiła 9,0%. Dzięki temu możliwe było oszacowanie potencjału inwestycyjnego gminy Wapno w okresie realizacji strategii. Wykorzystując wskazany wyżej algorytm oszacowano go na ok. 1,388 mln zł. Należy to zestawić z wynikami przeprowadzonej analizy projektów inwestycyjnych, określonych w WPF, która wskazuje, że w okresie 2021-2030 Gmina Wapno planuje wydać na inwestycje ponad 2,556 mln zł, z czego ponad 846,8 tys zł już w roku 2021. Jak wykazano wcześniej, w latach 2010-2019 Gmina Wapno wydatkowała na inwestycje ok 1,196 mln zł

rocznie. Tym samym należy się spodziewać, że szacowana nieco wyższa kwota rocznie na inwestycje w okresie 2021-2030 jest możliwa do osiągnięcia, a gmina dysponuje potencjałem sfinansowania projektów ujętych w strategii.

10.2 POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Niniejsza strategia określa cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działania Gminy Wapno w perspektywie roku 2030. Chcąc zrealizować konkretne zamierzenia wynikające ze strategii, oprócz adekwatnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i rzeczowych, niezbędne jest posiadanie odpowiednich środków finansowych. Wyzwaniem dla samorządu będzie zatem zabezpieczenie i pozyskiwanie odpowiednich środków na realizację zaplanowanych we wskazanym czasie przedsięwzięć. Budżet lokalny jest ograniczony względem potrzeb oraz stale rosnącej liczby zadań gminy. W związku z tym koniecznością staje się sięganie do innych, zewnętrznych źródeł finansowania. Dla prowadzenia efektywnej i skutecznej polityki rozwoju Gminy Wapno będą wykorzystywane wszystkie dostępne środki finansowe. Biorąc to pod uwagę, a także zakładany okres obowiązywania strategii, należy wyszczególnić następujące potencjalne źródła finansowania:

- ❖ środki własne gminy,
- ❖ środki budżetu innych jednostek samorządu terytorialnego: województwa i powiatu,
- ❖ środki pochodzące z budżetu państwa,
- ❖ środki funduszy celowych, n. pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

- ❖ fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej,
- ❖ inne fundusze ze źródeł europejskich jak np. fundusze norweskie i fundusze EOG,
- ❖ środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego,
- ❖ kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe.

Z punktu widzenia dostępnych środków zewnętrznych, najistotniejszym źródłem finansowania, zarówno w zakresie zadań inwestycyjnych, jak i tzw. „projektów miękkich”, czyli projektów ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich, są fundusze europejskie. Mając na względzie okres obowiązywania Strategii Rozwoju Gminy Wapno do roku 2030, należy przyjąć, iż finansowanie działań w niej określonych będzie przypadają na końcówkę perspektywy budżetowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020, ale przede wszystkim obejmie już okres Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027 oraz wsparcie w ramach nowego Europejskiego Funduszu Odbudowy (Next Generation EU).

Podsumowując ogólną realizację programów, zgodnie z informacją Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, do 24 stycznia 2021 r. podpisano z beneficjentami 84 171 umów o dofinansowanie projektów. Łączna wartość tych inwestycji wynosi 515,2 mld zł. W tej kwocie udział funduszy UE to 313,3 mld zł, czyli 91,2 procent całej dostępnej alokacji środków UE¹

Nowy siedmioletni budżet Unii Europejskiej (wieloletnie ramy finansowe) zaplanowano na 1 074,3 mld euro, a anty kryzysowy pakiet odbudowy skumulowany w pierwszych latach ma wynieść 750 mld euro, w tym 390 mld euro w formie dotacji. Łącznie oznacza to kwotę 1 824,3 mld euro. Środki te mają wspierać odbudowę państw po pandemii Covid-19 oraz inwestycje w transformację ekologiczną i cyfrową. Tematyczne kierunki wydatkowania środków określono następująco:

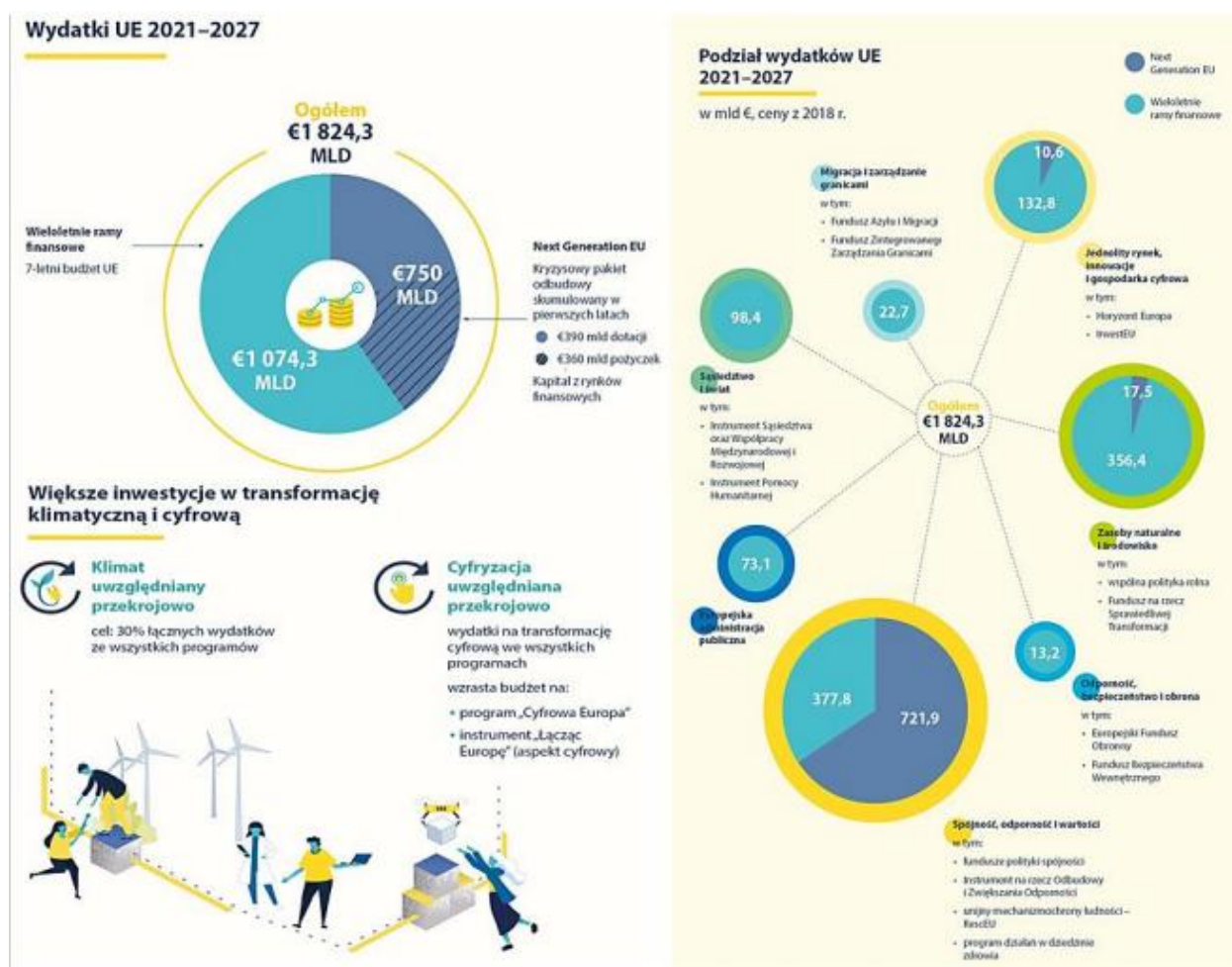
- ❖ Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa: 143,4 mld euro (z tego 10,6 mld euro w ramach Next Generation EU), w tym: Horyzont Europa i Fundusz InvestEU;
- ❖ Spójność, odporność i wartości: 1 099,7 mld euro (721,9 mld euro - fundusz odbudowy), w tym: fundusze polityki spójności, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Unijny Mechanizm Ochrony Ludności – RescEU, program działań w dziedzinie zdrowia;
- ❖ Zasoby naturalne i środowisko: 373,9 mld euro (17,5 mld euro – fundusz odbudowy), w tym:
  - wspólna polityka rolna, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji;
- ❖ Migracja i zarządzanie granicami: 22,7 mld euro, w tym: Fundusz Azylu i Migracji oraz Fundusz Zintegrowanego Zarządzania Granicami;
- ❖ Bezpieczeństwo i obrona: 13,2 mld euro, w tym: Europejski Fundusz Obrony i Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- ❖ Sąsiedztwo i świat: 98,4 mld euro, w tym Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej oraz Instrument Pomocy Humanitarnej;
- ❖ Europejska administracja publiczna: 73,1 mld euro²

Zgodnie z określonymi priorytetami, rosną inwestycje w transformację klimatyczną i cyfrową. Zakłada się, że kwestie klimatyczne będą uwzględniane przekrojowo, a łączne wydatki na ten cel osiągną 30% łącznych wydatków ze wszystkich programów. Podobnie cyfryzacja ma być traktowana przekrojowo – wydatki na transformację cyfrową znajdują się we wszystkich programach.

1 <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/wiadomosci/postepy-w-realizacji-programow-na-lata-2014-2020-stand-na-24-stycznia-2021-roku/>

2 <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/recovery-plan-mff-2021-2027/>

Rys.9 Budżet UE 2021 – 2027 i plan odbudowy infografika

Źródło: <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/recovery-plan-mff-2021-2027/#>

Filarem unijnego planu odbudowy ma być Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, zapewniający krajom europejskim wsparcie finansowe, by złagodzić społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19. Jego budżet ogółem to 672,5 mld euro (z 750 mld euro w ramach Europejskiego Funduszu Odbudowy), z czego 312,5 mld euro przewidziano w formie dotacji. Środki będą wypłacane państwom członkowskim na podstawie krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, w których znajdą się projekty reform i inwestycji publicznych. Plany muszą odzwierciedlać wyzwania krajowe, a jednocześnie być zgodne z priorytetami Unii (wspierać wzrost i zatrudnienie oraz odporność społeczno-gospodarczą, przyczyniać się do ochrony klimatu i równowagi ekologicznej, sprzyjać transformacji cyfrowej). Przykłady dziedzin, których mogą dotyczyć projekty obejmują:

- ❖ Czyste technologie,
- ❖ Efektywność energetyczną,
- ❖ Inteligentny transport,
- ❖ Łączność elektroniczna,
- ❖ Usługi cyfrowe,
- ❖ Badania i innowacje,
- ❖ Edukację, umiejętności i pracę,
- ❖ Zdrowie³

Środki na odbudowę i zwiększanie odporności mogą zostać rozdysponowane do końca 2023 r., a reformy i inwestycje muszą zostać wykonane do 2026 r.

4 <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/20201006-recovery-resilience-rrf/>

Nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej to dla Polski około 170 mld euro (w cenach bieżących), w tym:

- ❖ 72,2 mld euro na politykę spójności,
- ❖ 3,8 mld euro z funduszu sprawiedliwej transformacji,
- ❖ 24,9 mld euro dotacji z Funduszu Odbudowy,
- ❖ 34,2 mld euro pożyczek z Funduszu Odbudowy,
- ❖ 21,6 mld euro na płatności bezpośrednie dla rolników,
- ❖ 10,6 mld euro na rozwój obszarów wiejskich,
- ❖ około 2 mld euro w ramach instrumentu React EU (instrument na rzecz walki z negatywnymi skutkami COVID-19)

Trwają konsultacje Umowy Partnerstwa, które dotyczą inwestowania funduszy europejskich w ramach polityki spójności i funduszu sprawiedliwej transformacji. Około 60% funduszy z polityki spójności trafi do programów realizowanych na poziomie krajowym, a pozostałe 40% otrzymają programy regionalne, zarządzane przez marszałków województw. Programy będą funkcjonowały w podobnym układzie, jak w ramach perspektywy na lata 2014-2020.

Podział środków na poszczególne programy krajowe przedstawia się następująco:

- ❖ Infrastruktura i Środowisko – 25,1 mld euro (między innymi największe inwestycje infrastrukturalne, drogi, koleje, transport publiczny, ochrona środowiska),
- ❖ Inteligentny Rozwój – 8 mld euro (między innymi innowacje, współpraca nauki i biznesu),
- ❖ Wiedza, Edukacja, Rozwój – 4,3 mld euro (między innymi nauka, edukacja, żłobki, sprawy społeczne),
- ❖ Polska Cyfrowa – 2 mld euro (między innymi cyfryzacja, sieci szerokopasmowe),
- ❖ Polska Wschodnia – 2,5 mld euro (specjalna pula wsparcia dla województw Polski Wschodniej),
- ❖ Pomoc Techniczna – 0,5 mld euro (wsparcie dla instytucji wdrażających fundusze UE),
- ❖ Program dotyczący sprawiedliwej transformacji – 4,4 mld euro (pomoc w transformacji dla regionów górniczych: śląskiego, małopolskiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego, łódzkiego i lubelskiego),
- ❖ Program Pomoc Żywnościowa – 0,2 mld euro,
- ❖ Program Ryby – 0,5 mld euro,
- ❖ programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej – 0,56 mld euro⁵

Podsumowując, potencjalne źródła finansowania kierunków działań określonych w Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030 obejmują m.in.:

- ❖ Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020 i w ramach nowej perspektywy finansowej UE;
- ❖ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 i w ramach nowej perspektywy finansowej UE;
- ❖ Obecne i przyszłe programy operacyjne na poziomie krajowym, m.in.:
  - ✚ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
  - ✚ Program Operacyjny Inteligentny Rozwój,
  - ✚ Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój,
  - ✚ Program Operacyjny Polska Cyfrowa;
- ❖ Dodatkowe źródła finansowania, m.in.:
  - ✚ Fundusze norweskie i EOG na lata 2014-2021,
  - ✚ Program Life,
  - ✚ ELENA,
  - ✚ Program ERASMUS +,
  - ✚ Program Interreg Europa Środkowa;

5 <https://samorząd.pap.pl/kategoria/aktualnosci/jak-beda-inwestowane-fundusze-ue-z-nowej-perspektywy-jest-plan-podzialu>

6 <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/w-co-zainwestujemy-fundusze-europejskie-rozpozynamy-konsultacje-umowy-partnerstwa> Nazwy programów krajowych nie zostały jeszcze ustalone, ale będą miały podobny zakres tematyczny do dotychczasowych, stąd w zestawieniu użyto nazw programów z okresu 2014-2020.

- ❖ Środki budżetu państwa, m.in.:
  - ✚ Programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
  - ✚ Programy Ministerstwa Sportu,
  - ✚ Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, w tym nowy rządowy program na rzecz osób starszych „Aktywni plus”, czy Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych,
  - ✚ Narodowy oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w tym programy: Moja woda, Czyste powietrze i STOP SMOG, Kangur - Bezpieczna i ekologiczna droga do szkoły,
  - ✚ Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
  - ✚ Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych,
  - ✚ Fundusz Inwestycji Samorządowych,
  - ✚ Program Mieszkanie +,
  - ✚ Program Maluch +,
  - ✚ Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030;
  - ✚ Narodowy Fundusz Zdrowia
- ❖ Dodatkowe formy finansowania, m.in.:
  - ✚ Partnerstwo Publiczno-Prywatne,
  - ✚ Krajowa i regionalna tarcza antykryzysowa.

W kontekście pozyskiwania zewnętrznego finansowania na działania rozwojowe trzeba przypomnieć, że aplikowanie musi być każdorazowo poprzedzone szczegółową analizą konkretnej dokumentacji konkursowej/programowej pod kątem uprawnionych beneficjentów, szczegółowych wymagań oraz wysokości wkładu własnego.

XI.	SPIS TABEL, RYSUNKÓW, SCHEMATÓW	STR.
Rys. 1	Położenie Gminy Wapno	17
Rys. 2	Gmina Wapno	18
Tab.1	Natężenie wydawania decyzji o warunkach zabudowy w Gminie Wapno (2016-2019)	21
Tab.2	Klasy bonitacji gruntów ornych w Gminie Wapno na tle powiatu wągrowieckiego i województwa wielkopolskiego	23
Rys. 3	Klasy bonitacji gruntów ornych w Gminie Wapno	23
Tab.3	Wykaz pomników przyrody Gminy Wapno	25
Tab. 4	Struktura wielkości gospodarstw i użytkowania ziemi w Gminie Wapno	26
Tab. 5	Struktura zasiewów gospodarstw indywidualnych w 2010 r. w Gminie Wapno na tle powiatu wągrowieckiego	26
Tab. 6	Hodowla i obsada zwierząt gospodarskich w Gminie Wapno w 2010	27
Tab. 7	Źródła utrzymania gospodarstw rolnych w Gminie Wapno w 2010 r. na tle powiatu wągrowieckiego	27
Tab. 8	Powierzchnia, ludność, zmiany zaludnienia Gminy Wapno w latach 2016-2019 na tle powiatu wągrowieckiego.	27
Tab. 9	Przyrost naturalny ludności Gminy Wapno na tle powiatu wągrowieckiego w latach 2016-2018	28
Tab. 10	Salda migracji wewnętrznych i zewnętrznych Gminy Wapno w latach 2016-2019 na tle powiatu wągrowieckiego	28
Rys. 4	Migracje ludności na pobyt stały 2014-2018	28
Tab.11	Struktura ekonomiczna ludności w Gminie Wapno na tle powiatu wągrowieckiego w latach 2016-2019	29
Tab.12	Wybrane dane demograficzne 2018 r.	29
Tab. 13	Dane z 2005 roku do analizy biologicznej Gminy Wapno	30
Tab.14	Rynek pracy	31
Rys.5	Lista bezrobotnych w Gminie Wapno na tle powiatu wągrowieckiego 2016-2019	32
Tab.15	Liczba przedsiębiorstw działających na terenie Gminy Wapno w latach 2016-2018	33
Tab.16	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach powiatu wągrowieckiego na / 1 M na tle województwa wielkopolskiego w latach 2016-2018	34
Tab.17	Mieszkania w Gminie Wapno w latach 2017 – 2019 r.	34
Tab.18	Zasoby mieszkaniowe w Gminie Wapno w latach 2016-2018 – wskaźniki na tle powiatu wągrowieckiego	35
Tab.19	Zasoby mieszkaniowe komunalne i socjalne w Gminie Wapno w latach 2016-2018	35
Tab.20	Dane dotyczące edukacji w Gminie Wapno w latach 2016/2017 – 2018/2019	37
Tab.21	Ochrona zdrowia w Gminie Wapno	38
Tab.22	Wskaźnik udziału osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na tle powiatu i województwa w okresie 2014 – 2018	39
Tab.23	Powody przyznawania pomocy społecznej w Gminie Wapno w okresie 2014 – 2019	39
Tab.24	Liczba osób korzystającą z pomocy społecznej w Gminie Wapno w latach 2016 – 2019	40

Tab.25	Wykaz zasiłków realizowanych przez GOPS Gminy Wapno w latach 2018 i 2019	40
Tab.26	Drogi gminne	41
Rys. 6	Struktura układu dróg przebiegających przez teren Gminy Wapno w 2019 roku	42
Tab.27	Infrastruktura techniczna Gminy Wapno w latach 2017 – 2019	42
Tab.28	Gospodarka ściekowa i odpady w Gminie Wapno w 2019 roku	44
Tab.29	Kultura Gminy Wapno w 2019 r.	45
Tab.30	Kluby sportowe w Gminie Wapno w 2018 roku	46
Tab.31	Struktura dochodów Gminy Wapno na/ 1 M w okresie 2016-2018	47
Tab.32	Dochody i wydatki budżetu gminy według rodzajów w 2019 roku	47
Tab.33	SWOT Silne i słabe strony	76
Tab.34	SWOT Szanse i zagrożenia	77
Tab.35/1	Model strategii agresywnej – korelacja SWOT –TOWS / Silne strony – Szanse	79
Tab.35/2	Model strategii agresywnej – korelacja SWOT –TOWS / Szanse – Silne strony	80
Tab.36/1	Model strategii konkurencyjnej – korelacja SWOT – TOWS / Słabe strony – Szanse	82
Tab.36/2	Model strategii konkurencyjnej – korelacja SWOT – TOWS / Szanse – Słabe strony	83
Tab.37/1	Model strategii konserwatywnej – korelacja SWOT – TOWS / Silne strony – Zagrożenia	85
Tab.37/2	Model strategii konserwatywnej – korelacja SWOT – TOWS / Zagrożenia – Silne strony	86
Tab.38/1	Model strategii defensywnej – korelacja SWOT – TOWS / Słabe strony – Zagrożenia	88
Tab.38/2	Model strategii defensywnej – korelacja SWOT – TOWS / Zagrożenia – Słabe strony	89
Sch.1	Obszary strategicznego rozwoju Gminy Wapno do roku 2030	96
Sch.2	Drzewo celów Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021 – 2030	97
Rys.7	Położenie obszarów objętych zmianą studium od terenów chronionych	139
Tab.39	Zbiornicze zestawienie poszczególnych funkcji terenu w powierzchni obrębów Gminy Wapno na podstawie obowiązującego studium (część graficzna)	143
Rys.8	Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatorywnym zasięgu	147
Tab.40	Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030 z wytycznymi i założeniami zawartymi w wybranych dokumentach wyższego rzędu	151
Tab.41	Mechanizmy i instrumenty realizacji strategii	159
Tab.42	Oczekiwane rezultaty	165
Rys.9	Budżet UE 2021-2027 i plan odbudowy - infografia	173

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy o samorządzie gminnym do wyłącznej właściwości rady gminy należy przyjmowanie programów rozwoju (strategii rozwoju), opracowanych w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Jak stanowi art. 19 ust. 3b ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, samorząd gminy strategię rozwoju (program rozwoju) opracowaną przez Wójta przyjmuje Rada Gminy w drodze uchwały. Projekt strategii Uchwałą Nr 4259/2021 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 28 października 2021 r. uzyskał pozytywną opinię dotyczącą spójności projektu Strategii Rozwoju Gminy Wapno na lata 2021-2030 ze Strategią rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku.

W związku z powyższym podjęcie uchwały uznaje się za zasadne.